

HOMERI ODYSSEA

EDIDIT

GUILLIELMUS DINDORF.

EDITIO QUINTA CORRECTIOR QUAM CURAVIT

C. HENTZE.

PARS II.

ODYSSEAE XIII—XXIV.

LIPSIAE,
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.

MDCCCLXXXIX.

LIPSIÆ: TYPIS B. G. TEUBNERI.

Index lectionum a quarta editione discrepantium.

	Ed. V.	Ed. IV.
ν	57 χειρὶ	χερσὶ
	78 εἴθ'	ἐνθ'
	109 αἰενάοντα	ἀενάοντα
	115 τοῖον	τοίων
	120 χρήματ'	κτήματ'
	124 πρίν	πρίν γ'
	130 τοί πέρ τε	τοῖπερ τοι
	194 ἀλλοιῶδέα	ἀλλειδέα
	256 Τροίῃ	Κρήτῃ
	307 ἀναπλήσαι	ἀνασχέσθαι
	315 εἶος ἐνὶ	εἴως ἐν
	318 οὗ σ' ἔτ'	οὗ σέ γ'
	400 ἄνθρωπον	ἄνθρωπος
	417 γὰρ	τ' ἄρ'
	419 ἔδωσιν	ἔδουσιν
ξ	63. 64 mutato ordine.	
	63 ἐνμορφόν τε	πολυμνήστην τε
	89 τοί τι	καί τι
	101 συμβόσια	συμβόσεια
	117 φῆς	φῆς
	119 τόδε	τόγε
	178 τὸν	τοῦ
	183 ἀλώῃ	ἀλοίῃ
	184 φύγη—ὑπέρσχη	φύγοι—ὑπέρσχοι
	222 ἔα ἐν	ἔ' ἐν
	279 μ' ἐσάωσεν	μ' ἐλέησεν
	328 ἐπακούσῃ	ἐπακούσαι
	342 με	μοι
	374 ἔλθῃ	ἔλθοι
	381 ἐμὸν πρὸς σταθμὸν	ἐμὰ πρὸς δώματ'
	393 ὕπερθεν	ὑπισθεν
	403 μετόπισθεν	μετέπειτα
	436 ἐκάστοις	ἐκάστῳ

Ed. V.

Ed. IV

ξ 481 ἀφραδέης	ἀφραδέως
489 ἔμεναι	ἱμεναι
500 βάλε	θέτο
ο 101 ἔκαν' ὅθι οἱ	ἔκανον ὅθι
128 κείσθαι	κείσθω
149 χρυσέω ἐν δέπαϊ	ἐν δέπαϊ χρυσέω
187 Ὀρσιλόχοιο	Ὀρσιλόχοιο
217 ἐποτρύνας	ἐποτρύνων
248 Ἀλκμαίων	Ἀλκμαίων
268 λυγρὸν ὀλεθρον	λυγρῷ ὀλίθρῳ
300 ἀλώη	ἀλοίη
317 ἄσς' ἐθέλοιεν	ὅττ' ἐθέλοιεν
497 προέρεσσαν	προέρουσαν
533 γένευσ	γένος
546 τὸν δέ τ'	τόνδε τ'
π 2 ἐντύνοντ'	ἐντύνοντο
44 ἦσο	ἦσ' ὦ
49 δὲ	δ' αὖ
65 παρὰ	ἐκ
138 εἰ	ἦ
143 αὖτως	αὖτως
161 πως	πῶ
228 ὃ τέ σφεας	ὅτις σφέας
236 ὄφρα ἰδέω	ὄφρ' εἰδέω
238 ἦ κεν	εἴ κεν
239 ἦ	ἦ
260 ἦ κεν	εἴ κεν
261 ἦέ τιν'	ἦέ τιν'
317 νηλείτιδες εἰσιν	νηλιτεῖς εἰσίν
337 ἐκ Πύλου ἦλθεν	εἰλήλουθεν
351 εἰρητο, ὅτ'	εἰρηθ', ὅτ' ἄρ'
463 αὖθ'	αὖτ'
ρ 29 μὲν στήσε πρὸς κίονα	μὲν δ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα
μακρὸν ἑρείσας	μακρὴν
62 δύω κύνες ἀργοὶ	κύνες πόδας ἀργοὶ
169 ὕβριν ἔχοντες	ὕβριν ἔχεσκον

Ed. V.

Ed. IV.

ρ	221	φλίψεται	θλίψεται
	223	τόν γ' — γενέσθαι	τόν κ' — λιπέσθαι
	232	πλευρά	πλευραί
	267	ἐνεργέες	ἐνεργέες
	270	ἐνήμεθεν	ἀνήμεθεν
	302	κάμβαλεν	κάββαλεν
	308	ἢ δὴ	εἰ δὴ
	309	ἦ	ἦ
	358	ἕως ὅτ'	ἕως ὅ τ'
	376	ἦ	ἦ
	379	ποθι	προτι
	547	ἀλύξει	ἀλύξοι
	586	ὥς περ ἂν εἴη	ὅσπερ ἂν εἴη
π	100	γέλω	γέλω
	265	ἦ κεν — ἦ κεν	εἴ κεν — ἦ κεν
	350	ἔτευξεν	ἔτευχεν
	355	καὶ κεφαλῆς	καὶ κεφαλῆς
τ	72	οὐ λιπόω	δὴ ὀυπόω
	109	τεν ἦ	τεν ἦ
	224	αὐτάρ τοι	ἀλλὰ καὶ ὧς
	237	ἦ	εἰ
	238	ἦ	ἦ
	295	τόσσα	ὅσσα
	297	ἐπακούσῃ	ἐπακούσαι
	367	ἐδίδους	ἐδίδως
	389	ἀπ' ἐσχαρόφιν	ἐπ' ἐσχαρόφιν
	403	θεῖο	θηαί
	406	θύγατέρ τε	θυγάτηρ τε
	461	φίλως	φίλην
	498	νηλείτιδες εἰσιν	νηλιτεῖς εἰσιν
υ	106	εἵατο	εἵατο
	145	δύω κύνες ἀργοὶ	κύνες πόδας ἀργοὶ
	182	ἄλλοθι	ἄλλαι
	188	ὅ τέ σφεας	ὅτις σφέας
	259	παρθαίεις	καταθαίεις
	347	γελῶν	γελοῖων

Ed. V.	Ed. IV.
υ 390 γελῶντες	γελοῖοντες
φ 29 τήν, ἥν	τήν δὴ
110 τό γε	τόδε γ'
χ 37 δμωῆσίν τε	δμωῆσιν δὲ
69 μετεφώνεε	προσεφώνεε
85 ἰδνωθεῖς	δινηθεῖς
98 προπρηνέα τύψαι	προπρηνέϊ τύψας
148 χερσὶ δὲ	χερσὶ τε
165 δὴ αὐτ'	δ' αὐτ'
231 σόν γε	σόν τε
415 ὃ τέ σφεας	ὅτις σφέας
418 νηλεΐτιδές εἰσιν	νηλιτεῖς εἰσίν
431 τήν γ'	τήνδ'
444 ἐκλελάθωντ'	ἐκλελάθοιντ'
ψ 52 σφῶι	σφῶϊν
66 ὃ τέ σφεας	ὅτις σφέας
156 χεῦεν πολὺ κάλλος	κάλλος πολὺ χεῦεν
201 ἐν δ'	ἐκ δ'
206 ἀναγνούση	ἀναγνώσης
317 βαρέα	μεγάλα
337 τοῦ	τῷ
ω 21 ὅσσοι	ὅσσαι
28 πρῶι	πρῶτα
89 ἐπεντύνωνται	ἐπεντύνονται
118 δ' ἐν	δ' ἔρ'
426 ὃ γε μήσατ' Ἀχαιοῖς	ὅδ' ἐμήσατ' Ἀχαιοῦς
458 ἔρεξον	ἔρεξαν

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ν.

'Οδυσσέως ἀπόπλους παρὰ Φαιάκων καὶ
ἄφριξις εἰς Ἰθάκην.

ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
κηληθμῷ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σκυιόεντα.
τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
„ὦ Ὀδυσεῦ, ἐπεὶ ἵκεν ἐμὸν ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ
ὑπερεφές, τῷ σ' οὐ τι πάλιν πλαγχθέντα γ' οἶω
ἄψ ἀπονουστήσειν, εἰ καὶ μάλα πολλὰ πέπονθας.
ὑμέων δ' ἀνδρὶ ἐκάστῳ ἐφιέμενος τάδε εἶρω,
ὅσσοι ἐνὶ μεγάροισι γερούσιον αἶθοπα οἶνον
αἰεὶ πίνειτ' ἐμοῖσιν, ἀκουάζεσθε δ' αἰοιδοῦ.
εἵματα μὲν δὴ ξείνῳ ἐνξέστη ἐνὶ χηλῷ
κεῖται καὶ χρυσὸς πολυδαίδαλος ἄλλα τε πάντα
δῶρ', ὅσα Φαιήκων βουληφόροι ἐνθάδ' ἔνεικαν·
ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν τρίποδα μέγαν ἠδὲ λέβητα
ἀνδρακάς· ἡμεῖς δ' αὖτε ἀγριόβητοι κατὰ δῆμον
τισόμεθ'· ἀργαλέον γάρ ἑνα προικὸς χαρίσασθαι.“
ὥς ἔφατ' Ἀλκίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος·
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
νηάδ' ἐπεσσεύοντο, φέρον δ' ἐνήνορα χαλκόν.
καὶ τὰ μὲν εὖ κατέβηχ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,

αὐτὸς ἰὼν διὰ νηός, ὑπὸ ζυγά, μὴ τιν' ἑταίρων
βλάπτοι ἐλανυόντων, ὁπότε στερχοίατ' ἐρετμοῖς·
οἱ δ' εἰς Ἀλκινόοιο κίον καὶ δαῖτ' ἀλέγνουν.

τοῖσι δὲ βοῦν ἰέρευσ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
Ζηνὶ κελαινεφεί Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει. 25

μῆρα δὲ κῆαντες δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα
τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς

Δημόδοκος, λαοῖσι τετιμένος. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
πολλὰ πρὸς ἥελιον κεφαλὴν τρέπε παμφανόωντα,
δῦναι ἐπειγόμενος· δὴ γὰρ μενέαινε νέεσθαι. 30

ὥς δ' ὅτ' ἀνὴρ δόρποιο λιλαίεται, ᾧ τε πανῆμαρ
νειὸν ἀν' ἔλκητον βόε οἴνοπε πηκτὸν ἄροτρον·
ἀσπασίως δ' ἄρα τῷ κατέδυν φάος ἡελίοιο
δόρπον ἐποίχεσθαι, βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι·
ὥς Ὀδυσσεὺς ἀσπαστὸν ἔδυν φάος ἡελίοιο. 35

αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληγρέτοισι μετηύδα,
'Αλκινόῳ δὲ μάλιστα πιφανσκόμενος φάτο μῦθον·
,,Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
πέμπετε με σπείσαντες ἀπήμονα, χαίρετε δ' αὐτοί.
ἤδη γὰρ τετέλεσται, ἃ μοι φίλος ἤθελε θυμός,
πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τὰ μοι θεοὶ Οὐρανῖνες
ὄλβια ποιήσειαν· ἀμύμονα δ' οἴκοι ἄκοιτιν
νοστήσας εὖροιμι σὺν ἀρτεμέεσσι φίλοισιν.

ὕμεῖς δ' αὖθι μένοντες ἐυφραίνοιτε γυναῖκας
κουριδίας καὶ τέκνα· θεοὶ δ' ἀρετὴν ὀπάσειαν 45
παντοίην, καὶ μὴ τι κακὸν μεταδήμιον εἴη.“

ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον ἠδὲ κέλευον
πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
καὶ τότε κήρυκα προσέφη μένος Ἀλκινόοιο·

,,Ποντόνοε, κρητῆρα κερασσάμενος μέθυν νεῖμον 50
πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ὅφρ' εὐξάμενοι Διὶ πατρὶ

τὸν ξεῖνον πέμπωμεν ἔην ἐς πατρίδα γαῖαν·“

ὥς φάτο, Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα,
νώμηνσεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν· οἱ δὲ θεοῖσιν
ἔσπεισαν μακάρεσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν, 55
αὐτόθεν ἐξ ἐδρέων. ἀνὰ δ' ἴστατο δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἀρήτη δ' ἐν χειρὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„χαῖρέ μοι, ὦ βασίλεια, διαμπερές, εἰς ὃ κε γῆρας
ἔλθῃ καὶ θάνατος, τὰ τ' ἐπ' ἀνθρώποισι πέλονται· 60
αὐτὰρ ἐγὼ νέομαι· σὺ δὲ τέρπεο τῷδ' ἐνὶ οἴκῳ
παισὶ τε καὶ λαοῖσι καὶ Ἀλκινόῳ βασιλῆϊ.“

ὥς εἰπὼν ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσετο δῖος Ὀδυσσεύς.
τῷ δ' ἅμα κήρυκα προῖται μένος Ἀλκινόοιο,
ἡγεῖσθαι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης. 65
Ἀρήτη δ' ἄρα οἱ δμῳᾶς ἅμ' ἔπεμπε γυναῖκας,
τὴν μὲν φᾶρος ἔχουσαν ἐυπλυνῆς ἡδὲ χιτῶνα,
τὴν δ' ἐτέρην χηλὸν πυκινὴν ἅμ' ὕπασσε κομίζειν·
ἡ δ' ἄλλη σῆτόν τε φέρειν καὶ οἶνον ἐρυθρόν·
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἡδὲ θάλασσαν, 70
αἶψα τὰ γ' ἐν νηὶ γλαφυρῇ πομπῆς ἀγαυοὶ
δεξάμενοι κατέθεντο, πόσιν καὶ βρωσὶν ἄπασαν·
καδ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ στόρεσαν ῥῆγός τε λίνον τε
νηὸς ἐπ' ἰκριόφιν γλαφυρῆς, ἵνα νήγρετον εὖδοι,
πρυμνῆς. ἂν δὲ καὶ αὐτὸς ἐβήσετο καὶ κατέλεκτο 75
σιγῇ· τοὶ δὲ καθίζον ἐπὶ κληῖσιν ἕκαστοι
κόσμῳ, πείσμα δ' ἔλυσαν ἀπὸ τρογοῖο λίθοιο.
εὖθ' οἱ ἀνακλινθέντες ἀνερρίπτουν ἄλα πηδῶ,
καὶ τῷ νήδυμος ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἐπιπτεν,
νήγρετος ἡδιστος, θανάτῳ ἄγχιστα ἐοικώς. 80
ἡ δ', ὥς τ' ἐν πεδίῳ τετράοροι ἄρσενες ἵπποι
πάντες ἅμ' ὀρμηθέντες ὑπὸ πληγῇσιν ἰμάσθλης

ὑψόσ' ἀειρόμενοι ῥίμῳα πρήσσουσι κέλευθον,
 ὥς ἄρα τῆς πρύμνῃ μὲν αἰίρετο, κῦμα δ' ὀπισθεν
 πορφύρεον μέγα θῦε πολυφλοίσβοιο θαλάσσης· 85
 ἣ δὲ μάλ' ἀσφαλέως θέεν ἔμπεδον· οὐδέ κεν ἱρηξ
 κίρκος δμαρτήσειεν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν·
 ὥς ἣ ῥίμῳα θέουσα θαλάσσης κύματ' ἔταμνεν,
 ἄνδρα φέρουσα θεοῖς ἐναλίγκια μήδε' ἔχοντα,
 ὃς πρὶν μὲν μάλα πολλὰ πάθ' ἄλγεα ὄν κατὰ θυμόν,
 ἀνδρῶν τε πτολέμους ἄλεγεινά τε κύματα πείρων· 91
 δὴ τότε γ' ἀτρέμας εὗδε λελασμένος, ὅσσ' ἐπεπόνθειν.

εὖτ' ἀστήρ ὑπερέσχε φαάντατος, ὃς τε μάλιστα
 ἔρχεται ἀγγέλλων φάος ἡοῦς ἡριγενείης,
 τῆμος δὴ νήσῳ προσεπίλνατο ποντοπόρος νηῦς. 95
 Φόρκυνος δέ τις ἔστι λιμὴν ἀλίοιο γέροντος
 ἐν δῆμῳ Ἰθάκης, δύο δὲ προβλήτες ἐν αὐτῷ
 ἀκταὶ ἀπορροῶγες, λιμένος ποτιπεπτηνῖαι,
 αἷ τ' ἀνέμων σκεπόωσι δυσαήων μέγα κῦμα
 ἔκτοθεν· ἐντοσθεν δέ τ' ἄνευ δεσμοῖο μένουσιν 100
 νῆες εὐσσελμοι, ὅτ' ἂν ὄρμου μέτρον ἴκωνται.
 αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη,
 ἀγχόθι δ' αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον ἡεροειδές,
 ἱρὸν νυμφάων, αἷ νηιάδες καλέονται.
 ἐν δὲ κρητῆρές τε καὶ ἀμφορορῆες ἔασιν 105
 λαίνοι· ἐνθα δ' ἔπειτα τιθαιβώσσουσι μέλισσαι.
 ἐν δ' ἴστοι λίθιοι περιμήκεες, ἐνθα τε νύμφαι
 φάρε' ὑφαίνουσιν ἀλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι·
 ἐν δ' ὕδατ' αἰενάοντα. δύο δέ τέ οἱ θύραι εἰσίν,
 αἷ μὲν πρὸς Βορέαο καταιβαταὶ ἀνθρώποισιν, 110
 αἷ δ' αὖ πρὸς Νότου εἰσὶ θεώτεραι, οὐδέ τι κείνη
 ἄνδρες ἐσέρχονται, ἀλλ' ἀθανάτων ὁδὸς ἐστίν.

ἐνθ' οἷ γ' εἰσέλασαν πρὶν εἰδότες. ἣ μὲν ἔπειτα

ἡπείρω ἐπέκελσεν, ὅσον τ' ἐπὶ ἡμῖσιν πάσης,
 σπερχομένη· τοῖον γὰρ ἐπείγετο χέρσ' ἐρετῶν· 115
 οἱ δ' ἐκ νηὸς βάντες ἐνζύγου ἡπειρόνδε
 πρῶτον Ὀδυσσῆα γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἄειραν
 αὐτῷ σὺν τε λίνῳ καὶ ῥήγει σιγαλόεντι,
 καδ δ' ἄρ' ἐπὶ ψαμάθῳ ἔθεσαν δεδμημένον ὕπνῳ,
 ἐκ δὲ χρήματ' ἄειραν, ἃ οἱ Φαίηκες ἀγανοὶ 120
 ὤπασαν οἴκαδ' ἰόντι διὰ μεγάθυμον Ἀθήνην.
 καὶ τὰ μὲν οὖν παρὰ πνυθμέν' ἐλαίης ἀθρόα θῆκαν
 ἐκτὸς ὁδοῦ, μὴ πῶ τις ὁδιτῶν ἀνθρώπων,
 πρὶν Ὀδυσῆ' ἐγρεσθαι, ἐπελθὼν δηλήσαιτο·
 αὐτοὶ δ' αὖτ' οἰκόνδε πάλιν κίον. οὐδ' ἐνοσίχθων 126
 λήθεται ἀπειλάων, τὰς ἀντιθέει Ὀδυσσῆι
 πρῶτον ἐπηπείλησε, Διὸς δ' ἐξείρετο βουλήν·
 „Ζεῦ πάτερ, οὐκέτ' ἐγὼ γε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
 τιμῆεις ἔσομαι, ὅτε με βροτοὶ οὐ τι τίουσιν
 Φαίηκες, τοί περ τε ἐμῆς ἔξεισι γενέθλης. 130
 καὶ γὰρ νῦν Ὀδυσῆα φάμην κακὰ πολλὰ παθόντα
 οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· νόστον δέ οἱ οὐ ποτ' ἀπηύρων
 πάγχυ, ἐπεὶ σὺ πρῶτον ὑπέσχεο καὶ κατένευσας·
 οἱ δ' εὖδοντ' ἐν νηὶ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
 κάτθεσαν εἰν Ἰθάκῃ, ἔδοσαν δέ οἱ ἄσπετα δῶρα, 135
 χαλκὸν τε χρυσὸν τε ἄλλισ ἐσθῆτά θ' ὑφαντήν,
 πόλλ', ὅσ' ἂν οὐδέ ποτε Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεύς,
 εἴ περ ἀπήμων ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ ληίδος αἶσαν.“
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 „ὦ πόποι, ἐννοσίγαι' εὐρυσθενές, οἶον ἔειπες. 140
 οὐ τί σ' ἀτιμάζουσι θεοί· χαλεπὸν δέ κεν εἴη
 πρεσβύτατον καὶ ἄριστον ἀτιμίησιν ἰάλλειν.
 ἀνδρῶν δ' εἴ περ τίς σε βίῃ καὶ ἀρτεῖ εἰκων
 οὐ τι τίει, σοὶ δ' ἔστι καὶ ἐξοπίσω τίσις αἰεί.

ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ.“ 145

τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
 „αἶψά κ' ἐγὼν ἔρξαιμι, κελαινεφές, ὥς ἀγορεύεις·
 ἀλλὰ σὸν αἰεὶ θυμὸν ὀπίζομαι· ἦδ' ἀλεείνω.

νῦν αὖ Φαιήκων ἐθέλω περικαλλέα νῆα
 ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἡεροειδέϊ πόντῳ 150

ῥαῖσαι, ἵν' ἤδη σχῶνται, ἀπολλήξωσι δὲ πομπῆς
 ἀνθρώπων, μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 „ὦ πέπον, ὥς μὲν ἐμῷ θυμῷ δοκεῖ εἶναι ἄριστα,
 ὅπποτε κεν δὴ πάντες ἐλαυνομένην προῖδωνται 155

λαοὶ ἀπὸ πτόλιος, θεῖναι λίθον ἐγγύθι γαίης
 νηὶ θοῇ ἱκελον, ἵνα θανμάζωσιν ἅπαντες
 ἄνθρωποι, μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.“

αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἤκουσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
 βῆ δ' ἵμεν ἐς Σχερίην, ὅθι Φαίηκες γεγάασιν. 160
 ἐνθ' ἔμεν', ἥ δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθε ποντοπόρος νηὺς
 ῥίμφα διωκομένη. τῆς δὲ σχεδὸν ἤλθ' ἐνοσίχθων,
 ὅς μιν λαῶν ἔθηκε καὶ ἐρρίζωσεν ἔνερθεν
 χειρὶ καταπρηνεῖ ἐλάσας· ὁ δὲ νόσφι βεβήκειν.

οἱ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον 165
 Φαίηκες δολιχῆρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες·

ὦδε δέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
 „ὦ μοι, τίς δὴ νῆα θοὴν ἐπέδησ' ἐνὶ πόντῳ
 οἴκαδ' ἐλαυνομένην; καὶ δὴ προυφαίνετο πᾶσα.“

ὥς ἄρα τις εἶπεσκε, τὰ δ' οὐκ ἴσαν, ὥς ἐτέτυκτο. 170
 τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·

„ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ με παλαίφατα θέσφαθ' ἱκάνει
 πατρὸς ἐμοῦ, ὅς ἔφασκε Ποσειδάων' ἀγάσασθαι
 ἡμῖν, οὐνεκα πομποὶ ἀπήμονές εἰμεν ἀπάντων.

φῇ ποτὲ Φαιήκων ἀνδρῶν περικαλλέα νῆα 175

ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἡεροειδέϊ πόντῳ
 ῥαϊσέμεναι, μέγα δ' ἤμιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψειν.
 ὥς ἀγόρευ' ὁ γέρων, τὰ δὲ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
 ἀλλ' ἄγεθ', ὥς ἂν ἐγὼ εἶπω, πειθώμεθα πάντες.
 πομπῆς μὲν παύσασθε βροτῶν, ὅτε κέν τις ἵκηται 180
 ἡμέτερον προτὶ ἄστυ· Ποσειδάωνι δὲ ταύρους
 δώδεκα κεκριμένους ἱερεύσομεν, αἶ κ' ἐλεήσῃ
 μηδ' ἡμιν περιμήκες ὄρος πόλει ἀμφικαλύψῃ.“
 ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἔδεισαν, ἐτοιμάσσαντο δὲ ταύρους.

ὥς οἱ μὲν ῥ' εὖχοντο Ποσειδάωνι ἄνακτι 185
 δῆμον Φαιήκων ἡγήτορες ἡδὲ μέδοντες
 ἔστεῳτες περὶ βωμόν· ὁ δ' ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεὺς
 εὖδων ἐν γαίῃ πατρῴῃ, οὐδέ μιν ἔγνω
 ἤδη δὴν ἀπεῶν· περὶ γὰρ θεὸς ἡέρα χεῦεν
 [Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διός, ὄφρα μιν αὐτὸν 190
 ἄγνωστον τεύξειεν ἑκάστῃ τε μυθήσαιο,
 μή μιν πρὶν ἄλοχος γνοίῃ ἄστοί τε φίλοι τε,
 πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην ἀποτίσαι·
 τούνεκ' ἄρ' ἀλλοιδέα φαινέσκετο πάντα ἄνακτι,
 ἀτραπιτοὶ τε διηνεκέες λιμένες τε πάνορμοι 195
 πέτραι τ' ἡλίβατοι καὶ δένδρεα τηλεθόοντα.]
 στῇ δ' ἄρ' ἀναΐξας καὶ ῥ' εἶσιδε πατρίδα γαῖαν·
 ὦμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα καὶ ὦ πεπλήγετο μηρὼ
 χερσὶ καταπορηνέσσ', ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ἠΐδα·
 „ὦ μοι ἐγὼ, τέων αἰετῶν βροτῶν ἐς γαῖαν ἰκάνω; 200
 ἢ ῥ' οἷ γ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι,
 ἦε φιλόξεinoι καὶ σφιν νόος ἐστὶ θεουδής;
 πῇ δὴ χρήματα πολλὰ φέρω τάδε; πῇ τε καὶ αὐτὸς
 πλάξομαι; αἰθ' ὄφελον μεῖναι παρὰ Φαιήκεσσιν
 αὐτοῦ· ἐγὼ δέ κεν ἄλλον ὑπερμενέων βασιλῆων 205
 ἐξικόμην, ὅς κεν με φίλει καὶ ἔπεμπε νέεσθαι.

νῦν δ' οὐτ' ἄρ' πη θέσθαι ἐπίσταμαι, οὐδὲ μὲν αὐτοῦ
καλλείψω, μή πῶς μοι ἔλωρ ἄλλοισι γένηται.

ὦ πόποι, οὐκ ἄρα πάντα νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι
ἦσαν Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες, 210

οἳ μ' εἰς ἄλλην γαῖαν ἀπήγαγον· ἦ τέ μ' ἔφαντο
ἄξιεν εἰς Ἰθάκην ἐνδείελον, οὐδὲ τέλεσσαν.

Ζεὺς σφεας τίσαιτο ἱκετήσιος, ὅς τε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους ἐφορᾷ καὶ τίνυται, ὅς τις ἀμάρτη.
ἀλλ' ἄγε δὴ τὰ χρήματ' ἀριθμήσω καὶ ἰδωμαι, 215
μή τί μοι οἴχονται κοίλης ἐπὶ νηὸς ἄγοντες.“

ὥς εἰπὼν τρίποδας περικαλλέας ἠδὲ λέβητας
ἡρίθμει καὶ χρυσὸν ὑφαντά τε εἵματα καλά·
τῶν μὲν ἄρ' οὐ τι πόθει· ὁ δ' ὁδύρετο πατριίδα γαῖαν
ἐρπύζων παρὰ θῦνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης 220

πόλλ' ὀλοφυρόμενος. σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη
ἄνδρῳ δέμας ἐικνυῖα νέω, ἐπιβώτορι μῆλων,
παναπάλω, οἷοί τε ἀνάκτων παῖδες ἔασιν,
δίπτυχον ἄμφ' ὤμοισιν ἔχουσ' ἐνεργέα λῶπην·

ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσι πέδιλ' ἔχε, χερσὶ δ' ἄκοντα. 225
τὴν δ' Ὀδυσσεὺς γήθησεν ἰδὼν καὶ ἐναντίος ἦλθεν
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„ὦ φίλ', ἐπεὶ σε πρῶτα κιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ,
χαῖρέ τε καὶ μή μοί τι κακῷ νόῳ ἀντιβολήσῃς,
ἀλλὰ σάω μὲν ταῦτα, σάω δ' ἐμέ· σοὶ γὰρ ἐγὼ γε 230
εὐχομαι ὥς τε θεῶ καὶ σευ φίλα γούναθ' ἱκάνω.

καὶ μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὅφρ' ἐν εἰδῷ·
τίς γῆ, τίς δῆμος; τίνες ἀνέρες ἐγγεγάσιν;
ἦ πού τις νήσων ἐνδείελος, ἥ τις ἀκτὴ
κεῖθ' ἄλλι κεκλιμένη ἐριβώλακος ἠπείροιο;“ 235

τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
„νήπιός εἰς, ὦ ξεῖν', ἣ τηλόθεν εἰλήλουθας,

εἰ δὴ τήνδε τε γαῖαν ἀνείρεαι· οὐδέ τι λήν
 οὔτω νῶνυμός ἐστιν· ἴσασι δέ μιν μάλα πολλοί,
 ἡμὲν ὅσοι ναίουσι πρὸς ἡῶ τ' ἡέλιόν τε, 240
 ἡδ' ὅσοι μετόπισθε ποτὶ ζόφον ἤερόεντα.

ἦ τοι μὲν τρηχεῖα καὶ οὐχ ἱππήλατός ἐστιν,
 οὐδὲ λήν λυπρὴ, ἀτὰρ οὐδ' εὐρεῖα τέτυκται.
 ἐν μὲν γάρ οἱ σῖτος ἀθέσφατος, ἐν δέ τε οἶνος
 γίγνεται· αἰεὶ δ' ὄμβρος ἔχει τεθαλυῖά τ' ἔέρση. 245
 αἰγίβοτος δ' ἀγραθὴ καὶ βούβοτος· ἔστι μὲν ὕλη
 παντοίη, ἐν δ' ἄρδμοι ἐπηετανοὶ παρθέασιν.

τῷ τοι, ξείν', Ἰθάκης γε καὶ ἐς Τροίην ὄνομα ἵκει,
 τήν περ τηλοῦ φασιν Ἀχαιίδος ἔμμεναι αἵης·“

ὥς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς 250
 χαίρων ἢ γαίῃ πατρώῃ, ὥς οἱ ἔειπεν

Παλλὰς Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιδόχοιο.

καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 οὐδ' ὃ γ' ἀληθέα εἶπε, πάλιν δ' ὃ γε λάξετο μῦθον,
 αἶεν ἐνὶ στήθεσσι νόον πολυκερδέα νωμῶν· 255

„πυνθανόμην Ἰθάκης γε καὶ ἐν Τροίῃ εὐρείῃ
 τηλοῦ ὑπὲρ πόντον· νῦν δ' εἰλήλουθα καὶ αὐτὸς
 χρήμασι σὺν τοῖσδεσσι. λιπὼν δ' ἔτι παισὶ τοσαῦτα
 φεύγω, ἐπεὶ φίλον νῖα κατέκτανον Ἰδομενῆος,

Ὀρσίλοχον πόδας ὠκύν, ὃς ἐν Κρήτῃ εὐρείῃ 260
 ἀνέρας ἀλφηστὰς νίκα ταχέεσσι πόδεσσιν,

οὔνεκά με στερέσαι τῆς ληίδος ἤθελε πάσης
 Τρωιάδος, τῆς εἵνεκ' ἐγὼ πάθον ἄλγεα θυμῷ
 ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων,
 οὔνεκ' ἄφ' οὐχ ᾧ πατρὶ χαριζόμενος θεράπευον 265
 δῆμῳ ἐνὶ Τρώων, ἀλλ' ἄλλων ἥρχον ἐταίρων.

τὸν μὲν ἐγὼ κατιόντα βάλον χαλκῆρεϊ δουρὶ
 ἀγρόθεν, ἐγγὺς ὁδοῖο λοχησάμενος σὺν ἐταίρῳ·

νύξ δὲ μάλα δνοφερὴ κάτεχ' οὐρανόν, οὐδέ τις ἡμέας
ἀνθρώπων ἐνόησε, λάθον δέ ἐ θυμὸν ἀπούρας. 270

αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τὸν γε κατέκτανον ὀξεί χαλκῷ,
αὐτίκ' ἐγὼν ἐπὶ νῆα κιὼν Φοίνικας ἀγανούς
ἐλλισάμην καὶ σφιν μενοεικέα ληίδα δῶκα.
τούς μ' ἐκέλευσα Πύλουνδε καταστῆσαι καὶ ἐφέσσαι,
ἢ εἰς Ἥλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί. 275

ἀλλ' ἢ τοί σφεας κεῖθεν ἀπώσατο ἰς ἀνέμοιο
πόλλ' ἀεκαζομένους, οὐδ' ἤθελον ἐξαπατῆσαι.
κεῖθεν δὲ πλαγχθέντες ἰκάνομεν ἐνθάδε νυκτός.
σπουδῇ δ' ἐς λιμένα προερέσσαμεν, οὐδέ τις ἤμιν
δόρπον μνηστis ἔην μάλα περ χατέουσιν ἐλέσθαι, 280
ἀλλ' αὐτως ἀποβάντες ἐκείμεθα νηὸς ἅπαντες.
ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα,
οἱ δὲ χρήματ' ἐμὰ γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἐλόντες
κάτθεσαν, ἔνθα περ αὐτὸς ἐπὶ ψαμάθοισιν ἐκείμην.
οἱ δ' ἐς Σιδουίην ἐν ναιομένην ἀναβάντες 285
ῥῶχοντ'· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμεν ἀκαχήμενος ἦτορ.“

ὧς φάτο, μείδησεν δὲ θεά, γλανκῶπις Ἀθήνη,
χειρὶ τέ μιν κατέρεξε· δέμας δ' ἤικτο γυναικί
καλῇ τε μεγάλῃ τε καὶ ἀγλαὰ ἔργα ἰδυίῃ.
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 290
„κερδαλέος κ' εἶη καὶ ἐπὶ κλοπος, ὅς σε παρέλθοι
ἐν πάντεσσι δόλοισι, καὶ εἰ θεὸς ἀντιάσειεν.
σχέτλιε, ποικιλομῆτα, δόλων ἄτ', οὐκ ἄρ' ἔμελλες,
οὐδ' ἐν σῇ περ ἐὼν γαίῃ, λήξειν ἀπατάων
μύθων τε κλοπίων, οἳ τοι πεδόθεν φίλοι εἰσίν. 295
ἀλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, εἰδότες ἄμφω
κέρδε', ἐπεὶ σὺ μὲν ἐσσι βροτῶν ὄχ' ἄριστος ἀπάντων
βουλῇ καὶ μύθοισιν, ἐγὼ δ' ἐν πᾶσι θεοῖσιν
μήτι τε κλέομαι καὶ κέρδεσιν. οὐδὲ σὺ γ' ἔγνωσ

Παλλάδ' Ἀθηναίην, κούρην Διός, ἣ τέ τοι αἰεὶ 300
 ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίσταμαι ἡδὲ φυλάσσω,
 καὶ δέ σε Φαιήκεσσι φίλον πάντεσσιν ἔδθηκα.
 νῦν αὖ δεῦρ' ἰκόμην, ἵνα τοι σὺν μῆτιν ὑφήνω
 χρήματά τε κρύψω, ὅσα τοι Φαίηκες ἀγανοὶ
 ὤπασαν οἴκαδ' ἰόντι ἐμῇ βουλῇ τε νόῳ τε, 305
 εἶπω θ', ὅσσα τοι αἶσα δόμοις ἐνι ποιητοῖσιν
 κήδε' ἀναπλῆσαι· σὺ δὲ τετλάμεναι καὶ ἀνάγκη,
 μηδέ τω ἐκφάσθαι μήτ' ἀνδρῶν μήτε γυναικῶν
 πάντων, οὐνεκ' ἄρ' ἤλθες ἀλώμενος, ἀλλὰ σιωπῇ
 πάσχειν ἄλγεα πολλά, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν.“ 310

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „ἀργαλέον σε, θεά, γνῶναι βροτῷ ἀντιάσαντι,
 καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ· σὲ γὰρ αὐτὴν παντὶ εἰσκέεις.
 τοῦτο δ' ἐγὼν ἐν οἷδ', ὅτι μοι πάρος ἠπίη ἦσθα,
 εἶος ἐνὶ Τροίῃ πολεμίζομεν νῆες Ἀχαιῶν· 315
 αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρασαμεν αἰπὴν,
 βῆμεν δ' ἐν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιοὺς,
 οὐ σ' ἔτ' ἔπειτα ἴδον, κούρη Διός, οὐδὲ νόησα
 νηὸς ἐμῆς ἐπιβᾶσαν, ὅπως τί μοι ἄλλος ἀλάλκοις.
 [ἀλλ' αἰεὶ φρεσὶν ἦσιν ἔχων δεδαιγμένον ἦτορ 320
 ἠλώμην, εἴως με θεοὶ κακότητος ἔλυσαν·
 πρὶν γ' ὅτε Φαιήκων ἀνδρῶν ἐν πίοι δῆμῳ
 θάρσυνάς τ' ἐπέεσσι καὶ ἐς πόλιν ἤγαγες αὐτή.]
 νῦν δέ σε πρὸς πατρός γουνάζομαι· οὐ γὰρ οἶω
 ἦκειν εἰς Ἰθάκην ἐνδείελον, ἀλλὰ τιν' ἄλλην 325
 γαῖαν ἀναστρέφομαι, σὲ δὲ κερτομέουσιν οἶω
 ταῦτ' ἀγορευέμεναι, ἵν' ἐμὰς φρένας ἡπεροπεύσῃς·
 εἰπέ μοι, εἰ ἐτέόν γε φίλην ἐς πατρίδ' ἰκάνω.“

τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 „αἰεὶ τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα· 330

τῷ σε καὶ οὐ δύναμαι προλιπεῖν δύστηνον ἔοντα,
 οὔνεκ' ἐπητής ἐσσι καὶ ἀγχίνοος καὶ ἐχέφρων.
 [ἀσπασίως γάρ κ' ἄλλος ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
 ἴετ' ἐνὶ μεγάροις ἰδέειν παῖδάς τ' ἄλοχόν τε·
 σοὶ δ' οὐ πῶ φίλον ἐστὶ δαήμεναι οὐδὲ πνυθέσθαι, 335
 πρὶν γ' ἔτι σῆς ἀλόχου πειρήσεται, ἥ τέ τοι αὐτως
 ἦσται ἐνὶ μεγάροισιν, διζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
 φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἡμέραι δάκρυ χεοῦσῃ.]
 αὐτὰρ ἐγὼ τὸ μὲν οὐ ποτ' ἀπίστεον, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
 ἦδε', ὃ νοστήσεις ὀλέσας ἅπο πάντας ἐταίρους· 340
 ἀλλὰ τοι οὐκ ἐθέλησα Ποσειδάωνι μάχεσθαι
 πατροκασιγνήτῳ, ὅς τοι κότον ἐνθετο θυμῷ
 χωόμενος, ὅτι οἱ υἱὸν φίλον ἐξαλάωσας.
 ἀλλ' ἄγε τοι δείξω Ἰθάκης ἔδος, ὅφρα πεποιθήης.
 Φόρκυνος μὲν ὅδ' ἐστὶ λιμὴν ἀλίοιο γέροντος, 345
 ἦδε δ' ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη·
 [ἀγχόθι δ' αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον ἡεροειδές,
 ἱρὸν νυμφάων, αἱ νηιάδες καλέονται·]
 τοῦτο δέ τοι σπέος ἐστὶ κατηρεφές, ἐνθα σὺ πολλὰς
 ἔρδεσκες νύμφησι τεληέσσας ἐκατόμβας· 350
 τοῦτο δὲ Νήριτόν ἐστιν, ὅρος καταειμένον ὕλη·“
 ὣς εἰποῦσα θεὰ σκέδασ' ἡέρα, εἶσατο δὲ χθών·
 γήθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
 χαίρων ἧ γαίῃ, κύσε δὲ ξείδωρον ἄρουραν.
 αὐτίκα δὲ νύμφης ἡρήσατο χεῖρας ἀνασχών· 355
 „νύμφαι νηιάδες, κοῦραι Διὸς, οὐ ποτ' ἐγὼ γε
 ὄψεσθ' ὕμ' ἐφάμην· νῦν δ' εὐχολῆς ἀγανῆσιν
 χαίρετ'· ἀτὰρ καὶ δῶρα διδώσομεν, ὥς τὸ πάρος περ,
 αἱ κεν ἔῃ πρόφρων με Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη
 αὐτόν τε ζῶειν καὶ μοι φίλον υἱὸν ἀέξῃ·“ 360
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεά, γλανκῶπις Ἀθήνη·

„θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
 ἀλλὰ χρήματα μὲν μυχῶ ἄντρου θεσπεσίοιο
 θείομεν ἀντίκα νῦν, ἵνα περ τάδε τοι σόα μίμνη·
 αὐτοὶ δὲ φραζώμεθ', ὅπως ὅχ' ἄριστα γένηται.“ 365

ὣς εἰποῦσα θεὰ δῦνε σπέος ἡεροειδές,
 μαιομένη κενθμῶνας ἀνὰ σπέος· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 ἄσσον πάντ' ἐφόρει, χρυσὸν καὶ ἀτειρέα χαλκὸν
 εἵματά τ' εὐποίητα, τὰ οἱ Φαίηκες ἔδωκαν.
 καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηκε, λίθον δ' ἐπέθηκε θύρῃσιν 370
 Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο.

τὼ δὲ καθεζομένω ἱερῇ παρὰ πνυθμέν' ἐλαίης
 φραζέσθην μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὕλεθρον.
 τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 „διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ, 375
 φράξεν, ὅπως μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσεις,
 οἳ δὴ τοι τρίετες μέγαρον κάτα κοιρανέουσιν,
 μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον καὶ ἔδνα διδόντες·
 ἡ δὲ σὸν αἰεὶ νόστον ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν
 πάντας μὲν ῥ' ἔλπει καὶ ὑπίσχεται ἀνδρὶ ἐκάστω, 380
 ἀγγελίας προῖεῖσα, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
 φθίσεσθαι κακὸν οἶτον ἐνὶ μεγάροισιν ἔμελλον,
 εἰ μή μοι σὺν ἑκάστα, θεά, κατὰ μοῖραν εἶπες. 385
 ἀλλ' ἄγε μῆτιν ὕφηνον, ὅπως ἀποτίσομαι αὐτούς,
 παρ δέ μοι αὐτῇ στήθι μένος πολυθαρσές ἐνεῖσα,
 οἷον ὅτε Τροίης λύομεν λιπαρὰ κρήδεμνα.

αἶ κέ μοι ὥς μεμανῦα παρασταίης, γλαυκῶπι,
 καὶ κε τριηκοσίοισιν ἐγὼν ἄνδρεσσι μαχοίμην 390
 σὺν σοί, πότνα θεά, ὅτε μοι πρόφρασσ' ἐπαρήγοις.“

τὸν δ' ἡμείβετ' ἐπειτα θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·

„καὶ λίην τοι ἐγὼ γε παρέσσομαι, οὐδέ με λήσεις,
 ὅπποτε κεν δὴ ταῦτα πενώμεθα· καὶ τιν' οἶω
 αἵματί τ' ἐγκεφάλῳ τε παλαξέμεν ἄσπετον οὔδας 395
 ἀνδρῶν μνηστῆρων, οἳ τοι βίοτον κατέδουσιν.
 ἀλλ' ἄγε σ' ἄγνωστον τεύξω πάντεσσι βροτοῖσιν.
 κάρψω μὲν χρῶα καλὸν ἐνὶ γναμptoῖσι μέλεσσιν,
 ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὀλέσω τρίχας, ἀμφὶ δὲ λαῖφος
 ἔσσω, ὅ κε στυγέησιν ἰδὼν ἄνθρωπον ἔχοντα, 400
 κνυζώσω δέ τοι ὅσσε πάρος περικαλλές· ἔοντε,
 ὥς ἂν ἀεικέλιος πᾶσι μνηστῆρσι φανείης
 σῇ τ' ἀλόχῳ καὶ παιδί, τὸν ἐν μεγάροισιν ἔλειπες.
 αὐτὸς δὲ πρῶτιστα συβώτην εἰσαφικέσθαι,
 ὅς τοι ὕῶν ἐπίουρος, ὁμῶς δέ τοι ἥπια οἶδεν 405
 παῖδά τε σὸν φιλέει καὶ ἐχέφρουνα Πηνελόπειαν.
 δῆεις τὸν γε σύεσσι παρήμενον· αἱ δὲ νέμονται
 παρ Κόρακος πέτρῃ ἐπὶ τε κρήνῃ Ἀρεθούσῃ
 ἔσθουσai βάλανον μενοεικέα καὶ μέλαν ὕδωρ
 πίνουσαι, τὰ θ' ὕεσσι τρέφει τεθαλυῖαν ἀλοιφήν. 410
 ἔνθα μένειν καὶ πάντα παρήμενος ἐξερέεσθαι,
 ὄφρ' ἂν ἐγὼν ἔλθω Σπάρτην ἐς καλλιγύναικα
 Τηλέμαχον καλέουσα, τεὸν φίλον υἱόν, Ὀδυσσεῦ,
 ὅς τοι ἐς εὐρύχορον Λακεδαίμονα παρ Μενέλαον
 ῥῆγτο πευσόμενος μετὰ σὸν κλέος, ἥ που ἔτ' εἴης.“ 415
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „τίπτε γὰρ οὗ οἱ εἶπες, ἐνὶ φρεσὶ πάντα ἰδυῖα;
 ἦ ἵνα που καὶ κεῖνος ἀλώμενος ἄλγεα πάσχη
 πόντον ἐπ' ἀτρύγετον, βίοτον δέ οἱ ἄλλοι ἔδωσιν.“
 τὸν δ' ἡμείβεται ἔπειτα θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη· 420
 „μὴ δὴ τοι κεῖνός γε λίην ἐνθύμιος ἔστω.
 αὐτὴ μιν πόμπευον, ἵνα κλέος ἔσθλὸν ἄροίτο
 κεῖσ' ἐλθὼν· ἀτὰρ οὗ τιν' ἔχει πόνον, ἀλλὰ ἔκηλος

ἦσται ἐν Ἀτρεΐδαο δόμοις, παρὰ δ' ἄσπετα κεῖται.
 ἥ μὲν μιν λοχόωσι νέοι σὺν νηὶ μελαίνῃ 425
 ἰέμενοι κτεῖναι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι·
 ἀλλὰ τὰ γ' οὐκ οἶω· πρὶν καὶ τινα γαῖα καθέξει.
 [ἀνδρῶν μνηστήρων, οἳ τοι βίοντον κατέδουσιν].

ὥς ἄρα μιν φαρμένη ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ' Ἀθήνη.
 κάρψεν μὲν χρῶα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν, 430
 ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὅλεσε τρίχας, ἀμφὶ δὲ δέρμα
 πάντεσσιν μελέεσσι παλαιοῦ θῆκε γέροντος,
 κνύζωσεν δέ οἱ ὅσσε πάρος περικαλλέ' ἐόντε·
 ἀμφὶ δέ μιν ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα,
 ῥωγαλέα ῥυπόωντα, κακῷ μεμορνυμένα καπνῷ· 435
 ἀμφὶ δέ μιν μέγα δέρμα ταχείης ἔσσ' ἐλάφοιο
 ψιλόν. δῶκε δέ οἱ σκῆπτρον καὶ αἰκέα πήρην,
 πυκνὰ ῥωγαλέην, ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ.

τῷ γ' ὥς βουλευόμενοι διέτμαγεν· ἡ μὲν ἔπειτα
 ἐς Λακεδαίμονα δῖαν ἔβη μετὰ παῖδ' Ὀδυσῆος. 440

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ξ.

Ὀδυσσεύος πρὸς Εὐμαῖον ὁμιλία.

αὐτὰρ ὁ ἐκ λιμένος προσέβη τροχηῖαν ἀταρπὸν
 χῶρον ἂν' ὑλήεντα δι' ἄκριας, ἥ οἱ Ἀθήνη
 πέφραδε δῖον ὑφορβόν, ὃ οἱ βιότοιο μάλιστα
 κήδετο οἰκῆων, οὓς κτήσατο δῖος Ὀδυσσεύς.
 τὸν δ' ἄρ' ἐνὶ προδόμῳ εὖρ' ἤμενον, ἔνθα οἱ αὐλή 5
 ὑψηλὴ δέδμητο, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
 καλὴ τε μεγάλῃ τε, περιδρομος· ἦν ῥα συβώτης

αὐτὸς δαίμαθ' ὕεσιν ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
 νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος,
 ῥυτοῖσιν λάεσσι καὶ ἐθρίγκωσεν ἀχέρδῳ. 10
 σταυροὺς δ' ἐκτὸς ἔλασσε διαμπερὲς ἔνθα καὶ ἔνθα
 πυκνοὺς καὶ θαμέας, τὸ μέλαν δρυὸς ἀμφικεάσσας.
 ἔντοσθεν δ' αὐλῆς συφεοὺς δυοκαίδεκα ποίειν
 πλησίον ἀλλήλων, εὐνὰς συσύν· ἐν δὲ ἐκάστῳ
 πεντήκοντα σύες χαμαιευνάδες ἐρχατόωντο, 15
 θήλειαι τοκάδες· τοὶ δ' ἄρσενες ἐκτὸς ἱανον,
 πολλὸν παυρότεροι· τοὺς γὰρ μινύθεσκον ἔδοντες
 ἀντίθεοι μνηστῆρες, ἐπεὶ προῖαλλε συβώτης
 αἰεὶ ζατρεφῶν σιάλων τὸν ἄριστον ἀπάντων·
 οἱ δὲ τριηκόσιοί τε καὶ ἐξήκοντα πέλοντο. 20
 παρ δὲ κύνες θήρεσιν ἐοικότες αἶεν ἱανον
 τέσσαρες, οὓς ἔθρεψε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν.
 αὐτὸς δ' ἀμφὶ πόδεσιν ἑοῖς ἀράρισκε πέδιλα,
 τάμνων δέσμα βόειον ἐυχροές· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
 ὦχοντ' ἄλλυδις ἄλλος ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσιν, 25
 οἱ τρεῖς· τὸν δὲ τέταρτον ἀποπροέηκε πόλινδε,
 σὺν ἀγέμεν μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ἀνάγκη,
 ὄφρ' ἱερεύσαντες κρειῶν κορεσαίατο θυμόν.
 ἔξαπίνης δ' Ὀδυσῆα ἶδον κύνες ὑλακόμωροι·
 οἱ μὲν κεκληγῶτες ἐπέδραμον, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς 30
 ἔξετο κερδοσύνη, σκῆπτρον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
 ἔνθα κεν ᾧ παρ σταθμῷ ἀεικέλιον πάθεν ἄλγος·
 ἀλλὰ συβώτης ᾧκα ποσὶ κραιπνοῖσι μετασπῶν
 ἔσσυτ' ἀνὰ πρόθυρον, σκυῖτος δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
 τοὺς μὲν ὁμοκλήσας σεῦεν κύνας ἄλλυδις ἄλλον 35
 πυκνήσιν λιθάδεσιν· ὁ δὲ προσέειπεν ἄνακτα·
 „ὦ γέρον, ἥ ὀλίγου σε κύνες διεδηλήσαντο
 ἔξαπίνης, καὶ κέν μοι ἐλεγχείην κατέχευας.

καὶ δέ μοι ἄλλα θεοὶ δόσαν ἄλγεά τε στοναχάς τε·
 ἀντιθέου γὰρ ἄνακτος ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων 40
 ἦμαι, ἄλλοισιν δὲ σύας σιάλους ἀτιτάλλω
 ἔδμεναι· αὐτὰρ κείνος ἐελδόμενός που ἐδωδῆς
 πλάζετ' ἐπ' ἄλλοθιρώων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε,
 εἴ που ἔτι ζῶει καὶ ὄρεα φάος ἠελίοιο.
 ἀλλ' ἔπεο, κλισίηνδ' ἴομεν, γέρον, ὄφρα καὶ αὐτός, 45
 σίτου καὶ οἴνοιο κορεσσάμενος κατὰ θυμόν,
 εἵπης, ὀππότεν ἐσσι καὶ ὀππόσα κήδε' ἀνέτλης.“

ὣς εἰπὼν κλισίηνδ' ἠγήσατο δῖος ὑφορβός,
 εἶσεν δ' εἰσαγαγών, ῥῶπας δ' ὑπέχευε δασείας,
 ἐστόρεσεν δ' ἐπὶ δέρμα ἰονθᾶδος ἀγρίου αἰγός, 50
 αὐτοῦ ἐνεύναιον, μέγα καὶ δασύ. χαῖρε δ' Ὀδυσσεύς,
 ὅττι μιν ὥς ὑπέδεκτο, ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζεν·
 „Ζεύς τοι δοίη, ξεῖνε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
 ὅττι μάλιστ' ἐθέλεις, ὅτι με πρόφρων ὑπέδεξο.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφησ, Ἐύμαιε συβῶτα· 55
 „ξεῖν', οὐ μοι θέμις ἔστ', οὐδ' εἰ κακίῳν σέθεν ἔλθοι,
 ξεῖνον ἀτιμῆσαι· πρὸς γὰρ Διὸς εἰσιν ἅπαντες
 ξεῖνοί τε πτωχοί τε. δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε
 γίγνεται ἡμετέρῃ· ἡ γὰρ δμῶων δίκη ἐστὶν
 αἰεὶ δειδιότων, ὅτ' ἐπικρατέωσιν ἄνακτες 60
 οἱ νέοι. ἡ γὰρ τοῦ γε θεοὶ κατὰ νόστον ἔδησαν,
 ὅς κεν ἔμ' ἐνδυκέως ἐφίλει καὶ κτῆσιν ὕπασσεν,
 οἶκόν τε κληῖρόν τε εὐμόρφον τε γυναιῖκα,
 οἷά τε ᾧ οἰκῇ ἄναξ εὐθυμος ἔδωκεν,
 ὅς οἱ πολλὰ κάμῃσι, θεὸς δ' ἐπὶ ἔργον ἀέξῃ, 65
 ὥς καὶ ἐμοὶ τόδε ἔργον ἀέξεται, ᾧ ἐπιμύμνω.
 τῷ κέ με πόλλ' ὦνησεν ἄναξ, εἰ αὐτόθ' ἐγήρα·
 ἀλλ' ὕλεθ'· ὥς ὥφελλ' Ἑλένης ἀπὸ φῦλον ὀλέσθαι
 πρόχυν, ἐπεὶ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·

καὶ γὰρ κεῖνος ἔβη Ἀγαμέμνωνος εἵνεκα τιμῆς 70
 Ἴλιον εἰς ἐύπωλον, ἵνα Τρώεσσι μάχοιτο.“

ὣς εἰπὼν ζωστῆρι θοῶς συνέεργε χιτῶνα,
 βῆ δ' ἴμεν ἐς συφεούς, ὅθι ἔθνεα ἔρχατο χοίρων.
 ἔνθεν ἑλὼν δὴ ἔνεικε καὶ ἀμφοτέρους ἰέρευσεν,
 εὖσέ τε μίστυλλέν τε καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρεν. 75
 ὀπτήσας δ' ἄρα πάντα φέρων παρέεθηκ' Ὀδυσῆι
 θέρμ' αὐτοῖς ὀβελοῖσιν· ὁ δ' ἄλφιστα λευκὰ πάλυνεν.
 ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον,
 αὐτὸς δ' ἀντίον ἵξεν, ἐποτρύνων δὲ προσηύδα·
 „ἔσθιε νῦν, ὦ ξεῖνε, τά τε δμῶεσσι πάρεστιν, 80
 χοῖρε· ἀτὰρ σιάλους γε σύας μνηστῆρες ἔδουσιν,
 οὐκ ὕπιδά φρονέοντες ἐνὶ φρεσὶν οὐδ' ἔλεητύν.
 οὐ μὲν σχέτλια ἔργα θεοὶ μάκαρες φιλέουσιν,
 ἀλλὰ δίκην τίουσιν καὶ αἵσιμα ἔργ' ἀνθρώπων.
 καὶ μὲν δυσμενέες καὶ ἀνάρσιοι, οἳ τ' ἐπὶ γαίης 85
 ἀλλοτρίης βῶσιν καὶ σφι Ζεὺς ληΐδα δώη,
 πλησάμενοι δέ τε νῆας ἔβαν οἰκόνδε νέεσθαι·
 καὶ μὲν τοῖς ὕπιδος κρατερὸν δέος ἐν φρεσὶ πίπτει·
 οἷδε δέ τοί τι ἴσασιν, θεοῦ δέ τιν' ἔκλυον ἀνδρῆν,
 κείνου λυγρὸν ὄλεθρον, ὃ τ' οὐκ ἐθέλουσι δικαίως 90
 μνᾶσθαι οὐδὲ νέεσθαι ἐπὶ σφέτερ', ἀλλὰ ἔκηλοι
 κτήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, οὐδ' ἐπὶ φειδῶ.
 ὅσσαι γὰρ νύκτες τε καὶ ἡμέραι ἐκ Διὸς εἰσιν,
 οὐ ποθ' ἐν ἱερέουσ' ἱεράιον οὐδὲ δὴ οἶω·
 οἶνον δὲ φθινύθουσιν ὑπέρβιον ἑξαφύοντες. 95
 ἦ γὰρ οἱ ζῶή γ' ἦν ἄσπετος· οὐ τι νιν τόσση
 ἀνδρῶν ἡρώων, οὗτ' ἠπείροιο μελαίνης
 οὗτ' αὐτῆς Ἰθάκης· οὐδὲ ξυνεείκοσι φωτῶν
 ἔστ' ἄφενος τοσσοῦτον· ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω.
 δώδεκ' ἐν ἠπείρῳ ἀγέλαι· τόσα πῶεα οἶων, 100

τόσσα συνὼν συβόσια, τόσ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν
 βόσκουσι ξεινοί τε καὶ αὐτοῦ βώτορες ἄνδρες.
 ἐνθάδε δ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν ἔνδεκα πάντα
 ἐσχατιῇ βόσκοντ', ἐπὶ δ' ἄνδρες ἐσθλοὶ ὕρονται.
 τῶν αἰεὶ σφιν ἕκαστος ἐπ' ἥματι μῆλον ἀγινεῖ, 105
 ζατρεφέων αἰγῶν ὅς τις φαίνεται ἄριστος.
 αὐτὰρ ἐγὼ σὺς τάσδε φυλάσσω τε ῥύομαί τε
 καὶ σφι συνὼν τὸν ἄριστον ἐν κρίνας ἀποπέμπω.“

ὣς φάθ', ὁ δ' ἐνδυκέως κρέα τ' ἥσθιε πῖνέ τε οἶνον
 ἀρπαλέως ἀκέων, κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν. 110
 αὐτὰρ ἐπεὶ δειπνήσας καὶ ἤραρε θυμὸν ἐδώδῃ,
 καὶ οἱ πλησάμενος δῶκε σκύφον, ᾧ περ ἔπινεν,
 οἶνου ἐνίπλειον· ὁ δ' ἐδέξατο, χαῖρε δὲ θυμῷ,
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „ὦ φίλε, τίς γάρ σε πρίατο κτεάτεσσιν ἐοῖσιν, 115
 ὥδε μάλ' ἀφνειὸς καὶ καρτερός, ὥς ἀγορεύεις;
 φῆς δ' αὐτὸν φθίσθαι Ἀγαμέμνωνος εἵνεκα τιμῆς·
 εἰπέ μοι, αἰ κέ ποθι γινώω τοιοῦτον ἔοντα.

Ζεὺς γάρ πον τόδε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
 εἰ κέ μιν ἀγγείλαιμι ἰδών· ἐπὶ πολλὰ δ' ἀλήθην.“ 120

τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
 „ὦ γέρον, οὗ τις κείνον ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
 ἀγγέλλων πείσειε γυναικὰ τε καὶ φίλον υἱόν,
 ἀλλ' ἄλλως, κομιδῆς κεχρημένοι, ἄνδρες ἀλήται
 ψεύδοντ', οὐδ' ἐθέλουσιν ἀληθέα μυθήσασθαι. 125
 ὅς δέ κ' ἀλγτεύων Ἰθάκης ἐς δῆμον ἵκηται,
 ἐλθὼν ἐς δέσποιναν ἐμὴν ἀπατήλια βάζει·
 ἢ δ' εὖ δεξαμένη φιλέει καὶ ἕκαστα μεταλλᾷ,
 καὶ οἱ ὀδυρομένη βλεφάρων ἄπο δάκρυα πίπτει,
 ἢ θέμις ἐστὶ γυναικός, ἐπὴν πόσις ἄλλοθ' ὀληται. 130
 αἰψά κε καὶ σύ, γεραιέ, ἔπος παραπεκτῆναιο,

εἰ τίς τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα δοίῃ·
 τοῦ δ' ἤδη μέλλουσι κύνες ταχέες τ' οἴωνοι
 ρινὸν ἀπ' ὀστέοφιν ἐρύσαι, ψυχὴ δὲ λέλοιπεν·
 ἢ τόν γ' ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ὅστέα δ' αὐτοῦ 135
 κεῖται ἐπ' ἡπείρου ψαμάθῳ εἰλυμένα πολλῇ.
 ὣς ὁ μὲν ἐνθ' ἀπόλωλε, φίλοισι δὲ κῆδε' ὀπίσσω
 πᾶσιν, ἔμοι δὲ μάλιστα, τετεύχεται· οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλον
 ἡπιον ὥδε ἄνακτα κιχήσομαι, ὀππὸς' ἐπέλθω,
 οὐδ' εἰ κεν πατρὸς καὶ μητέρος αὐτίς ἴκωμαι 140
 οἶκον, ὅθι πρῶτον γενόμην καὶ μ' ἔτρεφον αὐτοί·
 οὐδέ νυ τῶν ἔτι τόσσον ὀδύρομαι, ἰέμενός περ
 ὀφθαλμοῖσιν ιδέσθαι ἔων ἐν πατρίδι γαίῃ·
 ἀλλὰ μ' Ὀδυσσεῆος πόθος αἴνυται οἰχομένοιο.
 τὸν μὲν ἐγών, ὃ ξεῖνε, καὶ οὐ παρθέοντ' ὀνομάζειν 145
 αἰδέομαι· πέρι γάρ με φίλει καὶ κῆδετο θυμῷ·
 ἀλλὰ μιν ἡθεῖον καλέω καὶ νόσφιν ἔοντα.“

τὸν δ' αὐτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
 „ὦ φίλ', ἐπεὶ δὴ πάμπαν ἀναίνεαι, οὐδ' ἔτι φῆσθα
 κεῖνον ἐλεύσεσθαι, θυμὸς δέ τοι αἶν ἀπιστος· 150
 ἀλλ' ἐγὼ οὐκ αὐτως μυθήσομαι, ἀλλὰ σὺν ὄρκῳ,
 ὡς νεῖται Ὀδυσσεύς. ἐναγγέλιον δέ μοι ἔστω,
 αὐτίκ' ἐπεὶ κεν κεῖνος ἴων τὰ ἅ δώμαθ' ἴκηται·
 [ἔσσαι με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα καλά.]
 πρὶν δέ κε, καὶ μάλα περ κεχρημένος, οὔ τι δεχοίμην· 155
 ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀίδαο πύλῃσιν
 γίγνεται, ὃς πενίῃ εἰκὼν ἀπατήλια βάζει.
 ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίῃ τε τράπεζα,
 ἴστίη τ' Ὀδυσσεῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,
 ἣ μὲν τοι τάδε πάντα τελείεται, ὡς ἀγορεύω. 160
 τοῦδ' αὐτοῦ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς.
 [τοῦ μὲν φθίνοντος μηνός, τοῦ δ' ἰσταμένοιο

οἴκαδε νοστήσει καὶ τίσεται, ὅς τις ἐκείνου
ἐνθάδ' ἀτιμάξει ἄλοχον καὶ παίδιμον υἱόν.]“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφησ, Ἐύμαιε συβῶτα· 165
„ὦ γέρον, οὐτ' ἄρ' ἐγὼν ἐναγγέλιον τόδε τίσω

οὐτ' Ὀδυσσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται· ἀλλὰ ἔκηνλος
πῆνε, καὶ ἄλλα παρὲξ μεμνώμεθα, μηδὲ με τούτων
μίμνησκ'· ἥ γὰρ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσιν
ἄχνηται, ὅππότε τις μνήσῃ κεδνοῖο ἄνακτος. 170

ἀλλ' ἥ τοι ὄρκον μὲν ἑάσομεν, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἔλθοι, ὅπως μιν ἐγὼ γ' ἐθέλω καὶ Πηνελόπεια
Λαέρτης θ' ὁ γέρων καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.

νῦν αὖ παιδὸς ἄλαστος ὁδύρομαι, ὃν τέκ' Ὀδυσσεύς,
Τηλεμάχον. τὸν ἐπεὶ θρέψαν θεοὶ ἔρνεϊ ἴσον, 175

καὶ μιν ἔφην ἔσσεσθαι ἐν ἀνδράσιν οὐ τι χέρρα
πατρὸς ἐοῖο φίλοιο, δέμας καὶ εἶδος ἀγνητόν,
τὸν δέ τις ἀθανάτων βλάβε φρένας ἔνδον εἰσας

ἢ τις ἀνθρώπων· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουήν
εἰς Πύλον ἡγαθέην· τὸν δὲ μνηστῆρες ἀγανοὶ 180

οἴκαδ' ἰόντα λοχῶσιν, ὅπως ἀπὸ φῦλον ὄληται
νώνυμον ἐξ Ἰθάκης Ἀρκεσίου ἀντιθέοιο.

ἀλλ' ἥ τοι κεῖνον μὲν ἑάσομεν, ἥ κεν ἀλώῃ

ἥ κε φύγῃ καὶ κέν οἱ ὑπέρσχη χεῖρα Κρονίων·

ἀλλ' ἄγε μοι σύ, γεραιέ, τὰ σ' αὐτοῦ κήδε' ἐνίσπες, 185

καὶ μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὅφρ' ἐν εἰδῶ·

τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἢ δὲ τοκήες;

ὅπποίης τ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο· πῶς δέ σε ναῦται

ἡγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;

οὐ μὲν γὰρ τί σε πεζὸν ὀίομαι ἐνθάδ' ἰκῆσθαι.“ 190

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

„τοιγὰρ ἐγὼ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.

εἴη μὲν νῦν νῶϊν ἐπὶ χρόνον ἡμὲν ἐδωδῇ

ἥδ' ἐ μέθυ γλυκερὸν κλισίης ἔντοσθεν ἐοῦσιν,
 δαίνυσθαι ἀκέοντ', ἄλλοι δ' ἐπὶ ἔργον ἔποιεν· 195
 ῥηιδίως κεν ἔπειτα καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἅπαντα
 οὐ τι διαπρήξαιμι λέγων ἐμὰ κήδεα θυμοῦ,
 ὅσσα γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.

ἐκ μὲν Κρητῶν γένος εὐχομαι εὐρειῶν,
 ἀνέρος ἀφνειοῦ παίς· πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι 200
 υἱες ἐνὶ μεγάρῳ ἡμὲν τράφεν ἥδ' ἐ γένοντο
 γνήσιοι ἐξ ἀλόχου· ἐμὲ δ' ὦνητὴ τέκε μήτηρ
 παλλакίς, ἀλλὰ με ἴσον ἰθαιγενέεσσιν ἐτίμα
 Κάστωρ Ἰλακίδης, τοῦ ἐγὼ γένος εὐχομαι εἶναι,
 ὅς τ' ἐνὶ Κρήτεσσι θεὸς ὥς τίετο δῆμῳ 205
 ὄλβῳ τε πλούτῳ τε καὶ υἰάσι κυδαλίμοισιν.
 ἀλλ' ἦ τοι τὸν κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι
 εἰς Αἶδαο δόμους· τοὶ δὲ ζῶην ἐδάσαντο
 παῖδες ὑπέρθυμοι καὶ ἐπὶ κλήρους ἐβάλοντο,
 αὐτὰρ ἐμοὶ μάλα παῦρα δόσαν καὶ οἰκί' ἐνειμαν. 210
 ἡγαγόμην δὲ γυναιῖκα πολυκλήρων ἀνθρώπων
 εἵνεκ' ἐμῆς ἀρετῆς, ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιος ἦα
 οὐδὲ φυγοπτόλεμος· νῦν δ' ἤδη πάντα λέλοιπεν,
 ἀλλ' ἐμπης καλάμην γέ σ' ὀίομαι εἰσορόωντα
 γιγνώσκειν· ἦ γάρ με δύη ἔχει ἥλιθα πολλή. 215
 ἦ μὲν δὴ θάρσος μοι Ἄρης τ' ἔδοσαν καὶ Ἀθήνη
 καὶ ῥήξηνορίην· ὁπότε κρίνοιμι λόχονδε
 ἄνδρας ἀριστῆας, κακὰ δυσμενέεσσι φυτεύων,
 οὐ ποτέ μοι θάνατον προτιόσσετο θυμὸς ἀγῆνωρ,
 ἀλλὰ πολὺν πρῶτιστος ἐπάλμενος ἔρχει ἔλεσκον 220
 ἀνδρῶν δυσμενέων ὃ τέ μοι εἴξειε πόδεσσιν.
 τοῖος ἔα ἐν πολέμῳ· ἔργον δέ μοι οὐ φίλον ἔσκεν
 οὐδ' οἰκωφελίη, ἥ τε τρέφει ἀγλαὰ τέκνα,
 ἀλλὰ μοι αἰεὶ νῆες ἐπήρετμοι φίλαι ἦσαν

καὶ πόλεμοι καὶ ἄκοντες ἐύξεστοι καὶ διστοί, 225
 λυγρά, τὰ τ' ἄλλοισίν γε καταριγῆλὰ πέλονται·
 αὐτὰρ ἐμοὶ τὰ φίλ' ἔσχε, τὰ που θεὸς ἐν φρεσὶ θῆκεν·
 ἄλλος γὰρ τ' ἄλλοισιν ἀνὴρ ἐπιτέρπεται ἔργοις.
 πρὶν μὲν γὰρ Τροίης ἐπιβήμεναι νῆας Ἀχαιῶν,
 εἰνάκις ἀνδράσιν ἤρξα καὶ ὠκυνόροισι νέεσσιν 230
 ἄνδρας ἐς ἄλλοδαπούς, καὶ μοι μάλα τύγχανε πολλά.
 τῶν ἐξαίρεύμην μενοεικέα, πολλὰ δ' ὀπίσσω
 λάγχανον· αἶψα δὲ οἶκος ὀφέλλετο, καὶ ῥα ἔπειτα
 δεινὸς τ' αἰδοῖός τε μετὰ Κρήτεσσι τετύγμην.
 ἄλλ' ὅτε δὴ τήν γε στυγερὴν ὁδὸν εὐρύοπα Ζεὺς 235
 ἐφράσαθ', ἣ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν,
 δὴ τότε' ἔμ' ἤνωγον καὶ ἀγακλυτὸν Ἴδομενεῖα
 νήεσσ' ἡγήσασθαι ἐς Ἴλιον· οὐδέ τι μῆχος
 ἦεν ἀνήνασθαι, χαλεπὴ δ' ἔχε δῆμου φῆμις.
 ἔνθα μὲν εἰνάετες πολεμίζομεν νῆες Ἀχαιῶν, 240
 τῷ δεκάτῳ δὲ πόλιν Πριάμου πέρσαντες ἔβημεν
 οἴκαδε σὺν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιοὺς.
 αὐτὰρ ἐμοὶ δειλῷ κακὰ μῆδετο μητίετα Ζεὺς·
 μῆνα γὰρ οἶον ἔμεινα τεταρπόμενος τεκέεσσιν
 κουριδίῃ τ' ἀλόχῳ καὶ κτήμασιν· αὐτὰρ ἔπειτα 245
 Αἰγυπτίονδε με θυμὸς ἀνώγει ναυτίλλεσθαι,
 νῆας ἐν στείλαντα, σὺν ἀντιθέοις ἐτάροισιν.
 ἐννέα νῆας στεῖλα, θοῶς δ' ἐσαγείρετο λαός.
 ἐξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἐρίηρες ἐταῖροι
 δαίνυντ', αὐτὰρ ἐγὼν ἱερήια πολλὰ παρείχον 250
 θεοῖσιν τε ῥέζειν αὐτοῖσί τε δαῖτα πένεσθαι·
 ἐβδομάτῃ δ' ἀναβάντες ἀπὸ Κρήτης εὐρείης
 ἐπλέομεν Βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραεὶ καλῷ
 ῥηιδίως, ὥς εἴ τε κατὰ ῥόον. οὐδέ τις οὖν μοι
 νηῶν πημάνθη, ἀλλ' ἀσκηθῆες καὶ ἄνουσοι 255

ἤμεθα, τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆται τ' ἰθύνουν.
 πεμπταῖοι δ' Αἴγυπτον ἐνρρεΐτην ἰκόμεσθα,
 στήσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.
 ἔνθ' ἣ τοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρήϊρας ἐταίρους
 αὐτοῦ παρ νήεσσι μένειν καὶ νῆας ἔρυσθαι, 260
 ὀπτήρας δὲ κατὰ σκοπιάς ὥτρυννα νέεσθαι·
 οἱ δ' ὕβρει εἵξαντες, ἐπισπόμενοι μένει σφῶ,
 αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροὺς
 πόρθεον, ἐκ δὲ γυναικας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
 αὐτούς τε κτεῖνον. τάχα δ' ἐς πόλιν ἵκετ' ἀντή. 265
 οἱ δὲ βοῆς αἰόντες ἅμ' ἡοῖ φαινομένηφιν
 ἦλθον· πλῆτο δὲ πᾶν πεδίου πεζῶν τε καὶ ἵππων
 χαλκοῦ τε στεροπῆς. ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
 φύζαν ἐμοῖς ἐτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη
 μεῖναι ἐναντίβιον· περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔστη. 270
 ἔνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξεί χαλκῷ,
 τοὺς δ' ἄναγον ζωούς, σφίσις ἐργάζεσθαι ἀνάγκη.
 αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν ὥδε νόημα
 ποίησ'· ὥς ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
 αὐτοῦ ἐν Αἰγύπτῳ· ἔτι γάρ νύ με πῆμ' ὑπέδεκτο. 275
 αὐτίκ' ἀπὸ κρατὸς κυνέην ἐύτυκτον ἔδηκα
 καὶ σάκος ὥμοισιν, δόρυ δ' ἐκβαλον ἔκτοσε χειρός·
 αὐτὰρ ἐγὼ βασιλῆος ἐναντίον ἤλυθον ἵππων
 καὶ κύσα· γούναθ' ἐλών· ὁ δ' ἐρύσατο καὶ μ' ἐδάωσεν,
 ἐς δίφρον δέ μ' ἔσας ἄγεν οἴκαδε δάκρυ χέοντα. 280
 ἣ μὲν μοι μάλα πολλοὶ ἐπήισσον μελήϊσιν,
 ἰέμενοι κτεῖναι· δὴ γὰρ κεχολῶατο λήν·
 ἀλλ' ἀπὸ κεῖνος ἔρυκε, Διὸς δ' ὠπίζετο μῆνιν
 ξεινίου, ὅς τε μάλιστα νεμεσᾶται κακὰ ἔργα.
 ἔνθα μὲν ἐπτάετες μένον αὐτόθι, πολλὰ δ' ἄγεια 285
 χρήματ' ἀν' Αἰγυπτίους ἀνδρας· δίδοσαν γὰρ ἅπαντες.

ἀλλ' ὅτε δὴ ὀργδόατόν μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθεν,
 δὴ τότε Φοῖνιξ ἦλθεν ἀνὴρ, ἀπατήλια εἰδώς,
 τρώκτης, ὃς δὴ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισιν ἐώργειν·
 ὃς μ' ἄγε παρπεπιθὼν ἦσι φρεσίν, ὄφρ' ἐκόμεσθα 290
 Φοινίκην, ὅθι τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔκειτο.
 ἔνθα παρ' αὐτῷ μεῖνα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν.
 ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦντο
 ἅψ περιτελλομένου ἔτεος καὶ ἐπήλυθον ὥραι,
 ἐς Λιβύην μ' ἐπὶ νηὸς ἐέσματο ποντοπόροιο 295
 ψεύδεα βουλεύσας, ἵνα οἱ σὺν φόρτον ἄγοιμι,
 κείθι δέ μ' ὥς περάσσειε καὶ ἄσπετον ὦνον ἔλοιτο.
 τῷ ἐπόμεν ἐπὶ νηὸς, διόμενός περ, ἀνάγκη.
 ἣ δ' ἔθθεν Βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραεὶ καλῷ
 μέσσον ὑπὲρ Κρήτης· Ζεὺς δέ σφισι μήδετ' ὄλεθρον. 300
 ἀλλ' ὅτε δὴ Κρήτην μὲν ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
 φαίνεται γαῖαν, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
 δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔσθησε Κρονίων
 νηὸς ὑπερ γλαφυρῆς, ἥχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς.
 Ζεὺς δ' ἄμυνδ' ἐβρόντησε καὶ ἔμβαλε νηὶ κεραυνόν· 305
 ἣ δ' ἐλελίχθη πᾶσα Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
 ἐν δὲ θεοῖον πληῖτο, πέσον δ' ἐκ νηὸς ἅπαντες.
 οἱ δὲ κορώνησιν ἱκελοι περὶ νῆα μέλαιναν
 κύμασιν ἐμφορέοντο, θεὸς δ' ἀποαίνυτο νόστον.
 αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτός, ἔχοντί περ ἄλγεα θυμῷ, 310
 ἰστὸν ἀμαιμάκετον νηὸς κυανοπρώροιο
 ἐν χεῖρεσσιν ἔθηκεν, ὅπως ἔτι πῆμα φύγοιμι.
 τῷ ῥα περιπλεχθεὶς φερόμεν ὀλοοῖς ἀνέμοισιν.
 ἐννῆμαρ φερόμεν, δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
 γαίῃ Θεσπρωτῶν πέλασεν μέγα κῆμα κυλίνδον. 315
 ἔνθα με Θεσπρωτῶν βασιλεὺς ἐκομίσσατο Φεῖδων
 ἥρως ἀπριάτην· τοῦ γὰρ φίλος υἱὸς ἐπελθὼν

αἶθρῳ καὶ καμάτῳ δεδμημένον ἦγεν ἐς οἶκον,
χειρὸς ἀναστήσας, ὄφρ' ἵκετο δώματα πατρός·
ἀμφὶ δέ με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἔσσειν. 320

ἔνθ' Ὀδυσῆος ἐγὼ πνυθόμην· κεῖνος γὰρ ἔφρασκεν
ξεινίσαι ἠδὲ φιληῆσαι ἰόντ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
καὶ μοι κτήματ' ἔδειξεν, ὅσα ξυναγείρατ' Ὀδυσσεύς,
χαλκὸν τε χρυσὸν τε πολύκμητόν τε σίδηρον.

καὶ νῦ κεν ἐς δεκάτην γενεὴν ἔτερόν γ' ἔτι βόσκοι· 325
τόσσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος.

τὸν δ' ἐς Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσῃ,
ὅππως νοστήσῃ Ἰθάκης ἐς πίονα δῆμον,
ἦδη δὴν ἀπεών, ἣ ἀμφαδὸν ἦε κρυφηδόν. 330

ᾧμοσε δὲ πρὸς ἔμ' αὐτόν, ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
νῆα κατειρύνσθαι καὶ ἐπαρτέας ἔμμεν ἑταίρους,
οἳ δὴ μιν πέμψουσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηὺς
ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ἐς Δουλίχιον πολύπυρον. 335

ἔνθ' ὃ γέ μ' ἠνώγει πέμψαι βασιλῆϊ Ἀκάστῳ
ἐνδυκέως· τοῖσιν δὲ κακὴ φρεσὶν ἠνδανε βουλὴ
ἀμφ' ἐμοί, ὄφρ' ἔτι πάγχυ δύης ἐπὶ πῆμα γενοίμην.
ἀλλ' ὅτε γαίης πολλὸν ἀπέπλω ποντοπόρος νηὺς,
αὐτίκα δούλιον ἤμαρ ἐμοὶ περιμηχανόωντο. 340

ἐκ μὲν με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἔδυσαν,
ἀμφὶ δέ με ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλον ἠδὲ χιτῶνα,
ῥωγαλέα, τὰ καὶ αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὄρηαι.
ἐσπέριοι δ' Ἰθάκης ἐνδειέλου ἔργ' ἀφίκοντο·
ἔνθ' ἐμὲ μὲν κατέδησαν ἐυσσέλμῳ ἐνὶ νηὶ 345
ὄπλῳ ἐνστρεφεί στερεῶς, αὐτοὶ δ' ἀποβάντες
ἐσσυμένως παρὰ θῖνα θαλάσσης δόρπον ἔλοντο.
αὐτὰρ ἐμοὶ δεσμὸν μὲν ἀνέγναμψαν θεοὶ αὐτοὶ

ρηιδίως· κεφαλῇ δὲ κατὰ ῥάκος ἀμφικαλύψας,
 ξεστὸν ἐφόλκαιον καταβάς ἐπέλασσα θαλάσση 350
 στῆθος, ἔπειτα δὲ χερσὶ διήρεσα ἀμφοτέρησιν
 νηχόμενος, μάλα δ' ὥκα θύρηθ' ἔα ἀμφὶς ἐκείνων.
 ἔνθ' ἀναβάς, ὅθι τε θρῖος ἦν πολυανθέος ὕλης,
 κείμεν πεπτηώς. οἱ δὲ μεγάλα στενάχοντες
 φοίτων· ἀλλ' οὐ γάρ σφιν ἐφαίνετο κέρδιον εἶναι 355
 μαίεσθαι προτέρω, τοὶ μὲν πάλιν αὖτις ἔβαινον
 νηὸς ἐπὶ γλαφυρῆς, ἐμὲ δὲ κρύψαν θεοὶ αὐτοὶ
 ρηιδίως, καὶ με σταθμῷ ἐπέλασσαν ἄγοντες
 ἀνδρὸς ἐπισταμένου· ἔτι γάρ νύ μοι αἶσα βιῶναι.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφησ, Ἐύμαιε συβῶτα· 360
 „ἄ δειλὲ ξείνων, ἣ μοι μάλα θυμὸν ὄρινας
 ταῦτα ἕκαστα λέγων, ὅσα δὴ πάθες ἠδ' ὅσ' ἀλήθης.
 ἀλλὰ τά γ' οὐ κατὰ κόσμον, ὀλομαι, οὐδὲ με πείσεις,
 εἰπὼν ἀμφ' Ὀδυσῆι· τί σὲ χρὴ τοῖον ἐόντα
 μαψιδίως ψεύδεσθαι; ἐγὼ δ' ἐν οἶδα καὶ αὐτὸς 365
 νόστον ἐμοῖο ἄνακτος, ὃ τ' ἤχθετο πᾶσι θεοῖσιν
 πάγχυ μάλ', ὅττι μιν οὐ τι μετὰ Τρώεσσι δάμασσαν
 ἦε φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσεν.
 τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
 ἠδὲ κε καὶ ᾧ παιδί μέγα κλέος ἦρατ' ὀπίσσω· 370
 νῦν δέ μιν ἀκλειῶς ἄρπυιαι ἀνηρεΐψαντο.
 αὐτὰρ ἐγὼ παρ' ὕεσσιν ἀπότροπος· οὐδὲ πόλινδε
 ἔρχομαι, εἰ μὴ πού τι περίφρων Πηνελόπεια
 ἐλθόμεν ὀτρύνῃσιν, ὅτ' ἀγγελίη ποθὲν ἔλθῃ.
 ἀλλ' οἱ μὲν τὰ ἕκαστα παρήμενοι ἐξερέουσιν, 375
 ἡμὲν οἱ ἄχυνται δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος
 ἠδ' οἱ χαίρουσιν, βίοντον νήποινον ἔδοντες·
 ἀλλ' ἐμοὶ οὐ φίλον ἐστὶ μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι,
 ἐξ οὗ δὴ μ' Αἰτωλὸς ἀνὴρ ἐξήπαφε μύθῳ,

ὅς ῥ' ἄνδρα κτείνας πολλήν ἐπὶ γαῖαν ἀληθεῖς 380
 ἦλυθ' ἐμὸν πρὸς σταθμόν, ἐγὼ δέ μιν ἀμφαγάπαζον.
 φῆ δέ μιν ἐν Κρήτεσσι παρ' Ἴδομενῇι ἰδέσθαι
 νῆας ἀκειόμενον, τὰς οἱ ξυνέαξαν ἄελλαι·
 καὶ φάτ' ἐλεύσεσθαι ἢ ἐς θέρος ἢ ἐς ὁπώραν,
 πολλὰ χρήματ' ἄγοντα, σὺν ἀντιθέοις ἐτάροισιν. 385
 καὶ σύ, γέρον πολυπενθές, ἐπεὶ σέ μοι ἦγαγε δαίμων,
 μήτε τί μοι ψεύδεσσι χαρίζεο μήτε τι θέλγε·
 οὐ γὰρ τούνεκ' ἐγὼ σ' αἰδέσσομαι οὐδὲ φιλήσω,
 ἀλλὰ Δία ξένιον δείσας αὐτόν τ' ἐλεαίρων.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 390
 „ἦ μάλα τίς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἄπιστος,
 οἶόν σ' οὐδ' ὁμόσας περ ἐπήγαγον, οὐδέ σε πείθω.
 ἀλλ' ἄγε νῦν ῥήτρην ποιησόμεθ'· αὐτὰρ ὕπερθε ν
 μάρτυροι ἀμφοτέροισι θεοί, τοὶ Ὀλυμπον ἔχουσιν.
 εἰ μὲν κεν νοστήσῃ ἄναξ τεὸς ἐς τόδε δῶμα, 395
 ἔσσας με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα πέμψαι
 Δουλιχιδνδ' ἰέναι, ὅθι μοι φίλον ἔπλετο θυμῷ·
 εἰ δέ κε μὴ ἔλθῃσιν ἄναξ τεός, ὥς ἀγορεύω,
 δμῶας ἐπισσεύας βαλέειν μεγάλης κατὰ πέτρης,
 ὄφρα καὶ ἄλλος πτωχὸς ἀλεύεται ἡπεροπεύειν.“ 400

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε δῖος ὕφορβος·
 „ξεῖν', οὕτω γάρ κέν μοι ἐνκλείῃ τ' ἀρετὴ τε
 εἴη ἐπ' ἀνθρώπους, ἅμα τ' αὐτίκα καὶ μετόπισθεν,
 ὅς σ' ἐπεὶ ἐς κλισίην ἄγαγον καὶ ξείνια δῶκα,
 αὗτις δὲ κτείναιμι φίλον τ' ἀπὸ θυμὸν ἐλοιμήν· 405
 πρόφρων κεν δὴ ἔπειτα Δία Κρονίωνα λιτοίμην.
 νῦν δ' ὦρῃ δόρποιο· τάχιστα μοι ἔνδον ἐταῖροι
 εἶεν, ἔν' ἐν κλισίῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον.“

ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
 ἀγχίμολον δὲ σύες τε καὶ ἀνέρες ἦλθον ὕφορβοί. 410

τὰς μὲν ἄρα ἔρξαν κατὰ ἥθεα κοιμηθῆναι,
 κλαγγὴ δ' ἄσπετος ὦρτο συῶν ἀύλιζομενάων·
 αὐτὰρ ὁ οἷς ἐτάροισιν ἐκέκλετο δῖος ὑφορβός·
 „ἄξεθ' ὑῶν τὸν ἄριστον, ἵνα ξείνῳ ἱερεύσω
 τηλεδαπῶ· πρὸς δ' αὐτοὶ ὀνησόμεθ', οἷ περ οἷζυν 415
 δὴν ἔχομεν πάσχοντες ὑῶν ἔνεκ' ἀργιοδόντων,
 ἄλλοι δ' ἡμέτερον κάματον νήποινον ἔδουσιν.“

ὣς ἄρα φωνήσας κέασε ξύλα νηλεί χαλκῶ,
 οἱ δ' ὕν εἰσῆγον μάλα πύονα πενταέτηρον.
 τὸν μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐπ' ἐσχάρῃ· οὐδὲ συβώτης 420
 λήθετ' ἄρ' ἀθανάτων, φρεσὶ γὰρ κέχορτ' ἀγαθήσιν,
 ἀλλ' ὅ γ' ἀπαρχόμενος κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλεν
 ἀργιόδοντος ὕδς καὶ ἐπεύχετο πᾶσι θεοῖσιν
 νοσιῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε.
 κόψε δ' ἀνασχόμενος σχίσῃ δρυός, ἣν λίπε κείων· 425
 τὸν δ' ἔλιπε ψυχῇ. τοὶ δὲ σφάξαν τε καὶ εὔσαν,
 αἶψα δέ μιν διέχευαν· ὁ δ' ὠμοθετεῖτο συβώτης,
 πάντων ἀρχόμενος μελέων, ἐς πύονα δημόν.
 καὶ τὰ μὲν ἐν πυρὶ βάλλε παλύνας ἀλφίτου ἀκτῆ,
 μίστυλλον τ' ἄρα τᾶλλα καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν, 430
 ὥπτησάν τε περιφραδέως ἐρύσαντό τε πάντα,
 βάλλον δ' εἰν ἑλεοῖσιν ἀολλέα. ἂν δὲ συβώτης
 ἵστατο δαιτρεύσων· περὶ γὰρ φρεσὶν αἵσιμα ἦδη.
 καὶ τὰ μὲν ἑπταχα πάντα διεμοιρᾶτο δαΐζων·
 τὴν μὲν ἴαν νύμφησι καὶ Ἑρμῇ Μαιάδος νῆι 435
 θῆκεν ἐπενξάμενος, τὰς δ' ἄλλας νεῖμεν ἐκάστοις·
 νώτοισιν δ' Ὀδυσῆα διηνεκέεσσι γέραιρεν
 ἀργιόδοντος ὕδς, κύδαινε δὲ θυμὸν ἄνακτος.
 καὶ μιν φωνήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „αἶθ' οὕτως, Ἑύμαιε, φίλος Διὶ πατρὶ γένοιο, 440
 ὥς ἐμοί, ὅττι με τοῖον ἐόντ' ἀγαθοῖσι γεραίρεις.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Ἑύμαιε συβῶτα·
 „ἔσθιε, δαιμόνιε ξείνων, καὶ τέρπεο τοῖσδε,
 οἷα πάρεστι. θεὸς δὲ τὸ μὲν δώσει, τὸ δ' ἑάσει,
 ὅτι κεν ᾧ θυμῷ ἐθέλῃ· δύναται γὰρ ἅπαντα.“ 445

ἦ ῥα καὶ ἄρματα θῦσε θεοῖς αἰλιγενέτησιν,
 σπείσας δ' αἶθοπα οἶνον Ὀδυσσῇ πτολιπόρῳ
 ἐν χεῖρεσσιν ἔθηκεν· ὁ δ' ἔξετο ἦ παρὰ μοῖρῃ.
 σῖτον δέ σφιν ἔνειμε Μεσαύλιος, ὃν ῥα συβώτης
 αὐτὸς κτήσατο οἶος ἀποικομένοιο ἄνακτος, 450
 νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος·
 παρ δ' ἄρα μιν Ταφίων πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν.
 οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱαλλον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρου ἔντο,
 σῖτον μὲν σφιν ἀφεῖλε Μεσαύλιος, οἱ δ' ἐπὶ κοῖτον, 455
 σίτου καὶ κρειῶν κεκορημένοι, ἐσσεύοντο.

νῦξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακῇ σκοτομήνιος, ἦε δ' ἄρα Ζεὺς
 πάννυχος, αὐτὰρ ἄη Ζέφυρος μέγας, αἶεν ἔφουδος.
 τοῖς δ' Ὀδυσσεὺς μετέειπε συβώτεω πειρητίζων,
 εἴ πῶς οἱ ἐκδὺς χλαῖναν πόροι ἢ τιν' ἐταῖρων 460
 ἄλλον ἐποτρύνειεν, ἐπεὶ ἑο κήδετο λίην.
 „κέκλυθι νῦν, Ἑύμαιε καὶ ἄλλοι πάντες ἐταῖροι.
 εὐξάμενός τι ἔπος ἐρέω· οἶνος γὰρ ἀνώγει
 ἡλός, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ' ἀεῖσαι
 καὶ θ' ἀπαλὸν γελάσαι, καὶ τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν, 465
 καὶ τι ἔπος προέηκεν, ὃ πέρ τ' ἄρρητον ἄμεινον.
 ἀλλ' ἐπεὶ οὖν τὸ πρῶτον ἀνέκραγον, οὐκ ἐπικεύσω.
 εἴθ' ὧς ἡβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
 ὥς ὅθ' ὑπὸ Τροίην λόχον ἡγομεν ἀρτύναντες.
 ἡγείσθην δ' Ὀδυσσεὺς τε καὶ Ἀτρεΐδης Μενέλαος, 470
 τοῖσι δ' ἅμα τρίτος ἦρχον ἐγών· αὐτοὶ γὰρ ἄνωγον.
 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἰκόμεσθα ποτὶ πτόλιν αἰπύ τε τεῖχος,

ἡμεῖς μὲν περὶ ἄστν κατὰ ῥωπήια πυκνά,
 ἂν δόνακας καὶ ἔλος, ὑπὸ τεύχεσι πεπτηῶτες
 κείμεθα, νύξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ Βορέας πεσόντος, 475
 πηγυλῖς· αὐτὰρ ὑπερθε χιῶν γένετ' ἥυτε πάχνη,
 ψυχρή, καὶ σακέεσσι περιτρέφετο κρύσταλλος.
 ἔνθ' ἄλλοι πάντες χλαῖνας ἔχον ἠδὲ χιτῶνας,
 εὖδον δ' εὖκηλοι, σάκεσιν ἐλλυμένοι ὦμους·
 αὐτὰρ ἐγὼ χλαῖναν μὲν ἰὼν ἐτάροισιν ἔλειπον 480
 ἀφραδίης, ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ῥιγασέμεν ἔμψης,
 ἀλλ' ἐπόμεν σάκος οἶον ἔχων καὶ ζῶμα φαινόν.
 ἀλλ' ὅτε δὴ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκειν,
 καὶ τότε ἔγνων Ὀδυσῆα προσηγύδων ἐγγυὺς ἐόντα
 ἀγκῶνι νύξας· ὁ δ' ἄρ' ἐμαπέως ὑπάκουσεν· 485
 ,διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 οὗ τοι ἔτι ζωοῖσι μετέσσομαι, ἀλλὰ με χεῖμα
 δάμναται· οὐ γὰρ ἔχω χλαῖναν. παρὰ μ' ἤπαφε δαίμων
 οἰοχίτων' ἔμεναι· νῦν δ' οὐκέτι φνκτὰ πέλονται·
 ὥς ἐφάμην, ὁ δ' ἔπειτα νόον σχέθε τόνδ' ἐνὶ θυμῷ, 490
 οἷος κείνος ἔην βουλευέμεν ἠδὲ μάχεσθαι·
 φθεγξάμενος δ' ὀλίγη ὀπί με πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 ,σίγα νῦν, μή τίς σευ Ἀχαιῶν ἄλλος ἀκούσῃ·
 ἦ καὶ ἐπ' ἀγκῶνος κεφαλὴν σχέθεν εἶπέ τε μῦθον·
 ,κλῦτε, φίλοι· θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος. 495
 λίην γὰρ νηῶν ἐκάς ἦλθομεν· ἀλλὰ τις εἴη
 εἰπεῖν Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,
 εἰ πλέονας παρὰ ναῦφιν ἐποτρύνειε νέεσθαι·
 ὥς ἔφατ', ὥρτο δ' ἔπειτα Θόας Ἀνδραίμονος υἱὸς
 καρπαλίμως, ἀπὸ δὲ χλαῖναν βάλε φοινικέεσσαν, 500
 βῆ δὲ θέειν ἐπὶ νῆας. ἐγὼ δ' ἐνὶ εὔματι κείνου
 κείμεν ἀσπασίως, φάε δὲ χρυσόθρονος Ἥως.
 ὥς νῦν ἡβῶοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη.

[δοίη κέν τις χλαῖναν ἐνὶ σταθμοῖσι συφορβῶν,
 ἀμφοτέρων, φιλότῃτι καὶ αἰδοῖ φωτὸς ἤϊος· 505
 νῦν δέ μ' ἀτιμάζουσιν κακὰ χροῖ εἶματ' ἔχοντα.]“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Ἐύμαιε συβῶτα·
 „ὦ γέρον, αἴνος μὲν τοι ἀμύμων, ὃν κατέλεξας,
 οὐδέ τί πω παρὰ μοῖραν ἔπος νηκερδὲς ἔειπες·
 τῷ οὔτ' ἐσθῆτος δευήσεται οὔτε τευ ἄλλου, 510
 ὧν ἐπέοιχ' ἱκέτην ταλαπείριον ἀντιάσαντα,
 νῦν· ἀτὰρ ἡῶθέν γε τὰ σὰ ῥάκεα δυοπαλίζεις.
 οὐ γὰρ πολλαὶ χλαῖναι ἐπημοιβοί τε χιτῶνες
 ἐνθάδε ἔννυσθαι, μία δ' οἴη φωτὶ ἐκάστω.

[αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν Ὀδυσσεύς φίλος υἱός, 515
 αὐτός τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἶματα δώσει,
 πέμψει δ', ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει.]“

ὥς εἰπὼν ἀνόρουσε, τίθει δ' ἄρα οἱ πυρὸς ἐγγὺς
 εὐνήν, ἐν δ' ὀίῳν τε καὶ αἰγῶν δέρματ' ἔβαλλεν.
 ἔνθ' Ὀδυσσεὺς κατέλεκτ'· ἐπὶ δὲ χλαῖναν βάλεν αὐτῷ 520
 πικνὴν καὶ μεγάλην, ἣ οἱ παρεκέσκειτ' ἀμοιβάς,
 ἔννυσθαι, ὅτε τις χειμῶν ἔκπαγλος ὄροιτο.

ὥς ὁ μὲν ἔνθ' Ὀδυσσεὺς κοιμήσατο, τοὶ δὲ παρ' αὐτὸν
 ἄνδρες κοιμήσαντο νεηνία· οὐδὲ συβώτῃ
 ἤνδανεν αὐτόθι κοῖτος, ὕπνῳ ἄπο κοιμηθῆναι. 525
 ἀλλ' ὃ γ' ἄρ' ἔξω ἰὼν ὠπλίζετο· χαῖρε δ' Ὀδυσσεύς,
 ὅτι ῥά οἱ βιότου περικλήδετο νόσφιν ἐόντος.
 πρῶτον μὲν ξίφος ὀξὺ περὶ στιβαροῖς βάλετ' ὦμοις,
 ἀμφὶ δὲ χλαῖναν ἐέσσατ' ἀλεξάνεμον, μάλα πικνὴν,
 ἃν δὲ νάκην ἔλετ' αἰγὸς ἐντρεφέος μεγάλοιο, 530
 εἴλετο δ' ὀξὺν ἄκοντα, κυνῶν ἀλκτῆρα καὶ ἀνδρῶν.
 βῆ δ' ἱμεναι κείων, ὅθι περ σύες ἀργιόδοντες
 πέτρῃ ὑπο γλαφυρῇ εὖδον, Βορέῳ ὑπ' ἰωγῇ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο.

Τηλεμάχου πρὸς Εὐμαιον ἄφιξις.

ἥ δ' εἰς εὐρύχορον Λακεδαίμονα Παλλὰς Ἀθήνη
 ὦχετ' Ὀδυσσεὺς μεγαθύμου φαίδιμον υἱὸν
 νόστου ὑπομνήσουσα καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
 εὔρε δὲ Τηλέμαχον καὶ Νέστορος ἀγλαὸν υἱὸν
 εὔδοντ' ἐν προδόμῳ Μενελάου κυδαλίμοιο, 5
 ἥ τοι Νεστορίδην μαλακῷ δεδμημένον ὕπνῳ,
 Τηλέμαχον δ' οὐχ ὕπνος ἔχε γλυκύς, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
 νύκτα δι' ἀμβροσίην μελεδήματα πατρὸς ἔγειρεν.
 ἀγχοῦ δ' ἵσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 „Τηλέμαχ', οὐκέτι καλὰ δόμων ἄπο τῆλ' ἀλάλησαι, 10
 κτήματά τε προλιπὼν ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισιν
 οὕτω ὑπερφιάλους· μή τοι κατὰ πάντα φάγῳσιν
 κτήματα δασσάμενοι, σὺ δὲ τηϋσίην ὁδὸν ἔλθῃς.
 ἀλλ' ὄτρυνε τάχιστα βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον
 πεμπέμεν, ὅφρ' ἔτι οἴκοι ἀμύμονα μητέρα τέτμης. 15
 ἤδη γάρ ῥα πατήρ τε κασίγνητοί τε κέλονται
 Εὐρυμάχῳ γήμασθαι· ὁ γὰρ περιβάλλει ἅπαντας
 μνηστῆρας δώροισι καὶ ἐξώφελλεν ἔεδνα·
 μή νύ τι σεῦ ἀέκητι δόμων ἐκ κτήμα φέρηται.
 οἴσθα γάρ, οἶος θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γυναικὸς· 20
 κείνου βούλεται οἶκον ὀφέλλειν, ὅς κεν ὀπνύῃ,
 παίδων δὲ προτέρων καὶ κουριδίῳ φίλοιῳ
 οὐκέτι μέμνηται τεθνηότος οὐδὲ μεταλλᾷ.
 ἀλλὰ σὺ γ' ἐλθὼν αὐτὸς ἐπιτρέψειας ἕκαστα
 δμῳάων ἥ τίς τοι ἀρίστη φαίνεται εἶναι, 25
 εἰς ὃ κέ τοι φήνωσι θεοὶ κυδρὴν παράκοιτιν.

ἄλλο δέ τοί τι ἔπος ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο θυμῷ.
 μνηστήρων σ' ἐπιτηδὲς ἀριστῆες λοχόωσιν
 ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης,
 30 ἱέμενοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι.
 ἀλλὰ τὰ γ' οὐκ ὀίω· πρὶν καί τινα γαῖα καθέξει
 ἀνδρῶν μνηστήρων, οἳ τοι βίοτον κατέδουσιν.
 ἀλλὰ ἐκὰς νήσων ἀπέχειν ἔνεργέα νῆα,
 νυκτὶ δ' ὁμῶς πλείειν· πέμψει δέ τοι οὔρου ὕπισθεν
 ἀθανάτων ὃς τίς σε φυλάσσει τε ῥύεται τε. 35
 αὐτὰρ ἐπὴν πρώτην ἀκτὴν Ἰθάκης ἀφίκηαι,
 νῆα μὲν ἐς πόλιν ὀτρῦναι καὶ πάντας ἐταίρους,
 αὐτὸς δὲ πρόωιστα συβώτην εἰσαφικέσθαι,
 ὃς τοι ὕων ἐπίουρος, ὁμῶς δέ τοι ἥπια οἶδεν.
 ἐνθα δὲ νύκτ' ἀέσαι· τὸν δ' ὀτρῦναι πόλιν εἶσω 40
 ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρονι Πηνελοπείῃ,
 οὔνεκά οἱ σῶς ἐσσι καὶ ἐκ Πύλου εἰλήλουθας.“

ἡ μὲν ἄρ' ὥς εἰποῦς' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὀλύμπου,
 αὐτὰρ ὁ Νεστορίδην ἐξ ἠδέος ὕπνου ἔγειρεν
 [λὰξ ποδὶ κινήσας, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν] 45
 „ἔγρεο, Νεστορίδη Πεισίστρατε, μώνυχας ἵππους
 ξεῦξον ὕφ' ἄρματ' ἄγων, ὄφρα πρήσσωμεν ὁδοῖο.“

τὸν δ' αὖ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἀντίον ἤϋδα·
 „Τηλέμαχ', οὗ πως ἔστιν ἐπειγομένους περ ὁδοῖο
 νύκτα διὰ δνοφερὴν ἐλάαν· τάχα δ' ἔσσεται ἡώς. 50
 ἀλλὰ μὲν', εἰς ὃ κε δῶρα φέρων ἐπιδίφρια θείῃ
 ἥρως Ἀτρεΐδης, δουρικλειτὸς Μενέλαος,
 καὶ μῦθοις ἀγανοῖσι παραυδήσας ἀποπέμψῃ·
 τοῦ γάρ τε ξεῖνος μιμνήσκειται ἤματα πάντα
 ἀνδρὸς ξεινοδόκου, ὃς κεν φιλότητα παράσχη.“ 55

ὥς ἔφατ', αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν Ἡώς.
 ἀγχίμολον δέ σφ' ἤλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,

ἀνστὰς ἐξ εὐνῆς, Ἑλένης πάρα καλλικόμοιο.
 τὸν δ' ὥς οὖν ἐνόησεν Ὀδυσσεῆος φίλος υἱός,
 σπερχόμενός ῥα χιτῶνα περὶ χροῖ σιγαλόεντα 60
 δύνεν καὶ μέγα φᾶρος ἐπὶ στιβαροῖς βάλετ' ὤμοις
 ἥρως, βῆ δὲ θύραζε, παριστάμενος δὲ προσήυδα
 [Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσεῆος θεῖοιο].
 „Ἀτρεΐδῃ Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
 ἤδη νῦν μ' ἀπόπεμπε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν. 65
 ἤδη γάρ μοι θυμὸς ἐέλδεται οἴκαδ' ἰκέσθαι.“

τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγάθος Μενέλαος·
 „Τηλέμαχ', οὐ τί σ' ἐγὼ γε πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐρύξω
 ἰέμενον νόστοιο· νεμεσσωμαι δὲ καὶ ἄλλῳ
 ἀνδρὶ ξεινοδόκῳ, ὅς κ' ἔξοχα μὲν φιλήσιν, 70
 ἔξοχα δ' ἐχθαίρῃσιν· ἀμείνω δ' αἷσιμα πάντα.
 ἴσόν τοι κακὸν ἐσθ', ὅς τ' οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι
 ξεῖνον ἐποτρύνει καὶ ὅς ἐσσύμενον κατερύκει.
 [χρὴ ξεῖνον παρσένια φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν.]
 ἀλλὰ μὲν', εἰς ὃ κε δῶρα φέρων ἐπιδίφρα θεῖω 75
 καλά, σὺ δ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς, εἶπω δὲ γυναιξὶν
 δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἅλις ἔνδον ἐόντων.
 ἀμφοτέρου, κῦδός τε καὶ ἀγλαΐη, καὶ ὕνειαρ,
 δειπνήσαντας ἴμεν πολλὴν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
 εἰ δ' ἐθέλεις τραφθῆναι ἀν' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος, 80
 ὄφρα τοι αὐτὸς ἔπωμαι, ὑποξεύξω δέ τοι ἵππους,
 ἅστεα δ' ἀνθρώπων ἡγήσομαι· οὐδέ τις ἡμέας
 αὐτῶς ἀπέμψει, δώσει δέ τι ἔν γε φέρεσθαι,
 ἢ τινα τριπόδων ἐνχάλκων ἢ λεβήτων
 ἢ δὴ ἡμιόνους ἢ χρύσειον ἄλειςον.“ 85

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἤυδα·
 „Ἀτρεΐδῃ Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
 βούλομαι ἤδη νεῖσθαι ἐφ' ἡμέτερ'· οὐ γὰρ ὕπισθεν

οὔρον ἰὼν κατέλειπον ἐπὶ κτεάτεσσιν ἐμοῖσιν·
 μὴ πατέρ' ἀντίθρον διζήμενος αὐτὸς ὄλωμαι, 90
 ἢ τί μοι ἐκ μεγάρων κειμήλιον ἐσθλὸν ὄληται.“

αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε βοήν ἀγαθὸς Μενέλαος,
 αὐτίκ' ἄρ' ἣ ἀλόχῳ ἠδὲ δμῳῇσι κέλευσεν
 δειπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἄλις ἐνδον ἐόντων.
 ἀγχίμολον δέ οἱ ἦλθε Βοηθοῖδης Ἑτεωνεύς, 95
 ἀνστὰς ἐξ εὐνῆς, ἐπεὶ οὐ πολὺ ναιῖεν ἀπ' αὐτοῦ·
 τὸν πῦρ κῆαι ἄνωγε βοήν ἀγαθὸς Μενέλαος
 ὀπιτῆσαί τε κρεῶν· ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἀπίδθησεν ἀκούσας.
 αὐτὸς δ' ἐς θάλαμον κατεβήσето κηώεντα,
 οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γ' Ἑλένη κίε καὶ Μεγαπένθης. 100
 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἴκαν', ὅθι οἱ κειμήλια κεῖτο,
 Ἀτρεΐδης μὲν ἔπειτα δέπας λάβεν ἀμφικύπελλον,
 υἱὸν δὲ κρητῆρα φέρειν Μεγαπένθε' ἄνωγεν
 ἀργύρεον. Ἑλένη δὲ παρίστατο φωριαμοῖσιν,
 ἐνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι, οὓς κάμεν αὐτῇ. 105
 τῶν ἐν' ἀειραμένη Ἑλένη φέρε, δῖα γυναικῶν,
 ὃς κάλλιστος ἔην ποικίλμασιν ἠδὲ μέγιστος,
 ἀστὴρ δ' ὥς ἀπέλαμπεν· ἔκειτο δὲ νεάτος ἄλλων.
 βὰν δ' ἰέναι προτέρω διὰ δώματα, εἶος ἴκοντο
 Τηλέμαχον· τὸν δὲ προσέφη ξανθὸς Μενέλαος· 110
 „Τηλέμαχ', ἣ τοι νόστον, ὅπως φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς,
 ὥς τοι Ζεὺς τελέσειεν, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης·
 δῶρων δ', ὅσς' ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
 δώσω, ὃ κάλλιστον καὶ τιμυέστατόν ἐστιν·
 δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ 115
 ἔστιν ἅπας, χρυσῷ δ' ἐπὶ χεῖλεα κεκράνται,
 ἔργον δ' Ἡφαίστοιο. πόρεν δέ ἐ Φαίδιμος ἥρως,
 Σιδονίων βασιλεύς, ὅθ' ἐὸς δόμος ἀμφεκάλυψεν
 κείσέ με νοστήσαντα· τεῖν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι.“

ὥς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον 120
 ἦρως Ἀτρεΐδης· ὁ δ' ἄρα κρητῆρα φαεινὸν
 θῆκ' αὐτοῦ προπάροιθε φέρων κρατερὸς Μεγαπένθης,
 ἀργύρεον. Ἑλένη δὲ παρίστατο καλλιπάρῃος
 πέπλον ἔχουσ' ἐν χερσίν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
 „δῶρόν τοι καὶ ἐγὼ, τέκνον φίλε, τοῦτο δίδωμι, 125
 μνημ' Ἑλένης χειρῶν, πολυηράτου ἐς γάμου ὥρην,
 σῇ ἀλόχῳ φορέειν· τείως δὲ φίλῃ παρὰ μητρὶ
 κεῖσθαι ἐνὶ μεγάρῳ. σὺ δέ μοι χαίρων ἀφίκαιο
 οἶκον ἐνκείμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.“

ὥς εἰποῦς' ἐν χερσὶ τίθει, ὁ δὲ δέξατο χαίρων. 130
 καὶ τὰ μὲν ἐς πείρινθα τίθει Πεισίστρατος ἦρως
 δεξάμενος, καὶ πάντα ἐῷ θηήσατο θυμῷ·
 τοὺς δ' ἦγε πρὸς δῶμα κάρη ξανθὸς Μενέλαος.
 ἐξέσθην δ' ἄρ' ἔπειτα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
 χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα 135
 καλῇ χρυσεῖῃ ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
 νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
 σῖτον δ' αἰδοίῃ ταμὶν παρέθηκε φέρουσα·
 [εἶδατα, πόλλ' ἐπιθεῖσα χαριζομένη παρεόντων.]
 παρ δὲ Βοηθοΐδης κρέα δαίετο καὶ νέμε μοίρας, 140
 οἶνοχόει δ' υἱὸς Μενελάου κυδαλίμοιο.
 οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱαλλον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 δὴ τότε Τηλέμαχος καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
 ἵππους τε ζεύγνυντ' ἀνά θ' ἄρματα ποικίλ' ἔβαινον, 145
 ἔκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου.
 τοὺς δὲ μετ' Ἀτρεΐδης ἔκιε ξανθὸς Μενέλαος
 οἶνον ἔχων ἐν χειρὶ μελίφρονα δεξιτερῇφιν
 χρυσέῳ ἐν δέπαϊ, ὕφρα λείψαντε κιοίτην.
 στῆ δ' ἵππων προπάροιθε, δεδισκόμενος δὲ προσηγύδα· 150

„χαίρετον, ὦ κούρῳ, καὶ Νέστορι ποιμένι λαῶν
εἰπεῖν· ἧ γὰρ ἐμοί γε πατήρ ὥς ἥπιος ἦεν,
εἷος ἐνὶ Τροίῃ πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦῤδα·
„καὶ λήνῃ κείνῳ γε, διοτρεφές, ὥς ἀγορεύεις, 155
πάντα τάδ' ἐλθόντες καταλέξομεν· αἶ γὰρ ἐγὼν ὥς
νοστήσας Ἰθάκηνδε, κίχων Ὀδυσῆ' ἐνὶ οἴκῳ
εἵποίμ', ὥς παρὰ σείῳ τυχὼν φιλότῃτος ἀπάσης
ἔρχομαι, αὐτὰρ ἄγω κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλά.“

ὥς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὕρσις, 160
αἰετὸς ἀργὴν χῆνᾱ φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον,
ἥμερον ἐξ αὐλῆς· οἱ δ' ἰύζοντες ἔποντο
ἀνέρες ἠδὲ γυναῖκες· ὁ δὲ σφισιν ἐγγύθεν ἐλθὼν
δεξιὸς ἤμξε πρόσθ' ἵππων· οἱ δὲ ἰδόντες
γῆθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη. 165
τοῖσι δὲ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἥρχετο μύθων·
„φράζεο δῆ, Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
ἧ νῶϊν τόδ' ἔφηνε θεὸς τέρας ἧε σοὶ αὐτῶ.“

ὥς φάτο, μερμήριξε δ' ἀρρήφιλος Μενέλαος,
ὅπως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποκρίναιτο νοήσας. 170
τὸν δ' Ἑλένη τανύπεπλος ὑποφθαμένη φάτο μῦθον·
„κλυτέ μεν, αὐτὰρ ἐγὼ μαντεύσομαι, ὥς ἐνὶ θυμῷ
ἀθάνατοι βάλλουσι καὶ ὥς τελέεσθαι δῖω.
ὥς ὅδε χῆν' ἥρπαξ' ἀτιταλλομένην ἐνὶ οἴκῳ,
ἐλθὼν ἐξ ὕρεος, ὅθι οἱ γενεή τε τόκος τε, 175
ὥς Ὀδυσσεὺς κακὰ πολλὰ παθὼν καὶ πόλλ' ἐπαληθεὺς
οἴκαδε νοστήσει καὶ τίσεται· ἧὲ καὶ ἤδη
οἴκοι, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φντεύει.“

τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦῤδα·
„οὔτῳ νῦν Ζεὺς θεῖνῃ, ἐρίγδονπος πόσις Ἥρῃς· 180
τῷ κέν τοι καὶ κεῖθι θεῶ ὥς εὐχετοφῶμην.“

ἥ καὶ ἐφ' ἵπποιν μάστιν βάλεν· οἱ δὲ μάλ' ὦκα
 ἤϊξαν πεδίονδε διὰ πτόλιος μεμαῶτες.
 οἱ δὲ πανημέριοι σεῖον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες.
 δύσετό τ' ἠέλιος σκιῶντό τε πᾶσαι ἀγυιαί, 185
 ἐς Φηρὰς δ' ἵκοντο Διοκλῆος ποτὶ δῶμα,
 υἱέος Ὀρτιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
 ἔνθα δὲ νύκτ' ἄεσαν, ὁ δὲ τοῖς παρ' ξείνια θῆκεν.
 ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 ἵππους τε ζεύγνυντ' ἀνά θ' ἄρματα ποικίλ' ἔβαινον, 190
 ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου.
 μάστιξεν δ' ἐλάαν, τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην.
 αἴψα δ' ἐπειθ' ἵκοντο Πύλου αἰπὺν ποτολίεθρον·
 καὶ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέστορος υἱόν·
 „Νεστορίδη, πῶς κέν μοι ὑποσχόμενος τελέσειας 195
 μῦθον ἐμόν; ξεῖνοι δὲ διαμπερὲς εὐχόμεθ' εἶναι
 ἐκ πατέρων φιλότιτος, ἅτῃρ καὶ ὁμήλικές εἰμεν·
 ἦδε δ' ὁδὸς καὶ μᾶλλον ὁμοφροσύνησιν ἐνήσει.
 μή με παρὲξ ἄγε νῆα, διοτρεφές, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ,
 μή μ' ὁ γέρον ἀέκοντα κατὰσχη ᾧ ἐνὶ οἴκῳ 200
 ἰέμενος φιλέειν, ἐμὲ δὲ χρεὼ θᾶσσον ἰκέσθαι.“
 ὣς φάτο, Νεστορίδης δ' ἄρ' ἐῷ συμφράσσατο θυμῷ,
 ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποσχόμενος τελέσειεν.
 ὦδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι·
 στρέψ' ἵππους ἐπὶ νῆα, θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης, 205
 νηὶ δ' ἐνὶ πρυμνῇ ἐξαίνυντο κάλλιμα δῶρα,
 ἐσθῆτα χρυσόν τε, τὰ οἱ Μενέλαος ἔδωκεν·
 καὶ μιν ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „σπουδῇ νῦν ἀνάβαινε κέλευέ τε πάντας ἐταίρους,
 πρὶν ἐμὲ οἴκαδ' ἰκέσθαι ἀπαγγεῖλαι τε γέροντι· 210
 εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·
 οἷός ἐκείνου θυμὸς ὑπέρβιος, οὗ σε μεθήσει,

ἄλλ' αὐτὸς καλέων δεῦρ' εἴσεται, οὐδέ ἔφημι
ἄψ ἵεναι κενεόν· μάλα γὰρ κεχολώσεται ἔμπης.“

ὥς ἄρα φωνήσας ἔλασεν καλλίτριχας ἵππους 215
ἄψ Πυλίων εἰς ἄστν, θοῶς δ' ἄρα δώμαθ' ἵκανε.
Τηλέμαχος δ' ἐτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν·
„ἐγκοσμεῖτε τὰ τεύχε', ἐταῖροι, νηὶ μελαίνῃ,
αὐτοὶ τ' ἀμβαίνωμεν, ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο.“

ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἡδὲ πύθοντο, 220
αἶψα δ' ἄρ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθίζον.

ἦ τοι ὁ μὲν τὰ πονεῖτο καὶ εὖχετο, θῦε δ' Ἀθήνη
νηὶ παρὰ πρυμνῇ· σχεδόθεν δέ οἱ ἤλυθεν ἀνὴρ
τηλεδαπός, φεύγων ἐξ Ἄργεος ἄνδρα κατακτάς,
μάντις· ἀτὰρ γενεὴν γε Μελάμποδος ἔκγονος ἦεν, 225
ὃς πρὶν μὲν ποτ' ἔναιε Πύλῳ ἔνι, μητέρι μήλων,
ἀφνειὸς Πυλίοισι μέγ' ἔξοχα δώματα ναίων·
δῆ τότε γ' ἄλλων δῆμον ἀφίκετο, πατρίδα φεύγων
Νηλέα τε μεγάρυμον, ἀγανότατον ζώντων,
ὃς οἱ χρήματα πολλὰ τελεσφόρου εἰς ἐνιαυτὸν 230
εἶχε βίῃ. ὁ δὲ τέως μὲν ἐνὶ μεγάροις Φυλάκιοι
δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ δέδετο κρατέρ' ἄλγεα πάσχων
εἵνεκα Νηλῆος κούρης ἄτης τε βαρείης,
τὴν οἱ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεά, δασπληγίτις ἐρινύς.
ἄλλ' ὁ μὲν ἐκφυγε κῆρα καὶ ἤλασε βοῦς ἐριμύκους 235
εἰς Πύλον ἐκ Φυλάκης καὶ ἐτίσατο ἔργον αἰετὸς
ἀντίθεον Νηλῆα, κασιγνήτῳ δὲ γυναικῇ
ἡγάγετο πρὸς δώμαθ'· ὁ δ' ἄλλων ἵκετο δῆμον,
Ἄργος εἰς ἱππόβοτον· τόθι γάρ νύ οἱ αἰσιμον ἦεν
ναίεμεναι πολλοῖσιν ἀνάσσοντ' Ἀργείοισιν. 240
ἐνθα δ' ἔγημε γυναικῇ καὶ ὑπερεφές θέτο δῶμα,
γεῖνατο δ' Ἀντιφάτην καὶ Μάντιον, νῖε κραταιῷ·
Ἀντιφάτης μὲν τίκτεν Ὀικλῆα μεγάρυμον,

αὐτὰρ Ὀικλείης λαοσσόον Ἀμφιάραον,
 δν περὶ κῆρι φίλει Ζεὺς τ' αἰγίοχος καὶ Ἀπόλλων 245
 παντοίην φιλότιτ'· οὐδ' ἵκετο γήραος οὐδόν,
 ἀλλ' ὄλετ' ἐν Θήβησι γυναιῶν εἵνεκα δῶρων.
 τοῦ δ' υἱεῖς ἐγένοντ' Ἀλκμάων Ἀμφίλοχός τε.
 Μάντιος αὖ τέκετο Πολυφειδέα τε Κλεῖτόν τε·
 ἀλλ' ἦ τοι Κλεῖτον χρυσόθρονος ἥρπασεν Ἡῶς 250
 κάλλεος εἵνεκα οἴο, ἔν' ἀθανάτοισι μετεΐη·
 αὐτὰρ ὑπέρθυμον Πολυφειδέα μάντιν Ἀπόλλων
 θῆκε βροτῶν ὅχ' ἄριστον, ἐπεὶ θάνεν Ἀμφιάραος.
 ὅς ῥ' Ὑπερησίηνδ' ἀπενάσσατο πατρὶ χολωθείς,
 ἐνθ' ὃ γε ναιετάων μαντεύετο πᾶσι βροτοῖσιν. 255

τοῦ μὲν ἄρ' υἱὸς ἐπῆλθε, Θεοκλύμενος δ' ὄνομ' ἦεν,
 ὅς τότε Τηλεμάχου πέλας ἵστατο. τὸν δὲ κίχανεν
 σπένδοντ' εὐχόμενόν τε θοῇ παρὰ νηὶ μελαίνῃ,
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „ὦ φίλ', ἐπεὶ σε θύοντα κιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ, 260
 λίσσομ' ὑπὲρ θυέων καὶ δαίμονος, αὐτὰρ ἔπειτα
 σῆς τ' αὐτοῦ κεφαλῆς καὶ ἐταίρων, οἳ τοι ἔπονται,
 εἰπέ μοι εἰρομένῳ νημερτέα, μῆδ' ἐπικεύσῃς·
 τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἡδὲ τοκῆες;“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἡὔδα· 265
 „τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
 ἐξ Ἰθάκης γένος εἰμί, πατήρ δέ μοι ἔστιν Ὀδυσσεύς,
 εἴ ποτ' ἔην· νῦν δ' ἤδη ἀπέφθιτο λυγρὸν ὄλεθρον.
 τούνεκα νῦν ἐτάρους τε λαβὼν καὶ νῆα μέλαιναν
 ἦλθον πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο.“ 270

τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
 „οὔτω τοι καὶ ἐγὼν ἐκ πατρίδος, ἄνδρα κατακτᾶς
 ἔμφυλον· πολλοὶ δὲ κασίγνητοί τε ἔται τε
 Ἄργος ἀν' ἱππόβοτον, μέγα δὲ κρατέουσιν Ἀχαιῶν·

τῶν ὑπαλευάμενος θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν 275
 φεύγω, ἐπεὶ νῦ μοι αἶσα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι.
 ἀλλὰ με νηὸς ἔφρεσσαι, ἐπεὶ σε φυγῶν ἰκέτευσα,
 μὴ με κατακτείνωσι· διωκόμεναι γὰρ δῖω.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἤϋδα·
 „οὐ μὲν δὴ σ' ἐθέλοντά γ' ἀπώσω νηὸς εἰσης, 280
 ἀλλ' ἔπεν· αὐτὰρ κεῖθι φιλήσεται, οἷά κ' ἔχωμεν.“

ὥς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος,
 καὶ τό γ' ἐπ' ἰκριόφιν τάνυσεν νεὸς ἀμφελίσσης·
 ἄν δὲ καὶ αὐτὸς νηὸς ἐβήσето ποντοπόροιο,
 ἐν πρύμνῃ δ' ἄρ' ἔπειτα καθέζετο, παρ δὲ οἱ αὐτῷ 285
 εἶσε Θεοκλύμενον· τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.

Τηλέμαχος δ' ἐτάροισιν ἐποτρύννας ἐκέλευσεν
 ὄπλων ἄπτεσθαι· τοὶ δ' ἐσσυμένως ἐπίθοντο.
 ἱστὸν δ' εἰλάτινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης
 στῆσαν ἀείραντες, κατὰ δὲ προτόνοισιν ἔδησαν, 290
 ἔλκον δ' ἱστία λευκὰ ἐυστρέπτοισι βοεῦσιν.

τοῖσιν δ' ἔκμενόν οὔρου ἵει γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 λάβρον ἐπαιγίζοντα δι' αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα
 νηὺς ἀνύσειε θέουσα θαλάσσης ἀλμυρὸν ὕδωρ.
 [βὰν δὲ παρὰ Κρουνοὺς καὶ Χαλκίδα καλλιρέεθρον.] 295

δύσετό τ' ἥελιος σκιδῶντό τε πᾶσαι ἄγνυαί,
 ἥ δὲ Φεᾶς ἐπέβαλλεν ἐπειγομένη Διὸς οὔρῳ,
 ἥδὲ παρ' Ἥλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἑπείοι.
 ἔνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπροέηκε θοῇσιν,
 ὀρμαίνων, ἥ κεν θάνατον φύγοι ἥ κεν ἀλῶη. 300

τὰ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ Ὀδυσσεὺς καὶ δῖος ὕφορβος
 δορπείτην· παρὰ δέ σφιν ἐδόρπεον ἄνδρες ἄλλοι.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 τοῖς δ' Ὀδυσσεὺς μετέειπε συμβῶτεω πειρητιζών,
 ἥ μιν ἔτ' ἐνδυκέως φιλέοι μείναι τε κελεύοι 305

αὐτοῦ ἐνὶ σταθμῷ, ἣ δὲ τρύνει πόλινδε·
 „κέκλυθι νῦν, Ἑύμαιε καὶ ἄλλοι πάντες ἐταῖροι.
 ἡῶθεν προτὶ ἄστυ λιλαίομαι ἀπονέεσθαι
 πτωχεύσων, ἵνα μὴ σε κατατρύχω καὶ ἐταῖρους.
 ἀλλὰ μοι εὖθ' ὑπόθεν καὶ ἄμ' ἡγεμόν' ἐσθλὸν ὕπασσον, 310
 ὅς κέ με κεῖσ' ἀγάγῃ· κατὰ δὲ πτόλιν αὐτὸς ἀνάγκη
 πλάγξομαι, αἶ' κέν τις κοτύλην καὶ πύρρον δρέξῃ.
 καὶ κ' ἐλθὼν πρὸς δώματ' Ὀδυσσεῆος θείοιο
 ἀγγελίην εἵποιμι δαίφρονι Πηνελοπείῃ,
 καὶ κε μνηστήρεσσιν ὑπερφιάλοισι μιγείην, 315
 εἴ μοι δεῖπνον δοῖεν, ὀνειράτα μυρὶ' ἔχοντες·
 αἰψά κεν εὖ δρώοιμι μετὰ σφίσιν, ἅσθ' ἐθέλοισιν.
 ἐκ γάρ τοι ἔρέω, σὺ δὲ σύνθεο καὶ μευ ἄκουσον·
 Ἑρμείαιο ἔκητι διακτόρου, ὅς ῥά τε πάντων
 ἀνθρώπων ἔργασι χάριν καὶ κῦδος ὀπάξει, 320
 δρηστοσύνη οὐκ ἂν μοι ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος,
 πῦρ τ' εὖ νηῆσαι διὰ τε ξύλα δανὰ κεάσσαι,
 δαιτρεῦσαι τε καὶ ὀπτῆσαι καὶ οἶνοχοῆσαι,
 οἷά τε τοῖς ἀγαθοῖσι παραδρῶσι χέρηρες.“
 τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη, Ἑύμαιε συβῶτα· 325
 „ὦ μοι, ξεῖνε, τί ἦ τοι ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα
 ἐπλετο; ἦ σὺ γε πάγχυ λιλαίεαι αὐτόθ' ὀλέσθαι,
 εἰ δὴ μνηστήρων ἐθέλεις καταδύναι ὄμιλον,
 τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
 οὗ τοι τοιοίδ' εἰσὶν ὑποδρηστήρες ἐκείνων, 330
 ἀλλὰ νέοι, χλαῖνας ἐν εἰμένοι ἡδὲ χιτῶνας,
 αἰεὶ δὲ λιπαροὶ κεφαλὰς καὶ καλὰ πρόσωπα,
 οἳ σφιν ὑποδρῶσιν· ἐύξεστοι δὲ τράπεζαι
 σίτου καὶ κρειῶν ἡδ' οἶνου βεβρίθασιν.
 ἀλλὰ μέν'· οὐ γάρ τις τοι ἀνιᾶται παρεόντι, 335
 οὔτ' ἐγὼ οὔτε τις ἄλλος ἐταίρων, οἳ μοι ἕασιν.

αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν Ὀδυσσεύης φίλος υἱός,
 κείνός σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἔσσει,
 πέμψει δ' ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει·“

τὸν δ' ἡμεῖβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς· 340
 „αἶθ' οὕτως, Ἐύμαιε, φίλος Διὶ πατρὶ γένοιο,
 ὥς ἐμοί, ὅττι μ' ἔπαυσας ἄλλης καὶ διζύος αἰνῆς.
 πλαγκτοσύνης δ' οὐκ ἔστι κακώτερον ἄλλο βροτοῖσιν·
 ἀλλ' ἔνεκ' οὐλομένης γαστρὸς κακὰ κήδε' ἔχουσιν
 ἄνδρες, ὃν κεν ἵκηται ἄλλῃ καὶ πῆμα καὶ ἄλγος· 345
 νῦν δ' ἐπεὶ Ἰσχανάας μεῖναι τέ με κείνων ἄνωγας,
 εἰπ' ἄγε μοι περὶ μητρὸς Ὀδυσσεύης θείοιο
 πατρός θ', ὃν κατέλειπεν ἰὼν ἐπὶ γήραος οὐδῶ,
 ἣ που ἔτι ζῶουσιν ὑπ' αὐγὰς ἡελίοιο,
 ἧ ἥδη τεθνῶσι καὶ εἰν Αἶδαο δόμοισιν.“ 350

τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
 „τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
 Λαέρτης μὲν ἔτι ζῶει, Διὶ δ' εὖχεται αἰεὶ
 θυμὸν ἀπὸ μελέων φθίσθαι οἷς ἐν μεγάροισιν· 355
 ἐκπάγλως γὰρ παιδὸς ὀδύρεται οἰχομένοιο
 κουριδίης τ' ἀλόχοιο δαΐφρονος, ἧ ἔ μάλιστα
 ἦκαχ' ἀποφθιμένη καὶ ἐν ὤμῳ γήραϊ θῆκεν.
 ἧ δ' ἄχει οὗ παιδὸς ἀπέφθιτο κυδαλίοιο,
 λευγαλέῳ θανάτῳ, ὥς μὴ θάνοι, ὅς τις ἐμοί γε
 ἐνθάδε ναιετάων φίλος εἴη καὶ φίλα ἔρδοι. 360
 ὄφρα μὲν οὖν δὴ κείνη ἔην ἀχέουσά περ ἔμπης,
 τόφρα τί μοι φίλον ἔσκε μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι,
 οὔνεκά μ' αὐτὴ θρέψεν ἅμα Κτιμένη ταυνυπέπλω,
 θυγατέρ' ἰφθίμῃ, τὴν ὀπλοτάτην τέκε παίδων·
 τῇ ὁμοῦ ἐτρεφόμενῃ, ὀλίγον δέ τί μ' ἥσσον ἐτίμα. 365
 αὐτὰρ ἐπεὶ δ' ἦβῃν πολυήρατον ἰκόμεθ' ἄμφω,
 τὴν μὲν ἔπειτα Σάμηνδε δόσαν καὶ μυρὶ ἔλοντο,

αὐτὰρ ἐμὲ χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐκείνη
 καλὰ μάλ' ἀμφιέσασα, ποσὶν δ' ὑποδήματα δοῦσα,
 ἀγρόνδε προΐαλλε· φίλει δέ με κηρόθι μᾶλλον. 370
 νῦν δ' ἤδη τούτων ἐπιδεύομαι· ἀλλὰ μοι αὐτῷ
 ἔργον ἀέξουσιν μάκαρες θεοί, ᾧ ἐπιμύμνω·
 τῶν ἔφαγόν τ' ἐπιόν τε καὶ αἰδοίοισιν ἔδωκα.
 ἐκ δ' ἄρα δεσποίνης οὐ μέλιχον ἔστιν ἀκοῦσαι
 οὔτ' ἔπος οὔτε τι ἔργον, ἐπεὶ κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ, 375
 ἄνδρες ὑπερφίαλοι· μέγα δὲ δμῶες χατεύουσιν
 ἀντία δεσποίνης φάσθαι καὶ ἕκαστα πνθέσθαι
 καὶ φαγέμεν πιέμεν τε, ἔπειτα δὲ καὶ τι φέρεσθαι
 ἀγρόνδ', οἷά τε θυμὸν αἰεὶ δμῶεσσιν λαίνει.

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 380
 „ὦ πόποι, ὥς ἄρα τυτθὸς ἐὼν, Ἐύμαιε συβῶτα,
 πολλὸν ἀπεπλάγχθης σῆς πατρίδος ἠδὲ τοκῆων.
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἶπε καὶ ἀτρεκέως καταλέξον,
 ἥε διεπράθετο πτόλις ἀνδρῶν εὐρυνάγνυα,
 ἧ ἔνι ναιετάσκει πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ, 385
 ἧ σέ γε μουνωθέντα παρ' οἷεσιν ἦ παρὰ βουσὶν
 ἄνδρες δυσμενέες νηυσὶν λάβον ἠδὲ πέρασσαν
 τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δῶμαθ', ὃ δ' ἄξιον ὦνον ἔδωκεν.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
 „ξεῖν', ἐπεὶ ἄρ' ἔδη ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλάς, 390
 σιγῇ νῦν ξυνίει καὶ τέρπεο πῖνέ τε οἶνον
 ἥμενος. αἶδε δὲ νύκτες ἀθέσφατοι· ἔστι μὲν εὐδειν,
 ἔστι δὲ τερπομένοισιν ἀκοῦειν· οὐδέ τί σε χρῆ,
 πρὶν ὥρη, καταλέχθαι· ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνος.
 τῶν δ' ἄλλων ὅτινα κραδίη καὶ θυμὸς ἀνώγει, 395
 εὐδέτω ἐξελθῶν· ἅμα δ' ἡοῖ φαινομένηφιν
 δειπνήσας ἅμ' ὕεσιν ἀνακτορίησιν ἐπέσθω.
 νῶϊ δ' ἐνὶ κλισίῃ πίνοντέ τε δαινυμένω τε

κήδεσιν ἀλλήλων τερπώμεθα λευγαλέοισιν
 μνωομένω· μετὰ γάρ τε καὶ ἄλγεσι τέρεται ἀνὴρ, 400
 ὅς τις δὴ μάλα πολλὰ πάθῃ καὶ πόλλ' ἐπαληθῇ.
 τοῦτο δέ τοι ἔρέω, ὃ μ' ἀνείρεαι ἡδὲ μεταλλᾷς.

νῆσός τις Συρίη κικλήσκεται, εἴ που ἀκούεις,
 Ὀρτυγίης καθύπερθεν, ὅθι τροπαὶ ἡελίοιο,
 οὐ τι περιπληθῆς λίην τόσον, ἀλλ' ἀγαθὴ μὲν, 405
 εὖβοτος εὖμηλος, οἶνοπληθῆς πολύπυρος.
 πείνη δ' οὐ ποτε δῆμον ἐσέρχεται, οὐδέ τις ἄλλη
 νοῦσος ἐπὶ στυγερῇ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν·
 ἀλλ' ὅτε γηράσκωσι πόλιν κάτα φῦλ' ἀνθρώπων,
 ἐλθὼν ἀργυρότοξος Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξὺν 410
 οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν.
 ἔνθα δ'ὼς πόλιες, δίχα δέ σφισι πάντα δέδασται·
 τῆσιν δ' ἀμφοτέρησι πατὴρ ἐμὸς ἐμβασίλευεν,
 Κτήσιος Ὀρμενίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν.

ἔνθα δὲ Φοίνικες ναυσίκλυτοι ἦλυνθον ἄνδρες, 415
 τρωῶνται, μυρὶ' ἄγοντες ἀθύρματα νηὶ μελαίνῃ.
 ἔσκε δὲ πατὴρ ἐμοῖο γυνὴ Φοίνισσ' ἐνὶ οἴκῳ,
 καλὴ τε μεγάλη τε καὶ ἀγλαὰ ἔργα ἰδυῖα·
 τὴν δ' ἄρα Φοίνικες πολυπαῖπαλοι ἡπερόπενον.
 πλυνούσῃ τις πρῶτα μίγῃ κοίλῃ παρὰ νηὶ 420
 εὐνῇ καὶ φιλότῃτι, τὰ τε φρένας ἡπεροπεύει
 θηλυτέρησι γυναιξί, καὶ ἥ κ' ἐνεργὸς ἔησιν.
 εἰρώτα δὴ ἔπειτα, τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι·
 ἥ δὲ μάλ' αὐτίκα πατὴρ ἐπέφραδεν ὑπερεφές δῶ·
 ,ἐκ μὲν Σιδῶνος πολυχάλκου εὖχομαι εἶναι, 425
 κούρη δ' εἰμ' Ἀρύβαντος ἐγὼ ῥυδὸν ἀφνειοῖο·
 ἀλλὰ μ' ἀνὴρπαξαν Τάφιοι, ληίστορες ἄνδρες,
 ἀγρόθεν ἐρχομένην, πέρασαν δέ με δεῦρ' ἀγαγόντες
 τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δώμαθ', ὃ δ' ἄξιον ὦνον ἔδωκεν·'

τὴν δ' αὖτε προσέειπεν ἀνὴρ, ὃς ἐμίσγετο λάθρῃ· 430
 ἥ ῥά κε νῦν πάλιν αὖτις ἅμ' ἡμῖν οἴκαδ' ἔποιο,
 ὄφρα ἴδῃ πατὴρ καὶ μητέρος ὑπερεφές δῶ
 αὐτούς τ'; ἥ γάρ ἐτ' εἰσὶ καὶ ἀφνειοὶ καλέονται·

τὸν δ' αὖτε προσέειπε γυνὴ καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
 ,εἴη κεν καὶ τοῦτ', εἴ μοι ἐθέλοιτέ γε, ναῦται, 435
 ὄρκῳ πιστωθῆναι ἀπήμονά μ' οἴκαδ' ἀπάξειν·

ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπώμυνον, ὥς ἐκέλευεν.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὕμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὄρκον,
 τοῖς δ' αὖτις μετέειπε γυνὴ καὶ ἀμείβετο μύθῳ·

,σιγῇ νῦν· μή τις με προσανδάτω ἐπέεσσιν 440
 ὑμετέρων ἐτάρων, ξυμβλήμενος ἢ ἐν ἀγυίῃ
 ἢ πον ἐπὶ κρήνῃ, μή τις ποτὶ δῶμα γέροντι
 ἔλθων ἐξείπῃ, ὃ δ' οἰσάμενος καταδήσῃ
 δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ, ὑμῖν δ' ἐπιφράσσει ὕλεθρον.

ἀλλ' ἔχει' ἐν φρεσὶ μῦθον, ἐπείγετε δ' ὦνον ὀδαίων. 445

ἀλλ' ὅτε κεν δὴ νηὺς πλείῃ βιότοιο γένηται,
 ἀγγελίῃ μοι ἔπειτα θοῶς ἐς δῶμαθ' ἰκέσθω·
 οἶσω γὰρ καὶ χρυσόν, ὅτις χ' ὑποχείριος ἔλθῃ.
 καὶ δέ κεν ἄλλ' ἐπίβαθρον ἐγὼν ἐθέλουσά γε δοίην.
 παῖδα γὰρ ἀνδρὸς ἐῆος ἐνὶ μεγάροις ἀτιτάλλω, 450
 κερδαλέον δὴ τοῖον, ἅμα τροχόωντα θύραζε·

τόν κεν ἄγοιμ' ἐπὶ νηός, ὃ δ' ὕμιν μυρίον ὦνον
 ἄλλοι, ὅπῃ περάσῃτε κατ' ἄλλοιθρόους ἀνθρώπους·

ἢ μὲν ἄρ' ὥς εἰποῦσ' ἀπέβη πρὸς δῶματα καλὰ,
 οἱ δ' ἐνιαυτὸν ἄπαντα παρ' ἡμῖν αὖθι μένοντες 455
 ἐν νηὶ γλαφυρῇ βίοτον πολλὸν ἐμπολῶντο.

ἀλλ' ὅτε δὴ κοίλῃ νηὺς ἤχθητο τοῖσι νέεσθαι,
 καὶ τότε ἄρ' ἀγγελον ἦκαν, ὃς ἀγγεῖλναι γυναικί.
 ἦλνθ' ἀνὴρ πολυίδρις ἐμοῦ πρὸς δῶματα πατρός
 χρόσεον ὄρμον ἔχων, μετὰ δ' ἡλέκτροισιν ἔερχτο. 460

τὸν μὲν ἄρ' ἐν μεγάρῳ δμῳαὶ καὶ πότνια μήτηρ
 χερσὶν τ' ἀμφαφόμενοι καὶ ὀφθαλμοῖσιν ὄρωντο,
 ὦνον ὑπισχόμεναι· ὁ δὲ τῇ κατένευσε σιωπῇ.
 ἥ τοι ὁ καννεύσας κοίλῃν ἐπὶ νῆα βεβήκειν,
 ἢ δ' ἐμὲ χειρὸς ἐλοῦσα δόμων ἐξῆγε θυράζε. 465
 εὔρε δ' ἐνὶ προδόμῳ ἡμὲν δέπα ἡδὲ τραπέζας
 ἀνδρῶν δαιτυμόνων, οἳ μὲν πατέρ' ἀμφεπένοντο.
 οἳ μὲν ἄρ' ἐς θῶκον πρόμολον δῆμοιό τε φῆμιν,
 ἢ δ' αἶψα τρι' ἄλειςα κατακρύψας ὑπὸ κόλπῳ
 ἔκφερεν· αὐτὰρ ἐγὼν ἐπόμεν ἀεσιφροσύνησιν. 470
 δύσετό τ' ἥελιος σκιδόντο τε πᾶσαι ἀγυιαί,
 ἡμεῖς δ' ἐς λιμένα κλυτὸν ἤλθομεν ὦκα κιόντες,
 ἐνθ' ἄρα Φοινίκων ἀνδρῶν ἦν ὠκύαλος νηῦς.
 οἳ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὕργα κέλευθα,
 νῶ ἀναβησάμενοι· ἐπὶ δὲ Ζεὺς οὔρον ἱάλλεν. 475
 ἐξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἡμαρ·
 ἀλλ' ὅτε δὴ ἔβδομον ἡμαρ ἐπὶ Ζεὺς θῆκε Κρονίων,
 τὴν μὲν ἔπειτα γυναῖκα βάλ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
 ἄντλῳ δ' ἐνδούπησε πεσοῦσ' ὥς εἰναλὴ κήξ.
 καὶ τὴν μὲν φώκησι καὶ ἰχθύσι κύρμα γενέσθαι 480
 ἔκβαλον, αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμεν ἀκαχήμενος ἥτορ·
 τοὺς δ' Ἰθάκῃ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ,
 ἐνθα με Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἐοῖσιν.
 οὕτω τήνδε τε γαῖαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν.“
 τὸν δ' αὖ διογενὴς Ὀδυσσεὺς ἡμεῖβετο μύθῳ· 485
 „Εὖμαι', ἥ μάλα δὴ μοι ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ὄρινας
 ταῦτα ἕκαστα λέγων, ὅσα δὴ πάθες ἄλγεα θυμῷ.
 ἀλλ' ἥ τοι σοὶ μὲν παρὰ καὶ κακῷ ἐσθλὸν ἔσθηκεν
 Ζεὺς, ἐπεὶ ἀνδρὸς δώματ' ἀφίκεο πολλὰ μογήσας
 ἡπίου, ὅς δὴ τοι παρέχει βρῶσίν τε πόσιν τε 490
 ἐνδυκέως, ζῶεις δ' ἀγαθὸν βίον· αὐτὰρ ἐγὼ γε

πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἀλώμενος ἐνθάδ' ἰκάνω.“

ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
καδδραθέτην δ' οὐ πολλὸν ἐπὶ χρόνον, ἀλλὰ μίνυνθα·
αἶψα γὰρ Ἡὼς ἦλθεν ἐνέθρονος. οἱ δ' ἐπὶ χέρσου 495
Τηλεμάχου ἔταροι λύον ἰστία, καδ δ' ἔλον ἰστὸν·
καρπαλίμως, τὴν δ' εἰς ὄρμον προέρεσσαν ἐρετμοῖς.
ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν·
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
δείπνόν τ' ἐντύνοντο κερωντό τε αἶθοπα οἶνον. 500
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἤρχετο μύθων·
„ὕμεις μὲν νῦν ἄστυδ' ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν,
αὐτὰρ ἐγὼν ἀγροὺς ἐπιείσομαι ἠδὲ βοτῆρας·
ἐσπέριος δ' εἰς ἄστυ ἰδὼν ἐμὰ ἔργα κάτειμι. 505
ἦῶθεν δέ κεν ὕμιν ὀδοιπόριον παρὰθειμήν,
δαῖτ' ἀγαθὴν κρείων τε καὶ οἶνου ἠδυπότοιο.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
„πῇ γὰρ ἐγὼ, φίλε τέκνον, ἴω; τεῦ δώμαθ' ἵκωμαι
ἀνδρῶν, οἳ κραναὴν Ἰθάκην κατὰ κοιρανέουσιν; 510
ἢ ἰθὺς σῆς μητρὸς ἴω καὶ σοῖο δόμοιο;“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΰδα·
„ἄλλως μὲν σ' ἂν ἐγὼ γε καὶ ἡμετερόνδε κελοίμην
ἐρχεσθ'· οὐ γάρ τι ξενίων ποθή· ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
χεῖρον, ἐπεὶ τοι ἐγὼ μὲν ἀπέσσομαι, οὐδέ σε μήτηρ 515
ὄψεται· οὐ μὲν γάρ τι θαμὰ μνηστῆρσ' ἐνὶ οἴκῳ
φαίνεται, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ὑπερωῖω ἰστὸν ὑφαίνει.
ἀλλὰ τοι ἄλλον φῶτα πιφάυσκομαι, ὃν κεν ἴκοιο,
Εὐρύμαχον Πολύβοιο δαΐφρονος ἀγλαὸν υἱόν,
τὸν νῦν ἴσα θεῶ Ἰθακήσιοι εἰσορῶσιν· 520
καὶ γὰρ πολλὸν ἄριστος ἀνὴρ μέμονέν τε μάλιστα
μητέρ' ἐμὴν γαμέειν καὶ Ὀδυσσῆος γέρας ἔξειν.

ἀλλὰ τά γε Ζεὺς οἶδεν Ὀλύμπιος αἰθέρι ναίων,
εἴ κέ σφι πρὸ γάμοιο τελευτήσῃ κακὸν ἤμαρ.“

ὣς ἄρα οἱ εἰπὸντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὕρνης, 525
κίρκος, Ἀπόλλωνος ταχὺς ἄγγελος· ἐν δὲ πόδεσσιν
τίλλε πέλειαν ἔχων, κατὰ δὲ πτερὰ χεῦεν ἔραζε
μεσσηγὺς νηὸς τε καὶ αὐτοῦ Τηλεμάχοιο.
τὸν δὲ Θεοκλύμενος ἐτάρων ἀπονόσφι καλέσσας
ἐν τ' ἄρα οἱ φῶ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζεν· 530
„Τηλέμαχ', οὗ τοι ἄνευ θεοῦ ἔπτατο δεξιὸς ὕρνης·
ἔγνων γάρ μιν ἐσάντα ἰδὼν οἶωνόν ἐόντα.
ὑμετέρου δ' οὐκ ἔστι γένευσ βασιλεύτερον ἄλλο
ἐν δῆμῳ Ἰθάκης, ἀλλ' ὑμεῖς καρτεροὶ αἰεὶ.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦῤῥα· 535
„αἶ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἴη·
τῷ κε τάχα γνοίης φιλότῃτά τε πολλὰ τε δῶρα
ἐξ ἐμεῦ, ὥς ἄν τις σε συναντόμενος μακαρίζοι.“
ἦ καὶ Πείραιον προσεφώνεε, πιστὸν ἑταῖρον·
„Πείραιε Κλυτίδῃ, σὺ δέ μοι τά περ ἄλλα μάλιστα 540
πεῖθῃ ἐμῶν ἐτάρων, οἳ μοι Πύλον εἰς ἅμ' ἔποντο·
καὶ νῦν μοι τὸν ξεῖνον ἄγων ἐν δῶμασι σοῖσιν
ἐνδυνέως φιλέειν καὶ τιέμεν, εἰς ὃ κεν ἔλθῳ.“

τὸν δ' αὖ Πείραιος δουρικλυτὸς ἀντίκ' ἦῤῥα·
„Τηλέμαχ', εἰ γάρ κεν σὺ πολὺν χρόνον ἐνθάδε μίμνῃς· 545
τὸν δέ τ' ἐγὼ κοιμῶ, ξενίων δέ οἱ οὐ ποθῇ ἔσται.“

ὣς εἰπὼν ἐπὶ νηὸς ἔβη, ἐκέλευσε δ' ἑταίρους
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι·
οἱ δ' αἶψ' εἰσβαίνουσι καὶ ἐπὶ κληῖσι καθίζουσι.
Τηλέμαχος δ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα, 550
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξεί χαλκῷ,
νηὸς ἀπ' ἱκριόφιν· τοὶ δὲ πρυμνήσιν ἔλυσαν.
οἱ μὲν ἀνώσαντες πλέον ἐς πόλιν, ὥς ἐκέλευσεν

Τηλέμαχος φίλος νῆος Ὀδυσσεύης θείοιο·
 τὸν δ' ὦκα προβιβάντα πόδες φέρον, ὅφρ' ἵκετ' ἀυλήν,
 ἔνθα οἱ ἦσαν ὕες μάλα μυρίαί, ἧσι συβώτης 556
 ἐσθλὸς ἔων ἐνίαυνεν, ἀνάκτεσιν ἥπια εἰδώς.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Π.

Τηλεμάχου ἀναγνωρισμὸς Ὀδυσσεύως.

τὼ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὕφορβος
 ἐντύνοντ' ἄριστον ἅμ' ἡοῖ, κηαμένω πῦρ,
 ἔκπεψάν τε νομῆας ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσιν·
 Τηλέμαχον δὲ περισσαινὸν κύνες ὑλακόμωροι,
 οὐδ' ὕλαον, προσιόντα. νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς 5
 σαίνοντάς τε κύνας, περὶ τε κτύπος ἦλθε ποδοῖν.
 αἶψα δ' ἄρ' Εὐμαιὸν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „Εὐμαι', ἦ μάλα τίς τοι ἐλεύσεται ἐνθάδ' ἐταῖρος
 ἦ καὶ γνώριμος ἄλλος, ἐπεὶ κύνες οὐχ ὑλάουσιν,
 ἀλλὰ περισσαίνουσι· ποδῶν δ' ὑπὸ δοῦπον ἀκούω. 10
 οὐ πῶ πάν εἰρητὸ ἔπος, ὅτε οἱ φίλος νῆος
 ἔσθῃ ἐνὶ προθύροισι. ταφῶν δ' ἀνόρουσε συβώτης,
 ἐκ δ' ἄρα οἱ χειρῶν πέσον ἄγγεα, τοῖς ἐπονείτω
 κίρνας αἰθοπα οἶνον. ὁ δ' ἀντίος ἦλθεν ἄνακτος,
 κύσσε δέ μιν κεφαλὴν τε καὶ ἄμφω φάεα καλὰ 15
 χεῖράς τ' ἀμφοτέρας· θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ.
 ὥς δὲ πατήρ ὃν παῖδα φίλα φρονέων ἀγαπάζει
 ἐλθόντ' ἐξ ἀπίης γαίης δεκάτῳ ἐνιαυτῷ,
 μῦνον τηλύγετον, τῷ ἔπ' ἄλγεα πολλὰ μογήσῃ,
 ὥς τότε Τηλέμαχον θεοειδέα δῖος ὕφορβος 20

πάντα κύσεν περιφύς, ὥς ἐκ θανάτοιο φυγόντα.
καὶ ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„ἦλθες, Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος. οὐ σ' ἔτ' ἐγὼ γε
ᾔψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ᾗχεο νηὶ Πύλουνδε.
ἀλλ' ἄγε νῦν εἴσελθε, φίλον τέκος, ὅφρα σε θυμῷ 25
τέρψομαι εἰσορόων νέον ἄλλοθεν ἔνδον ἑόντα.
οὐ μὲν γάρ τι θάμ' ἀγρὸν ἐπέρχεαι οὐδὲ νομῆας,
ἀλλ' ἐπιδημεύεις· ὧς γάρ νύ τοι εὐάδε θυμῷ,
ἀνδρῶν μνηστήρων ἑσορᾶν αἰδέηλον ὄμιλον.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽δα· 30
„ἔσβεται οὕτως, ἅττα· σέθεν δ' ἔνεκ' ἐνθάδ' ἰκάνω,
ὅφρα σέ τ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω καὶ μῦθον ἀκούσω,
εἴ μοι ἔτ' ἐν μεγάροις μήτηρ μένει, ἥε τις ἥδη
ἀνδρῶν ἄλλος ἔγημεν, Ὀδυσσεύς δέ που εὐνὴ
χῆται ἐνευναίων κᾶκ' ἀράχνια κεῖται ἔχουσα.“ 35

τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
„καὶ λίην κείνη γε μένει τετληότι θυμῷ
σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν, οἷξυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἡμέματα δάκρυ χεοῦση.“

ὧς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος· 40
αὐτὰρ ὃ γ' εἶσω ἱεν καὶ ὑπέρβη λάινον οὐδόν.
τῷ δ' ἔδρης ἐπιόντι πατὴρ ὑπόειξεν Ὀδυσσεύς·
Τηλέμαχος δ' ἐτέρωθεν ἐρήτυε φώνησέν τε·
„ἦσο, ξεῖν· ἡμεῖς δὲ καὶ ἄλλοθι δῆομεν ἔδρην
σταθμῷ ἐν ἡμετέρῳ· πάρα δ' ἀνήρ, ὃς καταθήσει.“ 45

ὧς φάθ', ὃ δ' αὖτις ἰὼν κατ' ἄρ' ἔζητο· τῷ δὲ συβώτης
χεῦεν ὑπο χλωρὰς ῥῶπας καὶ κῶας ὑπερθεῖν·
ἐνθα καθέζετ' ἔπειτα Ὀδυσσεύς φίλος υἱός.
τοῖσιν δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκε συβώτης
ὀπιταλέων, αἱ ῥα τῇ προτέρῃ ὑπέλειπον ἔδοντες, 50
σῖτον δ' ἐσσυμένως παρενήγεεν ἐν κανέοισιν,

ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον,
 αὐτὸς δ' ἀντίον ἶξεν Ὀδυσσεῆος θείοιο.
 οἱ δ' ἐπ' ὀνειάθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱάλλον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο, 55
 δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε δῖον ὕφορβόν·
 „ἄττα, πόθεν τοι ξεῖνος ὅδ' ἵκετο; πῶς δέ ἐ ναῦται
 ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;
 οὐ μὲν γάρ τί ἐ πεζὸν ὀλομαι ἐνθάδ' ἰκέσθαι.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Ἑύμαιε στυβῶτα· 60
 „τοιγὰρ ἐγὼ τοι, τέκνον, ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
 ἐκ μὲν Κρητῶν γένος εὐχεται εὐρειάων,
 φησὶ δὲ πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἅστεα δινηθῆναι
 πλαζόμενος· ὥς γάρ οἱ ἐπέκλωσεν τὰ γε δαίμων.
 νῦν δ' αὖ Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν παρὰ νηὸς ἀποδράς 65
 ἤλυθ' ἐμὸν πρὸς σταθμόν, ἐγὼ δέ τοι ἐγγυαλίξω·
 ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις· ἰκέτης δέ τοι εὐχεται εἶναι.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΰδα·
 „Ἑύμαι', ἧ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες.
 πῶς γὰρ δὴ τὸν ξεῖνον ἐγὼν ὑποδέξομαι οἴκῳ; 70
 αὐτὸς μὲν νέος εἰμὶ καὶ οὐ πῶ χερσὶ πέποιθα
 ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ·
 μητρὶ δ' ἐμῇ δίχα θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
 ἢ αὐτοῦ παρ' ἐμοί τε μένῃ καὶ δῶμα κομίζῃ,
 εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος δήμοιό τε φῆμιν, 75
 ἧ ἤδη ἄμ' ἔπεται Ἀχαιῶν ὅς τις ἄριστος
 μῦσται ἐνὶ μεγάροισιν ἀνὴρ καὶ πλεῖστα πόρρησιν.
 ἀλλ' ἧ τοι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ τεδὸν ἵκετο δῶμα,
 ἔσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα καλὰ,
 δώσω δὲ ξίφος ἄμφηκες καὶ ποσσὶ πέδιλα, 80
 πέμψω δ', ὅππῃ μιν κραδίη θυμὸς τε κελεύει.
 εἰ δ' ἐθέλεις, σὺ κόμισσον ἐνὶ σταθμοῖσιν ἐρύξας·

εἵματα δ' ἐνθάδ' ἐγὼ πέμψω καὶ σῖτον ἅπαντα
 ἔδμεναι, ὥς ἂν μὴ σε κατατρύχῃ καὶ ἐταίρους.
 κεῖσε δ' ἂν οὖ μιν ἐγὼ γε μετὰ μνηστῆρας ἔῳμι 85
 ἔρχεσθαι· λίην γὰρ ἀτάσθαλον ὕβριν ἔχουσιν·
 μὴ μιν κερτομέωσιν, ἔμοι δ' ἄχος ἔσσεται αἰνόν·
 προῆξαι δ' ἀργαλέον τι μετὰ πλεόνεσσιν ἐόντα
 ἄνδρα καὶ ἰφθιμον, ἐπεὶ ἦ πολὺν φέρτεροί εἰσιν.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς· 90
 „ὦ φίλ', ἐπεὶ θῆν μοι καὶ ἀμείψασθαι θέμις ἐστίν,
 ἦ μάλα μεν καταδάπτειτ' ἀκούοντος φίλον ἦτορ,
 οἷά φατε μνηστῆρας ἀτάσθαλα μηχανάσθαι
 ἐν μεγάροις, ἀέκητι σέθεν τοιούτου ἐόντος.
 εἶπέ μοι, ἦε ἐκὼν ὑποδάμνασαι, ἦ σέ γε λαοὶ 95
 ἐχθαίρουσ' ἀνὰ δῆμον ἐπισπόμενοι θεοῦ ὁμφῇ,
 ἦ τι κασιγνήτοις ἐπιμέμφεαι, οἷσί περ ἀνὴρ
 μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται·
 αἶ γὰρ ἐγὼν οὕτω νέος εἶην τῷδ' ἐπὶ θυμῷ,
 ἦ πάϊς ἐξ Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἦε καὶ αὐτός 100
 [ἔλθοι ἀλγυτεύων· ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίδος αἶσα].
 αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φῶς,
 εἰ μὴ ἐγὼ κείνοισι κακὸν πάντεσσι γενοίμην
 [ἔλθων ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος].
 εἰ δ' αὖ με πληθυῖ δαμασαίατο μοῦνον ἐόντα, 105
 βουλοίμην κ' ἐν ἐμοῖσι κατακτάμενος μεγάροισιν
 τεθνάμεν ἢ τάδε γ' αἶεν ἀεικέα ἔργ' ὀράσθαι,
 ξείνους τε στυφελιζομένους δμῳάς τε γυναικας
 ὀυστάζοντας ἀεικελίως κατὰ δῶματα καλά,
 καὶ οἶνον διαφυσσόμενον, καὶ σῖτον ἔδοντας 110
 μὰψ αὐτῶς, ἀτέλεστον, ἀνηνύστῳ ἐπὶ ἔργῳ.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΰδα·
 „τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.

οὔτε τί μοι πᾶς δῆμος ἀπεχθόμενος χαλεπαίνει,
οὔτε κασιγνήτοις ἐπιμέμφομαι, οἷσί περ ἀνὴρ 115
μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.
ὦδε γὰρ ἡμετέρην γενεὴν μούνωσε Κρονίων·
μοῦνον Λαέρτην Ἀρκείσιος υἱὸν ἔτικτεν,
μοῦνον δ' αὖτ' Ὀδυσῆα πατὴρ τέκεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
μοῦνον ἔμ' ἐν μεγάροισι τεκὼν λίπεν, οὐδ' ἀπόνητο. 120
τῷ νῦν δυσμενέες μάλα μυρίοι εἰς ἐνὶ οἴκῳ.
ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὕληντι Ζακύνθῳ,
ἦ δ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσιν,
τόσσοι μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον. 125
ἦ δ' οὔτ' ἀρνείται στυγερὸν γάμον οὔτε τελευτὴν
ποιῆσαι δύναται· τοὶ δὲ φθινύθουσιν ἔδοντες
οἶκον ἐμόν· τάχα δὴ με διαρραίσουσι καὶ αὐτόν.
ἀλλ' ἦ τοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται·
ἅττα, σὺ δ' ἔρχεο θᾶσσον, ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ 130
εἰφ', ὅτι οἱ σῶς εἰμὶ καὶ ἐκ Πύλου εἰλήλουθα.
αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μενέω, σὺ δὲ δεῦρο νέεσθαι
οἷῃ ἀπαγγείλας, τῶν δ' ἄλλων μή τις Ἀχαιῶν
πενθέσθω· πολλοὶ γὰρ ἐμοὶ κακὰ μηχανόωνται.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Ἐύμαιε συβῶτα· 135
„γινώσκω, φρονέω· τὰ γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἶπε καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἰ καὶ Λαέρτῃ αὐτὴν ὁδὸν ἄγγελος ἔλθω
δυσμόρῳ, ὃς τείως μὲν Ὀδυσσῆος μέγ' ἀχεύων
ἔργα τ' ἐποπτεύεσκε μετὰ δμῶων τ' ἐνὶ οἴκῳ 140
πῖνε καὶ ἦσθ', ὅτε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀνώγοι·
αὐτὰρ νῦν, ἐξ οὗ σὺ γε ὥχεο νηὶ Πύλουδε,
οὐ πῶ μιν φασιν φαγέμεν καὶ πιέμεν αὖτως,
οὐδ' ἐπὶ ἔργα ἰδεῖν, ἀλλὰ στοναχῇ τε γόῳ τε

ἦσται ὀδυρόμενος, φθινύθει δ' ἄμφ' ὅστεόφι χρώς.“ 145

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽δα·
 „ἄλγιον, ἀλλ' ἔμπης μιν ἐάσομεν ἀχνύμενοί περ·
 εἰ γάρ πως εἴη αὐτάργετα πάντα βροτοῖσιν·
 πρῶτόν κεν τοῦ πατρὸς ἐλοίμεθα νόστιμον ἦμαρ.
 ἀλλὰ σύ γ' ἀγγείλας ὀπίσω κίε, μηδὲ κατ' ἀγρούς 150
 πλάζεσθαι μετ' ἐκείνουν· ἀτὰρ πρὸς μητέρα εἰπεῖν
 ἀμφίπολον ταμίην ὀτρυνέμεν ὅττι τάχιστα
 κούρῳδην· κείνη γάρ κεν ἀπαγγεῖλειε γέροντι.“

ἦ ῥα καὶ ὥρσε συφορβόν· ὁ δ' εἴλετο χερσὶ πέδιλα,
 δησάμενος δ' ὑπὸ ποσσὶ πόλινδ' ἱεν. οὐδ' ἄρ' Ἀθήνην 155
 λῆθεν ἀπὸ σταθμοῖο κιῶν Εὐμαιος ὑφορβός,
 ἀλλ' ἦ γε σχεδὸν ἦλθε· δέμας δ' ἦικτο γυναικὶ
 καλῇ τε μεγάλῃ τε καὶ ἀγλαὰ ἔργα ἰδυίῃ.
 στῆ δὲ κατ' ἀντίθυρον κλισίης Ὀδυσῆι φανείσα,
 οὐδ' ἄρα Τηλέμαχος ἶδεν ἀντίον οὐδὲ νόησεν· 160
 οὐ γάρ πως πάντεσσι θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς·
 ἀλλ' Ὀδυσσεύς τε κύνες τε ἶδον, καὶ ῥ' οὐχ ὑλάοντο,
 κινυξήθμῳ δ' ἐτέρωσε διὰ σταθμοῖο φόβηθεν.
 ἦ δ' ἄρ' ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε· νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς,
 ἐκ δ' ἦλθεν μεγάροιο παρὲκ μέγα τειχίον ἀύλῃς, 165
 στῆ δὲ πάροιθ' αὐτῆς· τὸν δὲ προσέειπεν Ἀθήνη·
 „διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 ἦδη νῦν σὺ παιδὶ ἔπος φάο μηδ' ἐπίκευθε,
 ὥς ἂν μνηστῆρσιν θάνατον καὶ κῆρ' ἀραρόντε
 ἔρχῃσθον προτὶ ἄστν περικλυτόν. οὐδ' ἐγὼ αὐτῇ 170
 δηρὸν ἀπὸ σφῶιν ἔσομαι, μεμαυῖα μάχεσθαι.“

ἦ καὶ χροσεῖη ῥάβδῳ ἐπεμάσσαιτ' Ἀθήνην.
 φᾶρος μὲν οἱ πρῶτον ἐυπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα
 θῆκ' ἀμφὶ στήθεσσι, δέμας δ' ὥφελλε καὶ ἦβην.
 ἄψ δὲ μελαγχροίῃς γένετο, γναθμοὶ δὲ τάνυσθεν, 175

κυνάειαι δ' ἐγένοντο γενειάδες ἀμφὶ γένειον.
 ἡ μὲν ἄρ' ὥς ἔρξασα πάλιν κίεν, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 ἦεν ἐς κλισίην. θάμβησε δέ μιν φίλος υἱός,
 ταρβήσας δ' ἐτέρωσε βάλ' ὕμματα, μὴ θεὸς εἴη.
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 180

„ἄλλοιὸς μοι, ξεῖνε, φάνης νέον ἢ πάροιθεν,
 ἄλλα δὲ εἴματ' ἔχεις, καὶ τοι χρῶς οὐκέθ' ὁμοῖος.
 ἦ μάλα τις θεὸς ἐσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν·
 ἀλλ' ἴληθ', ἵνα τοι κεχαρισμένα δώομεν ἱρὰ
 ἥδ' ἐκ χρύσεα δῶρα, τετυγμένα· φεῖδεο δ' ἡμέων.“ 185

τὸν δ' ἡμείβεται ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
 „οὐ τίς τοι θεὸς εἰμι· τί μ' ἀθανάτοισιν εἰσκέεις;
 ἀλλὰ πατήρ τεός εἰμι, τοῦ εἵνεκα σὺ στεναχίζων
 πάσχεις ἄλγεα πολλά, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν.“

ὥς ἄρα φωνήσας υἱὸν κύσε, καὶ δὲ παρειῶν 190
 δάκρυον ἤκε χαμᾶζε· πάρος δ' ἔχε νωλεμέες αἰεῖ.
 Τηλέμαχος δ', οὐ γάρ πω ἐπέιθετο ὃν πατέρ' εἶναι,
 ἑξαὔτις μιν ἔπεσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
 „οὐ σὺ γ' Ὀδυσσεύς ἐσσι, πατήρ ἐμός, ἀλλὰ με δαίμων
 θέλγει, ὅφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω. 195
 οὐ γάρ πως ἂν θνητὸς ἀνὴρ τάδε μηχανόφρως
 ὦ αὐτοῦ γε νόῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν
 ῥηιδίως ἐθέλων θεῖη νέον ἢ γέροντα.

ἦ γάρ τοι νέον ἦσθα γέρον καὶ ἀεικέα ἔσσο·
 νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικας, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.“ 200

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „Τηλέμαχ', οὐ σε ἔοικε φίλον πατέρ' ἐνδον ἐόντα
 οὔτε τι θαυμάζειν περιώσιον οὔτ' ἀγάσθαι·
 οὐ μὲν γάρ τοι ἔτ' ἄλλος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς,
 ἀλλ' ὅδ' ἐγὼ τοιόσδε, παθὼν κακὰ, πολλὰ δ' ἀληθείς, 205
 ἥλυθον εἰκοστῷ ἔτει ἐς πατρίδα γαῖαν.

αὐτὰρ τοι τόδε ἔργον Ἀθηναίης ἀγελείης,
 ἥ τέ με τοῖον ἔθηκεν, ὅπως ἐθέλει, δύνатаι γάρ,
 ἄλλοτε μὲν πτωχῷ ἐναλίγκιον, ἄλλοτε δ' αὖτε
 ἀνδρὶ νέῳ καὶ καλὰ περὶ χροῖ εἵματ' ἔχοντι. 210
 ῥήϊδιον δὲ θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
 ἡμὲν κυδῆναι θνητὸν βροτὸν ἡδὲ κακῶσαι.“

ὥς ἄρα φωνήσας κατ' ἄρ' ἔξετο, Τηλέμαχος δὲ
 ἀμφιχυθεὶς πατέρ' ἐσθλὸν ὀδύρετο δάκρυα λείβων.
 ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ὕφ' ἵμερος ὥρτο γόοιο, 215
 κλαῖον δὲ λιγέως, ἀδινώτερον ἢ τ' οἶωνοί,
 φῆναι ἢ αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες, οἷσί τε τέκνα
 ἀγρόται ἐξείλοντο πάρος πετεηνὰ γενέσθαι·
 ὥς ἄρα τοί γ' ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβον.
 καὶ νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδν φάος ἡελίοιο, 220
 εἰ μὴ Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ' αἶψα·
 „ποίῃ γὰρ νῦν δεῦρο, πάτερ φίλε, νηὶ σε ναῦται
 ἤγαγον εἰς Ἰθάκην, τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;
 οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν δίομαι ἐνθάδ' ἰκέσθαι.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς· 225
 „τοιγὰρ ἐγὼ τοι, τέκνον, ἀληθείην καταλέξω.
 Φαίηκές μ' ἤγαγον ναυσίκλυτοι, οἳ τε καὶ ἄλλους
 ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὃ τέ σφεας εἰσαφίκηται·
 καὶ μ' εὐδοντ' ἐν νηὶ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
 κάτθεσαν εἰς Ἰθάκην, ἔπορον δέ μοι ἀγλαὰ δῶρα, 230
 χαλκὸν τε χρυσὸν τε ἄλλῃς ἐσθλὰς δ' ὕφαντῃν.
 καὶ τὰ μὲν ἐν σπήεσσι θεῶν ἰότητι κέονται·
 νῦν αὖ δεῦρ' ἰκόμην ὑποθημοσύνησιν Ἀθήνης,
 ὅφρα κε δυσμενέεσσι φόνου πέρι βουλεύσωμεν.
 ἀλλ' ἄγε μοι μνηστῆρας ἀριθμήσας κατάλεξον, 235
 ὅφρα ἰδέω, ὅσσοι τε καὶ οἳ τινες ἄνδρες εἰσὶν·
 καὶ κεν ἐμὸν κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμηρίζας

φράσσομαι, ἥ κεν νῶϊ δυνησόμεθ' ἀντιφέρεσθαι
 μούνω ἄνευθ' ἄλλων, ἥ καὶ διζησόμεθ' ἄλλους.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦῤδα· 240

„ὦ πάτερ, ἥ τοι σεῖο μέγα κλέος αἰὲν ἄκουον,
 χεῖράς τ' αἰχμητὴν ἔμεναι καὶ ἐπίφρονα βουλὴν·
 ἀλλὰ λίην μέγα εἶπες, ἄγῃ μ' ἔχει· οὐδέ κεν εἴῃ
 ἄνδρε δύω πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισι μάχεσθαι.

μνηστήρων δ' οὔτ' ἄρ' δεκάς ἀτρεκέες οὔτε δὴ οἶαι, 245

ἀλλὰ πολὺν πλέονες· τάχα δ' εἴσεαι ἐνθάδ' ἀριθμόν.

ἐκ μὲν Δουλιχίου δύω καὶ πεντήκοντα

κοῦροι κεκριμένοι, ἔξ δὲ δρηστήρες ἔπονται·

ἐκ δὲ Σάμης πίσυρές τε καὶ εἴκοσι φῶτες ἔασιν,

ἐκ δὲ Ζακύνθου ἔασιν ἐείκοσι κοῦροι Ἀχαιῶν, 250

ἐκ δ' αὐτῆς Ἰθάκης δυοκαίδεκα πάντες ἄριστοι,

καὶ σφιν ἄμ' ἐστὶ Μέδων κῆρυξ καὶ θεῖος ἀοιδὸς

καὶ δοιὼν θεράποντε δαήμονε δαιτροσυνάων.

τῶν εἰ κεν πάντων ἀντήσομεν ἔνδον ἐόντων,

μὴ πολὺπικρα καὶ αἰνὰ βίας ἀποτίσσαι ἐλθῶν. 255

ἀλλὰ σύ γ', εἰ δύνασθαί τιν' ἀμύντορα μερμηρίζαι,

φράζεο, ὃ κέν τις νῶϊν ἀμύνοι πρόφρονι θυμῷ.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·

„τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καὶ μεν ἄκουσον,

καὶ φράσαι, ἥ κεν νῶϊν Ἀθήνη σὺν Διὶ πατρὶ 260

ἀρκέσει, ἥ ἔτιν' ἄλλον ἀμύντορα μερμηρίξω.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦῤδα·

„ἔσθλῳ τοι τούτῳ γ' ἐπαμύντορε, τοὺς ἀγορεύεις,

ὑψι περ ἐν νεφέεσσι καθημένῳ, ὧς τε καὶ ἄλλοις

ἀνδράσι τε κρατέουσι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.“ 265

τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·

„οὐ μὲν τοι κείνῳ γε πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἔσεσθον

φυλόπιδος κρατερῆς, ὅποτε μνηστήρῃσι καὶ ἡμῖν

ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι μένος κρίνεται Ἄρηος.
 ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν ἔρχευ ἄμ' ἡοῖ φαινομένηφιν 270
 οἴκαδε καὶ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμίλει·
 αὐτὰρ ἐμὲ προτὶ ἄστυ συνώτης ὕστερον ἄξει
 πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἥδ' ἐγέροντι.
 εἰ δέ μ' ἀτιμήσουσι δόμον κάτα, σὸν δὲ φίλον κῆρ
 τετλάτω ἐν στήθεσσι κακῶς πάσχοντος ἐμεῖο, 275
 ἦν περ καὶ διὰ δῶμα ποδῶν ἔλκωσι θύραζε
 ἢ βέλεσιν βάλλωσι· σὺ δ' εἰσορόων ἀνέχεσθαι.
 ἀλλ' ἦ τοι πάνεσθαι ἀνωγέμεν ἀφροσυνάων,
 μειλιχίοις ἐπέεσσι παρανδῶν· οἱ δέ τοι οὐ τι
 πείσονται· δὴ γάρ σφι παρίσταται αἴσιμον ἥμαρ. 280
 [ἄλλο δέ τοι ἔρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν.
 ὁππότε κεν πολύβουλος ἐνὶ φρεσὶ θήσῃ Ἀθήνη,
 νεύσω μὲν τοι ἐγὼ κεφαλῇ, σὺ δ' ἔπειτα νοήσας,
 ὅσσα τοι ἐν μεγάροισιν ἀρήια τεύχεα κεῖται,
 ἔς μυχὸν ὑψηλοῦ θαλάμου καταθεῖναι ἀείρας 285
 πάντα μάλ', αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσσι
 πάροφάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες·
 ,ἐκ καπνοῦ κατέθῃκ', ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐφίκειν,
 οἷά ποτε Τροίηνδε κιῶν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
 ἀλλὰ κατήκισται, ὅσσον πυρὸς ἵκετ' ἀντμή. 290
 πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ θῆκε Κρονίων·
 μὴ πως οἴνωθέντες ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν
 ἀλλήλους τρώσῃτε καταισχύνῃτε τε δαῖτα
 καὶ μνηστύν· αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος·
 νῶιν δ' οἴοισιν δύο φάσγανα καὶ δύο δοῦρε 295
 καλλιπέειν καὶ δοιὰ βοάργια χερσὶν ἐλέσθαι,
 ὥς ἂν ἐπιθύσαντες ἐλοίμεθα· τοὺς δέ κ' ἔπειτα
 Παλλὰς Ἀθηναίη θέλξει καὶ μητίετα Ζεὺς.]
 ἄλλο δέ τοι ἔρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν.

εἰ ἐτεόν γ' ἐμός ἐσσι καὶ αἵματος ἡμετέροιο, 300
 μὴ τις ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀκουνσάτω ἔνδον ἐόντος·
 μήτ' οὖν Λαέρτης ἴστω τό γε μήτε συβώτης
 μήτε τις οἰκῶν μήτ' αὐτὴ Πηνελόπεια,
 ἀλλ' οἶοι σὺ τ' ἐγὼ τε γυναικῶν γινώσκων ἰθύν.
 καὶ κέ τεο δμῶων ἀνδρῶν ἔτι πειρηθεῖμεν, 305
 ἡμὲν ὅπου τις νῶϊ τίει καὶ δείδιε θυμῷ,
 ἦδ' ὅτις οὐκ ἀλέγει, σὲ δ' ἀτιμᾷ τοῖον ἐόντα.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε παίδιμος υἱός·
 „ὦ πάτερ, ἥ τοι ἐμὸν θυμὸν καὶ ἔπειτά γ', οἶω,
 γινώσκει· οὐ μὲν γάρ τι χαλιφροσύναι γέ μ' ἔχουσιν· 310
 ἀλλ' οὗ τοι τόδε κέρδος ἐγὼν ἔσσεσθαι οἶω
 ἡμῖν ἀμφοτέροισι, σὲ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα.
 δηθὰ γὰρ αὕτως εἷση ἐκάστου πειρητιζών,
 ἔργα μετερχόμενος· τοὶ δ' ἐν μεγάρουσιν ἔκηλοι
 χρήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, οὐδ' ἐπι φειδώ· 315
 ἀλλ' ἥ τοί σε γυναικῆς ἐγὼ δεδάσθαι ἄνωγα,
 αἷ τέ σ' ἀτιμᾶζουσι καὶ αἰ νηλεϊτίδης εἰσιν.
 ἀνδρῶν δ' οὐκ ἂν ἐγὼ γε κατὰ σταθμοὺς ἐθέλοιμι
 ἡμέας πειράζειν, ἀλλ' ὅστερα ταῦτα πένεσθαι,
 εἰ ἐτεόν γέ τι οἴσθαι Διὸς τέρας αἰγιόχοιο.“ 320

ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
 ἡ δ' ἄρ' ἔπειτ' Ἰθάκηνδε κατήγετο νηὺς ἐνεργής,
 ἡ φέρε Τηλέμαχον Πυλόθεν καὶ πάντας ἐταίρους.
 οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκοντο,
 νῆα μὲν οἱ γε μέλαιναν ἐπ' ἡπείροιο ἔρυσσαν, 325
 τεύχεα δέ σφ' ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες,
 αὐτίκα δ' ἐς Κλυτίοιο φέρον περικαλλέα δῶρα.
 αὐτὰρ κήρυκα πρόεσαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος
 ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρονι Πηνελοπείῃ,
 οὔνεκα Τηλέμαχος μὲν ἐπ' ἀγροῦ, νῆα δ' ἀνώγειν 330

ἄστυδ' ἀποπλείειν, ἵνα μὴ δείσας' ἐνὶ θυμῷ
 ἰφθίμη βασιλεία τέρεν κατὰ δάκρυον εἶβοι.
 τὼ δὲ συναντήτην κῆρυξ καὶ δῖος ὕφορβος
 τῆς αὐτῆς ἔνεκ' ἀγγελίης, ἐρέοντε γυναικί.
 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκοντο δόμον θείου βασιλῆος, 335
 κῆρυξ μὲν ῥα μέσῃσι μετὰ δμῶῃσιν ἔειπεν·
 „ἦδη τοι, βασιλεία, φίλος πάϊς ἐκ Πύλου ἦλθεν.“
 Πηνελοπείη δ' εἶπε συβώτης ἄγχι παραστάς
 πάνθ', ὅσα οἱ φίλος υἱὸς ἀνώγει μνηστῆρας.
 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶσαν ἐφημοσύνην ἀπέειπεν, 340
 βῆ ῥ' ἱμεναι μεθ' ὕας, λίπε δ' ἔρκεά τε μέγαρόν τε.
 μνηστῆρες δ' ἀκάχοντο κατήγησάν τ' ἐνὶ θυμῷ,
 ἐκ δ' ἦλθον μεγάροιο παρὲκ μέγα τειχίον αὐλῆς,
 αὐτοῦ δὲ προπάροιθε θυράων ἐδριόωντο.
 τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἦρχ' ἀγορεύειν· 345
 „ὦ φίλοι, ἣ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως τετέλεσται
 Τηλεμάχῳ ὁδὸς ἦδε· φάμεν δέ οἱ οὐ τελέεσθαι.
 ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν, ἣ τις ἀρίστη,
 ἐς δ' ἐρέτας ἀλιῆας ἀγείρομεν, οἳ κε τάχιστα
 κείνοις ἀγγείλωσι θοῶς οἰκόνδε νέεσθαι.“ 350
 οὐ πῶ πάν εἶρητο, ὅτ' Ἀμφίνομος ἶδε νῆα,
 στρεφθεῖς ἐκ χώρης, λιμένος πολυβενθέος ἐντός,
 ἰστιά τε στέλλοντας ἐρετμά τε χερσὶν ἔχοντας.
 ἡδὺ δ' ἄρ' ἐκγελάσας μετεφώνεεν οἷς ἐτάροισιν·
 „μή τιν' ἔτ' ἀγγελίην ὀτρύνομεν· οἷδε γὰρ ἔνδον. 355
 ἣ τίς σφιν τόδ' ἔειπε θεῶν, ἣ εἰσιδὼν αὐτοὶ
 νῆα παρερχομένην, τὴν δ' οὐκ ἐδύναντο κιχῆναι.“
 ὧς ἔφαθ', οἳ δ' ἀνστάντες ἔβαν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης.
 αἶψα δὲ νῆα μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν,
 τεύχεα δέ σφ' ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες. 360
 αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, οὐδέ τιν' ἄλλον

εἶων οὔτε νέων μεταίξειν οὔτε γερόντων.
 τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Ἐυπείθεος υἱός·
 „ὦ πόποι, ὥς τόνδ' ἄνδρα θεοὶ κακότητος ἔλυσαν.
 ἥματα μὲν σκοποὶ ἴξον ἐπ' ἄκριας ἠνεμοέσσας 365
 αἶεν ἐπασσύτεροι· ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
 οὐ ποτ' ἐπ' ἠπείρου νύκτ' ἄσαμεν, ἀλλ' ἐνὶ πόντῳ
 νηὶ θοῇ πλείοντες ἐμίνομεν Ἡῶ δι' ἄν
 Τηλέμαχον λοχόωντες, ἵνα φθίσωμεν ἐλόντες
 αὐτόν· τὸν δ' ἄρα τέως μὲν ἀπήγαγεν οἴκαδε δαίμων. 370
 ἡμεῖς δ' ἐνθάδε οἱ φραζώμεθα λυγρὸν ὄλεθρον
 Τηλεμάχῳ, μηδ' ἡμᾶς ὑπεκφύγοι· οὐ γὰρ οἶω
 τούτου γε ζώοντος ἀνύσσεσθαι τάδε ἔργα.
 αὐτὸς μὲν γὰρ ἐπιστήμων βουλῇ τε νόφ' τε,
 λαοὶ δ' οὐκ ἐτι πάμπαν ἐφ' ἡμῖν ἦρα φέρουσιν. 375
 ἀλλ' ἄγετε, πρὶν κεῖνον ὀμηγυρίσασθαι Ἀχαιοὺς
 εἰς ἀγορὴν· οὐ γάρ τι μεθυσέμεναί μιν οἶω,
 ἀλλ' ἀπομηνίσει, ἐρέει δ' ἐν πᾶσιν ἀναστάς,
 οὔνεκά οἱ φόβον αἰπὺν ἐράπτομεν, οὐδὲ κίχημεν.
 οἱ δ' οὐκ αἰνήσουσιν ἀκούοντες κακὰ ἔργα· 380
 μή τι κακὸν ῥέξωσι καὶ ἡμέας ἐξελάσσωσιν
 γαίης ἡμετέρης, ἄλλων δ' ἀφικώμεθα δῆμον.
 ἀλλὰ φθέωμεν ἐλόντες ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος
 ἢ ἐν ὁδῷ· βίωτον δ' αὐτοὶ καὶ κτήματ' ἔχωμεν,
 θασσάμενοι κατὰ μοῖραν ἐφ' ἡμέας, οἰκία δ' αὐτε 385
 κείνου μητέρι δοῖμεν ἔχειν ἢ δ' ὅς τις ὀπνίοι.
 εἰ δ' ὕμιν ὅδε μῦθος ἀφανδάνει, ἀλλὰ βόλεσθε
 αὐτόν τε ζῶειν καὶ ἔχειν πατρώια πάντα,
 μή οἱ χρήματ' ἔπειτα ἄλλῃς θυμηδὲ' ἔδωμεν
 ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, ἀλλ' ἐκ μεγάροιο ἕκαστος 390
 μνάσθω ἐέδνοισιν διζήμενος· ἢ δέ κ' ἔπειτα
 γήμαιθ', ὅς κε πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι.“

ὥς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
 τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
 Νίσου φαίδιμος υἱὸς Ἀρητιάδαο ἄνακτος, 395
 ὅς ῥ' ἐκ Δουλιχίου πολυπύρου ποιήεντος
 ἤγεῖτο μνηστῆρσι, μάλιστα δὲ Πηνελοπείῃ
 ἦνδανε μύθοισι· φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῆσιν·
 ὃ σφιν ἐν φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
 „ὦ φίλοι, οὐκ ἂν ἐγὼ γε κατακτείνειν ἐθέλοιμι 400
 Τηλέμαχον· δεινὸν δὲ γένος βασιλῆϊόν ἐστιν
 κτείνειν· ἀλλὰ πρῶτα θεῶν εἰρώμεθα βουλάς.
 εἰ μὲν κ' αἰνήσωσι Διὸς μεγάλοιο θέμιστες,
 αὐτός τε κτενέω τούς τ' ἄλλους πάντας ἀνώξω·
 εἰ δέ κ' ἀποτρωπῶσι θεοί, παύσασθαι ἄνωγα.“ 405

ὥς ἔφατ' Ἀμφίνομος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
 αὐτίκ' ἔπειτ' ἀνστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος,
 ἐλθόντες δὲ καθίζον ἐπὶ ξεστοῖσι θρόνοισιν.

ἡ δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε περίφρων Πηνελόπεια,
 μνηστῆρεσσι φανῆναι ὑπέρβιον ὕβριν ἔχουσιν· 410
 πεύθετο γὰρ οὗ παιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ὕλεθρον·
 κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπεύθετο βουλάς.
 βῆ δ' ἵεναι μεγαρόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
 ἀλλ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο διὰ γυναικῶν,
 στῇ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο, 415
 ἅντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα,
 Ἀντίνοον δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζεν·
 „Ἀντίνο' ὕβριν ἔχων, κακομήχανε, καὶ δέ σέ φασιν
 ἐν δῆμῳ Ἰθάκης μεθ' ὀμηλίκας ἔμμεν ἄριστον
 βούλῃ καὶ μύθοισι· σὺ δ' οὐκ ἄρα τοῖος ἔησθα. 420
 μάργε, τί ἦ δὲ σὺ Τηλεμάχῳ θάνατόν τε μόρον τε
 ῥάπτεις, οὐδ' ἰκέτας ἐμπάζεαι, οἷσιν ἄρα Ζεὺς
 μάρτυρος; οὐδ' ὁσὶν κακὰ ῥάπτειν ἀλλήλοισιν.

ἦ οὐκ οἶσθ', ὅτε δεῦρο πατήρ τεδὸς ἵκετο φεύγων,
 δῆμον ὑποδείσας; δὴ γὰρ κεχολώατο λίην, 425
 οὔνεκα ληιστῆρσιν ἐπισπόμενος Ταφίοισιν
 ἦκαχε Θεσπρωτούς· οἱ δ' ἡμῖν ἄρθμιοι ἦσαν·
 τόν ῥ' ἔδειλον φθίσει καὶ ἀπορραῖσαι φίλον ἦτορ
 ἠδὲ κατὰ ζώην φαγέειν μενοεικέα πολλήν·
 ἀλλ' Ὀδυσσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν λεμένους περ. 430
 τοῦ νῦν οἶκον ἄτιμον ἔδεις, μνάα δὲ γυναικα,
 παῖδά τ' ἀποκτείνεις, ἐμὲ δὲ μεγάλως ἀκαχίζεις.
 ἀλλὰ σε παύσασθαι κέλομαι καὶ ἀνωγέμεν ἄλλους·“

τὴν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἀντίον ἠΰδα·
 „κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια, 435
 θάρσει, μὴ τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῆσι μελόντων.
 οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ, οὐδ' ἔσσεται, οὐδὲ γένηται,
 ὅς κεν Τηλεμάχῳ σῶ νίει χεῖρας ἐποίσει
 ζώνοντός γ' ἐμέθεν καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο.
 ὦδε γὰρ ἔξερέω, καὶ μὴν τετελεσμένον ἔσται· 440
 αἰψά οἱ αἶμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρὶ
 ἡμετέρῳ, ἐπεὶ ἦ καὶ ἐμὲ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς
 πολλάκι γούνασιν οἷσιν ἐφessάμενος κρέας ὀπτὸν
 ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν ἐπέσχε τε οἶνον ἐρυθρόν.
 τῷ μοι Τηλέμαχος πάντων πολὺ φίλτατός ἐστιν 445
 ἀνδρῶν, οὐδέ τί μιν θάνατον τρομέεσθαι ἄνωγα
 ἔκ γε μνηστήρων· θεόθεν δ' οὐκ ἔστ' ἀλέασθαι·“
 ὥς φάτο θαρσύνων, τῷ δ' ἤρτυεν αὐτὸς ὄλεθρον.
 ἦ μὲν ἄρ' εἰσαναβᾶσ' ὑπερώια σιγαλόεντα
 κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὅφρα οἱ ὕπνον 450
 ἠδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 ἐσπέριος δ' Ὀδυσῆι καὶ νίει δῖος ὕφορβος
 ἦλυθεν· οἱ δ' ἄρα δόρπον ἐπισταδὸν ὠπλίζοντο,
 σὺν ἱερεύσαντες ἐνιαύσιον. αὐτὰρ Ἀθήνη

ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδην Ὀδυσῆα 455
 ῥάβδῳ πεπληγυῖα πάλιν ποίησε γέροντα,
 λυγρὰ δὲ εἵματα ἔσσε περὶ χροῦ, μὴ ἔσβωτης
 γνοίῃ ἐσάντα ἰδὼν καὶ ἐχέφρουι Πηνελοπεΐῃ
 ἔλθοι ἀπαγγέλλων, μηδὲ φρεσὶν εἰρύσσαιτο.

τὸν καὶ Τηλέμαχος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν· 460
 „ἦλθες, διτ' Εὐμαιε. τί δὴ κλέος ἔστ' ἀνὰ ἄστν;
 ἦ ῥ' ἤδη μνηστῆρες ἀγῆνορες ἔνδον ἔασιν
 ἐκ λόχου, ἦ ἔτι μ' αὖθ' εἰρύεται οἶκαδ' ἰόντα;“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὐμαιε σὺβῶτα·
 „οὐκ ἔμελέν μοι ταῦτα μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι 465
 ἄστν καταβλώσκοντα· τάχιστα με θυμὸς ἀνώγειν
 ἀγγελίην εἰπόντα πάλιν δεῦρ' ἀπονέεσθαι.
 ὠμήρησε δέ μοι παρ' ἐταίρων ἄγγελος ὦκύς,
 κῆρυξ, ὃς δὴ πρῶτος ἔπος σῇ μητρὶ ἔειπεν.
 ἄλλο δέ τοι τόδε οἶδα· τὸ γὰρ ἰδὼν ὀφθαλμοῖσιν. 470
 ἤδη ὑπὲρ πόλιος, ὅθι θ' Ἑρμαιοὺς λόφος ἐστίν,
 ἦα κιών, ὅτε νῆα θοὴν ἰδόμην κατιοῦσαν
 ἐς λιμέν' ἡμέτερον· πολλοὶ δ' ἔσαν ἄνδρες ἐν αὐτῇ,
 βεβροῖθι δὲ σάκεσσι καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν.
 καὶ σφεας ὠίσθην τοὺς ἔμμεναι, οὐδέ τι οἶδα.“ 475

ὣς φάτο, μείδησεν δ' ἱερὴ Ἴς Τηλεμάχοιο
 ἐς πατέρ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν, ἀλέεινε δ' ὕφορβόν.
 οἱ δ' ἐπεὶ οὖν παύσαντο πόνου τετύνκοντό τε δαῖτα,
 δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδέυετο δαιτὸς εἴσης.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο, 480
 κοίτου τε μνήσαντο καὶ ὕπνου δῶρον ἔλοντο.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ρ.

Τηλεμάχου ἐπάνοδος εἰς Ἰθάκην.

ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 δὴ τότε' ἐπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα
 Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσεύος θείοιο,
 εἶλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὃ οἱ παλάμῃφιν ἀρήρειν,
 ἄστυδε ἰέμενος, καὶ ἔδν προσέειπε συβώτην· 5
 „ἄτ', ἦ τοι μὲν ἐγὼν εἴμ' ἐς πόλιν, ὄφρα με μήτηρ
 ὄψεται· οὐ γάρ μιν πρόσθεν παύσεσθαι ὀίω
 κλανυμοῦ τε στνγεροῦ γόοιό τε δακρυόεντος,
 πρὶν γ' αὐτόν με ἰδῆται· ἀτὰρ σοί γ' ὦδ' ἐπιτέλλω.
 τὸν ξεῖνον δύστηνον ἄγ' ἐς πόλιν, ὄφρ' ἂν ἐκεῖθι 10
 δαῖτα πτωχεύῃ· δώσει δέ οἱ, ὅς κ' ἐθέλῃσιν,
 πύρρον καὶ κοτύλην· ἐμὲ δ' οὐ πως ἔστιν ἅπαντας
 ἀνθρώπους ἀνέχεσθαι ἔχοντά περ ἄλγεα θυμῷ.
 ὁ ξεῖνος δ' εἴ περ μάλα μνησίει, ἄλγιον αὐτῷ
 ἔσσεται· ἦ γὰρ ἐμοὶ φίλ' ἀληθέα μυθήσασθαι.“ 15

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „ὦ φίλος, οὐδέ τοι αὐτὸς ἐρύκεσθαι μενεαίνω.
 πτωχῷ βέλτερόν ἐστι κατὰ πόλιν ἢ κατ' ἀγρούς
 δαῖτα πτωχεύειν· δώσει δέ μοι, ὅς κ' ἐθέλῃσιν.
 οὐ γὰρ ἐπὶ σταθμοῖσι μένειν ἔτι τηλίκος εἰμί, 20
 ὥς τ' ἐπιτελαμένῳ σημάντορι πάντα πιθέσθαι.
 ἀλλ' ἔρχευ, ἐμὲ δ' ἄξει ἀνὴρ ὅδε, τὸν σὺ κελεύεις,
 αὐτίκ' ἐπεὶ κε πυρὸς θερέω ἀλέῃ τε γέννηται·
 αἰνῶς γὰρ τάδε εἵματ' ἔχω κακά· μή με δαμάσση
 στίβῃ ὑπνοίῃ· ἔκαθεν δέ τε ἄστυ φάτ' εἶναι.“ 25

ὥς φάτο, Τηλέμαχος δὲ διὰ σταθμοῖο βεβήκειν

κραιπνὰ ποσὶ προβιβάς, κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκανε δόμους ἐν ναιετάοντας,
 ἔγχος μὲν στήσε πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας,
 αὐτὸς δ' εἶσω ἔεν καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν. 30

τὸν δὲ πολὺ πρώτη εἶδε τροφὸς Εὐρύκλεια
 κῶεα καστορνῦσα θρόνοις ἐνι δαιδαλέοισιν,
 δακρύσασα δ' ἔπειτ' ἰδυὺς κίεν. ἄμφι δ' ἄρ' ἄλλαι
 δμῳαὶ Ὀδυσσεύος ταλασίφρονος ἡγερέθοντο
 καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλὴν τε καὶ ὦμους. 35
 ἢ δ' ἔεν ἐκ θαλάμοιο περιφρων Πηνελόπεια,
 Ἀρτέμιδι ἱκέλη ἥδ' χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ,
 ἄμφι δὲ παιδί φίλῳ βάλε πῆχχε δακρύσασα,
 κύσσε δέ μιν κεφαλὴν τε καὶ ἄμφω φάεα καλὰ,
 καὶ ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 40
 „ἦλθες, Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος. οὐ σ' ἔτ' ἐγὼ γε
 ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ὥχεο νηὶ Πύλονδε
 λάθρῃ, ἐμεῦ ἀέκητι, φίλου μετὰ πατρὸς ἀκουήν.
 ἀλλ' ἄγε μοι κατάλεξον, ὅπως ἦντῃσας ὁπωπῆς.“

τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽δα· 45
 „μῆτερ ἐμή, μή μοι γόον ὄρνυθι μηδὲ μοι ἥτορ
 ἐν στήθεσσιν ὄρινε φυγόντι περ αἰπὺν ὄλεθρον·
 ἀλλ' ὑδρηνάμενη, καθαρὰ χροῖ εἵμαθ' ἐλοῦσα,
 [εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,]
 εὔχεο πᾶσι θεοῖσι τεληέσσας ἐκατόμβας 50
 ῥέξειν, αἶ κέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσῃ.
 αὐτὰρ ἐγὼν ἀγορήνδ' ἐσελεύσομαι, ὄφρα καλέσσω
 ξεῖνον, ὅτις μοι κεῖθεν ἄμ' ἔσπετο δεῦρο κιόντι.
 τὸν μὲν ἐγὼ προύπεμψα σὺν ἀντιθέοις ἐτάροισιν,
 Πείραιον δέ μιν ἠνώγεα προτὶ οἶκον ἄγοντα 55
 ἐνδυκέως φιλέειν καὶ τιέμεν, εἰς δ' ἔκεν ἔλθω.“

ὥς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.

ἡ δ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροὶ εἵμαθ' ἐλοῦσα,
 εὔχετο πᾶσι θεοῖσι τεληέσσας ἑκατόμβας
 ῥέξειν, αἶ κέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσει. 60

Τηλέμαχος δ' ἄρ' ἔπειτα διὲκ μεγάροιο βεβήκειν
 ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷ γε δύω κύνες ἄργοι ἔποντο.
 θεσπεσίην δ' ἄρα τῷ γε χάριν κατέχευεν Ἀθήνη·
 τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θεεῦντο.
 ἀμφὶ δέ μιν μνηστῆρες ἀγήνορες ἡγερέθοντο 65
 ἔσθλ' ἀγορεύοντες, κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδόμευον.
 αὐτὰρ ὁ τῶν μὲν ἔπειτα ἀλεύατο πουλὺν ὄμιλον,
 ἀλλ' ἵνα Μέντωρ ἦστο καὶ Ἀντιφος ἠδ' Ἀλιθέρσης,
 οἳ τέ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώιοι ἦσαν ἐταῖροι,
 ἔνθα καθέζετ' ἰών· τοὶ δ' ἐξερέεινον ἕκαστα. 70

τοῖσι δὲ Πείραιος δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἦλθεν
 ξεῖνον ἄγων ἀγορήνδε διὰ πτόλιν. οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
 Τηλέμαχος ξείνοιο ἐκὰς τράπετ', ἀλλὰ παρέσθη.
 τὸν καὶ Πείραιος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 „Τηλέμαχ', αἴψ' ὄτρυνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα γυναικάς, 75
 ὥς τοι δῶρ' ἀποπέμψω, ἃ τοι Μενέλαος ἔδωκεν.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽ ὕδα·
 „Πείραι', οὐ γάρ τ' ἴδμεν, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
 εἰ κεν ἐμὲ μνηστῆρες ἀγήνορες ἐν μεγάρουσιν
 λάθρη κτείναντες πατρώια πάντα δάσωνται, 80
 αὐτὸν ἔχοντά σε βούλομ' ἐπαυρέμεν ἢ τινα τῶνδε·
 εἰ δέ κ' ἐγὼ τούτοισι φόνον καὶ κῆρα φυτεύσω,
 δὴ τότε μοι χαίρουσι φέρειν πρὸς δώματα χαίρων.“

ὥς εἰπὼν ξεῖνον ταλαπείριον ἦγεν ἐς οἶκον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκοντο δόμους ἐν ναιετάοντας, 85
 χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
 ἐς δ' ἀσαμίνθους βάντες ἐνξέστας λούσαντο.
 τοὺς δ' ἐπεὶ οὖν δμῳαὶ λοῦσαν καὶ χρίσαν ἐλαίῳ,

ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὔλας βάλλον ἠδὲ χιτῶνας,
 ἐκ ῥ' ἀσπαμίνθων βάντες ἐπὶ κλισμοῖσι καθίζον. 90
 χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
 καλῇ χρυσείῃ ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
 νύσασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
 σῖτον δ' αἰδοίῃ ταμίῃ παρέθηκε φέρουσα,
 εἶδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα χαριζομένη παρεόντων. 95
 μήτηρ δ' ἀντίον ἴξε παρὰ σταθμὸν μέγαροιο
 κλισμῷ κεκλιμένη, λέπτ' ἠλάκατα στρωφῶσα.
 οἱ δ' ἐπ' ὀνείαδ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱαλλον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια· 100
 „Τηλέμαχ', ἦ τοι ἐγὼν ὑπερώϊον εἰδαναβᾶσα
 λέξομαι εἰς εὐνὴν, ἥ μοι στονόεσσα τέτυκται,
 αἰεὶ δάκρυς' ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
 ὦχεθ' ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν ἐς Ἴλιον· οὐδέ μοι ἔτλης,
 πρὶν ἐλθεῖν μνηστῆρας ἀγήνορας ἐς τόδε δῶμα, 105
 νόστον σοῦ πατρὸς σάφα εἰπέμεν, εἴ που ἄκουσας.“
 τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδ'·
 „τοιγὰρ ἐγὼ τοί, μήτερ, ἀληθείην καταλέξω.
 ὥχόμεθ' ἐς τε Πύλον καὶ Νέστορα ποιμένα λαῶν·
 δεξάμενος δέ μ' ἐκεῖνος ἐν ὑψηλοῖσι δόμοισιν 110
 ἐνδυκῆως ἐφίλει, ὥς εἴτε πατήρ ἐδὼν υἱὸν
 ἐλθόντα χρόνιον νέον ἄλλοθεν· ὥς ἔμ' ἐκεῖνος
 ἐνδυκῆως ἐκόμιζε σὺν νύασι κυδαλίμοισιν.
 αὐτὰρ Ὀδυσσεύης ταλασίφρονος οὗ ποτ' ἔφασκεν
 ζωοῦ οὐδὲ θανόντος ἐπιχθονίων τευ ἀκοῦσαι, 115
 ἀλλὰ μ' ἐς Ἀτρεΐδην δουρικλειτὸν Μενέλαον
 ἵπποισι προὔπεμψε καὶ ἄρμασι κολλητοῖσιν.
 ἐνθ' ἴδον Ἀργείην Ἑλένην, ἥς εἵνεκα πολλὰ
 Ἀργεῖοι Τρῳῆς τε θεῶν ἰότητι μόγησαν.

εἶρετο δ' αὐτίκ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος, 120
 ὅττεν χρυλίζων ἐκόμην Λακεδαίμονα δῖαν·
 αὐτὰρ ἐγὼ τῷ πᾶσαν ἀληθείην κατέλεξα.
 καὶ τότε δὴ μ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
 „ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
 ἤθελον εὐνηθῆναι ἀνάκλιδες αὐτοὶ ἐόντες. 125
 ὥς δ' ὁπότε ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος
 νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνοὺς
 κνημοὺς ἐξερέησι καὶ ἄγκρα ποιήεντα
 βοσκομένη, ὃ δ' ἔπειτα ἐὴν εἰσήλυθεν εὐνὴν,
 ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν, 130
 ὥς Ὀδυσσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
 αἶ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίῃ καὶ Ἀπολλων,
 τοῖος ἐὼν, οἷός ποτ' ἐνκτιμένη ἐνὶ Λέσβῳ
 ἐξ ἔριδος Φιλομηλεῖδῃ ἐπάλαισεν ἀναστάς,
 καὶ δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί, 135
 τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεύς·
 πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοιάτο πικρόγαμοί τε.
 ταῦτα δ' ἄ μ' εἰρωτᾶς καὶ λίσσεται, οὐκ ἂν ἐγὼ γε
 ἄλλα παρὲξ εἵποιμι παρακλιδὸν οὐδ' ἀπατήσω,
 ἀλλὰ τὰ μὲν μοι εἶπε γέρον ἄλιος νημερτής, 140
 τῶν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ' ἐπικεύσω.
 φῆ μιν ὃ γ' ἐν νήσῳ ἰδέειν κρατέρ' ἄλγε' ἔχοντα,
 νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἥ μιν ἀνάγκη
 ἴσχει· ὃ δ' οὐ δύναται ἦν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι·
 οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι, 145
 οἳ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης·
 ὥς ἔφατ' Ἀτρεΐδης δουρικλειτὸς Μενέλαος.
 ταῦτα τελευτήσας νεόμην, ἔδοσαν δέ μοι οὔρου
 ἀθάνατοι, τοί μ' ὦκα φίλῃν ἐς πατρίδ' ἐπεμψαν.“
 ὥς φάτο, τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι θυρῖεν. 150

τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
 „ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
 ἦ τοι ὅ γ' οὐ σάφα οἶδεν, ἐμεῖο δὲ σύνθεο μῦθον·
 ἀτρεκέως γάρ τοι μαντεύσομαι οὐδ' ἐπικεύσω.
 ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ξενίη τε τράπεζα 155
 ἴστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,
 ὥς ἦ τοι Ὀδυσσεὺς ἤδη ἐν πατρίδι γαίῃ
 ἤμενος ἢ ἔρπων, τάδε πευθόμενος κακὰ ἔργα,
 ἔστιν, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φυτεύει·
 οἶον ἐγὼν οἶωνόν ἐυσσέλμου ἐπὶ νηὸς 160
 ἤμενος ἐφρασάμην καὶ Τηλεμάχῳ ἐγγώνευν.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 „ἀλλ' γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἶη·
 τῷ κε τάχα γνοίης φιλότῃτά τε πολλά τε δῶρα
 ἐξ ἐμεῦ, ὥς ἂν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι.“ 165

ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
 μνηστῆρες δὲ πάροιθεν Ὀδυσῆος μεγάροιο
 δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέησιν ἰέντες
 ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος, ὕβριν ἔχοντες.
 ἀλλ' ὅτε δὴ δειπνηστος ἔην καὶ ἐπήλυθε μῆλα 170
 πάντοθεν ἐξ ἀγρῶν, οἱ δ' ἤγαγον, οἱ τὸ πάρος περ,
 καὶ τότε δὴ σφιν εἶπε Μένειος· ὅς γάρ ῥα μάλιστα
 ἦνδανε κηρύκων καὶ σφιν παρεγίγνετο δαιτί·
 „κοῦροι, ἐπεὶ δὴ πάντες ἐτέρωφθητε φρέν' ἀέθλοις,
 ἔρχεσθε πρὸς δώμαθ', ἵν' ἐντυνώμεθα δαῖτα· 175
 οὐ μὲν γάρ τι χέρειον ἐν ὥρῃ δεῖπνον ἐλέσθαι.“

ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἀνσταντες ἔβαν πείθοντό τε μῦθῳ.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκοντο δόμους ἐν ναιετάοντας,
 χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
 οἱ δ' ἴερενον ὄις μεγάλους καὶ πίονας αἶγας, 180
 ἴρενον δὲ σύας σιάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην,

δαῖτ' ἐντυνόμενοι. τοὶ δ' ἐξ ἀγροῖο πόλινδε
 ὠτρύνοντ' Ὀδυσσεύς τ' ἰέναι καὶ δῖος ὕφορβος.
 τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε συμβώτης, ὕρχαμος ἀνδρῶν·
 „ξεῖν', ἐπεὶ ἄρ' ὀδὴ ἐπειτα πόλινδ' ἰέναι μενεαίνεις 185
 σήμερον, ὥς ἐπέτελλεν ἄναξ ἑμός· ἦ σ' ἂν ἐγὼ γε
 αὐτοῦ βουλοίμην σταθμῶν ρυτῆρα λιπέσθαι·
 ἀλλὰ τὸν αἰδέομαι καὶ δειδία, μὴ μοι ὀπίσσω
 νεικεῖη· χαλεπαὶ δέ τ' ἀνάκτων εἰσὶν ὁμοκλαί.
 ἀλλ' ἄγε νῦν ἴομεν· δὴ γὰρ μέμβλωκε μάλιστα 190
 ἡμᾶρ, ἀτὰρ τάχα τοι ποτὶ ἔσπερα ρίγιον ἔσται.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „γινώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
 ἀλλ' ἴομεν, σὺ δ' ἐπειτα διαμπερὲς ἡγεμόνευε.
 δὸς δέ μοι, εἴ ποθὶ τοι ῥόπαλον τετμημένον ἔστιν, 195
 σκηρίπτεσθ', ἐπεὶ ἦ φάτ' ἀρισφαλέ' ἔμμεναι οὐδόν.“

ἦ ῥα καὶ ἄμφ' ὥμοισιν ἀεικέα βάλλετο πήρην,
 πυκνὰ ῥωγαλέην, ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ·
 Εὖμαιος δ' ἄρα οἱ σκῆπτρον θυμαρὲς ἔδωκεν.
 τὰ βήτην, σταθμὸν δὲ κύνες καὶ βώτορες ἄνδρες 200
 ῥύατ' ὅπισθε μένοντες. ὁ δ' ἐς πόλιν ἦγεν ἄνακτα
 πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι,
 σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χοροῖ εἶματα ἔστο.
 ἀλλ' ὅτε δὴ στείχοντες ὁδὸν κάτα παιπαλόεσσαν
 ἄστεος ἐγγυὲς ἔσαν καὶ ἐπὶ κρήνην ἀφίκοντο 205
 τυκτὴν καλλίροον, ὅθεν ὕδρευόντο πολῖται·
 τὴν ποιήσ' Ἰθακὸς καὶ Νήριτος ἠδὲ Πολύτωρ·
 ἀμφὶ δ' ἄρ' αἰγείρων ὕδατοτρεφῶν ἦν ἄλσος
 πάντοσε κυκλοτερές, κατὰ δὲ ψυχρὸν ῥέεν ὕδωρ
 ὑπόθεν ἐκ πέτρης· βωμὸς δ' ἐφύπερθε τέτυκτο 210
 νυμφαῶν, ὅθι πάντες ἐπιρρέζεσκον ὁδῖται·
 ἐνθα σφέας ἐκίχαν' υἱὸς Δολίοιο Μελανθεὺς

αἶγας ἄγων, αἰ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολλίοισιν,
 δεῖπνον μνηστήρεσσι· δύω δ' ἅμ' ἔποντο νομῆες.
 τοὺς δὲ ἰδὼν νείκεσσεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν, 215
 ἔκπαγλον καὶ αἰεκές, ὅρινε δὲ κῆρ Ὀδυσῆος·

„νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν ἡγηλάξει,
 ὥς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὥς τὸν ὁμοῖον.
 τῇ δὴ τόνδε μολοβρὸν ἄγεις, ἀμέγαρτε συβῶτα,
 πτωχὸν ἀνιηρόν, δαιτῶν ἀπολυμαντήρα; 220

ὃς πολλῇσι φλιῇσι παραστὰς φλίπεται ὤμους
 αἰτίζων ἀκόλους, οὐκ ἄορας οὐδὲ λέβητας.
 τὸν γ' εἴ μοι δοίης σταθμῶν ῥυτῆρα γενέσθαι,
 σηκοκόρον τ' ἔμεναι θαλλόν τ' ἐρίφοισι φορῆναι,
 καὶ κεν ὀρὸν πίνων μεγάλην ἐπιγουνίδα θεῖτο. 225

ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κἀκ' ἔμματαεν, οὐκ ἐθέλησει
 ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσσων κατὰ δῆμον
 βούλεται αἰτίζων βόσκειν ἦν γαστέρ' ἀναλτον.
 ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
 αἰ κ' ἔλθῃ πρὸς δώματ' Ὀδυσσεῆος θεῖοιο, 230
 πολλά οἱ ἀμφὶ κάρη σφέλα ἀνδρῶν ἐκ παλαμάνων
 πλευρὰ ἀποτρίψουσιν δόμον κάτα βαλλομένοιο.“

ὥς φάτο καὶ παριὼν λάξ ἐνδορεν ἀφραδίῃσιν
 ἰσχίῳ· οὐδέ μιν ἐκτὸς ἀταρπιτοῦ ἐστυφέλιξεν,
 ἀλλ' ἔμεν' ἀσφαλέως. ὁ δὲ μερμηριζεν Ὀδυσσεύς, 235
 ἥε μεταῖξας ῥοπάλῳ ἐκ θυμὸν ἔλοιτο,
 ἥ πρὸς γῆν ἐλάσειε κάρη ἀμφοῦδ' αἰείρας.
 ἀλλ' ἐπετόλμησε, φρεσὶ δ' ἔσχετο. τὸν δὲ συβώτης
 νείκεσ' ἐσάντα ἰδὼν, μέγα δ' εὗξάτο χεῖρας ἀνασχών·
 „νύμφαι κρηναῖαι, κοῦραι Διὸς, εἴ ποτ' Ὀδυσσεὺς 240
 ὕμῃ ἐπὶ μηρί' ἔκηε, καλύψας πίονι δημῷ,
 ἀρνῶν ἢδ' ἐρίφων, τόδε μοι κρηγήνατ' ἐέλδωρ·
 ὥς ἔλθοι μὲν κείνος ἀνὴρ, ἀγάγοι δέ ἐ δαίμων·

τῷ κέ τοι ἀγλαΐας γε διασκεδάσειεν ἀπάσας,
τὰς νῦν ὑβρίζων φορέεις, ἀλαλήμενος αἰεὶ 245
ἄστυ κάτ', αὐτὰρ μῆλα κακοὶ φθείρουσι νομῆες."

τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελάνθιος, αἰπόλος· αἰγῶν·
„ὦ πόποι, οἷον ἔειπε κύων ὀλοφώια εἰδώς,
τόν ποτ' ἐγὼν ἐπὶ νηὸς ἐνστέλμοιο μελαίνης
ἄξω τῇλ' Ἰθάκης, ἵνα μοι βίοτον πολὺν ἄλφοι. 250
αἶ γὰρ Τηλέμαχον βάλοι ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
σήμερον ἐν μεγάροις, ἣ ὑπὸ μνηστῆρσι δαμείη,
ὥς Ὀδυσῆϊ γε τηλοῦ ἀπώλετο νόστιμον ἦμαρ."

ὣς εἰπὼν τοὺς μὲν λίπεν αὐτοῦ ἦκα κιόντας,
αὐτὰρ ὁ βῆ, μάλα δ' ὦκα δόμους ἵκανεν ἄνακτος. 255
αὐτίκα δ' εἶσω ἔεν, μετὰ δὲ μνηστῆρσι καθίζεν
ἀντίον Εὐρυμάχου· τὸν γὰρ φιλέσκε μάλιστα.
τῷ παρὰ μὲν κρειῶν μοῖραν θέσαν, οἳ πονέοντο,
σῖτον δ' αἰδοίη ταμὴν παρέθηκε φέρουσα
ἔδμεναι. ἀγχίμολον δ' Ὀδυσσεὺς καὶ δῖος ὕφορβος 260
στήτην ἐρχομένω, περὶ δέ σφεας ἤλυθ' ἰωή
φόρμιγγος γλαφυρῆς· ἀνὰ γὰρ σφισι βάλλετ' αἰεῖδεν
Φῆμιος. αὐτὰρ ὁ χειρὸς ἐλὼν προσέειπε συβῶτην·
„Εὖμαι', ἣ μάλα δὴ τάδε δώματα κάλ' Ὀδυσῆος.
ρεῖα δ' ἀρίγνωτ' ἐστὶ καὶ ἐν πολλοῖσιν ιδέσθαι. 265
ἐξ ἐτέρων ἔτερ' ἐστίν, ἐπήσκηται δέ οἱ αὐλή
τοίχῳ καὶ θριγκοῖσι, θύραι δ' ἐνεργέες εἰσὶν
δικλίδες· οὐκ ἂν τίς μιν ἀνὴρ ὑπεροπλίσσαιτο.
γιννώσκω δ', ὅτι πολλοὶ ἐν αὐτῷ δαῖτα τίθενται
ἄνδρες, ἐπεὶ κνίσῃ μὲν ἐνήνοθεν, ἐν δέ τε φόρμιγξ 270
ἠπύει, ἣν ἄρα δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἐταίρην."

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὖμαιε συβῶτα·
„ρεῖ' ἔγνως, ἐπεὶ οὐδὲ τά τ' ἄλλα πέρ ἐσσ' ἀνοήμων.
ἄλλ' ἔγε δὴ φραζώμεθ', ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.

ἤε σὺ πρῶτος ἔσελθε δόμοις ἐν ναιετάοντας, 275
 δύσεο δὲ μνηστῆρας, ἐγὼ δ' ὑπολείβομαι αὐτοῦ·
 εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμεινον, ἐγὼ δ' εἴμι προπάρουθεν·
 μηδὲ σὺ δηθύνειν, μή τίς σ' ἔκτοσθε νοήσας
 ἢ βάλλῃ ἢ ἐλάσῃ. τὰ δέ σε φράζεσθαι ἄνωγα.“

τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς· 280
 „γιννώσκω, φρονέω· τὰ γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
 ἀλλ' ἔρχεο προπάρουθεν, ἐγὼ δ' ὑπολείβομαι αὐτοῦ·
 οὐ γάρ τι πληγέων ἀδαήμων οὐδὲ βολάν·
 τολμῆεις μοι θυμός, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέπονθα
 κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω. 285
 γαστέρα δ' οὐ πως ἔστιν ἀποκρῦσαι μεμανῖαν,
 οὐλομένην, ἣ πολλὰ κἂν ἀνθρώποισι δίδωσιν,
 τῆς ἔνεκεν καὶ νῆες εὐζυγοὶ ὀπλίζονται,
 πόντον ἐπ' ἀτρύγετον κακὰ δυσμενέεσσι φέρουσαι.“

ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον· 290
 ἂν δὲ κύων κεφαλὴν τε καὶ οὐᾶτα κείμενος ἔσχευ,
 Ἄργος, Ὀδυσσεῆος ταλασίφρονος, ὃν ῥά ποτ' αὐτὸς
 θρέψε μὲν, οὐδ' ἀπόνητο, πάρος δ' εἰς Ἴλιον ἱρὴν
 ᾤχετο. τὸν δὲ πάρουθεν ἀγίνεσκον νέοι ἄνδρες
 αἴγας ἐπ' ἀγροτέρας ἠδὲ πρόκας ἠδὲ λαγρούς· 295
 δὴ τότε κεῖτ' ἀπόθεστος ἀποιχομένοιο ἄνακτος
 ἐν πολλῇ κόπρῳ, ἣ οἱ προπάρουθε θυράων
 ἡμιόνων τε βοῶν τε ἅλῃς κέχυτ', ὅφρ' ἂν ἄγοιεν
 δμῶες Ὀδυσσεῆος τέμενος μέγα κοπρήσοντες·
 ἔνθα κύων κεῖτ' Ἄργος ἐνίπλειος κννοραιστέων. 300
 δὴ τότε γ', ὥς ἐνόησεν Ὀδυσσεύς ἐγγὺς ἔοντα,
 οὐρῇ μὲν ῥ' ὅ γ' ἔσηνε καὶ οὐᾶτα κάμβαλεν ἄμφω,
 ἄσπον δ' οὐκέτ' ἔπειτα δυνήσατο οἷο ἄνακτος
 ἐλθέμεν. αὐτὰρ ὁ νόσφιν ἰδὼν ἀπομόρξατο δάκρυ
 ρεῖα λαθὼν Ἐύμαιον, ἄφαρ δ' ἐρεεῖνετο μύθῳ· 305

„Εὖμαι, ἡ μάλα θαῦμα κύων ὅδε κεῖτ' ἐνὶ κόπρῳ.
καλὸς μὲν δέμας ἐστίν, ἀτὰρ τόδε γ' οὐ σάφα οἶδα,
ἡ δὴ καὶ ταχὺς ἔσκε θείειν ἐπὶ εἰδέει τῷδε,
ἡ αὐτως οἰοί τε τραπεζῆες κύνες ἀνδρῶν
γίγνοντ', ἀγλαΐης δ' ἔνεκεν κομέουσιν ἄνακτες.“ 310

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Ἐύμαιε συβῶτα·
„καὶ λίην ἀνδρός γε κύων ὅδε τῇλε θανόντος.
εἰ τοιόσδ' εἴη ἡμὲν δέμας ἡδὲ καὶ ἔργα,
οἶδόν μιν Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
αἰψά κε θήῃσαιο ἰδὼν ταχυτῆτα καὶ ἀλκὴν“ 315
οὐ μὲν γάρ τι φύγεσκε βαθείης βένθεσιν ὕλης
κνώδαλον, ὅττι δίοιτο· καὶ ἔχνεσι γὰρ περιήδη.
νῦν δ' ἔχεται κακότητι, ἄναξ δέ οἱ ἄλλοθι πάτρης
ᾤλετο, τὸν δὲ γυναιῖκες ἀκηδέες οὐ κομέουσιν.
δμῶες δ', εὖτ' ἂν μηκέτ' ἐπικρατέωσιν ἄνακτες, 320
οὐκέτ' ἔπειτ' ἐθέλουσιν ἐναίσιμα ἐργάζεσθαι·
ἥμισυ γάρ τ' ἀρετῆς ἀποαίνυται εὐρύοπα Ζεὺς
ἀνέρος, εὖτ' ἂν μιν κατὰ δούλιον ἦμαρ ἔλῃσιν.“

ὣς εἰπὼν εἰσῆλθε δόμους ἐν ναιετάοντας,
βῆ δ' ἰθὺς μεγάρῳ μετὰ μνηστῆρας ἀγανούς. 325
Ἄργον δ' αὖ κατὰ μοῖρα λάβεν μέλανος θανάτοιο
αὐτίκ' ἰδόντ' Ὀδυσῆα ἐεικοστῷ ἐνιαυτῷ.

τὸν δὲ πολὺν πρῶτος ἶδε Τηλέμαχος θεοειδῆς
ἐρχόμενον κατὰ δῶμα συβώτην, ὧκα δ' ἔπειτα
νεῦσ' ἐπὶ οἷ καλέσας. ὁ δὲ παπτήνας ἔλε δίφρον 330
κείμενον, ἔνθα τε δαιτρός ἐφίξεσκε κρέα πολλὰ
δαιόμενος μνηστῆρσι δόμον κάτα δαίνυνμένοισιν·
τὸν κατέθηκε φέρον πρὸς Τηλεμάχοιο τράπεζαν
ἀντίον, ἔνθα δ' ἄρ' αὐτὸς ἐφέζετο. τῷ δ' ἄρα κῆρυξ
μοῖραν ἐλὼν ἐτίθει κανέου τ' ἐκ σῖτον αἰίρας. 335

ἀγχίμολον δὲ μετ' αὐτὸν ἐδύσετο δώματ' Ὀδυσσεύς

πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιος ἢ δὲ γέροντι,
 σκηπτόμενος· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῦ εἵματα ἔστο.
 ἴξε δ' ἐπὶ μελίνου οὐδοῦ ἐντοσθε θυράων,
 κλινάμενος σταθμῷ κυπαρισίνῳ, ὃν ποτε τέκτων 340
 ξέσσειν ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν.
 Τηλέμαχος δ' ἐπὶ οἷ καλέσας προσέειπε συβώτην,
 ἄρτον τ' οὔλον ἐλὼν περικαλλέος ἐκ κανέοιο
 καὶ κρέας, ὥς οἱ χεῖρες ἐχάνδανον ἀμφιβαλόντι·
 „δὸς τῷ ξείνῳ ταῦτα φέρων αὐτόν τε κέλευε 345
 αἰτίξειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας·
 αἰδῶς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ παρεῖναι.“

ὥς φάτο, βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν,
 ἀρχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·
 „Τηλέμαχος τοι, ξεῖνε, διδοῖ τάδε, καὶ σε κελεύει 350
 αἰτίξειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας·
 αἰδῶ δ' οὐκ ἀγαθὴν φησ' ἔμμεναι ἀνδρὶ προῖκτη.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „Ζεῦ ἄνα, Τηλέμαχόν μοι ἐν ἀνδράσιν ὀλβιον εἶναι,
 καὶ οἱ πάντα γένοιτο, ὅσα φρεσὶν ἦσι μενοινᾷ.“ 355

ἦ ῥα καὶ ἀμφοτέρησιν ἐδέξατο καὶ κατέθηκεν
 αὐθι ποδῶν προπάροιθεν, ἀεικελὴς ἐπὶ πήρης·
 ἦσθι δ', ἕως ὅτ' αἰοιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄειδεν·
 εὖθ' ὁ δεδειπνήκειν, ὁ δ' ἐπαύετο θεῖος αἰοιδός.
 μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρ'· αὐτὰρ Ἀθήνη 360
 ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδην Ὀδυσῆα
 ὦτρυν', ὥς ἂν πύρνα κατὰ μνηστῆρας ἀγείροι,
 γνοίῃ θ', οἳ τινὲς εἰσιν ἐναίσιμοι οἳ τ' ἀθέμιστοι·
 ἀλλ' οὐδ' ὥς τιν' ἔμελλ' ἀπαλεξήσειν κακότητος.
 βῆ δ' ἔμην αἰτήσων ἐνδέξια φῶτα ἕκαστον 365
 πάντοσε χεῖρ' ὀρέγων, ὥς εἰ πτωχὸς πάλαι εἴη.
 οἱ δ' ἐλεαίροντες δίδοσαν, καὶ ἐθάμβεον αὐτόν,

ἀλλήλους τ' εἶροντο, τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι.
 τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν·
 „κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγκλειτῆς βασιλείης, 370
 τοῦδε περὶ ξείνου· ἥ γάρ μιν πρόσθεν ὤπωπα.
 ἥ τοι μὲν οἱ δεῦρο συβώτης ἡγεμόνευεν,
 αὐτὸν δ' οὐ σάφα οἶδα, πόθεν γένος εὖχεται εἶναι.“

ὥς ἔφατ', Ἀντίνοος δ' ἔπεσιν νείκεσσε συβώτην·
 „ὦ ἀρίγυντε συβῶτα, τί ἥ δὲ σὺ τόνδε πόλινδε 375
 ἦγαγες; ἥ οὐχ ἄλλις ἡμῖν ἀλήμονές εἰσι καὶ ἄλλοι,
 πτωχοὶ ἀνιηροί, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρες;
 ἥ ὕνοσαι, ὅτι τοι βίοντον κατέδουσιν ἄνακτος
 ἐνθάδ' ἀγριόμοιροι, σὺ δὲ καὶ ποθι τόνδε κάλεσσας;“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφησ', Εὐμαίε συβῶτα· 380
 „Ἀντίνο', οὐ μὲν καλὰ καὶ ἐσθλὸς ἐὼν ἀγορεύεις·
 τίς γὰρ δὴ ξεῖνον καλεῖ ἄλλοθεν αὐτὸς ἐπελθὼν
 ἄλλον γ', εἰ μὴ τῶν, οἳ δημοεργοὶ ἔασιν,
 μάντιν ἢ ἰητῆρα κακῶν ἢ τέκτονα δούρων,
 ἢ καὶ θέσπιν ἀοιδόν, ὃ κεν τέρπῃσιν ἀείδων; } 385
 οὔτοι γὰρ κλητοὶ γε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν·
 πτωχὸν δ' οὐκ ἄν τις καλέοι τρύξοντα ἔαυτόν.
 ἀλλ' αἰεὶ χαλεπὸς περὶ πάντων εἰς μνηστήρων
 δμῶσιν Ὀδυσσεύς, πέρι δ' αὖτ' ἐμοί. αὐτὰρ ἐγὼ γε
 οὐκ ἀλέγω, εἴως μοι ἐχέφρων Πηνελόπεια 390
 ζῶει ἐνὶ μεγάροις καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽ ὕδα·
 „σίγα, μὴ μοι τοῦτον ἀμείβεο πόλλ' ἐπέεσσιν·
 Ἀντίνοος δ' εἴωθε κακῶς ἐρεθιζέμεν αἰεὶ
 μύθοισιν χαλεποῖσιν, ἐποτρύνει δὲ καὶ ἄλλους.“ 395
 ἥ ῥα καὶ Ἀντίνοον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „Ἀντίνο', ἥ μευ καλὰ πατήρ ὥς κήδεαι υἱός,
 ὅς τὸν ξεῖνον ἄνωγας ἀπὸ μεγάροιο δῖεσθαι

μύθῳ ἀναγκαίῳ· μὴ τοῦτο θεὸς τελέσειεν.
 δὸς οἱ ἐλών· οὐ τοι φθονέω· κέλομαι γὰρ ἐγὼ γε. 400
 μήτ' οὖν μητέρ' ἐμήν ἄξεν τό γε μήτε τιν' ἄλλον
 δμῶων, οἱ κατὰ δῶματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.
 ἀλλ' οὐ τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα·
 αὐτὸς γὰρ φαγέμεν πολὺ βούλειαι ἢ δόμεν ἄλλῳ.“

τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμειβόμενος προσέειπεν· 405
 „Τηλέμαχ' ὑπαγόρῃ, μένος ἄσχετε, ποῖον ἔειπες.
 εἰ οἱ τόσσον ἅπαντες ὀρέξειαν μνηστῆρες,
 καὶ κέν μιν τρεῖς μῆνας ἀπόπροθεν οἶκος ἐρύκοι.“

ὣς ἄρ' ἔφη καὶ θορῆνυν ἐλών ὑπέφηνε τραπέζης
 κείμενον, ᾧ ῥ' ἔπεχεν λιπαροὺς πόδας εἰλαπινάζων. 410
 οἱ δ' ἄλλοι πάντες δίδοσαν, πλῆσαν δ' ἄρα πῆρην
 σίτου καὶ κρειῶν. τάχα δὴ καὶ ἐμελλεν Ὀδυσσεὺς
 αὖτις ἐπ' οὐδὸν ἰὼν προικὸς γεύσεσθαι Ἀχαιῶν.
 στῇ δὲ παρ' Ἀντίνοον καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 „δός, φίλος· οὐ μὲν μοι δοκέεις ὁ κακίστος Ἀχαιῶν 415
 ἔμμεναι, ἀλλ' ὥριστος, ἐπεὶ βασιλῆϊ ἔοικας·
 τῷ σε χρὴ δόμεναι καὶ λῶιον ἢ ἐπερ ἄλλοι
 σίτου· ἐγὼ δὲ κέ σε κλείω κατ' ἀπείρουνα γαῖαν.
 καὶ γὰρ ἐγὼ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
 ὄλβιος ἀφνειόν, καὶ πολλὰκι δόσκον ἀλήτη 420
 τοίῳ, ὅποῖος ἔοι καὶ ὅτεν κεχρημένος ἔλθοι·
 ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι ἄλλα τε πολλὰ,
 οἷσιν τ' εὖ ζῶνσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
 ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων· ἥθελε γὰρ πον·
 ὅς μ' ἅμα ληιστῆρσι πολυπλάγκτοισιν ἀνῆκεν 425
 Αἰγυπτόνδ' ἰέναι, δολιχὴν ὁδόν, ὕφρ' ἀπολοίμην.
 στήσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.
 ἐνθ' ἣ τοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρήρας ἐταίρους
 αὐτοῦ παρ νήεσσι μένειν καὶ νῆας ἔρυσθαι,

ὀπιτήρας δὲ κατὰ σκοπιᾶς ὥτρυνα νέεσθαι· 430
 οἱ δ' ὕβρει εἷξαντες, ἐπισπόμενοι μένεϊ σφῶ,
 αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροὺς
 πόρθεον, ἐκ δὲ γυναικας ἔγον καὶ νήπια τέκνα,
 αὐτοὺς τε κτεῖνον. τάχα δ' ἐς πόλιν ἵκετ' αὐτή·
 οἱ δὲ βοῆς αἰόντες ἄμ' ἡοῖ φαινομένηφιν 435
 ἦλθον· πλήτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων
 χαλκοῦ τε στεροπῆς. ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραννος
 φύζαν ἐμοῖς ἐτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη
 στῆναι ἐναντίβιον· περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔστι.
 ἔνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξεί χαλκῷ, 440
 τοὺς δ' ἄναγον ζωοὺς, σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκη.
 αὐτὰρ ἔμ' ἐς Κύπρον ξείνῳ δόσαν ἀντιάσαντι,
 Δμήτορι Ἰασίδῃ, ὃς Κύπρου ἴφι ἄνασεν.
 ἔνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἵκω πῆματα πάσχων.“

τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε· 445
 „τίς δαίμων τόδε πῆμα προσήγαγε δαιτὸς ἀνίην;
 στῆθ' οὕτως ἐς μέσσον, ἐμῆς ἀπάνευθε τραπέξης,
 υἱ τάχα πικρὴν Αἰγυπτου καὶ Κύπρον ἵκηαι,
 ὥς τις θαρσαλέος καὶ ἀναιδής ἔσσι προῖκτης.
 ἐξείης πάντεσσι παρίστασαι· οἱ δὲ διδοῦσιν 450
 μαψιδίως, ἐπεὶ οὐ τις ἐπίσχεσι· οὐδ' ἐλεητὺς
 ἀλλοτριῶν χαρίζασθαι, ἐπεὶ πάρα πολλὰ ἐκάστω.“

τὸν δ' ἀναχωρήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „ὦ πόποι, οὐκ ἄρα σοί γ' ἐπὶ εἶδει καὶ φρένες ἦσαν.
 οὐ σύ γ' ἂν ἐξ οἴκου σφ' ἐπιστάτῃ οὐδ' ἄλλα δοίης, 455
 ὃς νῦν ἀλλοτριόισι παρήμενος οὐ τί μοι ἔτλης
 σίτου ἀποπροελὼν δόμεναι· τὰ δὲ πολλὰ πάρεστιν.“

ὥς ἔφατ', Ἀντίνοος δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
 καὶ μιν ὑπόδρα ἰδὼν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „νῦν δὴ σ' οὐκέτι καλὰ διέκ μεγάροιο γ' οἶω 460

ἄψ ἀναχωρήσειν, ὅτε δὴ καὶ ὀνειδέα βάξεις.“

ὥς ἄρ' ἔφη καὶ θρηνηνὺν ἑλὼν βάλε δεξιὸν ὦμον,
 προμυνότατον κατὰ νῶτον. ὁ δ' ἐστάθη ἡύτε πέτρῃ
 ἔμπεδον, οὐδ' ἄρα μιν σφῆλεν βέλος Ἀντινόοιο·
 ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη κακὰ βυσσοδομεύων. 465
 ἄψ δ' ὄγ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἔξετο, καδ δ' ἄρα πῆρην
 θῆκεν ἐνπλείην, μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν·
 „κέκλυτέ μεν, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
 ὄφρ' εἴπω, τὰ με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
 οὐ μὰν οὗτ' ἄχος ἐστὶ μετὰ φρεσὶν οὔτε τι πένθος, 470
 ὀππότε ἀνὴρ περὶ οἷσι μαχεϊόμενος κτεάτεσσιν
 βλήεται, ἢ περὶ βουσὶν ἢ ἀργεννῆς ὀίεσσιν·
 αὐτὰρ ἔμ' Ἀντίνοος βάλε γαστέρος εἵνεκα λυγρῆς,
 οὐλομένης, ἢ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσιν.
 ἀλλ' εἰ που πτωχῶν γε θεοὶ καὶ ἐρινύες εἰσὶν, 475
 Ἀντίνοον πρὸ γάμοιο τέλος θανάτοιο κιχείη.“

τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη, Ἐυπείθεος υἱός·
 „ἔσθι' ἔκηλος, ξεῖνε, καθήμενος, ἢ ἅπιθ' ἄλλῃ,
 μὴ σε νέοι διὰ δῶματ' ἐρύσσωσ', οἷ' ἀγορεύεις,
 ἢ ποδὸς ἢ καὶ χειρός, ἀποδρῦψωσι δὲ πάντα.“ 480

ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσθσαν.
 ὦδε δέ τις εἶπεσκε νέων ὑπερηνορέοντων·
 „Ἀντίνο', οὐ μὲν καλὰ βάλες δύστηνον ἀλήτην·
 οὐλόμεν', εἰ δὴ πού τις ἐπουράνιος θεὸς ἐστίν.
 καί τε θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες ἄλλοδαποῖσιν, 485
 παντοῖοι τελέθοντες, ἐπιστρωφῶσι πόληας
 ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντες.“

ὥς ἄρ' ἔφην μνηστῆρες, ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μῦθων.
 Τηλέμαχος δ' ἐν μὲν κραδίῃ μέγα πένθος ἄεξεν
 βλημένου, οὐδ' ἄρα δάκρυ χαμαὶ βάλεν ἐκ βλεφάρουιν, 490
 ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη κακὰ βυσσοδομεύων.

τοῦ δ' ὥς οὖν ἤκουσε περίφρων Πηνελόπεια
 βλημένου ἐν μεγάρῳ, μετ' ἄρα δμῳῇσιν ἔειπεν·
 „αἰδ' οὕτως αὐτόν σε βάλοι κλυτότοξος Ἀπόλλων.“
 τὴν δ' αὖτ' Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν· 495
 „εἰ γὰρ ἐπ' ἀρῆσιν τέλος ἡμετέρῃσι γένοιτο·
 οὐκ ἂν τις τούτων γε εὐθρόνον Ἡῶ ἴκοιτο.“
 τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 „μαί', ἐχθροὶ μὲν πάντες, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται·
 Ἀντίνοος δὲ μάλιστα μελαίνῃ κηρὶ ἔοικεν. 500
 ξεῖνός τις δύστηνος ἀλητεύει κατὰ δῶμα
 ἀνέρας αἰτίζων· ἀχρημοσύνη γὰρ ἀνώγει·
 ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐνέπλησάν τ' ἔδοσαν τε,
 οὗτος δὲ θρήνῃι πρυμνὸν βάλε δεξιὸν ὦμον.“
 ἡ μὲν ἄρ' ὧς ἀγόρευε μετὰ δμῳῇσι γυναιξὶν 505
 ἡμένη ἐν θαλάμῳ· ὁ δ' ἐδείπνεε δῖος Ὀδυσσεύς.
 ἡ δ' ἐπὶ οἷ καλέσασα προσηύδα δῖον ὑφορβόν·
 „ἔρχεο, δῖ' Εὐμαίε, κίων τὸν ξεῖνον ἀνωχθὶ
 ἔλθέμεν, ὅφρα τί μιν προσπτύξομαι ἢδ' ἐρέωμαι,
 εἴ που Ὀδυσσεῆος ταλασίφρονος ἦε πέπυσται 510
 ἡ ἰδεν ὀφθαλμοῖσι· πολυπλάγκτῳ γὰρ ἔοικεν.“
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὐμαίε συβῶτα·
 „εἰ γάρ τοι, βασίλεια, σιωπήσειαν Ἀχαιοί·
 οἷ' ὃ γε μυθεῖται, θέλγοιτό κέ τοι φίλον ἦτορ.
 τρεῖς γὰρ δὴ μιν νύκτας ἔχον, τρία δ' ἡματ' ἔρυσσεν 515
 ἐν κλισίῃ· πρῶτον γὰρ ἔμ' ἴκετο νηὸς ἀποδράς·
 ἀλλ' οὐ πῶ κακότητα διήνυσεν ἦν ἀγορεύων.
 ὥς δ' ὅτ' αἰοδὸν ἀνὴρ ποτιδέσκεται, ὅς τε θεῶν ἔξ
 ἀείδῃ δεδαῶς ἔπε' ἱμερόεντα βροτοῖσιν,
 τοῦ δ' ἄμοτον μεμάασιν ἀκονέμεν, ὅππότε' ἀείδῃ, 520
 ὧς ἐμὲ κείνος ἔθελγε παρήμενος ἐν μεγάροισιν.
 φησὶ δ' Ὀδυσσεῆος ξεῖνος πατρώιος εἶναι

Κρήτη ναιετάων, ὅθι Μίνωος γένος ἐστίν.
 ἔνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἵκετο πῆματα πάσχω
 προπροκυλινδόμενος· στεῦται δ' Ὀδυσῆος ἀκούσαι 525,
 ἀγχοῦ, Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πίοιι δῆμῳ,
 ζωοῦ· πολλὰ δ' ἄγει κειμήλια ὄνδε δόμονδε.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 „ἔρχεο, δεῦρο κάλεσσον, ἵν' ἀντίον αὐτὸς ἐνίσπῃ.
 οὗτοι δ' ἢ ἐθύρησι καθήμενοι ἐψιάσθων 530
 ἢ αὐτοῦ κατὰ δώματ', ἐπεὶ σφισι θυμὸς ἐύφρων.
 αὐτῶν μὲν γὰρ κτήματ' ἀκήρατα κεῖτ' ἐνὶ οἴκῳ,
 σῖτος καὶ μέθυ ἡδύ· τὰ μὲν τ' οἰκῆες ἔδουσιν,
 οἱ δ' εἰς ἡμέτερον πωλεύμενοι ἥματα πάντα,
 βοῦς ἱερεύοντες καὶ ὄις καὶ πίονας αἶγας 535
 εἰλαπινάξουσιν πίνουσί τε αἶθοπα οἶνον
 μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ κατάνεται· οὐ γὰρ ἐπ' ἀνὴρ,
 οἶος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἀρῇν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι.
 εἰ δ' Ὀδυσσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
 αἰψά κε σὺν ᾧ παιδί βίας ἀποτίσεται ἀνδρῶν.“ 540

ὣς φάτο, Τηλέμαχος δὲ μέγ' ἔπταρεν, ἀμφὶ δὲ δῶμα
 σμερδαλέον κονάβησε. γέλασσε δὲ Πηνελόπεια,
 αἰψα δ' ἄρ' Εὐμαιοι ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „ἔρχεό μοι, τὸν ξεῖνον ἐναντίον ᾧδε κάλεσσον.
 οὐχ ὀράας, ὃ μοι νῆδος ἐπέπταρε πᾶσιν ἐπεσσιν; 545
 τῷ κε καὶ οὐκ ἀτελῆς θάνατος μνηστῆρσι γένοιτο
 πᾶσι μάλ', οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξει.
 ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν.
 αἶ κ' αὐτὸν γνῶω νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
 ἔσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα καλά.“ 550

ὣς φάτο, βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν,
 ἀγχοῦ δ' ἰστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „ξεῖνε πάτερ, καλέει σε περίφρων Πηνελόπεια,

μήτηρ Τηλεμάχοιο· μεταλλῆσαι τί ἐ θυμὸς
 ἀμφὶ πόσει κέλεται, καὶ κήδεά περ πεπαθυῖη. 555
 εἰ δέ κέ σε γνώη νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
 ἔσσει σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, τῶν σὺ μάλιστα
 χρῆζεις· σῖτον δὲ καὶ αἰτίζων κατὰ δῆμον
 γαστέρα βοσκήσεις· δώσει δέ τοι, ὅς κ' ἐθέλῃσιν.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς· 560
 „Εὖμαι, αἰψά κ' ἐγὼ νημερτέα πάντ' ἐνέποιμι
 κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρονι Πηνελοπείῃ·
 οἶδα γὰρ εὖ περὶ κέλινου, ὁμῆν δ' ἀνεδέγμεθ' ὀιζύν·
 ἀλλὰ μνηστήρων χαλεπῶν ὑποδείδι' ὅμιλον,
 τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει. 565
 καὶ γὰρ νῦν, ὅτε μ' οὔτος ἀνὴρ κατὰ δῶμα κιόντα
 οὔ τι κακὸν ῥέξαντα βαλὼν ὀδύνησιν ἔδωκεν,
 οὔτε τι Τηλέμαχος τό γ' ἐπήρακεσεν οὔτε τις ἄλλος.
 τῷ νῦν Πηνελόπειαν ἐνὶ μεγάροισιν ἄνωχθι
 μεῖναι, ἐπειγομένην περ, ἐς ἡέλιον καταδύντα· 570
 καὶ τότε μ' εἰρέσθω πόσιος πέρι νόστιμον ἦμαρ,
 ἄσσοτέρω καθίσασα παρὰ πυρί· εἴματα γάρ τοι
 λύγρ' ἔχω· οἶσθα καὶ αὐτός, ἐπεὶ σε πρῶθ' ἰκέτευσα.“

ὣς φάτο, βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν.
 τὸν δ' ὑπὲρ οὐδοῦ βάντα προσηγύδα Πηνελόπεια· 575
 „οὐ σὺ γ' ἄγεις, Ἐύμαιε· τί τοῦτ' ἐνόησεν ἀλήτης;
 ἦ τινά που δείσας ἐξαίσιον, ἦε καὶ ἄλλως
 αἰδεῖται κατὰ δῶμα; κακὸς δ' αἰδοῖτο ἀλήτης.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Ἐύμαιε συβῶτα·
 „μυθεῖται κατὰ μοῖραν, ἃ πέρ κ' οἶοιτο καὶ ἄλλος, 580
 ὕβριν ἀλυσκάζων ἀνδρῶν ὑπερηνορεόντων.
 ἀλλὰ σε μεῖναι ἄνωγεν ἐς ἡέλιον καταδύντα.
 καὶ δὲ σοὶ ᾧδ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον, ᾧ βασιλεία,
 οἴην πρὸς ξεῖνον φάσθαι ἔπος ἢδ' ἐπακοῦσαι.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια· 585
 „οὐκ ἄφρων ὁ ξεῖνος δέεται, ὥς περ ἂν εἴη·
 οὐ γάρ πού τινες ὧδε καταθυητῶν ἀνθρώπων
 ἀνέρες ὑβρίζοντες ἀτάσθαλὰ μηχανόωνται.“

ἡ μὲν ἄρ' ὥς ἀγόρευεν, ὁ δ' ὄχλητο δῖος ὕφορβος
 μνηστήρων ἐς ὄμιλον, ἐπεὶ διεπέφραδε πάντα. 590
 αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
 ἄγχι σχὼν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πευθοῖαθ' οἱ ἄλλοι·
 „ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ἄπειμι σύας καὶ κεῖνα φυλάξων,
 σὸν καὶ ἐμὸν βίοτον· σοὶ δ' ἐνθάδε πάντα μελόντων.
 αὐτὸν μὲν σε πρῶτα σάω, καὶ φράξο θυμῷ, 595
 μή τι πάθῃς· πολλοὶ δὲ κακὰ φρονέουσιν Ἀχαιῶν,
 τοὺς Ζεὺς ἐξολέσειε πρὶν ἡμῖν πῆμα γενέσθαι.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦν·
 „ἔσσεται οὕτως, ἄττα· σὺ δ' ἔρχεο δειελήσας·
 ἡῶθεν δ' ἵεναι καὶ ἄγειν ἱερῆια καλά· 600
 αὐτὰρ ἐμοὶ τάδε πάντα καὶ ἀθανάτοισι μελήσει.“
 ὥς φάθ', ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἔξετ' ἐυξέστου ἐπὶ δίφρου,
 πλησάμενος δ' ἄρα θυμὸν ἐδητύος ἡδὲ ποτῆτος
 βῆ' ὅ' ἵμεναι μεθ' ὕας, λίπε δ' ἔρκεά τε μέγαρόν τε
 πλεῖον δαιτυμόνων. οἱ δ' ὀρχηστυῖ καὶ ἀοιδῇ 605
 τέρποντ'· ἦδη γὰρ καὶ ἐπήλυθε δειέλον ἥμαρ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Σ.

Ὅδυσσέως καὶ Ἰφρου πυγμῇ.

ἦλθε δ' ἐπὶ πτωχὸς πανδήμιος, δς κατὰ ἄστν
 πτωχεύεσκ' Ἰθάκης, μετὰ δ' ἔπρεπε γαστέρι μάρνη

ἄζηχες φαγέμεν καὶ πιέμεν· οὐδέ οἱ ἦν ἴς
 οὐδὲ βίη, εἶδος δὲ μάλα μέγας ἦν ὁράασθαι.
 Ἀρναῖος δ' ὄνομ' ἔσκε· τὸ γὰρ θέτο πότνια μήτηρ 5
 ἐκ γενετῆς· Ἴρου δὲ νέοι κίκλησκον ἅπαντες,
 οὔνεκ' ἀπαγγέλλεσκε κιών, ὅτε πού τις ἀνώγοι.
 ὅς ῥ' ἐλθὼν Ὀδυσῆα διώκετο οἷο δόμοιο,
 καὶ μιν νεικείων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „εἶκε γέρον προθύρου, μὴ δὴ τάχα καὶ ποδὸς ἔλκη. 10
 οὐκ αἰεῖς, ὅτι δὴ μοι ἐπιλλίζουσιν ἅπαντες,
 ἐλκέμεναι δὲ κέλονται; ἐγὼ δ' αἰσχύνομαι ἔμπης.
 ἀλλ' ἄνα, μὴ τάχα νῶϊν ἔρις καὶ χερσὶ γένηται.“

τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „δαιμόνι', οὔτε τί σε ῥέξω κακὸν οὔτ' ἀγορεύω, 15
 οὔτε τινὰ φθονέω δόμεναι καὶ πόλλ' ἀνελόντα.
 οὐδὸς δ' ἀμφοτέρους ὅδε χεῖσεται, οὐδέ τί σε χρὴ
 ἀλλοτριῶν φθονεῖν· δοκέεις δέ μοι εἶναι ἀλήτης
 ὥς περ ἐγών, ὅλβον δὲ θεοὶ μέλλουσιν ὀπάξειν.
 χερσὶ δὲ μὴ τι λίην προκαλίζεο, μὴ με χολώσῃς, 20
 μὴ σε γέρων περ ἐὼν στῆθος καὶ χεῖλεα φύρσω
 αἵματος· ἥσυχίη δ' ἂν ἐμοὶ καὶ μᾶλλον ἔτ' εἴη
 αὔριον· οὐ μὲν γὰρ τί σ' ὑποστρέψεσθαι οἶω
 δεύτερον ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.“

τὸν δὲ χολωσάμενος προσεφώνεεν Ἴρος ἀλήτης· 25
 „ὦ πόποι, ὥς ὁ μολοβρὸς ἐπιτροχάδην ἀγορεύει,
 γρηὶ καμινοῖ ἴσος, ὃν ἂν κακὰ μητισταίμην
 κόπτων ἀμφοτέρησι· χαμαὶ δέ κε πάντας ὀδόντας
 γναθμῶν ἐξελάσαιοι συὸς ὥς ληιβοτείρης.
 ζῶσαι νῦν, ἵνα πάντες ἐπιγνώωσι καὶ οἶδε 30
 μαρναμένους· πῶς δ' ἂν σὺ νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχοιο;“

ὥς οἱ μὲν προπάρουθε θυράων ὑψηλῶν
 οὐδοῦ ἐπι ξεστοῦ πανθυμαδὸν ὀκριώοντο.

τοῖν δὲ ξυνέηχ' ἱερὸν μένος Ἀντινόοιο,
 ἥδ' οὖ δ' ἄρ' ἐκγελάσας μετεφώνει μνηστῆρες· 35

„ὦ φίλοι, οὐ μὲν πῶ τι πάρος τοιοῦτον ἐτύχθη,
 οἷν τερωπῶν θεὸς ἤγαγεν ἐς τόδε δῶμα.

ὁ ξεινός τε καὶ Ἴρος ἐρίζετον ἀλλήλοιν
 χειρὶ μαχήσασθαι· ἀλλὰ ξυνελάσσομεν ὦκα.“

ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀνῆξαν γελῶντες, 40
 ἀμφὶ δ' ἄρα πτωχοὺς κακοείμονας ἡγερέθοντο.

τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Ἑυπείθεος υἱός·

„κέκλυτέ μεν, μνηστῆρες ἀγήνορες, ὄφρα τι εἴπω.

γαστέρες αἶδ' αἰγῶν κέατ' ἐν πυρί, τὰς ἐπὶ δόρπῳ

κατθέμεθα κνίσης τε καὶ αἵματος ἐμπλήσαντες. 45

ὁπότερος δέ κε νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,

τάων ἦν κ' ἐθέλησιν, ἀναστὰς αὐτὸς ἐλέσθω·

αἰεὶ δ' αὖθ' ἡμῖν μεταδίδεται, οὐδέ τιν' ἄλλον

πτωχὸν ἔσω μίσγεσθαι ἐάσομεν αἰτήσοντα.“

ὥς ἔφατ' Ἀντίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος. 50

τοῖς δὲ δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

„ὦ φίλοι, οὗ πως ἔστι νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχεσθαι

ἄνδρα γέροντα, δύη ἀρημένον· ἀλλὰ με γαστήρ

ὀτρύνει κακοεργός, ἵνα πληγῇσι δαμείω.

ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὁμόσσετε καρτερόν ὄρκον, 55

μή τις ἐπ' Ἴρῳ ἦρα φέρων ἐμὲ χειρὶ βαρεῖη

πλήξῃ ἀτασθάλλων, τούτῳ δέ με ἴφι δαμάσῃ.“

ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀπώμνυνον, ὥς ἐκέλευεν.

αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὅμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὄρκον,

τοῖς δ' αὖτις μετέειπ' ἱερὴ ἱς Τηλεμάχοιο· 60

„ξεῖν', εἰ σ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ

τοῦτον ἀλέξασθαι, τῶν δ' ἄλλων μή τιν' Ἀχαιῶν

δεῖδιδ', ἐπεὶ πλεόνεσσι μαχήσεται, ὅς κέ σε θείνῃ.

ξεινοδόκος μὲν ἐγών, ἐπὶ δ' αἰνεῖτον βασιλῆες,

Ἀντίνοός τε καὶ Εὐρύμαχος, πεπνυμένω ἄμφω.“ 65

ὥς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ζώσατο μὲν ῥάκεσιν περὶ μῆδεα, φαῖνε δὲ μηρούς
καλούς τε μεγάλους τε, φάνεν δέ οἱ εὐρέες ὦμοι
στήθεά τε στιβαροί τε βραχίονες· αὐτὰρ Ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη μέλε' ἤλδανε ποιμένι λαῶν. 70

μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως ἀγάσαντο.

ὥδε δέ τις εἶπεςκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·

„ἦ τάχα Ἴρος Ἴριος ἐπίσπαστον κακὸν ἔξει,
οἷην ἐκ ῥακέων ὁ γέρον ἐπιγουννίδα φαίνει.“

ὥς ἄρ' ἔφαν, Ἴρω δὲ κακῶς ὠρίνετο θυμός. 75

ἀλλὰ καὶ ὥς δρηστῆρες ἄγον ζώσαντες ἀνάγκη
δειδιότα· σάρκες δὲ περιτρομέοντο μέλεσσιν.

Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζεν·

„νῦν μὲν μήτ' εἴης, βουγῆε, μήτε γένοιο,
εἰ δὴ τοῦτόν γε τρομέεις καὶ δείδιας αἰνῶς, 80

ἄνδρα γέροντα, δύη ἀρημένον, ἥ μιν ἱκάνει.

ἀλλ' ἐκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·

αἶ κέν σ' οὔτος νικήσῃ κρείσσων τε γέννηται,

πέμψω σ' ἠπειρόνδε, βαλὼν ἐν νηὶ μελαίνῃ,
εἰς Ἐχέτον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων, 85

ὅς κ' ἀπὸ ῥίνα τάμησι καὶ οὔατα νηλεί χαλκῷ,

μῆδεά τ' ἐξερῦσας δῶη κυσὶν ὦμα δάσασθαι.“

ὥς φάτο, τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὑπὸ τρόμος ἔλλαβε γυῖα.

ἐς μέσσον δ' ἄναγον· τὼ δ' ἄμφω χεῖρας ἀνέσχον.

δὴ τότε μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς, 90

ἢ ἐλάσει', ὥς μιν ψυχὴ λίποι αὐθι πεσόντα,

ἢ ἐμιν ἦκ' ἐλάσειε ταυνύσσειέν τ' ἐπὶ γαίῃ.

ὥδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,

ἦκ' ἐλάσαι, ἵνα μὴ μιν ἐπιφρασσαίαιτ' Ἀχαιοί.

δὴ τότε ἀνασχομένω ὁ μὲν ἤλασε δεξιὸν ὦμον 95

Ἴρος, ὃ δ' αὐχέν' ἔλασεν ὑπ' οὔατος, ὅστέα δ' εἴσω
 ἔθλασεν· ἀντίκα δ' ἦλθε κατὰ στόμα φοίνιον αἶμα,
 καδ' δ' ἔπες' ἐν κονίησι μακῶν, σὺν δ' ἦλασ' ὀδόντας
 λακτίζων ποσὶ γαῖαν· ἀτὰρ μνηστῆρες ἀγανοὶ
 χεῖρας ἀνασχομένοι γέλω ἔκθανον. ἀτὰρ Ὀδυσσεὺς 100
 ἔλκε διέκ προθύροιο λαβὼν ποδός, ὄφρ' ἵκετ' αὐλήν
 αἰθούσης τε θύρας· καὶ μιν ποτὶ ἐρκίον αὐλῆς
 εἶσεν ἀνακλίνας, σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρὶ,
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„ἐντανθοῖ νῦν ἦσο σύας τε κύνας τ' ἀπερύκων, 105
 μηδὲ σύ γε ξείνων καὶ πτωχῶν κοίρανος εἶναι
 λυγρὸς ἐών, μὴ πού τι κακὸν καὶ μεῖζον ἐπαύρη.“

ἦ ῥα καὶ ἄμφ' ὥμοισιν αἰκέα βάλλετο πήρην,
 πυκνὰ ῥωγαλέην, ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ·
 ἄψ δ' ὅ γ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἔξετο. τοὶ δ' ἴσαν εἴσω 110
 ἡδὺν γελῶντες καὶ δεικανόωντ' ἐπέεσσιν·

„Ζεὺς τοι δοίη, ξεῖνε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
 ὅτι μάλιστ' ἐθέλεις καὶ τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ,
 ὃς τοῦτον τὸν ἄνακτον ἀλητεύειν ἀπέπαυσας
 ἐν δήμῳ· τάχα γάρ μιν ἀνάξομεν ἡπειρόνδε 115
 εἰς Ἐχέτον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων.“

ὣς ἄρ' ἔφην, χαῖρεν δὲ κληιδόνι διὸς Ὀδυσσεύς.
 Ἀντίνοος δ' ἄρα οἱ μεγάλην παρὰ γαστέρα θῆκεν,
 ἐμπλείην κνίσσης τε καὶ αἵματος· Ἀμφίνομος δὲ
 ἄρτους ἐκ κανέοιο δῶμα παρέθηκεν αἰείρας 120
 καὶ δέπαϊ χρυσέῳ δειδίσκετο φώνησέν τε·

„χαῖρε, πάτερ ὦ ξεῖνε· γένοιτό τοι ἔς περ ὀπίσσω
 ὄλβος· ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχειαι πολέεσσιν.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „Ἀμφίνομ', ἦ μάλα μοι δοκέεις πεπνυμένος εἶναι· 125
 τοίου γὰρ καὶ πατρός, ἐπεὶ κλέος ἐσθλὸν ἄκουον,

Νῆσον Δουλιχίῃα ἐὺν τ' ἔμεν ἀφνειὸν τε·
 τοῦ σ' ἐκ φασὶ γενέσθαι, ἐπητῇ δ' ἀνδρὶ ἔοικας.
 τούνεκά τοι ἔρέω, σὺ δὲ σύνθεο καὶ μευ ἄκουσον.
 οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο 130
 πάντων, ὅσσα τε γαῖαν ἐπι πνεῖει τε καὶ ἔρπει.
 οὐ μὲν γάρ ποτέ φησι κακὸν πείσεσθαι ὀπίσσω,
 ὅφρ' ἀρετὴν παρέχῃσι θεοὶ καὶ γούνατ' ὀρώρη·
 ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ λυγρὰ θεοὶ μάκαρες τέλεσσωσιν,
 καὶ τὰ φέρει ἀεκαζόμενος τετληότι θυμῷ. 135
 τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
 οἷον ἐπ' ἤμαρ ἄγῃσι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
 καὶ γὰρ ἐγὼ ποτ' ἔμελλον ἐν ἀνδράσιν ὕλβιος εἶναι,
 πολλὰ δ' ἀτάσθαλ' ἔρεξα βίῃ καὶ κάρτεϊ εἰκων,
 πατρὶ τ' ἐμῷ πῖσυνος καὶ ἐμοῖσι κασιγνήτοισιν. 140
 τῷ μὴ τίς ποτε πάμπαν ἀνὴρ ἀθεμίστιος εἴη,
 ἀλλ' ὅ γε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι, ὅττι διδοῖεν·
 οἷ' ὁρώω μνηστῆρας ἀτάσθαλα μηχανώοντας,
 κτήματα κείροντας καὶ ἀτιμάζοντας ἄκοιτιν
 ἀνδρός, ὃν οὐκέτι φημὶ φίλων καὶ πατρίδος αἵης 145
 δηρὸν ἀπέσσεσθαι· μάλα δὲ σχεδόν. ἀλλὰ σε δαίμων
 οἴκαδ' ὑπεξάγαροι, μηδ' ἀντιάσειας ἐκείνω,
 ὅπποτε νοστήσεις φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
 οὐ γὰρ ἀναιμωτὶ γε διακρινέεσθαι δίοω
 μνηστῆρας καὶ κείνον, ἐπεὶ κε μέλαθρον ὑπέλθῃ. 150
 ὣς φάτο, καὶ σπείσας ἔπιεν μελιθεῖα οἶνον,
 ἄψ δ' ἐν χερσὶν ἔθηκε δέπας κοσμήτορι λαῶν.
 αὐτὰρ ὁ βῆ διὰ δῶμα φίλον τετιμημένος ἦτορ,
 νευστάζων κεφαλῇ· δὴ γὰρ κακὸν ὅσσετο θυμός.
 ἀλλ' οὐδ' ὣς φύγε κῆρα, πέδησε δὲ καὶ τὸν Ἀθήνη 155
 Τηλεμάχου ὑπὸ χερσὶ καὶ ἔρχεϊ ἴφι δαμῆναι.
 ἄψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἔξετ' ἐπὶ θρόνου, ἔνθεν ἀνέστη.

τῇ δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρου Πηνελοπείη,
 μνηστήρεσσι φανῆναι, ὅπως πετάσειε μάλιστα 160
 θυμὸν μνηστήρων ἰδὲ τιμήσσεια γένοιτο
 μᾶλλον πρὸς πόσιός τε καὶ υἱέος, ἣ πάρος ἦεν.
 ἄχρεϊον δ' ἐγέλασεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
 „Εὐρυνόμη, θυμός μοι ἐέλδεται, οὐ τι πάρος γε,
 μνηστήρεσσι φανῆναι ἀπεχθόμενοισί περ ἔμψης· 165
 παιδὶ δέ κεν εἴποιμι ἔπος, τό κε κέρδιον εἴη,
 μὴ πάντα μνηστήρσιν ὑπερφιάλοισιν ὀμιλεῖν,
 οἳ τ' εὖ μὲν βάζουσι, κακῶς δ' ὕπιδεν φρονέουσιν.“

τὴν δ' αὖτ' Εὐρυνόμη ταμὴν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 „ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, τέκος, κατὰ μοῖραν ἔειπες. 170
 ἀλλ' ἴθι καὶ σὺ παιδὶ ἔπος φάο μῆδ' ἐπίκευθε
 χρῶτ' ἀπονιψαμένη καὶ ἐπιχρίσασα παρειάς,
 μῆδ' οὕτω δάκρυσσι πεφυρμένη ἀμφὶ πρόσωπα.
 ἔρχευ, ἐπεὶ κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον αἰεὶ·
 ἤδη μὲν γάρ τοι παῖς τηλίκος, ὃν σὺ μάλιστα 175
 ἠρῶ ἀθανάτοισι γενειήσαντα ἰδέσθαι.“

τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 „Εὐρυνόμη, μὴ ταῦτα παραύδα κηδομένη περ,
 χρῶτ' ἀπονίπτεσθαι καὶ ἐπιχρίεσθαι ἀλοιφῇ·
 ἀγλαῖην γὰρ ἐμοί γε θεοί, τοὶ Ὀλυμπον ἔχουσιν, 180
 ὤλεσαν, ἐξ οὗ κείνος ἔβη κοίλῃς ἐνὶ νηυσίν.
 ἀλλὰ μοι Ἀντινόην τε καὶ Ἰπποδάμειαν ἄνωχθι
 ἐλθέμεν, ὅφρα κέ μοι παρστήητον ἐν μεγάροισιν.
 οἴη δ' οὐκ εἴσειμι μετ' ἀνέρας· αἰδέομαι γάρ.“

ὣς ἄρ' ἔφη, γρη῏ς δὲ διέκ μέγαροιο βεβήκειν 185
 ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.

ἐνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 κούρη Ἰκαρίοιο κατὰ γλυκὺν ὕπνον ἔχευεν.

εὐδε δ' ἀνακλινθεῖσα, λύθεν δέ οἱ ἄψα πάντα,
 αὐτοῦ ἐνὶ κλιντῇρι· τέως δ' ἄρα διὰ θεάων 190
 ἄμβροτα δῶρα δίδου, ἵνα μιν θησαΐατ' Ἀχαιοί.
 κάλλει μὲν οἱ πρῶτα προσώπατα καλὰ κάθηρεν
 ἄμβροσίῳ, οἷω περ ἐυστέφανος Κυθέρεια
 χρίεται, εὖτ' ἂν ἦ χαρίτων χορὸν ἱμερόεντα·
 καί μιν μακροτέρην καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι, 195
 λευκοτέρην δ' ἄρα μιν θῆκε πριστοῦ ἐλέφαντος.
 ἦ μὲν ἄρ' ὧς ἔρξασ' ἀπεβήσето διὰ θεάων.
 ἦλθον δ' ἀμφίπολοι λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο
 φθόγγῳ ἐπερχόμεναι· τὴν δὲ γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν,
 καὶ ῥ' ἀπομόρξατο χερσὶ παρειᾶς φώνησέν τε· 200
 „ἦ με μάλ' αἰνοπαθῇ μαλακὸν περὶ κῶμα κάλυπεν.
 αἶθε μοι ὧς μαλακὸν θάνατον πόροι Ἄρτεμις ἀγνῇ
 αὐτίκα νῦν, ἵνα μηκέτ' ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν
 αἰῶνα φθινύθω, πόσιος ποθέουσα φίλοιο
 παντοίην ἀρετὴν, ἐπεὶ ἔξοχος ἦεν Ἀχαιῶν.“ 205
 ὧς φασμένη κατέβαιν' ὑπερώια σιγαλόεντα,
 οὐκ οἴη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι δὴ ἔποντο.
 ἦ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο διὰ γυναικῶν,
 στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
 ἅντα παρειᾶν σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα· 210
 ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἐκάτερθε παρέστη.
 τῶν δ' αὐτοῦ λύτο γούνατ', ἔρω δ' ἄρα θυμὸν ἔθελχθεν,
 πάντες δ' ἠρήσαντο παρὰ λεχέεσσι κλιθῆναι.
 ἦ δ' αὖ Τηλέμαχον προσεφώνεεν, ὃν φίλον νῖόν·
 „Τηλέμαχ', οὐκέτι τοι φρένες ἔμπεδοι οὐδὲ νόημα· 215
 παῖς ἔτ' ἐὼν καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶ κέρδε' ἐνώμας·
 νῦν δ', ὅτε δὴ μέγας ἐσσι καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνεις,
 καὶ κέν τις φαίη γόνον ἔμμεναι ὀλβίου ἀνδρός,
 ἐς μέγεθος καὶ κάλλος ὀρώμενος, ἀλλότριος φῶς,

οὐκέτι τοι φρένες εἰδὼν ἐναΐσιμοι οὐδὲ νόημα. 220
οἶον δὴ τόδε ἔργον ἐνὶ μεγάροισιν ἐτύχθη,
ὅς τὸν ξεῖνον ἔασας ἀεικισθήμεναι οὕτως.
πῶς νῦν, εἴ τι ξεῖνος ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν
ἡμενος ὧδε πάθοι ῥυστακτύος ἐξ ἀλεγεινῆς;
σοί κ' αἰσχος λῶβη τε μετ' ἀνθρώποισι πέλοιτο.“ 225

τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΰδα·
„μῆτερ ἐμή, τὸ μὲν οὖν σε νεμεσῶμαι κεχολῶσθαι·
αὐτὰρ ἐγὼ θυμῷ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα,
ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρη· πάρος δ' ἔτι νήπιος ἦα.
ἀλλὰ τοι οὐ δύναμαι πεπνυμένα πάντα νοῆσαι· 230
ἐκ γάρ με πλησσοῦσι παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος
οἶδε κακὰ φρονέοντες, ἔμοι δ' οὐκ εἰδὼν ἄρωγοί.
οὐ μὲν τοι ξείνου γε καὶ Ἴρου μῶλος ἐτύχθη
μνηστήρων λότῃτι, βίῃ δ' ὃ γε φέρτερος ἦεν.
αἰ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίῃ καὶ Ἀπολλων, 235
οὔτω νῦν μνηστῆρες ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν
νεύοιεν κεφαλὰς δεδμημένοι, οἱ μὲν ἐν αὐλῇ,
οἱ δ' ἐντοσθε δόμοιο, λελύντο δὲ γυῖα ἐκάστου,
ὥς νῦν Ἴρος ἐκείνος ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν
ἦσται νευστάζων κεφαλῇ, μεθύοντι ἐοικώς, 240
οὐδ' ὀρθὸς στήναι δύναται ποσίν, οὐδὲ νέεσθαι
οἴκαδ', ὅπη οἱ νόστος, ἐπεὶ φίλα γυῖα λέλυνται“.

ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
Εὐρύμαχος δ' ἐπέεσσι προσηΰδα Πηνελόπειαν·
„κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια· 245
εἰ πάντες σε ἰδοιεν ἀν' Ἴασον Ἀργὸς Ἀχαιοί,
πλέονές κε μνηστῆρες ἐν ὑμετέροισι δόμοισιν
ἦῶθεν δαινύατ', ἐπεὶ περὶεσσι γυναικῶν
εἰδὸς τε μέγεθός τε ἰδὲ φρένας ἔνδον εἴσας.“

τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια· 250

„Εὐρύμαχ', ἥ τοι ἐμὴν ἀρετὴν, εἶδός τε δέμας τε,
 ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
 Ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν Ὀδυσσεύς.
 εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφοιπολεύει,
 μεῖζόν κε κλέος εἴη ἐμὸν καὶ κάλλιον οὕτως. 255
 νῦν δ' ἄχομαι· τόσα γάρ μοι ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων.
 ἥ μὲν δὴ, ὅτε τ' ἦε λιπὼν κᾶτα πατρίδα γαῖαν,
 δεξιτερὴν ἐπὶ καρπῷ ἐλὼν ἐμὲ χεῖρα προσηύδα·
 „ὦ γύναι, οὐ γὰρ οἶω ἐνκνήμιδας Ἀχαιοὺς
 ἐκ Τροίης ἐν πάντας ἀπήμονας ἀπονέεσθαι· 260
 καὶ γὰρ Τρῳᾶς φασι μαχητὰς ἔμμεναι ἄνδρας,
 ἡμὲν ἀκοντιστὰς ἡδὲ ρυτῆρας οἰστῶν
 ἵππων τ' ὠκυνόδων ἐπιβήτορας, οἳ κε τάχιστα
 ἐκρίναν μέγα νεῖκος ὁμοίου πολέμοιο.
 τῷ οὐκ οἶδ', ἥ κέν μ' ἀνέσει θεός, ἥ κεν ἁλώω 265
 αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ· σοὶ δ' ἐνθάδε πάντα μελόντων.
 μεμνησθαι πατρὸς καὶ μητέρος ἐν μεγάρουσιν
 ὥς νῦν, ἥ ἔτι μᾶλλον, ἐμεῦ ἀπονόσφιν ἐόντος·
 αὐτὰρ ἐπὴν δὴ παῖδα γενειήσαντα ἴδῃαι,
 γήμασθ' ὃ κ' ἐθέλῃσθα, τεδὸν κατὰ δῶμα λιποῦσα· 270
 κεῖνος τῶς ἀγόρευε· τὰ δὲ νῦν πάντα τελεῖται.
 νῦξ δ' ἔσται, ὅτε δὴ στυγερὸς γάμος ἀντιβολήσῃ
 οὐλομένης ἐμέθεν, τῆς τε Ζεὺς ὄλβον ἀπηύρα.
 ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἰκάνει·
 μνηστήρων οὐχ ἦδε δίκη τὸ πάροιθε τέτυκτο. 275
 οἳ τ' ἀγαθὴν τε γυναῖκα καὶ ἀφνειοῖο θυγάτρα
 μνηστεύειν ἐθέλωσι καὶ ἀλλήλοισι ἐρίσωσιν,
 αὐτοὶ τοί γ' ἀπάγουσι βόας καὶ ἱφια μῆλα
 κούρης δαῖτα φίλοισι, καὶ ἀγλαὰ δῶρα διδοῦσιν,
 ἀλλ' οὐκ ἀλλότριον βίοντον νήποινον ἔδουσιν.“ 280
 ὥς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,

οὔνεκα τῶν μὲν δῶρα παρέλκετο. θέλγε δὲ θυμὸν
μειλιχίοις ἐπέεσσι, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοίνα.

τὴν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη, Ἐυπείθεος υἱός·
„κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια, 285
δῶρα μὲν ὅς κ' ἐθέλησιν Ἀχαιῶν ἐνθάδ' ἐνεῖκαι,
δέξασθ'· οὐ γὰρ καλὸν ἀνήνασθαι δόσιν ἐστίν·
ἡμεῖς δ' οὔτ' ἐπὶ ἔργα πάρος γ' ἴμεν οὔτε πη ἄλλη,
πρίν γέ σε τῷ γήμασθαι Ἀχαιῶν, ὅς τις ἄριστος.“

ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος, 290
δῶρα δ' ἄρ' οἰσέμεναι πρόεσαν κήρυκα ἕκαστος.
Ἀντινόῳ μὲν ἔνεικε μέγαν περικαλλέα πέπλον,
ποικίλον· ἐν δ' ἄρ' ἔσαν περόναι δυοκαίδεκα πᾶσαι
χρύσειαί, κληῖσιν ἐγγνάμπτοις ἀραρυταί·
ὄρμον δ' Εὐρυμάχῳ πολυδαίδαλον αὐτίκ' ἔνεικεν, 295
χρύσειον, ἡλέκτροισιν ἐερμένον, ἡέλιον ὦς.
ἔρματα δ' Εὐρυδάμαντι δύω θεράποντες ἔνεικαν
τρίγληνα μορόεντα· χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή.
ἐκ δ' ἄρα Πεισάνδροιο Πολυκτορίδαο ἄνακτος
Ἴσθμιον ἥνεικεν θεράπων, περικαλλὲς ἄγαλμα. 300
ἄλλο δ' ἄρ' ἄλλος δῶρον Ἀχαιῶν καλὸν ἔνεικεν.

ἡ μὲν ἔπειτ' ἀνέβαιν' ὑπερώια διὰ γυναικῶν,
τῇ δ' ἄρ' αἶμ' ἀμφίπολοι ἔφερον περικαλλέα δῶρα·
οἱ δ' εἰς ὄρχηστὺν τε καὶ ἱμερόεσσαν ᾠοιδὴν
τρεψάμενοι τέρποντο, μένον δ' ἐπὶ ἔσπερον ἐλθεῖν. 305
τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ἐπὶ ἔσπερος ἦλθεν.
αὐτίκα λαμπτήρας τρεῖς ἴστασαν ἐν μεγάροισιν,
ὄφρα φαείνοιεν· περὶ δὲ ξύλα κάγκανα θῆκαν,
αὔα πάλαι, περίκηλα, νέον κεκασμένα χαλκῷ,
καὶ δαΐδας μετέμισγον· ἀμοιβηδὺς δ' ἀνέφαινον 310
δμῳαὶ Ὀδυσσεύος ταλασίφρονος. αὐτὰρ ὁ τῇσιν
αὐτοῖς διογενὴς μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

„δμῳαὶ Ὀδυσσεύης δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος,
 ἔρχεσθε πρὸς δῶμαθ', ἵν' αἰδοίῃ βασιλεία,
 τῇ δὲ παρ' ἡλάκατα στροφαλίζετε, τέρεπετε δ' αὐτήν, 315
 ἥμεναι ἐν μεγάρῳ, ἣ εἴρια πείκετε χερσίν·
 αὐτὰρ ἐγὼ τούτοισι φάος πάντεσσι παρέξω.
 ἦν περ γάρ κ' ἐθέλωσιν εὐθρονον Ἡῶ μῖμνεν,
 οὐ τί με νικήσουσι· πολυτλήμων δὲ μάλ' εἰμί.“

ὥς ἔφαθ', αἱ δ' ἐγέλασσαν, ἐς ἀλλήλας δὲ ἰδοντο. 320
 τὸν δ' αἰσχυρῶς ἐνένιπε Μελανθὼ καλλιπάρῃος,
 τὴν Δολίος μὲν ἔτικτε, κόμισσε δὲ Πηνελόπεια,
 παῖδα δὲ ὥς ἀτίταλλε, δίδου δ' ἄρ' ἀθύρματα θυμῷ·
 ἀλλ' οὐδ' ὥς ἔχε πένθος ἐνὶ φρεσὶ Πηνελοπείης,
 ἀλλ' ἣ γ' Εὐρυμάχῳ μισγέσκετο καὶ φιλέσκεν. 325
 ἣ δ' Ὀδυσῆ' ἐνένιπεν ὀνειδείοις ἐπέεσσιν·

„ξεῖνε τάλαν, σύ γέ τις φρένας ἐκπεπαταγμένος ἐσσί,
 οὐδ' ἐθέλεις εὐδειν χαλκήμιον ἐς δόμον ἐλθὼν
 ἥε που ἐς λέσχην, ἀλλ' ἐνθάδε πόλλ' ἀγορεύεις
 [θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν, οὐδέ τι θυμῷ 330
 ταρβεῖς. ἣ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἣ νύ τοι αἰεὶ
 τοιοῦτος νόος ἐστίν, ὃ καὶ μεταμῶνια βάζεις].
 ἣ ἀλύεις, ὅτι Ἴρου ἐνίκησας τὸν ἀλήτην;
 μή τίς τοι τάχα Ἴρου ἀμείνων ἄλλος ἀναστῇ,
 ὅς τίς σ' ἀμφὶ κάρη κεκοπῶς χερσὶ στιβαρῇσιν 335
 δώματος ἐκπέμψῃσι φορυῖξας αἵματι πολλῷ.“

τὴν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „ἣ τάχα Τηλεμάχῳ ἐρέω, κύον, οἳ ἀγορεύεις,
 κεῖσ' ἐλθὼν, ἵνα σ' αὖθι διὰ μελεῖσθι τάμῃσιν.“

ὥς εἰπὼν ἐπέεσσι διεπτοίησε γυναικάς. 340
 βὰν δ' ἵμεναι διὰ δῶμα, λύθεν δ' ὑπὸ γυῖα ἐκάστης
 ταρβοςύνη· φὰν γάρ μιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
 αὐτὰρ ὁ παρ' λαμπτήρῃσι φαείνων αἰθομένοισιν

ἔστίηκειν ἐς πάντας ὁρώμενος· ἄλλα δέ οἱ κῆρ
ῶρμαινε φρεσὶν ἦσιν, ἃ ῥ' οὐκ ἀτέλεστα γένοντο. 345

μνηστῆρας δ' οὐ πάμπαν ἀγήνορας εἶα Ἀθήνη
λάβρης ἴσχεσθαι θυμαλγέος, ὅφρ' ἔτι μᾶλλον
δύη ἄχος κραδίην Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.

τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἦρχ' ἀγορεύειν
κερτομέων Ὀδυσῆα· γέλω δ' ἐτάροισιν ἔτευξεν. 350

„κέκλυτέ μεν, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,

ὅφρ' εἴπω, τὰ με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.

οὐκ ἀθεὶς ὅδ' ἀνὴρ Ὀδυσῆϊον ἐς δόμον ἵκει·

ἔμπης μοι δοκεῖ δαῖδων σέλας ἔμμεναι αὐτοῦ

κὰκ κεφαλῆς, — ἐπεὶ οὗ οἱ ἐνὶ τρίχες, οὐδ' ἡβαιαί.“ 355

ἦ ῥ', ἅμα τε προσέειπεν Ὀδυσσῆα πτολίπορθον·

„ξεῖν', ἦ ἄρ κ' ἐθέλοις θητευέμεν, εἰ σ' ἀνελοίμην,

ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιῆς, μισθὸς δέ τοι ἄρκιος ἔσται,

αἵμασιός τε λέγων καὶ δένδρεα μακρὰ φυτεύων;

ἔνθα κ' ἐγὼ σῖτον μὲν ἐπηετανὸν παρέχοιμι, 360

εἵματα δ' ἀμφιέσαιμι ποσὶν θ' ὑποδήματα δοίην.

ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθες, οὐκ ἐθελήσεις

ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσσειν κατὰ δῆμον

βούλει, ὅφρ' ἂν ἔχῃς βόσκειν σὴν γαστέρ' ἀναλτον.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 365

„Εὐρύμαχ', εἰ γὰρ νῶϊν ἔρις ἔργοιο γένοιτο

ῶρη ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πέλονται,

ἐν ποίῃ· δρέπανον μὲν ἐγὼν ἐνκαμπὲς ἔχοιμι,

καὶ δὲ σὺ τοῖον ἔχῃς, ἵνα πειρησάιμεθα ἔργου

νήστιες ἄχρῃ μάλα κνέφαρος, ποίῃ δὲ παρείη. 370

εἰ δ' αὖ καὶ βόες εἶεν ἐλαυνέμεν, οἳ περ ἄριστοι,

αἰθωνες μεγάλοι, ἅμφω κεκορηότε ποίης,

ἥλικες ἰσοφόροι, τῶν τε σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν,

τετράγνον δ' εἴη, εἵκοι δ' ὑπὸ βῶλος ἀρότρω·

τῷ κέ μ' ἴδοις, εἰ ὦλκα διηνεκέα προταμοίμην. 375
 εἰ δ' αὖ καὶ πόλεμόν ποθεν ὀρμήσειε Κρονίων
 σήμερον, αὐτὰρ ἐμοὶ σάκος εἴη καὶ δύο δοῦρε
 καὶ κυνέη πάγκαλκος, ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖα·
 τῷ κέ μ' ἴδοις πρώτοισιν ἐνὶ προμάχοισι μίγνεντα,
 οὐδ' ἄν μοι τὴν γαστέρ' ὄνειδίζων ἀγορεύοις. 380
 ἀλλὰ μάλ' ὑβρίζεις, καὶ τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής·
 καὶ πού τις δοκέεις μέγας ἔμμεναι ἡδὲ κραταίος,
 οὔνεκα πὰρ παύροισι καὶ οὐκ ἀγαθοῖσιν ὀμιλεῖς.
 εἰ δ' Ὀδυσσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
 αἰψά κέ τοι τὰ θύρετρα, καὶ εὐρέα περ μάλ' ἐόντα, 385
 φεύγοντι στείνοιτο διέκ προθύροιο θύραζε.“

ὥς ἔφατ', Εὐρύμαχος δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
 καὶ μιν ὑπόδρα ἰδὼν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „ἄ δεῖλ', ἣ τάχα τοι τελέω κακόν, οἷ' ἀγορεύεις
 θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν, οὐδέ τι θυμῷ 390
 ταρβείς· ἣ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἣ νύ τοι αἰεὶ
 τοιοῦτος νόος ἐστίν, ὃ καὶ μεταμῶνια βάξεις.
 [ἣ ἀλύεις, ὅτι Ἴφρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην;]“

ὥς ἄρα φωνήσας σφέλας ἔλλαβεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 Ἀμφινόμου πρὸς γούνα καθέζετο Δουλιχιῆος, 395
 Εὐρύμαχον δεισας. ὃ δ' ἄρ' οἶνοχόον βάλε χεῖρα
 δεξιτερήν· πρόχοος δὲ χαμαὶ βόμβησε πεσοῦσα,
 αὐτὰρ ὃ γ' οἰμῶξας πέσεν ὑπτίος ἐν κονίῃσιν.
 μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιδέοντα,
 ὧδε δέ τις εἵπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον· 400
 „αἶθ' ὥφελλ' ὃ ξεῖνος ἀλώμενος ἄλλοθ' ὀλέσθαι
 πρὶν ἐλθεῖν· τῷ κ' οὐ τι τόσον κέλαδον μετέδθηκεν.
 νῦν δὲ περὶ πτωχῶν ἐριδαίνομεν, οὐδέ τι δαιτὸς
 ἐσθλῆς ἔσσεται ἥδος, ἐπεὶ τὰ χερεῖονα νικᾷ.“

τοῖσι δὲ καὶ μετέειπ' ἱερῇ ἴς Τηλεμάχοιο· 405

„δαιμόνιοι, μαίνεσθε καὶ οὐκέτι κεύθετε θυμῷ
 βρωτὺν οὐδὲ ποτῆτα· θεῶν νύ τις ὑμῖν ὀροθύνει.
 ἀλλ' εὖ δαισάμενοι κατακείετε οἶκαδ' ἰόντες,
 ὁππότε θυμὸς ἄνωγε· διώκω δ' οὐ τιν' ἐγὼ γε.“
 ὣς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ὁδᾶξ ἐν χεῖλεσι φύντες 410
 Τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευεν.
 τοῖσιν δ' Ἀμφινόμος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν
 [Νίσου φαίδιμος υἱός, Ἀρητιάδαο ἄνακτος].
 „ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δὴ τις ἐπὶ ῥηθέντι δικαίῳ
 ἀντιβίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος χαλεπαῖνοι· 415
 μήτε τι τὸν ξεῖνον στυφελίζετε μήτε τιν' ἄλλον
 δμῶων, οἳ κατὰ δῶματ' Ὀδυσσῆος θεῖοιο.
 ἀλλ' ἄγετ', οἶνοχόος μὲν ἐπαρξάσθω δεπάεσσιν,
 ὄφρα σπείσαντες κατακείομεν οἶκαδ' ἰόντες·
 τὸν ξεῖνον δὲ ἔωμεν ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσῆος 420
 Τηλεμάχῳ μελέμεν· τοῦ γὰρ φίλον ἵκετο δῶμα.“
 ὣς φάτο, τοῖσι δὲ πᾶσιν ἐαδόντα μῦθον ἔειπεν.
 τοῖσιν δὲ κρητῆρα κεράσασατο Μούλιος ἦρως,
 κῆρυξ Δουλιχεύς, θεράπων δ' ἦν Ἀμφινόμοιο·
 νόμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν· οἳ δὲ θεοῖσιν 425
 σπείσαντες μακάρεσσι πῖον μελιηδέα οἶνον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαν τε πῖον θ', ὅσον ἤθελε θυμὸς,
 βᾶν ῥ' ἵμεναι κείοντες ἐὰ πρὸς δῶμαθ' ἕκαστος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Τ.

Ὀδυσσεύως καὶ Πηνελόπης ὁμιλία.
τὰ νίπτρα.

αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεὺς
μνηστῆρεσσι φόνον σὺν Ἀθήνῃ μερμηρίζων.
αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„Τηλέμαχε, χρὴ τεύχε' ἀρήια κατθέμεν εἴσω
πάντα μάλ'· αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσσιν 5
παρφάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες·
'ἐκ καπνοῦ κατέδθηκ', ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐφύκειν,
οἶά ποτε Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
ἀλλὰ κατήκισται, ὅσσον πυρὸς ἵκετ' ἀντμή.
πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶν ἔμβαλε δαίμων· 10
μή πως οἴνωθέντες ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν
ἀλλήλους τρώσῃτε καταισχύνητέ τε δαῖτα
καὶ μνηστύν· αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.“

ὣς φάτο, Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπεῖθετο πατρί,
ἐκ δὲ καλεσσάμενος προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν· 15
„μαῖ', ἄγε δὴ μοι ἔρυσον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας,
ὄφρα κεν ἐς θάλαμον καταθείομαι ἔντεα πατρὸς
καλά, τὰ μοι κατὰ οἶκον ἀκηδέα καπνὸς ἀμέρδει
πατρὸς ἀποιχομένοιο, ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα·
νῦν δ' ἐθέλω καταθέσθαι, ἵν' οὐ πυρὸς ἴξεν' ἀντμή.“ 20

τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλῃ τροφὸς Εὐρύκλεια·
„αἰ γὰρ δὴ ποτε, τέκνον, ἐπιφροσύνας ἀνέλοιо
οἴκου κήδεσθαι καὶ κτήματα πάντα φυλάσσειν.
ἀλλ' ἄγε, τίς τοι ἔπειτα μετοιχομένη φάος οἴσει;
δμῳὰς δ' οὐκ εἷας προβλωσκέμεν, αἷ κεν ἔφαινον.“ 25

τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦῤα·
 „ξεῖνος ὅδ'· οὐ γὰρ ἀεργὸν ἀνέξομαι, ὅς κεν ἐμῆς γε
 χοῖνικος ἄπτηται, καὶ τηλόθεν εἰληλουθῶς.“

ὥς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπτερος ἐπλετο μῦθος,
 κλήμisen δὲ θυράς μεγάρων ἐν ναιεταόντων. 30

τῷ δ' ἄρ' ἀναΐξαντ' Ὀδυσσεὺς καὶ φαίδιμος υἱὸς
 ἐσφόρεον κόρυθὰς τε καὶ ἀσπίδας ὀμφαλοέσσας
 ἔγχεά τ' ὀξυόεντα· πάροιθε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
 χρύσειον λύχνον ἔχουσα φάος περικαλλὲς ἐποίειν.

δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ' αἶψα· 35
 „ὦ πάτερ, ἧ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι.

ἔμνης μοι τοῖχοι μεγάρων καλαὶ τε μεσόδμαι
 εἰλάτιναι τε δοκοὶ καὶ κίονες ὑψόσ' ἔχοντες
 φαίνοντ' ὀφθαλμοῖς ὥς εἰ πυρὸς αἰθομένοιο·
 ἧ μάλα τις θεὸς ἔνδον, οἷ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.“ 40

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „σίγα καὶ κατὰ σὸν νόον ἴσχανε μηδ' ἐρέεινε·
 αὕτη τοι δίκη ἐστὶ θεῶν, οἷ Ὀλυμπον ἔχουσιν.

ἀλλὰ σὺ μὲν κατάλεξαι, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ,
 ὅφρα κ' ἔτι δμῳὰς καὶ μητέρα σὴν ἐρεθίσω· 45
 ἧ δέ μ' ὀδυρομένη εἰρήσεται ἀμφὶς ἕκαστα.“

ὥς φάτο, Τηλέμαχος δὲ διὲκ μεγάροιο βεβήκειν
 κείων ἐς θάλαμον, δαῖδων ὑπο λαμπομενάων,
 ἔνθα πάρος κοιμᾷθ', ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι·
 ἔνθ' ἄρα καὶ τότ' ἔλεκτο καὶ Ἡῷ διὰν ἔμιμνεν. 50
 αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεὺς
 μνηστῆρεςσι φόνον σὺν Ἀθήνῃ μερμηρίζων.

ἧ δ' ἔεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
 Ἀρτέμιδι ἱκέλῃ ἥε χρυσῇ Ἀφροδίτῃ·
 τῇ παρὰ μὲν κλισίῃν πυρὶ κάτθεσαν, ἔνθ' ἄρ' ἐφίζεν, 55
 δινωτὴν ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ, ἣν ποτε τέκτων

ποίησ' Ἰκμάλιος, καὶ ὑπὸ θορήνυν ποσὶν ἦκεν
 προσφνε' ἐξ αὐτῆς, ὅθ' ἐπὶ μέγα βάλλετο κῶας.
 ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια.
 ἦλθον δὲ δμῳαὶ λευκῶλενοι ἐκ μεγάροιο· 60

αἱ δ' ἀπὸ μὲν σῖτον πολὺν ἤρεον ἠδὲ τραπέζας
 καὶ δέπα, ἔνθεν ἄρ' ἄνδρες ὑπερμενέοντες ἔπινον,
 πῦρ δ' ἀπὸ λαμπτήρων χαμάδις βάλον, ἅλλα δ' ἐπ' αὐτῶν
 νήησαν ξύλα πολλὰ, φόως ἔμεν ἠδὲ θέρεσθαι.
 ἡ δ' Ὀδυσῆ' ἐνένιπε Μελανθῷ δεύτερον αὖτις· 65
 „ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις διὰ νύκτα
 δινεύων κατὰ οἶκον, ὀπιπεύσεις δὲ γυναικας;
 ἀλλ' ἔξελθε θύραζε, τάλαν, καὶ δαιτὸς ὄνησο·
 ἡ τάχα καὶ δαλῶ βεβλημένος εἶσθα θύραζε.“

τὴν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „δαιμονίη, τί μοι ᾧδ' ἐπέχεις κεκοτηότι θυμῷ; 71
 ἦ ὅτι οὐ λίπόω, κακὰ δὲ χροῖ εἵματα εἶμαι,
 πτωχεύω δ' ἀνὰ δῆμον; ἀναγκαίη γάρ ἐπείγει·
 τοιοῦτοι πτωχοὶ καὶ ἀλήμονες ἄνδρες ἔασιν.
 καὶ γὰρ ἐγὼ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον 75
 ὄλβιος ἀφνειόν, καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτη
 τοίῳ, ὅποῖος ἔοι καὶ ὅτεν κεχροημένος ἔλθοι·
 ἦσαν δὲ δμῳες μάλα μυρῖοι ἅλλα τε πολλὰ,
 οἷσιν τ' εὖ ζῶουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.

ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων· ἠθελε γάρ που. 80
 τῷ νῦν μὴ ποτε καὶ σύ, γύναι, ἀπὸ πᾶσαν ὀλέσσης
 ἀγλατῆν, τῇ νῦν γε μετὰ δμῳῇσι κέκασσαι,
 μὴ πῶς τοι δέσποινα κοτεσσαμένη χαλεπήνη,
 ἡ Ὀδυσσεὺς ἔλθῃ· ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίδος αἶσα.
 εἰ δ' ὁ μὲν ᾧς ἀπόλωλε καὶ οὐκέτι νόστιμός ἐστιν, 85
 ἀλλ' ἤδη παῖς τοῖος Ἀπόλλωνός γε ἔκητι,
 Τηλέμαχος· τὸν δ' οὐ τις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν

λήθει ἀτασθάλλουσ', ἐπεὶ οὐκέτι τηλίκος ἐστίν.“

ὥς φάτο, τοῦ δ' ἤκουσε περίφρων Πηνελόπεια,
ἀμφίπολον δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν· 90
„πάντως, θαρσαλέη, κύον ἀδεές, οὐ τί με λήθεις
ἔρδουσα μέγα ἔργον, δὲ σῇ κεφαλῇ ἀναμάξεις·
πάντα γὰρ εὖ ἤδησθ', ἐπεὶ ἐξ ἐμεῦ ἔκλυες αὐτῆς,
ὥς τὸν ξεῖνον ἔμελλον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν
ἀμφὶ πόσει εἶρεσθαι, ἐπεὶ πυκινῶς ἀκάχημαι.“ 95

ἣ δ' αὖ καὶ Εὐρυνόμην ταμίην πρὸς μῦθον ἔειπεν·
„Εὐρυνόμη, φέρε δὴ δίφρον καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ,
ὅφρα καθεζόμενος εἴπῃ ἔπος ἡδ' ἐπακούσῃ
ὁ ξεῖνος ἐμέθεν· ἐθέλω δέ μιν ἐξερέεσθαι.“

ὥς ἔφαθ', ἣ δὲ μάλ' ὀτραλέως κατέθηκε φέρουσα 100.
δίφρον ἐύξεστον καὶ ἐπ' αὐτῷ κῶας ἐβαλλεν·
ἐνθα καθέζετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια·
„ξεῖνε, τὸ μὲν σε πρῶτον ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή·
τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἡδὲ τοκῆς;“ 105

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
„ὦ γύναι, οὐκ ἄν τίς σε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν
νεικέοι· ἣ γὰρ σεν κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἰκάνει,
ὥς τέ τευ ἦ βασιλῆος ἀμύμονος, ὅς τε θεουδῆς
ἀνδράσιν ἐν πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισιν ἀνάσσων 110
εὐδικίας ἀνέχησι, φέρησι δὲ γαῖα μέλαινα
πυρρὸς καὶ κριθάς, βροῖθῃσι δὲ δένδρεα καρπῷ,
τίκτῃ δ' ἔμπεδα μῆλα, θάλασσα δὲ παρέχῃ ἰχθυῶς
ἐξ εὐηγεσίης, ἀρετῶσι δὲ λαοὶ ὑπ' αὐτοῦ.
τῷ ἐμὲ νῦν τὰ μὲν ἄλλα μετάλλα σῶ ἐνὶ οἴκῳ, 115
μηδέ μοι ἐξερέεινε γένος καὶ πατρίδα γαῖαν,
μή μοι μᾶλλον θυμὸν ἐνιπλήσῃς ὀδυνάων
μνησαμένῳ· μάλα δ' εἰμὶ πολύστονος· οὐδέ τί με χρῆ

οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ γοόωντά τε μυρόμενόν τε
 ἦσθαι, ἐπεὶ κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον αἰεὶ· 120
 μή τις μοι δμῶν νεμεσήσεται, ἥε σύ γ' αὐτή,
 φῆ δὲ δάκρυ πλώειν βεβαρηότα με φρένας οἶνω.
 τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια·
 „ξεῖν', ἦ τοι μὲν ἐμὴν ἀρετὴν, εἰδὸς τε δέμας τε,
 ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον 125
 Ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν Ὀδυσσεύς.
 εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεῖοι,
 μεῖζόν κε κλέος εἴη ἐμὸν καὶ κάλλιον οὕτως.
 νῦν δ' ἄχομαι· τόσα γάρ μοι ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων.
 [ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι, 130
 Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ Ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
 οἳ τ' αὐτὴν Ἰθάκην ἐνδείελον ἀμφινέμονται,
 οἳ μ' ἀεκαζομένην μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον.]
 τῷ οὔτε ξείνων ἐμπάξομαι οὔθ' ἱκετάων
 οὔτε τι κηρύκων, οἳ δημοιοργοὶ ἔασιν· 135
 ἀλλ' Ὀδυσηᾶ ποθέουσα φίλον κατατήκομαι ἦτορ.
 οἳ δὲ γάμον σπεύδουσιν, ἐγὼ δὲ δόλους τολυπεύω.
 φᾶρος μὲν μοι πρῶτον ἐνέπνευσε φρεσὶ δαίμων,
 στησαμένη μέγαν ἱστόν, ἐνὶ μεγάροισιν ὑφαίνειν
 λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ' αὐτοῖς μετέειπον· 140
 ‘κοῦροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε διὸς Ὀδυσσεύς,
 μίμνεντ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰς ὃ κε φᾶρος
 ἐκτελέσω, μή μοι μεταμῶνια νήματ' ὀληται,
 Λαέρτη ἥρωι ταφήμιον, εἰς ὅτε κέν μιν
 μοῖρ' ὀλοή καθέλῃσι· τανηλεγέος θανάτοιο· 145
 μή τις μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιιάδων νεμεσήσῃ,
 αἳ κεν ἄτερ σπείρου κῆται πολλὰ κτεατίσσας.
 ὥς ἐφάμην, τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγῆνωρ.
 ἔνθα καὶ ἡματίη μὲν ὑφαίνεσκον μέγαν ἱστόν,

νύκτας δ' ἀλλύεσκον, ἐπεὶ δαΐδας παραθείμην. 150
 ὥς τριέτες μὲν ἔληθον ἐγὼ καὶ ἔπειθον Ἀχαιοὺς·
 ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος καὶ ἐπήλυθον ὦραι
 [μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἡματα πολλὰ τελέεσθαι];
 καὶ τότε δὴ με διὰ δμῳάς, κύνας οὐκ ἀλεγούσας,
 εἶλον ἐπελθόντες καὶ ὁμόκλησαν ἐπέεσσιν. 155

ὥς τὸ μὲν ἐξετέλεσσα καὶ οὐκ ἐθέλουσ', ὑπ' ἀνάγκης·
 νῦν δ' οὐτ' ἐκφυγέειν δύναμαι γάμον οὔτε τιν' ἄλλην
 μῆτιν ἔθ' εὐρίσκω. μάλα δ' ὀτρύνουσι τοκῆς
 γήμασθ', ἀσχαλάα δὲ πάις βίοντον κατεδόντων,
 γιγνώσκων· ἥδη γάρ ἀνὴρ οἶός τε μάλιστα 160
 οἶκον κήδεσθαι, τῷ τε Ζεὺς κῦδος ὀπάξει.
 ἀλλὰ καὶ ὥς μοι εἶπε τεὸν γένος, ὀππόθεν ἐσσί·
 οὐ γὰρ ἀπὸ δρυὸς ἐσσι παλαιφάτου οὐδ' ἀπὸ πέτρης.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος, 165
 οὐκέτ' ἀπολλήξεις τὸν ἐμὸν γόνον ἐξερέουσα·
 ἀλλ' ἐκ τοι ἐρέω· ἥ μὲν μ' ἀχέεσσί γε δώσεις
 πλείοσιν, ἢ ἔχομαι· ἥ γὰρ δίκη, ὀππότε πάτρης
 ἧς ἀπέηδιν ἀνὴρ τόσσον χρόνον, ὅσσον ἐγὼ νῦν,
 πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἅστε' ἀλώμενος ἄλγεα πάσχω. 170
 ἀλλὰ καὶ ὥς ἐρέω, ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλάς.
 Κρήτη τις γαί' ἔστι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ
 καλὴ καὶ πίειρα, περίρρυτος· ἐν δ' ἀνθρώποι
 πολλοί, ἀπειρέσιοι, καὶ ἐννήκοντα πόληες.
 ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα, μεμιγμένη· ἐν μὲν Ἀχαιοί, 175
 ἐν δ' Ἑτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες
 Δωριεὲς τε τριχάικες δῖοί τε Πελασγοί.
 τῇσι δ' ἐνὶ Κνωσὸς μεγάλη πόλις, ἔνθα τε Μίνως
 ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου βασιστής,
 πατρὸς ἐμοῖο πατὴρ, μεγαθύμου Δευκαλίωνος. 180

Δευκαλίων δ' ἔμ' ἔτικτε καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα·
 ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσιν Ἴλιον εἶσω
 ᾤχεθ' ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν, ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν Αἴθων,
 ὀπλότερος γενεῇ· ὁ δ' ἄρα πρότερος καὶ ἀρείων.
 ἔνθ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἰδόμην καὶ ξείνια δῶκα. 185
 καὶ γὰρ τὸν Κρήτηνδε κατήγαγεν ἵς ἀνέμοιο
 ἰέμενον Τροίηνδε, παραπλάγξασα Μαλειῶν·
 στήσε δ' ἐν Ἀμνισῷ, ὅθι τε σπέος Εἰλειθυΐης,
 ἐν λιμέσιν χαλεποῖσι, μόγισ δ' ὑπάλυξεν ἀέλλας.
 αὐτίκα δ' Ἰδομενῆα μετάλλα ἄστυδ' ἀνελθών· 190
 ξεῖνον γάρ οἱ ἔφασκε φίλον τ' ἔμεν αἰδοῖόν τε.
 τῷ δ' ἤδη δεκάτῃ ἢ ἐνδεκάτῃ πέλεν ἡὼς
 οἴχομένω σὺν νηυσὶ κορωνίσιν Ἴλιον εἶσω.
 τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δῶματ' ἄγων ἐν ἐξείνισσα
 ἐνδυκέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων· 195
 καὶ οἱ τοῖς ἄλλοις ἐτάροις, οἳ ἅμ' αὐτῷ ἔποντο,
 δημόθεν ἄλφιστα δῶκα καὶ αἶθοπα οἶνον ἀγείρας
 καὶ βοῦς ἱρεῦσασθαι, ἵνα πλησαίητο θυμόν.
 ἔνθα θυῶδεκα μὲν μένον ἡμᾶτα δῖοι Ἀχαιοί·
 εἴλει γὰρ Βορέης ἄνεμος μέγας οὐδ' ἐπὶ γαίῃ 200
 εἶα ἵστασθαι, χαλεπὸς δέ τις ὥρορε δαίμων·
 τῇ τρισκαιδεκάτῃ δ' ἄνεμος πέσε, τοὶ δ' ἀνάγοντο·“
 ἶσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα·
 τῆς δ' ἄρ' ἀκουούσης ῥέε δάκρυα, τήκετο δὲ χρῶς·
 ὥς δὲ χιῶν κατατήκετ' ἐν ἀκροπόλοισιν ὕρεσιν, 205
 ἦν τ' Εὐρος κατέτηξεν, ἐπὴν Ζέφυρος καταχευή·
 τηκομένης δ' ἄρα τῆς ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες·
 ὥς τῆς τήκετο καλὰ παρήια δάκρυ χεύουσης,
 κλαιούσης ἐὼν ἄνδρα παρήμενον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 θυμῷ μὲν γοῶσαν ἦν ἐλέαιρε γυναῖκα, 210
 ὀφθαλμοὶ δ' ὥς εἰ κέρα ἔστασαν ἢ ἐσίδηρος

ἀτρέμας ἐν βλεφάροισι· δόλῳ δ' ὃ γε δάκρυα κεῦθεν.
 ἣ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
 ἔξαυτίς μιν ἔπεσσιν ἀμειβομένη προσέειπεν·

„νῦν μὲν δὴ σευ, ξεῖνέ γ', δίῳ πειρήσεσθαι. 215

εἰ ἐτεδὸν δὴ κεῖθι σὺν ἀντιθέοις ἐτάροισιν
 ξείνισας ἐν μεγάροισιν ἐμὸν πόσιν, ὥς ἀγορεύεις,
 εἰπέ μοι, ὅπποτ' ἄσσω περὶ χροῖ εἵματα ἔστο,
 αὐτός θ' οἷος ἔην, καὶ ἐταίρους, οἳ οἱ ἔποντο.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 220

„ὦ γύναι, ἀργαλέον τόσσον χρόνον ἀμφὶς ἐόντα

εἰπέμεν· ἦδη γάρ οἱ ἐικοστὸν ἔτος ἐστίν,
 ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβη καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης·

αὐτὰρ τοι ἔρέω, ὥς μοι ἰνδάλλεται ἦτορ.

χλαῖναν πορφυρέην οὐλήν ἔχε διὸς Ὀδυσσεύς, 225

διπλὴν· αὐτὰρ οἱ περόνη χρυσοῖο τέτυκτο

αὐλοῖσιν διδύμοισι· πάροιθε δὲ δαίδαλον ἦεν·

ἐν προτέροισι πόδεσσι κύων ἔχε ποικίλον ἑλλόν,

ἄσπαιροντα λάων· τὸ δὲ θαυμάζεσκον ἅπαντες,

ὥς οἱ χρύσειοι ἐόντες ὁ μὲν λάε νεβρόν ἀπάγχων, 230

αὐτὰρ ὁ ἐκφυγέειν μεμαῶς ἤσπαιρε πόδεσσιν.

τὸν δὲ χιτῶν' ἐνόησα περὶ χροῖ σιγαλόεντα,

οἷόν τε κρομύσιο λοπὸν κᾶτα ἰσχαλέοιο.

τῶς μὲν ἔην μαλακός, λαμπρὸς δ' ἦν ἡέλιος ὥς·

ἣ μὲν πολλάι γ' αὐτὸν ἐθηήσαντο γυναικες. 235

ἄλλο δέ τοι ἔρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν.

οὐκ οἶδ', ἣ τάδε ἔστο περὶ χροῖ οἴκοθ' Ὀδυσσεύς,

ἣ τις ἐταίρων δῶκε θοῆς ἐπὶ νηὸς ἰόντι,

ἣ τίς που καὶ ξεῖνος, ἐπεὶ πολλοῖσιν Ὀδυσσεύς

ἔσκε φίλος· παῦροι γὰρ Ἀχαιῶν ἦσαν ὁμοῖοι. 240

καὶ οἱ ἐγὼ χάλκειον ἄορ καὶ δίπλακα δῶκα

καλὴν πορφυρέην καὶ τερμιόεντα χιτῶνα,

αἰδοίως δ' ἀπέπεμπον ἐυσσέλμου ἐπὶ νηός.
καὶ μὲν οἱ κῆρυξ ὀλίγον προγενέστερος αὐτοῦ
εἶπετο· καὶ τὸν τοι μυθήσομαι, οἷος ἔην περ. 245
γυρὸς ἐν ὤμοισιν, μελανόχροος, οὐλοκάρηνος,
Εὐρυβάτης δ' ὄνομ' ἔσκε· τίεν δέ μιν ἔξοχον ἄλλων
ὦν ἐτάρων Ὀδυσσεύς, ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ἦδη.“

ὥς φάτο, τῇ δ' ἔτι μᾶλλον ὑφ' ἱμερον ὥρσε γόοιο,
σήματ' ἀναγνούσῃ, τὰ οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς. 250
ἣ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
καὶ τότε μιν μῦθοισιν ἀμειβομένη προσέειπεν·
,,νῦν μὲν δὴ μοι, ξεῖνε, πάρος περ ἐὼν ἐλεεινός,
ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι φίλος τ' ἔση αἰδοῖός τε·
αὐτῇ γὰρ τάδε εἶματ' ἐγὼ πόρον, οἷ' ἀγορεύεις, 255
πτύξας' ἐκ θαλάμου, περόνην τ' ἐπέθηκα φαεινὴν
κεῖνῳ ἄγαλμ' ἔμεναι. τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὖτις
οἴκαδε νοστήσαντα φίλην ἐς πατρίδα γαίαν.

τῷ δ' αὖ κακῇ αἴσῃ κοίλῃς ἐπὶ νηὸς Ὀδυσσεὺς
ᾤχετ' ἐποψόμενος Κακοῖλιον οὐκ ὀνομαστήν.“ 260

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
,,ὦ γύναι αἰδοίῃ Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
μηκέτι νῦν χρόα καλὸν ἐναίρεο, μηδέ τι θυμὸν
τῆκε πόσιν γοῶσα. νεμεσσωμαί γε μὲν οὐδέν·
καὶ γὰρ τίς τ' ἄλλοιόν ὀδύρεται ἄνδρ' ὀλέσασα 265
κουρίδιον, τῷ τέκνα τέκῃ φιλότῃτι μιγεῖσα,
ἣ Ὀδυσῆ', ὃν φασι θεοῖς ἐναλίγκιον εἶναι.
ἀλλὰ γόου μὲν παῦσαι, ἐμεῖο δὲ σύνθεο μῦθον·
νημερτέως γάρ τοι μυθήσομαι οὐδ' ἐπικεύσω,
ὥς ἦδη Ὀδυσῆος ἐγὼ περὶ νόστον ἄκουσα 270
ἄγχοῦ, Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ,
ζωοῦ· αὐτὰρ ἄγει κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλά,
αἰτίζων ἀνὰ δῆμον. ἀτὰρ ἐρίηρας ἐταίρους

ὤλεσε καὶ νῆα γλαφυρὴν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
 Θρινακίης ἄπο νήσου ἰών· ὁδύσαντο γὰρ αὐτῷ 275
 Ζεὺς τε καὶ Ἥλιος· τοῦ γὰρ βόας ἔκταν ἑταῖροι.
 οἱ μὲν πάντες ὄλοντο πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ·
 τὸν δ' ἄρ' ἐπὶ τρόπιος νεὸς ἔκβαλε κῦμ' ἐπὶ χέρσου,
 Φαιήκων ἐς γαῖαν, οἳ ἀγχίθεοι γεγάσιν,
 οἳ δὴ μιν περὶ κῆρι θεὸν ὥς τιμήσαντο 280
 καὶ οἱ πολλὰ δόσαν πέμπειν τέ μιν ἥθελον αὐτοῖ
 οἴκαδ' ἀπήμαντον· καὶ κεν πάλαι ἐνθάδ' Ὀδυσσεὺς
 ἦην· ἀλλ' ἄρα οἱ τό γε κέρδιον εἶσατο θυμῷ,
 χρήματ' ἀγυρτάζειν πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἰόντι.
 ὥς περὶ κέρδεα πολλὰ καταθνητῶν ἀνθρώπων 285
 οἶδ' Ὀδυσσεύς, οὐδ' ἄν τις ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος.
 ὥς μοι Θεσπρωτῶν βασιλεὺς μυθήσατο Φείδων·
 ὦμννε δὲ πρὸς ἔμ' αὐτόν, ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
 νῆα κατειρύσθαι καὶ ἐπαρτέας ἔμμεν ἑταίρους,
 οἳ δὴ μιν πέμψουσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν. 290
 ἀλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηὺς
 ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ἐς Δουλίχιον πολύπυρον.
 καὶ μοι κτήματ' ἔδειξεν, ὅσα ξυναγείρατ' Ὀδυσσεύς·
 καὶ νῦ κεν ἐς δεκάτην γενεὴν ἔτερόν γ' ἔτι βόσκοι·
 τόσσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος. 295
 τὸν δ' ἐς Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὅφρα θεοῖο
 ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλήν ἐπακούσῃ,
 ὅππως νοστήσειε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
 ἥδη δὴν ἀπεών, ἥ ἀμφοδὸν ἦε κρυφηδόν.
 ὥς ὁ μὲν οὕτως ἐστὶ σόος καὶ ἐλεύσεται ἥδη, 300
 ἄγχι μάλ', οὐδ' ἔτι τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἵης
 δηρὸν ἀπεσσεῖται· ἔμψης δέ τοι ὄρκια δώσω.
 ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα, θεῶν ὑπάτος καὶ ἄριστος,
 ἰστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,

ἥ μὲν τοι τάδε πάντα τελείται, ὥς ἀγορεύω. 305
 τοῦδ' αὐτοῦ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς,
 τοῦ μὲν φθίνοντος μηνός, τοῦ δ' ἵσταμένοιο.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 „αἶ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἴη·
 τῷ κε τάχα γνοιῆς φιλότητά τε πολλά τε δῶρα 310
 ἐξ ἑμεῦ, ὥς ἂν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι.
 ἀλλὰ μοι ᾧδ' ἀνὰ θυμὸν οἶεται, ὥς ἔσεται περ·
 οὔτ' Ὀδυσσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται, οὔτε σὺ πομπῆς
 τεύξῃ, ἐπεὶ οὐ τοιοῖσι σημάντορές εἰς' ἐνὶ οἴκῳ,
 οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν, εἴ ποτ' ἔην γε, 315
 ξείνους αἰδοίους ἀποπεμπέμεν ἠδὲ δέχεσθαι.
 ἀλλὰ μιν, ἀμφίπολοι, ἀπονίψατε, κάτθετε δ' εὐνήν,
 δέμνια καὶ χλαῖνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα,
 ὥς κ' εὖ θαλπιῶν χρυσόθρονον Ἥῃ ἵκηται.
 ἠῶθεν δὲ μάλ' ἦρι λοέσσαι τε χρῖσάι τε, 320
 ὥς κ' ἔνδον παρὰ Τηλεμάχῳ δειπνοιο μέδῃται
 ἥμενος ἐν μεγάρῳ· τῷ δ' ἄλγιον, ὅς κεν ἐκείνων
 τοῦτον ἀνιάξῃ θυμοφθόρος, οὐδέ τι ἔργον
 ἐνθάδ' ἔτι πρήξει, μάλα περ κεχολωμένος αἰνῶς.
 πῶς γὰρ ἑμεῦ σὺ, ξεῖνε, δαήσεται, εἴ τι γυναικῶν 325
 ἀλλάων περιέειμι νόον καὶ ἐπίφρονα μῆτιν,
 εἴ κεν ἀυσταλέος, κακὰ εἰμένος, ἐν μεγάροισιν
 δαινύῃ· ἄνθρωποι δὲ μινυνθάδιοι τελέθουσιν.
 ὅς μὲν ἀπηνῆς αὐτὸς ἔη καὶ ἀπηνέα εἰδῇ,
 τῷ δὲ καταρῶνται πάντες βροτοὶ ἄλγε' ὀπίσσω 330
 ζῶν, ἀτὰρ τεθνεῶτί γ' ἐφεψιόωνται ἅπαντες·
 ὅς δ' ἂν ἀμύμων αὐτὸς ἔη καὶ ἀμύμονα εἰδῇ,
 τοῦ μὲν τε κλέος εὐρὺ διὰ ξεῖνοι φορέουσιν
 πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, πολλοὶ τέ μιν ἐσθλὸν ἔειπον.“
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς 335

„ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδῳ Ὀδυσῆος,
 ἥ τοι ἔμοι χλαῖναι καὶ δῆγεα σιγαλόμεντα
 ἤχθεθ', ὅτε πρῶτον Κρήτης ὄρεα νιφόμεντα
 νοσφισάμην ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο,
 κείω δ', ὥς τὸ πάρος περ ἀύπνους νύκτας ἱανον· 340
 πολλὰς γὰρ δὴ νύκτας ἀεικελίῳ ἐνὶ κοίτῃ
 ἄεσα καὶ τ' ἀνέμεινα ἐύθρονον Ἥῳ δῖαν.
 οὐδέ τί μοι ποδάνιπτρα ποδῶν ἐπιήρανα θυμῷ
 γίγνεται· οὐδὲ γυνὴ ποδὸς ἄψεται ἡμετέροιο
 τάων, αἶ τοι δῶμα κάτα δρήσκειραι ἔασιν, 345
 εἰ μὴ τις γρη῏ς ἔστι παλαιή, κεδνὰ ἰδυῖα,
 ἥ τις δὴ τέτληκε τόσα φρεσίν, ὅσσα τ' ἐγὼ περ·
 τῇ δ' οὐκ ἂν φθονέοιμι ποδῶν ἄψασθαι ἑμεῖο.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 „ξεῖνε φίλ'· οὐ γάρ πώ τις ἀνὴρ πεπνυμένος ὧδε 350
 ξείνων τηλεδαπῶν φιλίων ἐμὸν ἵκετο δῶμα,
 ὥς σὺ μάλ' εὐφραδέως πεπνυμένα πάντ' ἀγορεύεις·
 ἔστι δέ μοι γρη῏ς πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχουσα,
 ἣ κεῖνον δύστηνον ἐν τρέφεν ἠδ' ἀτίταλλεν,
 δεξαμένη χεῖρεςσ', ὅτε μιν πρῶτον τέκε μήτηρ· 355
 ἣ σε πόδας νίψει ὀλιγηπελέουσά περ ἔμπτῃς.
 ἀλλ' ἄγε νῦν ἀνστᾶσα, περίφρων Εὐρύκλεια,
 νίψον σοῖο ἀνακτος δμῆλικα· καὶ που Ὀδυσσεὺς
 ἤδη τοιόσδ' ἐστὶ πόδας τοιόσδε τε χεῖρας·
 αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγνηράσκουσιν.“ 360

ὧς ἄρ' ἔφη, γρη῏ς δὲ κατέσχετο χερσὶ πρόσωπα,
 δάκρυα δ' ἔκβαλε θερμά, ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπεν·
 „ὦ μοι ἐγὼ σέο, τέκνον, ἀμύχανος. ἥ σε περὶ Ζεὺς
 ἀνθρώπων ἤχθηρε θεοῦδέα θυμὸν ἔχοντα.
 οὐ γάρ πώ τις τόσσα βροτῶν Διὶ τερπικεραύνῳ 365
 πίονα μηρί' ἔκη' οὐδ' ἐξαίτους ἑκατόμβας,

ὅσσα σὺ τῷ ἐδίδους ἀρώμενος, εἶος ἵκοιο
 γῆράς τε λιπαρὸν θρέψαιό τε φαίδιμον νῖόν·
 νῦν δέ τοι οἶῶ πάμπαν ἀφείλετο νόστιμον ἥμαρ.
 οὔτω που καὶ κέλῳ ἐφεψιόωντο γυναικες 370
 ξείνων τηλεδαπῶν, ὅτε τευ κλυτὰ δώμαθ' ἵκοιτο,
 ὥς σέθεν αἱ κύνες αἶδε καθεψιόωνται ἄπασαι,
 τάων νῦν λώβην τε καὶ αἵσχεα πόλλ' ἀλεείνων
 οὐκ ἑάσας νίξειν· ἐμὲ δ' οὐκ ἀέκουσαν ἄνωγεν
 κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια. 375

τῷ σε πόδας νύψω ἅμα τ' αὐτῆς Πηνελοπείης
 καὶ σέθεν εἵνεκ', ἐπεὶ μοι ὀρώρεται ἐνδοθι θυμὸς
 κήδεσιν. ἀλλ' ἄγε νῦν ξυνίει ἔπος, ὅττι κεν εἴπω.
 πολλοὶ δὴ ξεῖνοι ταλαπεῖριοι ἐνθάδ' ἵκοντο,
 ἀλλ' οὐ πῶ τινά φημι εἰκότα ᾧδε ἰδέσθαι, 380
 ὥς σὺ δέμας φωνήν τε πόδας τ' Ὀδυσῆι ἔοικας.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „ᾧ γρη῏, οὔτω φασίν, ὅσοι ἰδὼν ὀφθαλμοῖσιν
 ἡμέας ἀμφοτέρους, μάλα εἰκέλω ἀλλήλοιν
 ἔμμεναι, ὥς σύ περ αὐτῇ ἐπιφρονέουσ' ἀγορεύεις.“ 385

ὥς ἄρ' ἔφη, γρη῏ς δὲ λέβηθ' ἔλε παμφανόωντα,
 τῷ πόδας ἐξαπένιξεν, ὕδωρ δ' ἐνεχεύατο πουλὸν
 ψυχρόν, ἔπειτα δὲ θερμὸν ἐπήφυσεν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 ἶξεν ἀπ' ἐσχαρόφιν, ποτὶ δὲ σκότον ἐτράπετ' αἶψα·
 αὐτίκα γὰρ κατὰ θυμὸν οἶσατο, μή ἔλαβοῦσα 390
 οὐλήν ἀμφοράσσαιτο καὶ ἀμφαδὰ ἔργα γένοιτο.
 νίξε δ' ἄρ' ἄσσον ἰοῦσα ἄναχθ' ἐόν· αὐτίκα δ' ἔγνω
 οὐλήν, τὴν ποτέ μιν σῶς ἦλασε λευκῷ ὀδόντι
 Παρνησόνδ' ἐλθόντα μετ' Αὐτόλυκόν τε καὶ νῆας,
 μητρὸς ἑῆς πατέρ' ἐσθλόν, ὃς ἀνθρώπους ἐκέκαστο 395·
 κλεπτοσύνη θ' ὄρκῳ τε· θεὸς δὲ οἱ αὐτὸς ἔδωκεν
 Ἑρμείας· τῷ γὰρ κεχαρισμένα μηρί' ἔκαειν

ἄρυνων ἡδ' ἐρίφων, ὁ δέ οἱ πρόφρων ἅμ' ὀπῆδει.
 Αὐτόλυκος δ' ἐλθὼν Ἰθάκης ἐς πύονα δῆμον
 παῖδα νέον γεγαῶτα κιχήσατο θυγατέρος ἧς. 400
 τὸν ῥά οἱ Εὐρύκλεια φίλοις ἐπὶ γούνασι θῆκεν
 πανομένῳ δόρποιο, ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζεν·
 „Αὐτόλυνκ', αὐτὸς νῦν ὄνομ' εὔρεο, ὅττι κε θεῖο
 παιδὸς παιδὲ φίλῳ· πολυάρητος δέ τοι ἔστιν.“

τὴν δ' αὖτ' Αὐτόλυκος ἀπαμείβετο φώνησέν τε. 405
 „γαμβρὸς ἐμὸς θυγάτηρ τε, τίθεσθ' ὄνομ', ὅττι κεν εἴπω.
 πολλοῖσιν γὰρ ἐγὼ γε ὀδυσσάμενος τόδ' ἰκάνω,
 ἀνδράσιν ἡδὲ γυναιξὶν ἀνὰ χθόνα πονυβότειραν·
 τῷ δ' Ὀδυσσεὺς ὄνομ' ἔστω ἐπώνυμον. αὐτὰρ ἐγὼ γε,
 ὁππότε ἄν ἡβήσας μητρῷον ἐς μέγα δῶμα 410
 ἔλθῃ Παρνησόνδ', ὅθι πού μοι κτήματ' ἔασιν,
 τῶν οἱ ἐγὼ δώσω καὶ μιν χαίροντ' ἀποπέμψω.“

τῶν ἔνεκ' ἦλθ' Ὀδυσσεύς, ἵνα οἱ πόροι ἀγλαὰ δῶρα.
 τὸν μὲν ἄρ' Αὐτόλυκός τε καὶ νιέες Αὐτολύκοιο
 χερσὶν τ' ἡσπάζοντο ἔπεσσί τε μελιχίοισιν. 415
 μήτηρ δ' Ἀμφιθέη μητρὸς περιφῶς Ὀδυσῆι
 κύσσει ἄρα μιν κεφαλὴν τε καὶ ἄμφω φάεα καλά.
 Αὐτόλυκος δ' υἱοῖσιν ἐκέκλετο κυδαλίμοισιν
 δεῖπνον ἐφοπλίσσαι· τοὶ δ' ὀτρύνοντος ἄκουσαν,
 αὐτίκα δ' εἰσάγαγον βοῦν ἄρσενά πενταέτηρον. 420
 τὸν δέρον ἀμφὶ θ' ἔπον καὶ μιν διέχευαν ἅπαντα,
 μίστυλλόν τ' ἄρ' ἐπιστάμενως πεῖραν τ' ὀβελοῖσιν,
 ὥπτησάν τε περιφραδέως δάσσαντό τε μοῖρας.
 ὥς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἥλιον καταδύντα
 δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐίσης. 425
 ἦμος δ' ἥελιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
 δὴ τότε κοιμήσαντο καὶ ὕπνου δῶρον ἔλοντο.
 ἦμος δ' ἡριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,

βάν ῥ' ἴμεν ἐς θήρην, ἡμὲν κύνες ἡδὲ καὶ αὐτοὶ
 νύξας Ἀντολύκον· μετὰ τοῖσι δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς 430
 ἦεν. αἰπὺν δ' ὄρος προσέβαν καταειμένον ὕλη
 Παρνησοῦ, τάχα δ' ἵκανον πτύχας ἠνεμοέσσας.
 ἠέλιος μὲν ἔπειτα νέον προσέβαλλεν ἀρούρας
 ἐξ ἀκαλαρρεῖταιο βαθυρρόου Ὠκεανοῖο,
 οἱ δ' ἐς βῆσαν ἵκανον ἐπακτῆρες· πρὸ δ' ἄρ' αὐτῶν 435
 ἵχνι' ἐρευνῶντες κύνες ἦσαν, αὐτὰρ ὀπισθεν
 νύξας Ἀντολύκον· μετὰ τοῖσι δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς
 ἦεν ἄγχι κυνῶν κραδᾶων δολιχόσκιον ἔγχος.
 ἐνθα δ' ἄρ' ἐν λόχμῃ πυκινῇ κατέκειτο μέγας σῦς.
 τὴν μὲν ἄρ' οὔτ' ἀνέμων διάη μένος ὕγρον ἀέντων, 440
 οὔτε μιν ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἐβαλλεν,
 οὔτ' ὕμβρος περάσκει διαμπερές· ὥς ἄρα πυκνῇ
 ἦεν, ἀτὰρ φύλλων ἐνέην χύσις ἥλιθα πολλή.
 τὸν δ' ἀνδρῶν τε κυνῶν τε περὶ κτύπος ἦλθε ποδοῖν,
 ὡς ἐπάγοντες ἐπῆσαν· ὁ δ' ἀντίος ἐκ ξυλόχοιο, 445
 φρεῖας εὖ λοφίην, πῦρ δ' ὀφθαλμοῖσι δεδορκώς,
 στῆ ῥ' αὐτῶν σχεδόθεν. ὁ δ' ἄρα πρῶτιστος Ὀδυσσεὺς
 ἔσσυτ' ἀνασχόμενος δολιχὸν δόρυ χειρὶ παχείῃ,
 οὐτάμεναι μεμαῶς· ὁ δὲ μιν φθάμενος ἔλασεν σῦς
 γουνὸς ὕπερ, πολλὸν δὲ διήφυσε σαρκὸς ὀδόντι 450
 λικριφίς ἀίξας, οὐδ' ὀστέον ἵκετο φωτός.
 τὸν δ' Ὀδυσσεὺς οὔτησε τυχῶν κατὰ δεξιὸν ὦμον,
 ἀντικρὺς δὲ διῆλθε φαεινοῦ δουρὸς ἀκωκή,
 καδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακῶν, ἀπὸ δ' ἔπατο θυμός.
 τὸν μὲν ἄρ' Ἀντολύκον παῖδες φίλοι ἀμφεπένοντο, 455
 ὥτειλῃν δ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἀντιθέοιο
 δῆσαν ἐπισταμένως, ἐπαοιδῇ δ' αἶμα κελαινὸν
 ἔσχεθον, αἶψα δ' ἵκοντο φίλου πρὸς δῶματα πατρός.
 τὸν μὲν ἄρ' Ἀντολύκός τε καὶ νύξας Ἀντολύκοιο,

εὖ ἰησάμενοι ἤδ' ἀγλαὰ δῶρα πορόντες 460
καρπαλίμως χαίροντα φίλως χαίροντες ἔπεμπον
εἰς Ἰθάκην. τῷ μὲν ῥα πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
χαῖρον νοστήσαντι καὶ ἐξερέεινον ἕκαστα,
οὐλλήν οὔτι πάθοι· ὁ δ' ἄρα σφίσιν εὖ κατέλεξεν,
ὥς μιν θηρεύοντ' ἔλασεν σὺς λευκῷ ὀδόντι, 465
Παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺν υἱάσιν Ἀντολύκοιο.

τὴν γοῆυς, χεῖρεσσι καταπρηνέσσι λαβοῦσα,
γυνὼ ῥ' ἐπιμασασμένη, πόδα δὲ προέηκε φέρεσθαι·
ἐν δὲ λέβητι πέσεν κνήμη, κανάχησε δὲ χαλκός·
ἄψ δ' ἑτέρωσ' ἐκλίσθη, τὸ δ' ἐπὶ χθονὸς ἐξέχυσθ' ὕδωρ. 470
τὴν δ' ἄμα χάσμα καὶ ἄλγος ἔλε φρένα, τὼ δέ οἱ ὅσσε
δακρυόφιν πλησθέν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.
ἄψαμένη δὲ γενεῖον Ὀδυσσεῖα προσέειπεν·

„ἦ μάλ' Ὀδυσσεύς ἐσσι, φίλον τέκος· οὐδέ σ' ἐγὼ γε
πρὶν ἔγνω, πρὶν πάντα ἄνακτ' ἐμὸν ἀμφαφάσθαι.“ 475

ἦ καὶ Πηνελόπειαν ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν,
πεφραδέειν ἐθέλουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἑόντα.
ἦ δ' οὔτ' ἀθροῆσαι δύνατ' ἀντίη οὔτε νοῆσαι·
τῇ γὰρ Ἀθηναίῃ νόον ἔτραπεν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
χείρ' ἐπιμασσάμενος φάρυγος λάβε' δεξιτερῇφιν, 480
τῇ δ' ἑτέρῃ ἔθεν ἄσπον ἐρύσσατο φώνησέν τε·
„μαῖα, τί ἦ μ' ἐθέλεις ὀλέσαι; σὺ δέ μ' ἔτρεφες αὐτὴ
τῷ σῶ ἐπὶ μαζῶ· νῦν δ' ἄλγεα πολλὰ μογήσας
ἥλυθον εἰκοστῷ ἔτει ἐς πατρίδα γαῖαν.

ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης καὶ τοι θεὸς ἐμβαλε θυμῷ, 485
σίγα, μὴ τίς τ' ἄλλος ἐνὶ μεγάροισι πύθηται.
ὦδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
εἰ χ' ὑπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγανούς,
οὐδὲ τροφοῦ οὔσης σεῦ ἀφέξομαι, ὅππότε ἂν ἄλλας
δμῳὰς ἐν μεγάροισιν ἐμοῖς κτείνωμι γυναικῆας.“ 490

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Εὐρύκλεια·
 „τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἔρκος ὁδόντων.
 οἶσθα μὲν, οἶον ἐμὸν μένος ἔμπεδον οὐδ' ἐπιεικτόν,
 ἔξω δ' ὥς ὅτε τις στερεὴ λίθος ἢ σίδηρος.
 ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν· 495
 εἴ χ' ὑπὸ σοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγανούς,
 δῆ τότε τοι καταλέξω ἐνὶ μεγάροισι γυναικάς,
 αἳ τέ σ' ἀτιμάζουσι καὶ αἳ νηλεΐτιδές εἰσιν.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „μαῖα, τί ἦ δὲ σὺ τὰς μυθήσαιο; οὐδέ τί σε χρὴ. 500
 εὖ νυ καὶ αὐτὸς ἐγὼ φράσσομαι καὶ εἴσομ' ἐκάστην·
 ἄλλ' ἔχε σιγῇ μῦθον, ἐπίτρεψον δὲ θεοῖσιν.“

ὣς ἄρ' ἔφη, γοῆυς δὲ διὲκ μεγάροιο βεβήκειν
 οἰδομένην ποδάνιπτρα· τὰ γὰρ πρότερ' ἔκχυντο πάντα.
 αὐτὰρ ἐπεὶ νύψεν τε καὶ ἤλειψεν λίπ' ἐλαίῳ, 505
 αὐτίς ἄρ' ἀσσοτέρῳ πυρὸς ἔλκετο δίφρον Ὀδυσσεύς
 θερσόμενος, οὐλήν δὲ κατὰ ῥακέεσσι κάλυπεν.
 τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια·
 „ξεῖνε, τὸ μὲν σ' ἔτι τυτθὸν ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή·
 καὶ γὰρ δῆ κοίτοιο τάχ' ἔσσεται ἡδέος ὥρη, 510
 ὅν τινα γ' ὕπνος ἔλοι γλυκερὸς καὶ κηδόμενόν περ.
 αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ πένθος ἀμέτρον πόρε δαίμων·
 ἥματα μὲν γὰρ τέρπομ' ὀδυρομένη γοόωσα,
 ἔς τ' ἐμὰ ἔργ' ὀρώωσα καὶ ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ·
 αὐτὰρ ἐπὴν νύξ ἔλθῃ ἔλῃσί τε κοῖτος ἅπαντας, 515
 κεῖμαι ἐνὶ λέκτρῳ, πυκινὰ δέ μοι ἀμφ' ἀδινὸν κῆρ
 ὀξεῖαι μελεδῶνες ὀδυρομένην ἐρέθουσιν.
 ὥς δ' ὅτε Πανδαρέου κόρυς χλωρῆς ἀηδῶν
 καλὸν αἰείδῃσιν ἔαρος νέον ἱσταμένοιο,
 δεῦδρέων ἐν πετάλοισι καθεζομένη πυκινοῖσιν, 520
 ἦ τε θαμὰ τραπῶσα χέει πολυηχέα φωνήν,

παῖδ' ὀλοφυρομένην Ἴτυλον φίλον, ὃν ποτε χαλκῷ
 κτεῖνε δι' ἀφραδίας, κοῦρον Ζήθιοι ἄνακτος,
 ὧς καὶ ἐμοὶ δίχα θυμὸς ὀρώρεται ἐνθα καὶ ἐνθα,
 ἥε μένω παρὰ παιδί καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσω, 525
 κτῆσιν ἐμήν, δμῶάς τε καὶ ὑπερεφές μέγα δῶμα,
 εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος δῆμοιό τε φῆμιν,
 ἣ ἦδη ἄμ' ἐπώμαι Ἀχαιῶν ὅς τις ἄριστος
 μνᾶται ἐνὶ μεγάροισι, πορῶν ἀπερείσια ἔδνα.
 παῖς δ' ἐμὸς ἕως μὲν ἔην ἐτι νῆπιος ἡδὲ χαλῖφρων, 530
 γήμασθ' οὐ μ' εἶα πόσιος κατὰ δῶμα λιποῦσαν·
 νῦν δ', ὅτε δὴ μέγας ἐστὶ καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνει,
 καὶ δὴ μ' ἀρᾶται πάλιν ἐλθέμεν ἐκ μεγάροιο,
 κτήσιος ἀσχαλόων, τήν οἱ κατέδουσιν Ἀχαιοί.
 ἀλλ' ἄγε μοι τὸν ὄνειρον ὑπόκριναι καὶ ἄκουσον. 535
 χῆνές μοι κατὰ οἶκον ἐείκοσι πυρὸν ἔδουσιν
 ἐξ ὕδατος, καὶ τέ σφιν λαίνομαι εἰσορόωσα·
 ἐλθὼν δ' ἐξ ὄρεος μέγας αἰετὸς ἀγκυλοχείλης
 πᾶσι κατ' ἀνχένας ἦξε καὶ ἔκτανεν· οἱ δὲ κέχυντο
 ἄθροοι ἐν μεγάροις, ὁ δ' ἐς αἰθέρα δῖαν ἀέροθη. 540
 αὐτὰρ ἐγὼ κλαῖον καὶ ἐκώκουν ἐν περ ὀνείρῳ,
 ἀμφὶ δ' ἔμ' ἠγερέθοντο ἐμπλοκαμῖδες Ἀχαιαὶ
 οἴκτρ' ὀλοφυρομένην, ὃ μοι αἰετὸς ἔκτανε χῆνας.
 ἄψ δ' ἐλθὼν κατ' ἄρ' ἔξετ' ἐπὶ προύχοντι μελᾶθρῳ,
 φωνῇ δὲ βροτῇ κατερήτυε φώνησέν τε· 545
 'Θάρσει, Ἰκαρίου κούρη τηλεκλειτοῖο·
 οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ ἐσθλόν, ὃ τοι τετελεσμένον ἔσται.
 χῆνες μὲν μνηστῆρες, ἐγὼ δέ τοι αἰετὸς ὄρνις
 ἦα πάρος, νῦν αὖτε τεδὸς πόσις εἰλήλουθα,
 ὅς πᾶσι μνηστῆρσιν ἀεικέα πότμον ἐφήσω.' 550
 ὧς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμὲ μελιηδῆς ὕπνος ἀνήκεν·
 παπτήνασα δὲ χῆνας ἐνὶ μεγάροισι νόησα

πυρὸν ἔρεπτομένους παρὰ πύελον, ἦχι πάρος περ.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „ὦ γύναι, οὐ πῶς ἔστιν ὑποκρίνασθαι ὄνειρον 555
 ἄλλη ἀποκλίναντ', ἐπεὶ ἡ ῥά τοι αὐτὸς Ὀδυσσεύς
 πέφραδ', ὅπως τελέει. μνηστῆρσι δὲ φαίνεται ὄλεθρος
 πᾶσι μάλ', οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξει.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 „ξεῖν', ἡ τοι μὲν ὄνειροι ἀμήχανοι ἀκριτόμυθοι 560
 γίγνουντ', οὐδέ τι πάντα τελείεται ἀνθρώποισιν.
 δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰσὶν ὀνείρων·
 αἱ μὲν γὰρ κεράεσσι τετεύχεται, αἱ δ' ἐλέφαντι.
 τῶν οἱ μὲν κ' ἔλθωσι διὰ πριστοῦ ἐλέφαντος,
 οἱ ῥ' ἐλεφαίρονται, ἔπε' ἀκράαντα φέροντες 565
 οἱ δὲ διὰ ξεστῶν κεράων ἔλθωσι, θύραζε,
 οἱ ῥ' ἔτυμα κραίνουσι, βροτῶν ὅτε κέν τις ἴδῃται.
 ἀλλ' ἐμοὶ οὐκ ἐντεῦθεν δίομαι αἰνὸν ὄνειρον
 ἐλθέμεν· ἡ κ' ἀσπαστὸν ἐμοὶ καὶ παιδὶ γένοιτο.
 ἄλλο δέ τοι ἔρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν. 570
 ἦδε δὴ ἡῶς εἷσι δυσώνυμος, ἥ μ' Ὀδυσῆος
 οἴκου ἀποσχήσει· νῦν γὰρ καταθήσω ἄεθλον
 τοὺς πελέκεας, τοὺς κείνος ἐνὶ μεγάροισιν εἴσιν
 ἴστασχ' ἐξείης δρυόχους ὥς, δώδεκα πάντας·
 σταῖς δ' ὃ γε πολλὸν ἄνευθε διαρρίπτασκεν οἰστόν· 575
 νῦν δὲ μνηστήρεσσιν ἄεθλον τοῦτον ἐφήσω·
 ὃς δέ κε ῥήϊτατ' ἐντανύσῃ βῖδον ἐν παλάμῃσιν
 καὶ διοῖστεύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
 τῷ κεν ἄμ' ἐσποίμην, νοσφισσαμένη τόδε δῶμα
 κουρίδιον, μάλα καλόν, ἐνίπλειον βιότοιο, 580
 τοῦ ποτὲ μεμνήσεσθαι δίομαι ἐν περ ὀνείρῳ.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,

μηκέτι νῦν ἀνάβαλλε δόμοις ἐνι τοῦτον ἄεθλον·
 πρὶν γάρ τοι πολύμητις ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς, 585
 πρὶν τούτους τόδε τόξον ἐύξοον ἀμφαφώοντας
 νευρὴν τ' ἐντανύσαι διοϊστεῦσαί τε σιδήρου.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 „εἰ κ' ἐθέλοις μοι, ξεῖνε, παρήμενος ἐν μεγάροισιν
 τέρπειν, οὗ κέ μοι ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισι χυθείη· 590
 ἀλλ' οὐ γάρ πως ἔστιν ἀύπνους ἔμμεναι αἰεὶ
 ἀνθρώπους· ἐπὶ γάρ τοι ἐκάστω μοῖραν ἔθηκάν
 ἄθάνατοι θνητοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.
 ἀλλ' ἦ τοι μὲν ἐγὼν ὑπερώιον εἰδαναβᾶσα
 λέξομαι εἰς εὐνὴν, ἥ μοι στονόεσσα τέτυκται, 595
 αἰεὶ δάκρυς· ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
 ᾤχετ' ἐποψόμενος Καιοῖλιον οὐκ ὀνομαστήν.
 ἔνθα κε λεξαίμην· σὺ δὲ λέξεο τῷδ' ἐνὶ οἴκῳ,
 ἢ χαμάδις στορέσας, ἢ τοι κατὰ δέμνια θέντων.“

ὣς εἰποῦς· ἀνέβαιν' ὑπερώια σιγαλόμεντα 600
 οὐκ οἴη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
 ἐς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
 κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὅφρα οἱ ὕπνον
 ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλανκῶπις Ἀθήνη·

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Τ.

Τὰ πρὸ τῆς μνησθηροφορίας.

αὐτὰρ ὁ ἐν προδόμῳ εὐνάζετο δῖος Ὀδυσσεύς·
 καὶ μὲν ἀδέψητον βοέην στόρεσ', αὐτὰρ ὑπερθεῖν
 κῶεα πόλλ' ὀίων, τοὺς ἰρρεύεσκον Ἀχαιοί·

Εὐρονόμη δ' ἄρ' ἐπὶ χλαῖναν βάλε κοιμηθέντι.
 ἔνθ' Ὀδυσσεὺς μνηστῆρσι κακὰ φρονέων ἐνὶ θυμῷ 5
 κεῖτ' ἐργηγορόων· τὰ δ' ἐκ μεγάροιο γυναῖκες
 ἦσαν, αἱ μνηστῆρσιν ἐμισγέσκοντο πάρος περ,
 ἀλλήλησι γέλω τε καὶ εὐφροσύνην παρέχουσαι.
 τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν·
 πολλὰ δὲ μερμήριζε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν, 10
 ἥε μεταίξας θάνατον τεύξειεν ἐκάστη,
 ἥ ἔτ' ἐφ' μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μιγῆναι
 ὕστατα καὶ πύματα· κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὑλάκτει.
 ὥς δὲ κύων ἀμαλῆσι περὶ σκυλάκεσσι βεβῶσα
 ἄνδρ' ἀγνοίησας ὑλάει μέμονέν τε μάχεσθαι, 15
 ὥς ῥα τοῦ ἔνδον ὑλάκτει ἀγαιομένου κακὰ ἔργα.
 στήθος δὲ πλήξας κραδίην ἠνίπαπε μῦθον·
 „τέτλαθι δῆ, κραδίη· καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης,
 ἥματι τῷ, ὅτε μοι μένος ἄσχετος ἦσθιε Κύνκλωψ
 ἰφθίμους ἐτάρους· σὺ δ' ἐτόλμας, ὄφρα σε μῆτις 20
 ἐξάγαγ' ἐξ ἄντροιο διόμενον θανέεσθαι.“

ὥς ἔφατ' ἐν στήθεσσι καθαπτόμενος φίλον ἦτορ·
 τῷ δὲ μάλ' ἐν πείσῃ κραδίη μένε τετληυῖα
 νωλεμέως· ἀτὰρ αὐτὸς ἐλίσσεται ἐνθα καὶ ἐνθα.
 ὥς δ' ὅτε γαστέρ' ἀνὴρ πολέος πυρὸς αἰθομένοιο, 25
 ἐμπλείην κνίσσης τε καὶ αἵματος, ἐνθα καὶ ἐνθα
 αἰόλλη, μάλα δ' ὥκα λιλαίεται ὀπτηθῆναι,
 ὥς ἄρ' ὃ γ' ἐνθα καὶ ἐνθα ἐλίσσεται μερμηρίζων,
 ὅππως δῆ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει
 μοῦνος ἑὼν πολέσι· σχεδόνθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη 30
 οὐρανόθεν καταβᾶσα· δέμας δ' ἦικτο γυναικί.
 στή δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς καί μιν πρὸς μῦθον ξειπεν·
 „τίπτ' αὐτ' ἐργήσσεις, πάντων περὶ κάμμορε φωτῶν;
 οἶκος μὲν τοι ὅδ' ἐστί, γυνή δέ τοι ἦδ' ἐνὶ οἴκῳ,

καὶ πάις, οἷόν πού τις ἐέλδεται ἔμμεναι νῆα.“ 35

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, θεά, κατὰ μοῖραν ἔειπες·
 ἀλλὰ τί μοι τόδε θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
 ὅπως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσω
 μοῦνος ἑών, οἱ δ' αἰὲν ἀολλέες ἔνδον ἔασιν. 40
 πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μείζον ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζω·
 εἴ περ γὰρ κτείναιμι Διὸς τε σέθεν τε ἔκητι,
 πῇ κεν ὑπεκπροφύγοιμι; τά σε φράζεσθαι ἄνωγα.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 „σχέτλιε, καὶ μὲν τίς τε χερεῖονι πείθεθ' ἐταίρω, 45
 ὅς περ θνητός τ' ἐστὶ καὶ οὐ τόσα μῆδεα οἶδεν·
 αὐτὰρ ἐγὼ θεὸς εἰμι, διαμπερὲς ἢ σε φυλάσσω
 ἐν πάντεσσι πόνοις. ἐρέω δέ τοι ἔξαναφανδόν·
 εἴ περ πεντήκοντα λόχοι μερόπων ἀνθρώπων
 νῶϊ περιστὰιν κτεῖναι μεμαῶτες Ἄρηι, 50
 καὶ κεν τῶν ἐλάσαιο βόας καὶ ἴφια μῆλα.
 ἀλλ' ἐλέτω σε καὶ ὕπνος· ἀνίη καὶ τὸ φυλάσσειν
 πάννυχον ἐγρήσσοντα, κακῶν δ' ὑποδύσεαι ἤδη.“

ὥς φάτο καὶ ῥά οἱ ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχευεν,
 αὐτὴ δ' ἄψ ἔς Ὀλυμπον ἀφίκετο δῖα θεάων. 55

εὖτε τὸν ὕπνος ἔμαρπτε λύων μελεδήματα θυμοῦ,
 λυσιμελὲς, ἄλοχος δ' ἄρ' ἐπέγρετο κεδνὰ ἰδυῖα,
 κλαῖε δ' ἄρ' ἐν λέκτροισι καθεζομένη μαλακοῖσιν.
 αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίουσα κορέσσατο ὃν κατὰ θυμόν,
 Ἀρτέμιδι πρῶτιστον ἐπεύξατο δῖα γυναικῶν· 60
 „Ἀρτεμι πότνη θεά, θύγατερ Διὸς, αἶθε μοι ἤδη
 ἶδὼν ἐνὶ στήθεσσι βαλοῦσ' ἐκ θυμόν ἔλοιο
 αὐτίκα νῦν, ἣ ἔπειτά μ' ἀναρπάξασα θύελλα
 οἴχοιτο προφέρουσα κατ' ἡερόεντα κέλευθα,
 ἐν προχοῇς δὲ βάλοι ἀψορρόδου Ὠκεανοῖο. 65

ὥς δ' ὅτε Πανδαρέου κούρας ἀνέλοντο θύελλαι·
 τῇσι τοκῆας μὲν φθίῃσαν θεοί, αἱ δὲ λίποντο
 ὀρφαναὶ ἐν μεγάροισι, κόμισσε δὲ δῖ' Ἀφροδίτη
 τυρῷ καὶ μέλιτι γλυκερῷ καὶ ἡδέϊ οἴνω·

Ἦρη δ' αὐτῇσιν περὶ πασέων δῶκε γυναικῶν 70
 εἶδος καὶ πινυτήν, μῆκος δ' ἔπορ' Ἀρτεμις ἀγνή,
 ἔργα δ' Ἀθηναίη δέδασε κλυτὰ ἐργάζεσθαι.

εὖτ' Ἀφροδίτη δῖα προσέεστιχε μακρὸν Ὀλυμπου,
 κούρης αἰτήσουσα τέλος θαλεροῖο γάμοιο,
 ἐς Δία τερπικέραννον, ὃ γάρ τ' ἐν οἴδεν ἅπαντα, 75
 μοῖραν τ' ἀμμορίην τε καταθνητῶν ἀνθρώπων,
 τόφρα δὲ τὰς κούρας ἄρπυιαι ἀνηρείψαντο
 καὶ ῥ' ἔδοσαν στυγερῇσιν ἐρινύσιν ἀμφιπολεύειν.

ὥς ἔμ' αἰστώσειαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
 ἢ μ' ἐνπλόκαμος βάλοι Ἀρτεμις, ὅφρ' Ὀδυσῆα 80
 ὀσσομένη καὶ γαῖαν ὑπο στυγερὴν ἀφικοίμην,
 μηδέ τι χείρονος ἀνδρὸς ἐνφραίνοιμι νόημα.

ἀλλὰ τὸ μὲν καὶ ἀνεκτὸν ἔχει κακόν, ὅπποτε κέν τις
 ἥματα μὲν κλαίῃ πνικινῶς ἀκαχήμενος ἦτορ,
 νύκτας δ' ὕπνος ἔχῃσιν· ὃ γάρ τ' ἐπέλησεν ἀπάντων, 85
 ἐσθλῶν ἡδὲ κακῶν, ἐπεὶ ἄρ' βλέφαρ' ἀμφικαλύψῃ.

αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ ὀνείρατ' ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων.
 τῇδε γὰρ αὖ μοι νυκτὶ παρέδραθεν εἵκελος αὐτῷ,
 τοῖος ἐὼν, οἷος ἦεν ἅμα στρατῷ· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
 χαῖρ', ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ὄναρ ἔμμεναι, ἀλλ' ὕπαρ ἦδη.“ 90

ὥς ἔφατ', αὐτίκα δὲ χρουσόθρονος ἤλυθεν Ἡώς.
 τῆς δ' ἄρα κλαιούσης ὕπα σύνθετο δῖος Ὀδυσσεύς·
 μερμήριζε δ' ἔπειτα, δόκησε δέ οἱ κατὰ θυμὸν
 ἦδη γιγνώσκουσα παρσεστάμεναι κεφαλῇφιν.

χλαῖναν μὲν συνελὼν καὶ κῶεα, τοῖσιν ἐνεῦδεν, 95
 ἐς μέγαρον κατέθηκεν ἐπὶ θρόνον, ἐκ δὲ βοεῖην

θῆκε θύραζε φέρων, Διὶ δ' εὗξατο χεῖρας ἀνασχών·
 „Ζεῦ πάτερ, εἴ μ' ἐθέλοντες ἐπὶ τραφερὴν τε καὶ ὕγρην
 ἦγετ' ἐμὴν ἐς γαῖαν, ἐπεὶ μ' ἐκακώσατε λήν,
 φήμην τίς μοι φάσθω ἐγειρομένων ἀνθρώπων 100
 ἐνδοθεν, ἔκτοσθεν δὲ Διὸς τέρας ἄλλο φανήτω.“

ὣς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεὺς·
 αὐτίκα δ' ἐβρόντησεν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου,
 ὑπόθεν ἐκ νεφέων· γήθησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς.
 φήμην δ' ἐξ οἴκοιο γυνὴ προέηκεν ἀλετρίς 105
 πλησίον, ἐνθ' ἄρα οἱ μύλαι εἶατο ποιμένι λαῶν,
 τῆσιν δώδεκα πᾶσαι ἐπερρώοντο γυναιῖκες
 ἄλφριτα τεύχουσαι καὶ ἀλείατα, μυελὸν ἀνδρῶν.
 αἱ μὲν ἄρ' ἄλλαι εὖδον, ἐπεὶ κατὰ πυρὸν ἄλεσσαν,
 ἡ δὲ μὶ' οὐ πω παύετ', ἀφανροτάτῃ δὲ τέτυκτο· 110
 ἡ δ' αὖ μύλην στήσασα ἔπος φάτο, σῆμα ἄνακτι·
 „Ζεῦ πάτερ, ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσεις,
 ἡ μεγάλ' ἐβρόντησας ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
 οὐδέ ποθι νέφος ἐστί· τέρας νύ τω τόδε φαίνεις.
 κρῆνον νῦν καὶ ἐμοὶ δειλῇ ἔπος, ὅττι κεν εἴπω· 115
 μνηστῆρες πύματόν τε καὶ ὕστατον ἡματι τῷδε
 ἐν μεγάροις Ὀδυσῆος ἐλοίατο δαῖτ' ἐρατεινὴν,
 οἳ δὴ μοι καμάτῳ θυμαλγεί γούνατ' ἔλυσαν
 ἄλφριτα τευχούσῃ, νῦν ὕστατα δειπνήσειαν.“

ὣς ἄρ' ἔφη, χαῖρεν δὲ κληθόνι δῖος Ὀδυσσεύς 120
 Ζηνὸς τε βροντῇ· φάτο γὰρ τίσασθαι ἀλείτας.

αἱ δ' ἄλλαι δμῳαὶ κατὰ δώματα κάλ' Ὀδυσῆος
 ἀργόμεναι ἀνέκαιον ἐπ' ἐσχάρῃ ἀκάματον πῦρ.
 Τηλέμαχος δ' εὐνῆθεν ἀνίστατο, ἰσόθεος φῶς,
 εἵματα ἐσδάμενος· περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θιέτ' ὦμος, 125
 ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
 εἶλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξεὶ χαλκῷ.

στῇ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, πρὸς δ' Εὐρύκλειαν ἔειπεν·
 „μαῖα φίλη, τὸν ξεῖνον ἐτιμήσασθ' ἐνὶ οἴκῳ
 εὐνῇ καὶ σίτῳ, ἣ αὐτῶς κεῖται ἀκηδής; 130
 τοιαύτη γὰρ ἐμὴ μήτηρ πινυτὴ περ' ἐοῦσα·
 ἐμπλήγδην ἕτερόν γε τίει μερόπων ἀνθρώπων
 χεῖρουα, τὸν δέ τ' ἀρείον' ἀτιμήσας ἀποπέμπει.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Εὐρύκλεια·
 „οὐκ ἄν μιν νῦν, τέκνον, ἀνατίον αἰτιόω. 135
 οἶνον μὲν γὰρ ἔπινε καθήμενος, ὄφρ' ἔθελ' αὐτός,
 σίτου δ' οὐκέτ' ἔφη πεινήμεναι· εἴρετο γὰρ μιν.
 ἀλλ' ὅτε δὴ κοίτοιο καὶ ὕπνου μιμνήσκοιτο,
 ἣ μὲν δέμνι' ἄνωγεν ὑποστορέσαι δμῳῇσιν,
 αὐτὰρ ὃ γ' ὥς τις πάμπαν διζυρὸς καὶ ἄποτμος 140
 οὐκ ἔθελ' ἐν λέκτροισι καὶ ἐν ῥήγεσσι καθεύδειν,
 ἀλλ' ἐν ἀδεψήτῳ βοῇ καὶ κώεσιν οἴων
 ἔδραθ' ἐνὶ προδόμῳ· χλαῖναν δ' ἐπιέσσαμεν ἡμεῖς.“

ὣς φάτο, Τηλέμαχος δὲ διὲκ μεγάροιο βεβήκειν
 ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷ γε δύω κύνες ἀργοὶ ἔποντο. 145
 βῆ δ' ἴμεν εἰς ἀγορὴν μετ' ἐυκνήμιδας Ἀχαιοὺς.
 ἣ δ' αὖτε δμῳῇσιν ἐκέκλετο δῖα γυναικῶν,
 Εὐρύκλει' Ὀπὸς θυγάτηρ Πεισηνοριίδαο·
 „ἀγρεῖθ', αἱ μὲν δῶμα κορήσατε ποιπνύσασαι,
 ῥάσσατέ τ' ἐν τε θρόνοις ἐυποιήτοισι τάπητας 150
 βάλλετε πορφυρέους· αἱ δὲ σπόγγοισι τραπέζας
 πάσας ἀμφιμάσασθε, καθήρατε δὲ κρητῆρας
 καὶ δέπα ἀμφικύπελλα τετυγμένα· ταῖ δὲ μεθ' ὕδωρ
 ἔρχεσθε κρήνηνδε καὶ οἴσετε θᾶσσον ἰοῦσαι.
 οὐ γὰρ δὴν μνηστῆρες ἀπέσσονται μεγάροιο, 155
 ἀλλὰ μάλ' ἥρι νέονται, ἐπεὶ καὶ πᾶσιν ἑορτή.“

ὣς ἔφαθ', αἱ δ' ἄρα τῆς μάλα μὲν κλύον ἠδὲ πίθοντο.
 αἱ μὲν ἐέλκοσι βῆσαν ἐπὶ κρήνην μελάννυδρον,

αἶ δ' αὐτοῦ κατὰ δώματ' ἐπισταμένως πονέοντο.

ἔς δ' ἦλθον δρηστῆρες Ἀχαιῶν· οἳ μὲν ἔπειτα 160
εὖ καὶ ἐπισταμένως κέασαν ξύλα, ταὶ δὲ γυναιῖκες
ἦλθον ἀπὸ κρήνης. ἐπὶ δέ σφισιν ἦλθε συβώτης
τρεῖς σιάλους κατάγων, οἳ ἔσαν μετὰ πᾶσιν ἄριστοι.
καὶ τοὺς μὲν ῥ' εἶασε καθ' ἑρκεα καλὰ νέμεσθαι,
αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσηύδα μελιχίοισιν· 165
„ξεῖν', ἥ ἄρ' τί σε μᾶλλον Ἀχαιοὶ εἰσορόωσιν,
ἥέ σ' ἀτιμάζουσι κατὰ μέγαρ', ὥς τὸ πάρος περ;“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
„αἶ γὰρ δὴ, Ἐυμίαε, θεοὶ τισαῖατο λῶβην,
ἦν οἷδ' ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται 170
οἴκῳ ἐν ἄλλοτρίῳ, οὐδ' αἰδοῦς μοῖραν ἔχουσιν.“

ὥς οἳ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν,
αἶγας ἄγων, αἶ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολίοισιν,
δεῖπνον μνηστήρεσσι· δῶμα δ' ἅμ' ἔποντο νομῆες. 175
καὶ τὰς μὲν κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ,
αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσηύδα κερτομίοισιν·
„ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις κατὰ δῶμα
ἀνέρας αἰτίζων, ἀτὰρ οὐκ ἔξεισθα θύραζε;
πάντως οὐκέτι νῶϊ διακρινέεσθαι οἶω 180
πρὶν χειρῶν γεύσασθαι, ἐπεὶ σύ περ οὐ κατὰ κόσμον
αἰτίξεις· εἰσὶν δὲ καὶ ἄλλοι θαιῖτες Ἀχαιῶν.“

ὥς φάτο, τὸν δ' οὐ τι προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη κακὰ βυσσοδομεύων.

τοῖσι δ' ἐπὶ τρίτος ἦλθε Φιλοίτιος, ὄρχαμος ἀνδρῶν, 185
βοῦν στεῖραν μνηστήρεσιν ἄγων καὶ πλόνας αἶγας·
πορθμῆες δ' ἄρα τοὺς γε διήγαγον, οἳ τε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὃ τέ σφας εἰσαφίκηται.
καὶ τὰ μὲν εὖ κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ,

αὐτὸς δ' αὖτ' ἐρέεινε σὺβώτην ἄγχι παραστιάς· 190
 „τίς δὴ ὅδε ξεῖνος νέον εἰλήλουθε, σὺβῶτα,
 ἡμέτερον πρὸς δῶμα; τέων δ' ἐξ εὐχεται εἶναι
 ἀνδρῶν; ποῦ δέ νύ οἱ γενεὴ καὶ πατρὶς ἄρουρα;
 δύσμορος· ἥ τε ἔοικε δέμας βασιλῆϊ ἄνακτι·
 ἀλλὰ θεοὶ δυνόωσι πολυπλάγκτους ἀνθρώπους, 195
 ὁππότε καὶ βασίλειυσιν ἐπικλώσονται διζύν.“

ἥ καὶ δεξιτερῇ δειδίσκετο χειρὶ παραστιάς,
 καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „χαῖρε, πάτερ ὦ ξεῖνε. γένοιτό τοι ἐς περ ὀπίσσω
 ὄλβος· ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχειαι πολέεσσιν. 200
 Ζεῦ πάτερ, οὗ τις σεῖο θεῶν ὀλωτέρος ἄλλος·
 οὐκ ἐλεαίρεις ἄνδρας, ἐπὴν δὴ γεῖναι αὐτός,
 μισγέμεναι κακότητι καὶ ἄλγεσι λευγαλέοισιν.
 ἴδιον, ὥς ἐνόησα, δεδάκρυνται δέ μοι ὕσσε
 μνησαμένῳ Ὀδυσῆος, ἐπεὶ καὶ κεῖνον ὀίω 205
 τοιάδε λαΐφε' ἔχοντα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι,
 εἴ που ἔτι ζῶει καὶ ὄρᾳ φάος ἡελίοιο.
 εἰ δ' ἤδη τέθνηκε καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν,
 ὦ μοι ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὅς μ' ἐπὶ βουσὶν
 εἶσ' ἔτι τυτθὸν ἐόντα Κεφαλλήνων ἐνὶ δήμῳ. 210
 νῦν δ' αἶ μὲν γίγνονται ἀθέσφατοι, οὐδέ κεν ἄλλως
 ἀνδρὶ γ' ὑποσταχύοιτο βοῶν γένος εὐρυμετώπων·
 τὰς δ' ἄλλοι με κέλονται ἀγινέμεναι σφίσιν αὐτοῖς
 ἔδμεναι· οὐδέ τι παιδὸς ἐνὶ μεγάροις ἀλέγουσιν,
 οὐδ' ὀπιδα τρομέουσι θεῶν· μεμάασι γὰρ ἤδη 215
 κτήματα δάσσασθαι δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος.
 αὐτὰρ ἐμοὶ τόδε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
 πόλλ' ἐπιδινεῖται· μάλα μὲν κακὸν νῆος ἐόντος
 ἄλλων δῆμον ἰκέσθαι ἰόντ' ἀντήσι βόεσσιν,
 ἄνδρας ἐς ἀλλοδαπούς, τὸ δ' ἔδριγιον, αὐθι μένοντα 220

βουσὶν ἐπ' ἄλλοτρίησι καθήμενον ἄλγεα πάσχειν.
καὶ κεν δὴ πάλαι ἄλλον ὑπερμενέων βασιλῆων
ἐξικόμην φεύγων, ἐπεὶ οὐκέτ' ἀνεκτὰ πέλονται·
ἀλλ' ἔτι τὸν δύστηνον δίομαι, εἰ ποθεν ἐλθὼν
ἀνδρῶν μνηστῆρων σκέδασιν κατὰ δῶματα θείη.“ 225

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
„βουκόλ', ἐπεὶ οὔτε κακῷ οὔτ' ἄφρονι φωτὶ ἔοικας,
γινώσκω δὲ καὶ αὐτός, ὅ τοι πινυτὴ φρένας ἵκει,
τοῖνεκά τοι ἐρέω καὶ ἐπὶ μέγαν ὄρκον ὁμοῦμαι.

ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ξενίῃ τε τράπεζα 230

ἴστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,
ἣ σέθεν ἐνθάδ' ἐόντος ἐλεύσεται οἴκαδ' Ὀδυσσεύς,
σοῖσιν δ' ὀφθαλμοῖσιν ἐπόψαι, αἶ κ' ἐθέλῃσθα,
κτεινομένους μνηστῆρας, οἳ ἐνθάδε κοιρανέουσιν.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ· 235
„αἶ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τελέσειε Κρονίων·
γνοίης χ', οἷη ἐμὴ δύναμις καὶ χεῖρες ἔπονται.“

ὥς δ' αὐτως Ἐύμαιος ἐπεύξατο πᾶσι θεοῖσιν
νοστήσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε.

ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον· 240
μνηστῆρες δ' ἄρα Τηλεμάχῳ θάνατόν τε μόρον τε
ἥρπυιον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀριστερὸς ἤλυθεν ὄρνις,
αἰετὸς ὑψιπέτης, ἔχε δὲ τρήρωνα πέλειαν.

τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
„ὦ φίλοι, οὐχ ἡμῖν συνθεύσεται ἥδε γε βουλή, 245
Τηλεμάχοιο φόνος· ἀλλὰ μνησώμεθα δαιτὸς.“

ὥς ἔφατ' Ἀμφίνομος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
ἐλθόντες δ' ἐς δῶματ' Ὀδυσῆος θείοιο
χλαῖνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
οἳ δ' ἴερευον ὕις μεγάλους καὶ πίονας αἶγας, 250
ἴρευον δὲ σύας σιάλους καὶ βοῦν ἀγελαῖην·

σπλάγχχνα δ' ἄρ' ὀπτήσαντες ἐνώμων, ἐν δέ τε οἶνον
 κρητῆρσιν κερδώντο· κύπελλα δὲ νεῖμε συβώτης.
 σῖτον δέ σφ' ἐπένειμε Φιλοίτιος, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
 καλοῖς ἐν κανέοισιν, ἐφνοχόει δὲ Μελανθεύς. 255
 οἱ δ' ἐπ' ὀνειάθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱάλλον.

Τηλέμαχος δ' Ὀδυσῆα καθίδρυνε, κέρδεα νωμῶν,
 ἐντὸς ἐυσταθέος μεγάρου, παρὰ λάϊνον οὐδόν,
 δίφρον αἰκέλιον παραθεὶς ὀλίγην τε τράπεζαν·
 παρ δ' ἐτίθει σπλάγχχνων μοίρας, ἐν δ' οἶνον ἔχευεν 260
 ἐν δέπαϊ χρυσέῳ, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 „ἐντανυτοῖ νῦν ἦσο μετ' ἀνδράσιν οἴνοποτάζων.
 κερτομίας δέ τοι αὐτὸς ἐγὼ καὶ χεῖρας ἀφῆξω
 πάντων μνηστήρων, ἐπεὶ οὗ τοι δῆμιός ἐστιν
 οἶκος ὅδ', ἀλλ' Ὀδυσῆος, ἐμοὶ δ' ἐκτήσατ' ἐκεῖνος. 265
 ὑμεῖς δέ, μνηστήρες, ἐπίσχετε θυμὸν ἐνιπῆς
 καὶ χειρῶν, ἵνα μὴ τις ἕρις καὶ νεῖκος ὄρηται.“

ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ὁδᾶξ ἐν χεῖλεσι φύντες
 Τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευεν.
 τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Ἑυπείθεος υἱός· 270
 „καὶ χαλεπὸν περ ἐόντα δεχώμεθα μῦθον, Ἀχαιοί,
 Τηλεμάχου· μάλα δ' ἡμῖν ἀπειλήσας ἀγορεύει·
 οὐ γὰρ Ζεὺς εἶασε Κρονίων· τῷ κέ μιν ἦδη
 παύσαμεν ἐν μεγάροισι λιγύν περ ἐόντ' ἀγορητήν.“

ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος, ὃ δ' ἄρ' οὐκ ἐμπάζετο μῦθων. 275
 κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστνυ θεῶν ἱερὴν ἐκατόμβην
 ἦγον· τοὶ δ' ἀγέροντο κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ
 ἄλσος ὑπο σκιερὸν ἐκατηβόλου Ἀπόλλωνος.

οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρῆ' ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,
 μοίρας δασσάμενοι δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα. 280
 παρ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆι μοῖραν θέσαν, οἷ πονέοντο,
 ἴσην, ὥς αὐτοὶ περ ἐλάγχχανον· ὥς γὰρ ἀνώγειν

Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θεῖοιο.

μνηστῆρας δ' οὐ πάμπαν ἀγήνορας εἶα Ἀθήνη
λώβης ἴσχεσθαι θυμαλγέος, ὅφρ' ἔτι μᾶλλον 285

δύη ἄχος κραδίην Λαερτιάδην Ὀδυσῆα.

ἦν δέ τις ἐν μνηστῆρσιν ἀνὴρ ἀθεμίστια εἰδώς,
Κτήσιππος δ' ὄνομ' ἔσκε, Σάμῃ δ' ἐνὶ οἴκῳ ἔναιεν·

ὅς δῃ τοι κτεάτεσσι πεποιθὼς θεσπεσίοισιν
μνάσκει' Ὀδυσσῆος δὴν οἰχομένοιο δάμαρτα. 290

ὅς ῥα τότε μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μετηύδα·

„κέκλυτέ μεν, μνηστῆρες ἀγήνορες, ὅφρα τι εἴπω.

μοῖραν μὲν δὴ ξεῖνος ἔχει πάλαι, ὥς ἐπέοικεν,

ἴσῃν· οὐ γὰρ καλὸν ἀτέμβειν οὐδὲ δίκαιον

ξεῖνους Τηλεμάχου, ὅς κεν τάδε δώμαθ' ἵκηται· 295

ἀλλ' ἄγε οἱ καὶ ἐγὼ δῶ ξείνιον, ὅφρα καὶ αὐτὸς

ἦε λοετροχόῳ δῶῃ γέρας ἡέ τῳ ἄλλῳ

δμῶων, οὐ κατὰ δώματ' Ὀδυσσῆος θεῖοιο.“

ὧς εἰπὼν ἔρριψε βοὸς πόδα χειρὶ παχείῃ,
κείμενον ἐκ κανέοιο λαβών· ὁ δ' ἀλεύατ' Ὀδυσσεὺς 300

ἦκα παρακλίνας κεφαλὴν, μείδησε δὲ θυμῷ
σαρδάνιον μάλα τοῖον· ὁ δ' εὖδμητον βάλε τοῖχον.

Κτήσιππον δ' ἄρα Τηλέμαχος ἠνίπαπε μύθῳ·

„Κτήσιππ', ἦ μάλα τοι τόδε κέρδιον ἔπλετο θυμῷ·

οὐκ ἔβαλες τὸν ξεῖνον· ἀλεύατο γὰρ βέλος αὐτός. 305

ἦ γάρ κέν σε μέσον βάλον ἔγχεϊ ὀξυόεντι,

καὶ κέ τοι ἀντὶ γάμοιο πατὴρ τάφον ἀμφεπονεῖτο

ἐνθάδε. τῷ μὴ τίς μοι ἀεικείας ἐνὶ οἴκῳ

φαινέτω· ἦδη γὰρ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα,

ἔσθλά τε καὶ τὰ χέρηα· πάρος δ' ἔτι νῆπιος ἦα. 310

ἀλλ' ἔμπης τάδε μὲν καὶ τέτλαμεν εἰσορόωντες,

μήλων σφαζομένων οἴνοιο τε πινομένοιο

καὶ σίτου· χαλεπὸν γὰρ ἐρυκακέειν ἔνα πολλούς.

ἀλλ' ἄγε μηκέτι μοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες·
 εἰ δ' ἤδη μ' αὐτὸν κτεῖναι μενεαίνετε χαλκῷ, 315
 καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺν κέρδιον εἴη
 τεθνάμεν ἢ τάδε γ' αἰὲν ἀεικέα ἔργ' ὀράσθαι,
 ξείνους τε στυφελιζομένους δμῳάς τε γυναικας
 ῥυστάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά."

ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ. 320
 ὁψὲ δὲ δὴ μετέειπε Λαμαστοριίδης Ἀγέλαος·
 „ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δὴ τις ἐπὶ ῥηθέντι δικαίῳ
 ἀντιβίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος χαλεπαῖνοι·
 μήτε τι τὸν ξεῖνον στυφελίζετε μήτε τιν' ἄλλον 325
 δμῶν, οἳ κατὰ δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.
 Τηλεμάχῳ δέ κε μῦθον ἐγὼ καὶ μητέρῳ φαίην
 ἥπιον, εἰ σφῶιν κραδίῃ ἄδοι ἀμφοτέροισιν.
 ὄφρα μὲν ὑμῖν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπειν
 νοστήσειν Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε,
 τόφρ' οὐ τις νέμεσις μενέμεν τ' ἦν ἰσχύμεναί τε 330
 μνηστῆρας κατὰ δώματ', ἐπεὶ τόδε κέρδιον ἦεν,
 εἰ νόστησ' Ὀδυσσεὺς καὶ ὑπότροπος ἵκετο δῶμα.
 νῦν δ' ἤδη τόδε δῆλον, ὃ τ' οὐκέτι νόστιμός ἐστιν·
 ἀλλ' ἄγε, σῇ τάδε μητρὶ παρεξόμενος κατάλεξον,
 γήμασθ', ὅς τις ἄριστος ἀνὴρ καὶ πλεῖστα πόρῃσιν, 335
 ὄφρα σὺ μὲν χαίρων πατρώια πάντα νέμῃαι
 ἔσθων καὶ πίνων, ἣ δ' ἄλλου δῶμα κομίζῃ."

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΰδα·
 „οὐ μὰ Ζῆν', Ἀγέλαε, καὶ ἄλγεα πατρὸς ἐμοῖο,
 ὅς που τῇλ' Ἰθάκης ἢ ἔφθιται ἢ ἀλάληται, 340
 οὐ τι διατρίβω μητρὸς γάμον, ἀλλὰ κελεύω
 γήμασθ', ᾧ κ' ἐθέλῃ, ποτὶ δ' ἄσπετα δῶρα δίδωμι·
 αἰδέομαι δ' ἀέκουσαν ἀπὸ μεγάροιο διέσθαι
 μύθῳ ἀναγκάῳ· μὴ τοῦτο θεὸς τελέσειεν."

ὥς φάτο Τηλέμαχος, μνηστῆρσι δὲ Παλλὰς Ἀθήνη 345
 ἄσβεστον γέλω ὤρσε, παρέπλαγγεν δὲ νόημα.
 οἱ δ' ἤδη γναθμοῖσι γελῶων ἀλλοτρίοισιν,
 αἰμοφόρουκτα δὲ δὴ κρέα ἤσθιον· ὅσσε δ' ἄρα σφέων
 δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ' ὤϊετο θυμός.
 τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής· 350

„ἅ δειλοί, τί κακὸν τόδε πάσχετε; νυκτὶ μὲν ὑμέων
 εἰλύεται κεφαλαί τε πρόσωπά τε νέρθε τε γούνα,
 οἰμωγὴ δὲ δέδηγε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί,
 αἶματι δ' ἐρράδαται τοῖχοι καλαί τε μεσούμαι.
 εἰδῶλων δὲ πλέον πρόθυρον, πλείη δὲ καὶ αὐλή, 355
 ἱεμένων ἐρεβόσδε ὑπὸ ζόφον· ἥελιος δὲ
 οὐρανοῦ ἐξαπόλωλε, κακὴ δ' ἐπιδέδρομεν ἀχλύς.“

ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν.
 τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἦρχ' ἀγορεύειν·
 „ἀφραίνει ξεῖνος νέον ἄλλοθεν εἰληλουθῶς. 360
 ἀλλὰ μιν αἶψα, νέοι, δόμου ἐκπέμψασθε θύραζε
 εἰς ἀγορὴν ἐρχεσθαι, ἐπεὶ τάδε νυκτὶ εἴσκει.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
 „Εὐρύμαχ', οὗ τί σ' ἄνωγα ἐμοὶ πομπῆας ὀπάξειν·
 εἰσί μοι ὀφθαλμοί τε καὶ οὖατα καὶ πόδες ἄμφω 365
 καὶ νόος ἐν στήθεσσι τετυγμένος, οὐδὲν ἀεικής·
 τοῖς ἔξειμι θύραζε, ἐπεὶ νοέω κακὸν ὕμιν
 ἐρχόμενον, τό κεν οὗ τις ὑπεκφύγοι οὐδ' ἀλέαιτο
 μνηστῆρων, οἳ δῶμα κατ' ἀντιθέου Ὀδυσῆος
 ἀνέρας ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανάσθε.“ 370

ὥς εἰπὼν ἐξῆλθε δόμων ἐν ναιετάοντων,
 ἵκετο δ' ἐς Πείραιον, ὃ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο.
 μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ἐς ἀλλήλους ὀρόωντες
 Τηλέμαχον ἐρέθιζον, ἐπὶ ξείνοισι γελῶντες.
 ὧδε δέ τις εἶπεσκε νέων ὑπερηνοροόντων· 375

„Τηλέμαχ', οὐ τις σεῖο κακοξυνώτερος ἄλλος.
οἶον μὲν τινα τοῦτον ἔχεις ἐπίμαστον ἀλήτην,
σίτου καὶ οἴνου κεχρημένον, οὐδέ τι ἔργων
ἔμπαιον οὐδὲ βίης, ἀλλ' αὐτως ἄχθος ἀρούρης·
ἄλλος δ' αὐτέ τις οὗτος ἀνέστη μαντεύεσθαι. 380

ἀλλ' εἰ μοί τι πίθοιο· τό κεν πολὺ κέρδιον εἶη·
τοὺς ξείνους ἐν νηὶ πολυκλήιδι βαλόντες
ἐς Σικελοὺς πέμψωμεν, ὅθεν κέ τοι ἄξιον ἄλφειν.“
ὣς ἔφασαν μνηστῆρες· ὁ δ' οὐκ ἐμπάξετο μύθων,
ἀλλ' ἀκέων πατέρα προσεδέρεκετο δέγμενος αἰεὶ, 385
ὁππότε δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει.

ἥ δὲ κατ' ἄντηστιν θεμένη περικαλλέα δίφρον
κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια,
ἀνδρῶν ἐν μεγάροισιν ἐκάστου μῦθον ἄκουεν.
δεῖπνον μὲν γὰρ τοί γε γελῶντες τετύνκοντο 390
ἡδύ τε καὶ μενοεικές, ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἱέρευσαν·
δόρπον δ' οὐκ ἄν πως ἀχαρίστερον ἄλλο γένοιτο,
οἶον δὴ τάχ' ἔμελλε θεὰ καὶ καρτερός ἀνὴρ
θησέμεναι· πρότεροι γὰρ ἀεικέα μηχανόωντο.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Φ.

Τόξου θέσις.

τῇ δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεά, γλανκῶπις Ἀθήνη,
κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρωνι Πηνελοπείῃ,
τόξον μνηστῆρεσσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον
ἐν μεγάροις Ὀδυσῆος ἀέθλια καὶ φόνου ἀρχήν.
κλίμακα δ' ὑψηλὴν προσεβήσετο οἶο δόμοιο, 5

εἴλετο δὲ κληῖδ' ἐνκαμπέα χειρὶ παχείῃ
 καλὴν χαλκείην· κώπη δ' ἐλέφαντος ἐπῆεν.
 βῆ δ' ἵμεναι θαλαμόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
 ἔσχατον· ἔνθα δέ οἱ κειμήλια κεῖτο ἄνακτος,
 χαλκός τε χρυσός τε πολύκητός τε σίδηρος, 10
 ἔνθα δὲ τόξον ἔκειτο παλίντονον ἠδὲ φαρέτρη
 ἰοδόκος, πολλοὶ δ' ἔνεσαν στουόεντες διστοί,
 δῶρα, τὰ οἱ ξεῖνος Λακεδαίμονι δῶκε τυχήσας
 Ἴφίτος Εὐρυτίδης ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν.
 τῷ δ' ἐν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλλήλοιν 15
 οἴκῳ ἐν Ὀριτιλόχοιο δαΐφρονος. ἦ τοι Ὀδυσσεὺς
 ἦλθε μετὰ χρεῖος, τό ῥά οἱ πᾶς δῆμος ὕφελλεν·
 μῆλα γὰρ ἔξ Ἰθάκης Μεσσήνιοι ἄνδρες ἄειραν
 νηυσὶ πολυκλήισι τριηκόσι' ἠδὲ νομῆας.
 τῶν ἔνεκ' ἐξεσίην πολλὴν ὁδὸν ἦλθεν Ὀδυσσεὺς 20
 παιδνὸς ἑὸν· πρὸ γὰρ ἦκε πατὴρ ἄλλοι τε γέροντες.
 Ἴφίτος αὖθ' ἵππους διζήμενος, αἴ οἱ ὄλοντο
 δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι ταλαεργοί·
 αἶ δὴ οἱ καὶ ἔπειτα φόνος καὶ μοῖρα γέγοντο, 25
 ἐπεὶ δὴ Διὸς υἱὸν ἀφίκετο καρτερόθυμον,
 φῶθ' Ἡρακλῆα, μεγάλων ἐπίστωρα ἔργων,
 ὃς μιν ξεῖνον ἐόντα κατέκτανεν ὃ ἐνὶ οἴκῳ,
 σχέτλιος, οὐδὲ θεῶν ὕπιν ἠδέσασ' οὐδὲ τράπεζαν
 τήν, ἣν οἱ παρέθηκεν· ἔπειτα δὲ πέφνε καὶ αὐτόν,
 ἵππους δ' αὐτὸς ἔχε κρατερώνυχας ἐν μεγάροισιν. 30
 τὰς ἐρέων Ὀδυσῆϊ συνήντετο, δῶκε δὲ τόξον,
 τὸ πρὶν μὲν ῥ' ἐφόρει μέγας Εὐρυτος, αὐτὰρ ὁ παιδὶ
 κάλλιπ' ἀποθνήσκων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν.
 τῷ δ' Ὀδυσσεὺς ξίφος ὀξὺ καὶ ἄλκιμον ἔγχος ἔδωκεν,
 ἀρχὴν ξεινοσύνης προσκηδέος, οὐδὲ τραπέζῃ 35
 γνώτην ἀλλήλων· πρὶν γὰρ Διὸς υἱὸς ἐπεφνε

Ἴφιτον Εὐρυτίδην ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν,
 ὅς οἱ τόξον ἔδωκε. τὸ δ' οὐ ποτε δῖος Ὀδυσσεὺς
 ἐρχόμενος πολεμόνδε μελαινάων ἐπὶ νηῶν
 ἤρειτ', ἀλλ' αὐτοῦ μνημα ξεινοιο φίλοιο 40
 κέσκετ' ἐνὶ μεγάροισι, φόρει δέ μιν ἥς ἐπὶ γαίης.

ἡ δ' ὅτε δὴ θάλαμον τὸν ἀφίκετο δῖα γυναικῶν
 οὐδόν τε δρύνουν προσεβήσετο, τὸν ποτε τέκτων
 ξέσσειν ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ σταθμῇν ἴθυνεν,
 ἐν δὲ σταθμοὺς ἄρσε, θύρας δ' ἐπέθηκε φαιινάς, 45
 αὐτίκ' ἄρ' ἢ γ' ἱμάντα θοῶς ἀπέλυσε κορώνης,
 ἐν δὲ κληῖδ' ἤκε, θυρέων δ' ἀνέκοπτεν ὀχῆας
 ἅντα τιτυσκομένη. τὰ δ' ἀνέβραχεν ἥντε ταῦρος
 βοσκόμενος λειμῶνι, τόσ' ἔβραχε καλὰ θύρετρα
 πληγέντα κληῖδι, πετάσθησαν δέ οἱ ὦκα. 50

ἡ δ' ἄρ' ἐφ' ὑψηλῆς σανίδος βῆ· ἔνθα δὲ χηλοὶ
 ἔστασαν, ἐν δ' ἄρα τῇσι θυνώδεα εἴματ' ἔκειτο.
 ἔνθεν ὀρεξαμένη ἀπὸ πασσάλου αἴνυτο τόξον
 αὐτῷ γωρυτῷ, ὅς οἱ περὶκείτο φαιινός.
 ἔξομένη δὲ κατ' αὐτῇ, φίλοις ἐπὶ γούνασι θεῖσα, 55
 κλαῖε μάλα λιγέως, ἐκ δ' ἤρρε τόξον ἄνακτος.
 ἡ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
 βῆ ῥ' ἵμεναι μεγαρόνδε μετὰ μνηστῆρας ἀγανούς
 τόξον ἔχουσ' ἐν χειρὶ παλίντονον ἠδὲ φαρέτρην
 ἰοδόκον· πολλοὶ δ' ἔνεσαν στονόεντες διστοί. 60
 τῇ δ' ἄρ' ἄμ' ἀμφίπολοι φέρον ὄγκιον, ἔνθα σίδηρος
 κείτο πολὺς καὶ χαλκός, ἀέθλια τοῖο ἄνακτος.
 ἡ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
 στῇ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
 ἅντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα, 65
 [ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἐκάτερθε παρέστη.]
 αὐτίκα δὲ μνηστῆρσι μετηύδα καὶ φάτο μῦθον·

„κέκλυτέ μεν, μνηστῆρες ἀγήνορες, οἳ τόδε δῶμα
 ἐχράετ' ἐσθιέμεν καὶ πινέμεν ἐμμενῆς αἰεὶ
 ἀνδρὸς ἀποιχομένοιο πολὺν χρόνον· οὐδέ τιν' ἄλλην το
 μύθου ποιήσασθαι ἐπισχεσίην ἐδύνασθε,
 ἀλλ' ἐμὲ ἰέμενοι γῆμαι θέσθαι τε γυναιῖκα.
 ἀλλ' ἄγετε, μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνεται' ἄεθλον.
 θήσω γὰρ μέγα τόξον Ὀδυσσῆος θείοιο·
 ὃς δέ κε ῥηίτατ' ἐντανύσῃ βιδὺν ἐν παλάμῃσιν 75
 καὶ διοίστευσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
 τῷ κεν ἄμ' ἐσποίμην νοσφισσαμένη τόδε δῶμα
 κουριδίον, μάλα καλόν, ἐνίπλειον βιότοιο,
 τοῦ ποτὲ μεμνήσεσθαι δίομαι ἐν περ ὀνείρῳ.“

ὣς φάτο καὶ ῥ' Ἐύμαιον ἀνώγει, δῖον ὑφορβόν, 80
 τόξον μνηστῆρεσσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον.
 δακρύσας δ' Ἐύμαιος ἐδέξατο καὶ κατέθηκεν·
 κλαίῃ δὲ βουκόλος ἄλλοθ', ἐπεὶ ἶδε τόξον ἄνακτος.
 Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
 „νήπιοι ἀγροῖῳται, ἐφημέρια φρονέοντες, 85
 ἃ δειλῷ, τί νυ δάκρυ κατεΐβειτον ἠδὲ γυναικὶ
 θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὀρίνεται; ἦ τε καὶ ἄλλως
 κεῖται ἐν ἄλγεσι θυμός, ἐπεὶ φίλον ὦλεσ' ἀκοίτην.
 ἀλλ' ἀκέων δαίνυσθε καθήμενοι, ἥδ' οὐραζε
 κλαίετον ἐξελθόντε, κατ' αὐτόθι τόξα λιπόντε, 90
 μνηστῆρεσσιν ἄεθλον ἀάατον· οὐ γὰρ οἶω
 ῥηιδίως τόδε τόξον εὐξοον ἐντανύεσθαι.
 οὐ γάρ τις μέτα τοῖος ἀνὴρ ἐν τοῖσδεσι πᾶσιν,
 οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν. ἐγὼ δέ μιν αὐτὸς ὕπωπα·
 καὶ γὰρ μνημῶν εἰμὶ, πάϊς δ' ἔτι νήπιος ἦα.“ 95

ὣς φάτο, τῷ δ' ἄρα θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπειν
 νευρὴν ἐντανύσειν διοίστευσεν τε σιδήρου·
 ἦ τοι διστοῦ γε πρῶτος γεύσεσθαι ἔμελλεν

ἐκ χειρῶν Ὀδυσῆος ἀνύμονος, ὃν τότ' ἀτίμα
ἤμενος ἐν μεγάροις, ἐπὶ δ' ὥρνευε πάντας ἐταίρους. 100

τοῖσι δὲ καὶ μετέειπ' ἱερὴ ἷς Τηλεμάχοιο·
„ὦ πόποι, ἣ μάλα με Ζεὺς ἄφρονα θῆκε Κρονίων.
μήτηρ μὲν μοί φησι φίλη, πινυτή περ ἐοῦσα,
ἄλλω ἅμ' ἔψεσθαι νοσφισσαμένη τόδε δῶμα·
αὐτὰρ ἐγὼ γελῶ καὶ τέρομαι ἄφρονι θυμῷ. 105
ἀλλ' ἄγετε, μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνεται ἄεθλον,
οἷη νῦν οὐκ ἔστι γυνὴ κατ' Ἀχαιίδα γαῖαν,
οὔτε Πύλου ἱερῆς οὔτ' Ἀργεος οὔτε Μυκῆνης·
[οὔτ' αὐτῆς Ἰθάκης οὔτ' ἠπείροιο μελαίνης]

καὶ δ' αὐτοὶ τό γε ἴστε· τί με χρὴ μητέρως αἶνον; 110
ἀλλ' ἄγε μὴ μύνησι παρέλκετε, μηδ' ἔτι τόξου
δηρὸν ἀποτροπᾶσθε τανυστύος, ὄφρα ἴδωμεν.
καὶ δέ κεν αὐτὸς ἐγὼ τοῦ τόξου πειρησαίμην.
εἰ δέ κεν ἐντανύσω διοῖστεύσω τε σιδήρου,
οὐ κέ μοι ἀχνυμένω τάδε δώματα πότνια μήτηρ 115
λείποι ἅμ' ἄλλω ἰοῦσ', ὅτ' ἐγὼ κατόπισθε λιποίμην,
οἷός τ' ἤδη πατρὸς ἀέθλια κάλ' ἀνελέσθαι.“

ἣ καὶ ἀπ' ὧμοιν χλαῖναν θέτο φοινικέεσσαν
ὀρθὸς ἀναΐξας, ἀπὸ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὧμων.
πρῶτον μὲν πελέκεας στήσεν, διὰ τάφρον ὀρύξας 120
πᾶσι μίαν μακρὴν, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν,
ἀμφὶ δὲ γαῖαν ἔναξε. τάφος δ' ἔλε πάντας ἰδόντας,
ὥς ἐνκόσμως στήσε, πάρος δ' οὐ πῶ ποτ' ὀπώπειν.
στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν καὶ τόξου πειρήτιζεν.
τρὶς μὲν μιν πελέμιξεν ἐρύσσεσθαι μενεαίνων, 125
τρὶς δὲ μεθῆκε βίης, ἐπιελπόμενος τό γε θυμῷ,
νευρὴν ἐντανύσειν διοῖστεύσειν τε σιδήρου.
καὶ νύ κε δὴ ῥ' ἐτάνυσσε βίη τὸ τέταρτον ἀνέλκων,
ἀλλ' Ὀδυσσεὺς ἀνένευε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένον περ.

τοῖς δ' αὖτις μετέειψ' ἱερὴ ἕς Τηλεμάχοιο· 130
 „ὦ πόποι, ἦ καὶ ἔπειτα κακόφ' τ' ἔσομαι καὶ ἄκικυς,
 ἥνέ νεώτερός εἰμι καὶ οὐ πῶ χερσὶ πέποιθα
 [ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ.]
 ἀλλ' ἄγεθ', οἷ περ ἐμεῖο βίη προφερέστεροί ἐστε,
 τόξου πειρήσασθε, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.“ 135

ὣς εἰπὼν τόξον μὲν ἀπὸ ἔο θῆκε χαμᾶζε,
 κλίνας κολλητήῃσιν ἐνξέστης στανίδεσσιν·
 αὐτοῦ δ' ὠκὺ βέλος καλῇ προσέκλινε κορώνῃ,
 ὅψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἔξετ' ἐπὶ θρόνον, ἐνθεν ἀνέστη.
 τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Ἑυπείθεος υἱός· 140
 „ὄρνυσθ' ἐξεΐης ἐπιδέξια πάντες ἐταῖροι,
 ἀρξάμενοι τοῦ χώρου, ὅθεν τέ περ οἴνοχοεύει.“

ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
 Λειώδης δ' ἑκὼς πρῶτος ἀνίστατο Οἴνοπος υἱός,
 ὃ σφι θυοσκόος ἔσκε, παρὰ κρητῆρα δὲ καλὸν 145
 ἔξε μυχοΐτατος αἰεὶ· ἀτασθαλῆαι δὲ οἱ οἴῳ
 ἐχθραὶ ἔσαν, πᾶσιν δὲ νεμέσσα μνηστήρεσσιν.
 ὅς ῥα τότε πρῶτος τόξον λάβε καὶ βέλος ὠκύ.
 στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν καὶ τόξου πειρήτιζεν,
 οὐδέ μιν ἐντάνυσσε· πρὶν γὰρ κάμε χεῖρας ἀνέλκων 150
 ἀτρίπτους ἀπαλὰς. μετὰ δὲ μνηστήρεσσιν ἔειπεν·
 „ὦ φίλοι, οὐ μὲν ἐγὼ τανύω, λαβέτω δὲ καὶ ἄλλος·
 πολλοὺς γὰρ τόδε τόξον ἀριστήας κεκαδήσει
 θυμοῦ καὶ ψυχῆς, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
 τεθνᾶμεν ἢ ζῶοντας ἀμαρτεῖν, οὗ θ' ἔνεκ' αἰεὶ 155
 ἐνθάδ' ὀμιλέομεν, ποτιδέγμενοι ἡμᾶτα πάντα.
 νῦν μὲν τις καὶ ἔλπετ' ἐνὶ φρεσὶν ἠδὲ μενοινᾷ
 γῆμαι Πηνελόπειαν, Ὀδυσσεὺς παρ᾽ ἀκοῖτιν·
 αὐτὰρ ἐπὴν τόξου πειρήσεται ἠδὲ ἰδθται,
 ἄλλην δὴ τιν' ἔπειτα Ἀχαιιάδων ἐνπέπλων 160

μνάσθω ἐέδνοισιν διζήμενος· ἡ δὲ κ' ἔπειτα
γῆμαιθ', ὅς κε πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι.“

ὣς ἄρ' ἐφώνησεν καὶ ἀπὸ ἔο τόξον ἔθηκεν,
κλίνας κολλητῆσιν ἐυξέστης στανίδεσσιν·
αὐτοῦ δ' ὦκὺ βέλος καλῇ προσέκλινε κορώνῃ, 165
ἅψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπὶ θρόνου, ἔνθεν ἀνέστη.
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
„Λειῶδες, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε, νεμεσσωμαι δέ τ' ἀκούων,
εἰ δὴ τοῦτό γε τόξον ἀριστῆας κεκαδήσει 170
θυμοῦ καὶ ψυχῆς, ἐπεὶ οὐ δύνασαι σὺ τανύσσαι.
οὐ γάρ τοι σέ γε τοῖον ἐρεῖναιτο πότνια μήτηρ,
οἶόν τε ῥυτῆρα βιοῦ τ' ἔμεναι καὶ ὀιστῶν·
ἄλλ' ἄλλοι τανύουσι τάχα μνηστῆρες ἀγανοί.“

ὣς φάτο, καὶ ῥ' ἐκέλευσε Μελάνθιον αἰπόλον αἰγῶν· 175
„ἄγρει δὴ, πῦρ κῆον ἐνὶ μεγάροισι, Μελανθεῦ,
πὰρ δὲ τίθει δίφρον τε μέγαν καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ·
ἐκ δὲ στέατος ἔνεικε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἑόντος,
ὄφρα νέοι θάλποντες, ἐπιχρῖοντες ἀλοιφῇ,
τόξον πειρώμεσθαι καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.“ 180

ὣς φάθ', ὁ δ' αἰψ' ἀνέκαιε Μελάνθιος ἀκάματον πῦρ,
πὰρ δὲ φέρων δίφρον θῆκεν καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ·
ἐκ δὲ στέατος ἔνεικε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἑόντος.
τῷ ῥα νέοι θάλποντες ἐπειρῶντ', οὐδὲ δύναντο
ἐντανύσαι, πολλὸν δὲ βίης ἐπιδευέες ἦσαν. 185

Ἀντίνοος δ' ἔτ' ἐπεῖχε καὶ Εὐρύμαχος θεοειδής,
ἄρχοι μνηστῆρων· ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.

τῷ δ' ἐξ οἴκου βῆσαν ὁμαρτήσαντες ἅμ' ἅμφω
βουκόλος ἡδὲ συφορβὸς Ὀδυσσεῆος θείοιο·
ἐκ δ' αὐτὸς μετὰ τοὺς δόμον ἤλυθε δῖος Ὀδυσσεύς. 190
ἄλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐκτὸς θυρέων ἔσαν ἡδὲ καὶ αὐλῆς,

φθιγξάμενός σφ' ἐπέεσσι προσηύδα μελιχίοισιν·
 „βουκόλε καὶ σὺ σφυροβέ, ἔπος τί κε μυθήσaiμην,
 ἢ αὐτὸς κεῦθω; φάσθαι δέ με θυμὸς ἀνώγει.
 ποιοὶ κ' εἴτ' Ὀδυσῇ ἀμυνέμεν, εἰ ποθεν ἔλθοι 195
 ὧδε μάλ' ἐξαπίνης καὶ τις θεὸς αὐτὸν ἐνείκαι;
 ἢ κε μνηστῆρεσσιν ἀμύνοιτ' ἢ Ὀδυσῇ;
 εἵπαθ', ὅπως ὑμέας κραδίη θυμὸς τε κελεύει.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ·
 „Ζεῦ πάτερ, αἶ γὰρ τοῦτο τελευτήσaiας ἐέλδωρ· 200
 ὥς ἔλθοι μὲν κεῖνος ἀνὴρ, ἀγάγοι δέ εἰ δαίμων·
 γνολῆς χ', οἷη ἐμὴ δύναμις καὶ χεῖρες ἔπονται.“

ὧς δ' αὐτως Ἑύμαιος ἐπεύχετο πᾶσι θεοῖσιν
 νοστήσai Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε.

αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τῶν γε νόον νημερτέ' ἀνέγνω, 205
 ἐξαυτὶς σφ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
 „ἔνδον μὲν δὴ ὅδ' αὐτὸς ἐγὼ· κακὰ πολλὰ μογήσας
 ἧλυθον εἰκοστῷ ἔτει ἐς πατρίδα γαῖαν.

γιννώσκω δ', ὥς σφῶιν ἐλδομένοισιν ἱκάνω
 οἴοισι δμῶν· τῶν δ' ἄλλων οὐ τευ ἄκουσα 210
 εὐξαμένου ἐμὲ αὖτις ὑπότροπον οἴκαδ' ἰκέσθαι.
 σφῶιν δ', ὥς ἔσεται περ, ἀληθείην καταλέξω.

εἰ χ' ὑπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγανούς,
 ἄξομαι ἀμφοτέροισι ἀλόχοις καὶ κτήματ' ὀπάσσω
 οἰκία τ' ἐγγὺς ἐμεῖο τετυγμένα, καὶ μοι ἔπειτα 215
 Τηλεμάχου ἑτάρῳ τε κασιγνήτῳ τε ἔδωκεν.

εἰ δ' ἄγε δὴ, καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλο τι δείξω,
 ὄφρα μ' ἐν γνῶτον πιστωθῆτόν τ' ἐνὶ θυμῷ,
 οὐλήν, τήν ποτέ με σῶς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι
 Παρηγσόνδ' ἐλθόντα σὺν νιάσιν Αὐτολύκοιο.“ 220

ὧς εἰπὼν ῥάκεα μεγάλης ἀποέργαθεν οὐλῆς.
 τὼ δ' ἐπεὶ εἰσιδέτην ἐν τ' ἐφράσσαντο ἕκαστα,

κλαῖον ἄρ' ἀμφ' Ὀδυσῆϊ δαΐφρονι χεῖρε βαλόντε
 καὶ κύνεον ἀγαπαζόμενοι κεφαλὴν τε καὶ ὠμούς.
 ὥς δ' αὐτως Ὀδυσσεὺς κεφαλὰς καὶ χεῖρας ἔκυσσεν. 225
 καὶ νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδν φάος ἡελίοιο,
 εἰ μὴ Ὀδυσσεὺς αὐτὸς ἐρύκακε φώνησέν τε·
 „παύεσθον κλαυθμοῖο γόοιό τε, μὴ τις ἴδῃται
 ἐξελθὼν μεγάροιο, ἀτὰρ εἴπησι καὶ εἴσω.
 ἀλλὰ προμνηστῖνοι ἐσέλθετε, μῆδ' ἅμα πάντες, 230
 πρῶτος ἐγώ, μετὰ δ' ὕμμες. ἀτὰρ τόδε σῆμα τετύχθω.
 ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες, ὅσοι μνηστῆρες ἀγανοί,
 οὐκ ἐάσουσιν ἐμοὶ δόμεναι βῖδν ἡδὲ φαρέτρην·
 ἀλλὰ σύ, δῖ' Εὐμαίε, φέρων ἀνὰ δώματα τόξον
 ἐν χεῖρεσσιν ἐμοὶ θέμεναι, εἰπεῖν τε γυναιξὶν 235
 κληῖσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας,
 ἣν δέ τις ἢ στοναχῆς ἢ κτύπου ἐνδον ἀκούσῃ
 ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἔρκεσι, μὴ τι θύραζε
 προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκὴν ἔμεναι παρὰ ἔργῳ.
 σοὶ δέ, Φιλοίτιε δῖε, θύρας ἐπιτέλλομαι αὐλῆς 240
 κληῖσαι κληῖδι, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἰῆλαι.“

ὥς εἰπὼν εἰσῆλθε δόμους ἐν ναιετάοντας·
 ἔξετ' ἔπειτ' ἐπὶ δίφρον ἰὼν, ἐνθεν περ ἀνέστη.
 ἐς δ' ἄρα καὶ τὼ δμῶε ἔτῃν θείου Ὀδυσῆος.

Εὐρύμαχος δ' ἤδη τόξον μετὰ χερσὶν ἐνώμα, 245
 θάλαπιν ἐνθα καὶ ἐνθα σέλαι πυρός. ἀλλὰ μιν οὐδ' ὥς
 ἐντανύσαι δύνατο, μέγα δ' ἔστεινε κυδάλιμον κῆρ.
 ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
 „ὦ πόποι, ἦ μοι ἄχος περὶ τ' αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων.
 οὐ τι γάμου τοσσοῦτον ὀδύρομαι ἀχνύμενός περ· 250
 εἰσὶ καὶ ἄλλαι πολλαὶ Ἀχαιίδες, αἱ μὲν ἐν αὐτῇ
 ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, αἱ δ' ἄλλῃσιν πολίεσσιν·
 ἀλλ' εἰ δὴ τοσσόνδε βίης ἐπιδευέες εἰμὲν

ἀντιθέου Ὀδυσῆος, ὃ τ' οὐ δυνάμεσθα τανύσσαι
 τόξον· ἐλεγχείῃ δὲ καὶ ἐσσομένοισι πνυθέσθαι.“ 255
 τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Ἐυπείθεος υἱός·
 „Εὐρύμαχ', οὐχ οὕτως ἔσται· νοεῖς δὲ καὶ αὐτός.
 νῦν μὲν γὰρ κατὰ δῆμον ἑορτὴ τοῦ θεοῦ
 ἄγνῃ· τίς δέ κε τόξα τιταίνοιτ'; ἀλλὰ ἔκηλοι
 κάτθ'· ἀτὰρ πελέκεάς γε καὶ εἰ κ' εἰῶμεν ἅπαντας 260
 ἐστάμεν· οὐ μὲν γάρ τιν' ἀναιρήσεσθαι οἶω,
 ἐλθόντ' ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
 ἀλλ' ἄγετ', οἶνοχόος μὲν ἐπαρξάσθω δεπάεσσιν,
 ὄφρα σπείσαντες καταθείομεν ἀγκύλα τόξα·
 ἡῶθεν δὲ κέλεσθε Μελάνθιον αἰπόλον αἰγῶν 265
 αἴρας ἄγειν, αἷ πᾶσι μέγ' ἔξοχοι αἰπολίοισιν,
 ὄφρ' ἐπὶ μηρία θέντες Ἀπόλλωνι κλυτοτόξῳ
 τόξον πειρώμεσθα καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.“

ὧς ἔφατ' Ἀντίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
 τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχεναν, 270
 κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο,
 νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
 οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σπείσαν τε πῖον θ', ὅσον ἤθελε θυμός,
 τοῖς δὲ δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „κέκλυτέ μεν, μνηστῆρες ἀγκλειτῆς βασιλείης· 275
 [ὄφρ' εἴπω, τὰ με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει·]
 Εὐρύμαχον δὲ μάλιστα καὶ Ἀντίνοον θεοειδέα
 λίσσομ', ἐπεὶ καὶ τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπεν,
 νῦν μὲν παῦσαι τόξον, ἐπιτρέψαι δὲ θεοῖσιν·
 ἡῶθεν δὲ θεὸς δώσει κράτος, ᾧ κ' ἐθέλησιν. 280
 ἀλλ' ἄγ' ἐμοὶ δότε τόξον ἐύξοον, ὄφρα μεθ' ὑμῖν
 χειρῶν καὶ σθένεος πειρήσομαι, ἥ μοι ἔτ' ἔστιν
 ἔς, οἷη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν,
 ἥ ἤδη μοι ὄλεσσεν ἄλλῃ τ' ἀκομιστὴν τε.“

ὥς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσθησαν, 285
 δείσαντες, μὴ τόξον ἐύξουν ἐντανύσειεν.

Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
 „ἂ δειλὲς ξείνων, ἐνι τοι φρένες οὐδ' ἡβαιαί.
 οὐκ ἀγαπᾷς, ὃ ἔκηλος ὑπερφιάλοισι μεθ' ἡμῖν
 δαίνυσαι, οὐδέ τι δαιτὸς ἀμέρδεται, αὐτὰρ ἀκούεις 290
 μύθων ἡμετέρων καὶ ῥήσιος; οὐδέ τις ἄλλος
 ἡμετέρων μύθων ξεῖνος καὶ πτωχὸς ἀκούει.
 οἶνός σε τρώει μελιηδῆς, ὅς τε καὶ ἄλλους
 βλάπτει, ὅς ἄν μιν χανδὸν ἔλῃ μῆδ' αἰσιμα πίνῃ.
 οἶνος καὶ Κένταυρον, ἀρακλυτὸν Εὐρυτίωνα, 295
 ἄσθ' ἐνὶ μεγάρῳ μεγαθύμου Πειριθόοιο,
 ἐς Λαπίδας ἐλθόνθ'. ὁ δ' ἐπεὶ φρένας ἄσεν οἶνω,
 μαινόμενος κᾶκ' ἔρεξε δόμον κάτα Πειριθόοιο.
 ἤρωας δ' ἄχος εἶλε, διὲκ προθύρου δὲ θύραζε
 ἔλκον ἀναῖξαντες, ἀπ' οὗατα νηλεί χαλκῷ 300
 ῥινας τ' ἀμήσαντες· ὁ δὲ φρεσὶν ἦσιν ἀσθεῖς
 ἦεν ἦν ἔτην ὀχέων ἀεσίφροني θυμῷ.

ἔξ οὗ Κενταύροισι καὶ ἀνδράσι νεῖκος ἐτύχθη,
 οἳ δ' αὐτῷ πρώτῳ κακὸν εὗρετο οἶνοβαρεῖων.
 ὥς καὶ σοὶ μέγα πῆμα πιφάυσκομαι, αἶ κε τὸ τόξον 305
 ἐντανύσῃς· οὐ γάρ τευ ἐπητύος ἀντιβολήσεις
 ἡμετέρῳ ἐνὶ δῆμῳ, ἄφαρ δέ σε νηὶ μελαίνῃ
 εἰς Ἑχέτον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων,
 πέμψομεν· ἐνθεν δ' οὐ τι σαώσεται. ἀλλὰ ἔκηλος
 πίνε τε, μῆδ' ἐρίδαινε μετ' ἀνδράσι κουροτέροισιν.“ 310

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 „Ἀντίνο', οὐ μὲν καλὸν ἀτέμβειν οὐδὲ δίκαιον
 ξείνους Τηλεμάχου, ὅς κεν τάδε δώμαθ' ἴκηται.
 ἔλπεται, αἶ χ' ὁ ξεῖνος Ὀδυσσεύς μέγα τόξον
 ἐντανύσῃ χερσὶν τε βίηφί τε ἦφι πιθήσας, 315

οἰκαδέ μ' ἄξεσθαι καὶ ἐὴν θήσεσθαι ἄκοιτιν;
οὐδ' αὐτός που τοῦτό γ' ἐνὶ στήθεσσιν ἔολπεν·
μηδέ τις ὑμείων τοῦ γ' εἵνεκα θυμὸν ἀχεύων
ἐνθάδε δαινύσθω, ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ ἔοικεν.“

τὴν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἀντίον ἡὔδα· 320
„κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια,
οὐ τί σε τόνδ' ἄξεσθαι διόμεθ', οὐδὲ ἔοικεν,
ἀλλ' αἰσχυνόμενοι φάτιν ἀνδρῶν ἡδὲ γυναικῶν,
μή ποτέ τις εἰπῇσι κακώτερος ἄλλος Ἀχαιῶν·
'ἢ πολὺ χεῖρονες ἄνδρες ἀμύμονος ἀνδρὸς ἄκοιτιν 325
μνῶνται, οὐδέ τι τόξον εὐξοον ἐντανύουσιν·
ἀλλ' ἄλλος τις πτωχὸς ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
δηιδίως ἐτάνυσσε βίον, διὰ δ' ἦκε σιδήρου·
ὥς ἐρέουσ', ἡμῖν δ' ἂν ἐλέγχεα ταῦτα γένοιτο.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια· 330
„Εὐρύμαχ', οὐ πῶς ἔστιν ἐνκλειῆας κατὰ δῆμον
ἔμμεναι, οἳ δὴ οἶκον ἀτιμάζοντες ἔδουσιν
ἀνδρὸς ἀριστῆος· τί δ' ἐλέγχεα ταῦτα τίθεσθαι;
οὗτος δὲ ξεῖνος μάλα μὲν μέγας ἦδ' ἐμπηγῆς,
πατὴρ δ' ἐξ ἀγαθοῦ γένος εὐχεται ἔμμεναι υἱός. 335
ἀλλ' ἄγε οἳ δότε τόξον εὐξοον, ὄφρα ἴδωμεν.
ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
εἰ κέ μιν ἐντανύσῃ, δῶῃ δέ οἳ εὐχος Ἀπόλλων,
ἔσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα καλά,
δῶσω δ' ὄξυν ἄκοντα, κυνῶν ἀλκτῆρα καὶ ἀνδρῶν, 340
καὶ ξίφος ἄμφορες, δῶσω δ' ὑπὸ ποσσὶ πέδιλα,
πέμψω δ', ὅππῃ μιν κραδίῃ θυμός τε κελεύει.“

τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἡὔδα·
„μῆτερ ἐμή, τόξον μὲν Ἀχαιῶν οὐ τις ἐμεῖο
κρείσσων, ᾧ κ' ἐθέλω, δόμεναί τε καὶ ἀρνήσασθαι, 345
οὐδ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσιν,

οὐθ' ὅσσοι νήσοισι πρὸς Ἥλιδος ἱποβότοιο·
 τῶν οὐ τίς μ' ἀέκοντα βιήσεται, αἶ κ' ἐθέλωμι
 καὶ καθάπαξ ξείνῳ δόμεναι τάδε τόξα φέρεσθαι.
 ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σ' αὐτῆς ἔργα κόμιζε, 350
 ἱστόν τ' ἡλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
 ἔργον ἐποίχεσθαι. τόξον δ' ἄνδρεςσι μελήσει
 πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ οἴκῳ.“

ἣ μὲν θαμβήσασα πάλιν οἰκόνδε βεβήκειν·
 παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἔνθετο θυμῷ. 355
 ἐς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
 κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὅφρα οἱ ὕπνον
 ἥδυν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.

αὐτὰρ ὁ τόξα λαβὼν φέρε καμπύλα διὸς ὑφορβός·
 μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν· 360
 ὧδε δέ τις εἶπενκε νέων ὑπερηνορούντων·

„πῇ δὴ καμπύλα τόξα φέρεις, ἀμέγαρτε συβῶτα,
 πλαγκτέ; τάχ' αὖ σ' ἐφ' ὕεσσι κύνες ταχέες κατέδονται
 οἶον ἀπ' ἀνθρώπων, οὓς ἔτρεφες, εἴ κεν Ἀπόλλων
 ἡμῖν ἰλήκησι καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.“ 365

ὧς φάσαν, αὐτὰρ ὁ θῆκε φέρων αὐτῇ ἐνὶ χώρῃ,
 δείσας, οὐνεκα πολλοὶ ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν.

Τηλέμαχος δ' ἐτέρωθεν ἀπειλήσας ἐργάζωνειν·
 „ἄττα, πρόσω φέρε τόξα· τάχ' οὐκ ἐν πᾶσι πιθήσεις·
 μή σε καὶ ὀπλότερός περ ἐὼν ἀγρόνδε δίωμαι 370
 βάλλων χειρμαδίοισι· βίηφι δὲ φέρτερός εἰμι.

αἶ γὰρ πάντων τόσσον, ὅσοι κατὰ δῶματ' ἔασιν,
 μνηστήρων χειρσὶν τε βίηφί τε φέρτερος εἶην·
 τῷ κε τάχα στυγερῶς τιν' ἐγὼ πέμψαιμι νέεσθαι
 ἡμετέρου ἐξ οἴκου, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται.“ 375

ὧς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἥδυν γέλασαν
 μνηστῆρες, καὶ δὴ μέθιεν χαλεποῖο χόλοιο

Τηλεμάχῳ. τὰ δὲ τόξα φέρον ἀνὰ δῶμα συβώτης
ἐν χεῖρεσσ' Ὀδυσῇ δαΐφρονι θῆκε παραστάς.

ἐκ δὲ καλεσσάμενος προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν· 380

„Τηλέμαχος κέλεται σε, περίφρων Εὐρύκλεια,
κληῖσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας,
ἣν δέ τις ἢ στοναχῆς ἢ ἐκτύπου ἔνδον ἀκούσῃ
ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἔρκεσι, μή τι θύραζε
προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκὴν ἔμεναι παρὰ ἔργῳ.“ 385

ὣς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος,
κληῖσεν δὲ θύρας μεγάρων ἐν ναιεταόντων.

σιγῇ δ' ἐξ οἴκοιο Φιλοίτιος ἄλτο θύραζε,
κληῖσεν δ' ἄρ' ἔπειτα θύρας ἐνερκέος αὐλῆς.
κεῖτο δ' ὑπ' αἰθούσῃ ὄπλον νεὸς ἀμφιελίσσης 390

βύβλινον, ᾧ ῥ' ἐπέδησε θύρας, ἐς δ' ἦιεν αὐτός.

ἔξετ' ἔπειτ' ἐπὶ δίφρον ἰὼν, ἔνθεν περ ἀνέστη,
εἰσορόων Ὀδυσῆα. ὁ δ' ἤδη τόξον ἐνώμα
πάντη ἀναστρωφῶν, πειρώμενος ἔνθα καὶ ἔνθα,
μὴ κέρα ἱπες ἔδοιεν ἀποιχομένοιο ἄνακτος. 395

ὣδε δέ τις εἶπεςκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
„ἦ τις θηητήρ καὶ ἐπίκλοπος ἔπλετο τόξων.
ἦ ῥά νύ που τοιαῦτα καὶ αὐτῷ οἴκοθι κεῖται,
ἦ ὅ γ' ἐφορμᾶται ποιησέμεν· ὥς ἐνὶ χερσὶν
νωμᾷ ἔνθα καὶ ἔνθα κακῶν ἔμπαιος ἀλήτης.“ 400

ἄλλος δ' αὖτ' εἶπεςκε νέων ὑπερηνορεόντων·
„αἱ γὰρ δὴ τοσσοῦτον ὀνήσιος ἀντιάσειεν,
ὥς οὐτός ποτε τοῦτο δυνήσεται ἐντανύσασθαι.“

ὣς ἄρ' ἔφην μνηστῆρες· ἀτὰρ πολύμητις Ὀδυσσεύς,
αὐτίκ' ἐπεὶ μέγα τόξον ἐβάστασε καὶ ἶδε πάντη, 405
ὥς ὅτ' ἀνὴρ φόρμιγγος ἐπιστάμενος καὶ αἰοιδῆς
ῥηιδίως ἐτάνυσσε νέῳ περὶ κόλλοπι χορδῇν,
ἄψας ἀμφοτέρωθεν ἐυστρεφὲς ἔντερον οἶός,

ὥς ἄρ' ἄτερ σπουδῆς τάνυσεν μέγα τόξον Ὀδυσσεύς.
 δεξιτερῇ δ' ἄρα χειρὶ λαβὼν πειρήσατο νευρῆς· 410
 ἥ δ' ὑπὸ καλὸν ἄεισε, χελιδόνι εἰκέλη αὐδὴν.
 μνηστῆρσιν δ' ἄρ' ἄχος γένετο μέγα, πᾶσι δ' ἄρα χρῶς
 ἐτράπετο. Ζεὺς δὲ μεγάλ' ἔκτυπε σήματα φαίνων·
 γήθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
 ὅτι ῥά οἱ τέρας ἦκε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω. 415
 εἴλετο δ' ὦκυν διστόν, ὃ οἱ παρέκειτο τραπέζῃ
 γυμνός· τοὶ δ' ἄλλοι κοίλῃς ἔντοσθε φαρέτρης
 κείατο, τῶν τάχ' ἔμελλον Ἀχαιοὶ πειρήσεσθαι.
 τὸν ῥ' ἐπὶ πῆχει ἐλὼν ἔλκεν νευρὴν γλυφίδας τε,
 αὐτόθεν ἐκ δίφροιο καθήμενος, ἦκε δ' ὀιστόν 420
 ἅντα τιτυσκόμενος, πελέκεω δ' οὐκ ἡμβροτε πάντων
 πρώτης στείλειῃς, διὰ δ' ἀμπερὲς ἦλθε θύραζε
 ἰὸς χαλκοβαρῆς. ὁ δὲ Τηλέμαχον προσέειπεν·
 „Τηλέμαχ', οὐ σ' ὁ ξεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἐλέγχει
 ἥμενος· οὐδέ τι τοῦ σκοποῦ ἡμβροτον οὐδέ τι τόξον 425
 δὴν ἔκαμον τανύων· ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν,
 οὐχ ὥς με μνηστῆρες ἀτιμάζοντες ὄνονται.
 νῦν δ' ὦρη καὶ δόρπον Ἀχαιοῖσιν τετυκέσθαι
 ἐν φάει, αὐτὰρ ἔπειτα καὶ ἄλλως ἐψιάσθαι
 | μολπῇ καὶ φόρμιγγι· τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός.“ 430
 ἦ καὶ ἐπ' ὀφρύσι νεῦσεν· ὁ δ' ἀμφέθετο ξίφος ὀξὺ
 Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσεύος θείοιο,
 ἀμφὶ δὲ χεῖρα φίλην βάλεν ἔγχεϊ, ἄγχι δ' ἄρ' αὐτοῦ
 παρ' θρόνον ἐστήκει κεκορυθμένος αἰδοπι χαλκῷ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Χ.

Μνηστῆροφονία.

αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 ἄλτο δ' ἐπὶ μέγαν οὐδὸν ἔχων βιὸν ἠδὲ φαρέτρην
 ἰῶν ἐμπλείην, ταχέας δ' ἐκχεύατ' ὀιστοὺς
 αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν, μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν·
 „οὗτος μὲν δὴ ἄεθλος ἀάατος ἐκτετέλεσται· 5
 νῦν αὖτε σκοπὸν ἄλλον, ὃν οὐ πῶ τις βάλεν ἀνὴρ,
 εἴσομαι, αἶ κε τύχωμι, πόρῃ δέ μοι εὖχος Ἀπόλλων.“
 ἦ καὶ ἐπ' Ἀντινώφ' ἰθύνητο πικρὸν ὀιστόν.
 ἦ τοι ὁ καλὸν ἄλειςον ἀναιρήσεσθαι ἔμελλεν,
 χροῦσεον ἄμφωτον, καὶ δὴ μετὰ χερσὶν ἐνώμα, 10
 ὄφρα πίοι οἶνοιο, φόβος δέ οἱ οὐκ ἐνὶ θυμῷ
 μέμβλετο· τίς κ' οἶοιτο μετ' ἀνδράσι δαιτυμόνεσσιν
 μοῦνον ἐνὶ πλεόνεσσι, καὶ εἰ μάλα καρτερὸς εἴη,
 οἷ τεύξειν θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα μέλαιναν;
 τὸν δ' Ὀδυσσεὺς κατὰ λαιμὸν ἐπισχόμενος βάλεν ἰῶ, 15
 ἀντικρὺς δ' ἀπαλοῖτο δι' αὐχένος ἥλυθ' ἀκωκή.
 ἐκλίνθη δ' ἐτέρωσε, δέπας δέ οἱ ἔκπεσε χειρὸς
 βλημένου, αὐτίκα δ' αὐλὸς ἀνὰ ῥίνας παχὺς ἤλθεν
 αἵματος ἀνδρομέοιο. θοῶς δ' ἀπὸ εἴο τράπεζαν
 ᾤσε ποδὶ πλῆξας, ἀπὸ δ' εἶδατα χεῦεν ἔραξε· 20
 σῆτός τε κρέα τ' ὀπτὰ φορύνετο. τοὶ δ' ὁμᾶδῃσαν
 μνηστῆρες κατὰ δῶμαθ', ὅπως ἴδον ἄνδρα πεσόντα,
 ἐκ δὲ θρόνων ἀνόρουσαν ὀρινθέντες κατὰ δῶμα,
 πάντοσε παπταίνοντες ἐνδμήτους ποτὶ τοίχους·
 οὐδέ πη ἄσπις ἔην οὐδ' ἄλκιμον ἔγχος ἐλέσθαι. 25

νείκειον δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν·
 „ξεῖνε, κακῶς ἀνδρῶν τοξάζεαι. οὐκέτ' ἀέθλων
 ἄλλων ἀντιάσεις, νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὕλεθρος·
 καὶ γὰρ δὴ νῦν φῶτα κατέκτανες, ὃς μὲγ' ἄριστος
 κούρων εἰν Ἰθάκῃ· τῷ σ' ἐνθάδε γῦπες ἔδονται.“ 30
 [ἔσκεν ἕκαστος ἀνὴρ, ἐπεὶ ἧ φάσαν οὐκ ἐθέλοντα
 ἄνδρα κατακτεῖναι· τὸ δὲ νήπιοι οὐκ ἐνόησαν,
 ὥς δὴ σφιν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπτο.]
 τοὺς δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „ὦ κύνες, οὐ μ' ἔτ' ἐφάσκεθ' ὑπότροπον οἴκαδ' ἰκέσθαι 35
 δήμου ἅπο Τρώων, ὅτι μοι κατεκείρετε οἶκον,
 δμῳῆσίν τε γυναιξὶ παρεννόεσθε βιαίως,
 αὐτοῦ τε ζῶντος ὑπεμνάσθε γυναιῖκα,
 οὔτε θεοὺς δεισάντες, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
 οὔτε τιν' ἀνθρώπων νέμεσιν κατόπισθεν ἔσεσθαι. 40
 νῦν ὑμῖν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπται.“

ὣς φάτο, τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἶλεν.
 [πάπτηνεν δὲ ἕκαστος, ὅπῃ φύγοι αἰπὺν ὕλεθρον.]
 Εὐρύμαχος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπεν·
 „εἰ μὲν δὴ Ὀδυσσεὺς Ἰθακῆσιος εἰλήλουθας, 45
 ταῦτα μὲν αἷσιμα εἶπας, ὅσα ῥέξεσκον Ἀχαιοί,
 πολλὰ μὲν ἐν μεγάροισιν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἐπ' ἀγροῦ.
 ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κεῖται, ὃς αἷτιος ἐπλετο πάντων,
 Ἀντίνοος· οὗτος γὰρ ἐπλήλεν τάδε ἔργα,
 οὗ τι γάμου τόσσον κεχρημένος οὐδὲ χατίζων, 50
 ἀλλ' ἄλλα φρονέων, τὰ οἳ οὐκ ἐτέλεσσε Κρονίων,
 ὄφρ' Ἰθάκης κατὰ δῆμον ἐνκτιμένης βασιλεύοι
 αὐτός, ἀτὰρ σὸν παῖδα κατακτείνεις λοχίστας.
 νῦν δ' ὁ μὲν ἐν μοίρῃ πέφαιται, σὺ δὲ φεῖδες λαῶν
 σῶν. ἀτὰρ ἄμμες ὕπισθεν ἀρεσσάμενοι κατὰ δῆμον, 55
 ὅσσα τοι ἐκπέποται καὶ ἐδήδοται ἐν μεγάροισιν,

τιμὴν ἀμφὶς ἄγοντες ἔεικοσάβοιον ἕκαστος,
χαλκὸν τε χρυσὸν τ' ἀποδώσομεν, εἰς ὃ κε σὸν κῆρ
ἱανθῇ. πρὶν δ' οὗ τι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι.“

τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 60
„Εὐρύμαχ', οὐδ' εἰ μοι πατρώια πάντ' ἀποδοῖτε,
ὅσσα τε νῦν ὕμῃ ἔστι καὶ εἰ ποθεν ἄλλ' ἐπιθεῖτε,
οὐδέ κεν ὥς ἔτι χεῖρας ἐμὰς λήξαιμι φόνοιο,
πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην ἀποτίσαι.
νῦν ὕμιν παράκειται ἐναντίον ἥ ἐ μάχεσθαι 65
ἢ φεύγειν, ὅς κεν θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξῃ·
ἀλλὰ τιν' οὐ φεύξεσθαι δίομαι αἰπὺν ὄλεθρον.“

ὥς φάτο, τῶν δ' αὐτοῦ λῦτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.
τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος μετεφώνεε δεύτερον αὖτις·
„ὦ φίλοι, οὐ γὰρ σγήσει ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους, 70
ἀλλ' ἐπεὶ ἔλλαβε τόξον ἐύξοον ἠδὲ φαρέτρην,
οὐδοῦ ἄπο ξεστοῦ τοξάσσεται, εἰς ὃ κε πάντας
ἄμμε κατακτείνει· ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης.
φάσγανά τε σπάσσασθε καὶ ἀντίσχεσθε τραπέζας
ἰὼν ὠκυμόρων· ἐπὶ δ' αὐτῷ πάντες ἔχωμεν 75
ἄθροοι, εἰ κέ μιν οὐδοῦ ἀπώσομεν ἠδὲ θυράων,
ἔλθωμεν δ' ἀνὰ ἄστυ, βοή δ' ὦκιστα γένοιτο·
τῷ κε τάχ' οὗτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσσαιτο.“

ὥς ἄρα φωνήσας εἰρύσσατο φάσγανον ὀξύ,
χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον, ἄλτο δ' ἐπ' αὐτῷ 80
σμερδαλέα ἰάχων. ὁ δ' ἀμαρτῇ διὸς Ὀδυσσεὺς
ἰὼν ἀποπροΐεις βάλλε στήθος παρὰ μαζόν,
ἐν δέ οἱ ἦπατι πῆξε θυὸν βέλος. ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
φάσγανον ἦκε χαμᾶζε, περιρρηδῆς δὲ τραπέξῃ
κάμπεσεν ἰδνωθεῖς, ἀπὸ δ' εἶδατα χεῦεν ἔραζε 85
καὶ δέπας ἀμφικύπελλον. ὁ δὲ χθόνα τύπτε μετώπῳ
θυμῷ ἀνιάζων, ποσὶ δὲ θρόνον ἀμφοτέροισιν

λακτίζων ἐτίνασσε· κατ' ὀφθαλμῶν δ' ἔχυντ' ἀχλὺς.

Ἀμφινόμος δ' Ὀδυσῆος εἰείσατο κυδαλίμοιο
ἀντίος αἶξας, εἶρυντο δὲ φάσγανον ὀξύ, 90

εἰ πῶς οἱ εἴξειε θυράων. ἀλλ' ἄρα μιν φθῆ
Τηλέμαχος κατόπισθε βαλὼν χαλκήρεϊ δουρὶ
ῶμων μεσσηγύς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν·
δοῦπήσεν δὲ πεσὼν, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ.

Τηλέμαχος δ' ἀπόρουσε λιπὼν δολιχόσκιον ἔργος 95
αὐτοῦ ἐν Ἀμφινόμῳ· περὶ γὰρ δίε, μή τις Ἀχαιῶν
ἔργος ἀνελκόμενον δολιχόσκιον ἢ ἐλάσειεν
φασγάνῳ αἶξας ἢ προπρηνέα τύψαι.

βῆ δὲ θέειν, μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν,
ἀργχοῦ δ' ἰστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 100

„ὦ πάτερ, ἤδη τοι σάκος οἴσω καὶ δύο δοῦρε
καὶ κυνέην πάργχαλκον, ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖαν,
αὐτός τ' ἀμφιβαλεῦμαι ἰών, δώσω δὲ συβώτῃ
καὶ τῷ βουκόλῳ ἄλλα· τετευχῆσθαι γὰρ ἄμεινον.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 105
„οἷσε θέων, εἴως μοι ἀμύνεσθαι πάρ' ὀιστοί·
μή μ' ἀποκινήσωσι θυράων μῦνονον ἐόντα.“

ὥς φάτο, Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί,
βῆ δ' ἰέναι θαλαμόνδ', ὅθι οἱ κλυτὰ τεύχεα κεῖτο.
ἐνθεν τέσσαρα μὲν σάκε' ἔξελε, δούρατα δ' ὀκτώ 110
καὶ πίσυρας κυνέας χαλκήρεας ἱπποδαμείας·

βῆ δὲ φέρων, μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν·
αὐτὸς δὲ πρῶτιστα περὶ χροῖ δύσετο χαλκόν,
ὥς δ' αὐτως τῷ δμῶε δυέσθην τεύχεα καλά,
ἔσταν δ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην. 115
αὐτὰρ ὃ γ', ὄφρα μὲν αὐτῷ ἀμύνεσθαι ἔσαν ἰοί,
τόφρα μνηστήρων ἓνα γ' αἰεὶ ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
βάλλε τιτυσκόμενος, τοὶ δ' ἀργχιστῖνοι ἐπιπτον.

αὐτὰρ ἔπει λῖπον ἰοὶ διστεύοντα ἄνακτα,
 τόξον μὲν πρὸς σταθμὸν ἐνσταθέος μεγάροιο 120
 ἔκλιν' ἐστάμεναι, πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα,
 αὐτὸς δ' ἄμφ' ὤμοισι σάκος θέτο τετραθέλυμνον,
 κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην ἐτύκτον ἔθηκεν,
 ἵππουριν· δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν·
 εἴλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε δύω, κεκορυθμένα χαλκῷ. 125

ὀρσοθύρη δέ τις ἔσκεν ἐνδμήτῳ ἐνὶ τοίχῳ,
 ἀκρότατον δὲ παρ' οὐδὸν ἐνσταθέος μεγάροιο
 ἦν ὁδὸς εἰς λαύρην, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυταί.
 τὴν δ' Ὀδυσσεὺς φράζεσθαι ἀνώγει δῖον ὑφορβὸν
 ἔστεῶτ' ἄγχ' αὐτῆς· μία δ' οἴη γίγνεται ἔφορμή. 130
 τοῖς δ' Ἀγέλεως μετέειπεν, ἔπος πάντεσσι πιφανύσκων·
 „ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δὴ τις ἂν ὀρσοθύρην ἀναβαλή
 καὶ εἴποι λαοῖσι, βοῇ δ' ὤκιστα γένοιτο;
 τῷ κε τάχ' οὗτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσσεται.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν· 135
 „οὐ πως ἔστ', Ἀγέλαε διοτρεφές· ἄγχι γὰρ αἰνῶς
 αὐλῆς καλὰ θύρετρα, καὶ ἀργαλέον στόμα λαύρης·
 καὶ χ' εἰς πάντας ἐρύκοι ἀνὴρ, ὅς τ' ἄλκιμος εἴη.
 ἀλλ' ἄγεθ', ὑμῖν τεύχε' ἐνείκω θωρηχθῆναι
 ἐκ θαλάμου· ἔνδον γάρ, οἶομαι, οὐδέ πη ἄλλη 140
 τεύχεα κατθέσθην Ὀδυσσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός.“

ὥς εἰπὼν ἀνέβαινε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν
 εἰς θαλάμους Ὀδυσῆος ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο.
 ἔνθεν δώδεκα μὲν σάκε' ἔξελε, τόσσα δὲ δοῦρα
 καὶ τόσσας κυνέας χαλκήρεας ἵπποδαμείας· 145
 βῆ δ' ἱμεναι, μάλα δ' ὤκα φέρων μνηστῆρσιν ἔδωκεν.
 καὶ τότε Ὀδυσσεὺς λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
 ὥς περιβαλλομένους ἶδε τεύχεα, χερσὶ δὲ δοῦρα
 μακρὰ τινάσσοντας· μέγα δ' αὐτῷ φαίνεται ἔργον.

αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 150

„Τηλέμαχ', ἣ μάλα δὴ τις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
νῶιν ἐποτρύνει πόλεμον κακόν, ἥν Μελανθεύς.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦνδ'·
„ὦ πάτερ, αὐτὸς ἐγὼ τόδε γ' ἡμβροτον, οὐδέ τις ἄλλος
αἷτιος, ὅς θαλάμοιο θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν 155
κάλλιπον ἀγκλίνας· τῶν δὲ σκοπὸς ἦεν ἀμείνων.
ἀλλ' ἴθι, δὲ Ἐύμαιε, θύρην ἐπίθες θαλάμοιο
καὶ φράσαι, ἣ τις ἄρ' ἐστὶ γυναικῶν, ἣ τάδε ῥέξει,
ἣ υἱὸς Δολιχίῳ Μελανθεύς, τὸν περ δῖω.“

ὧς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον· 160

βῆ δ' αὖτις θαλαμόνδε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν
οἷσων τεύχεα καλά· νόησε δὲ δῖος ὑφορβός,
αἶψα δ' Ὀδυσσεῖα προσεφώνεεν ἐγγυς ἔοντα·

„διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
κεῖνος δὴ αὐτ' αἰδήλος ἀνὴρ, ὃν διόμεθ' αὐτοί, 165
ἔρχεται ἐς θάλαμον. σὺ δέ μοι νημερτὲς ἐνίσπες,
ἣ μιν ἀποκτείνω, αἶ' κε κρείσσων γε γένωμαι,
ἥε σοὶ ἐνθάδ' ἄγω, ἔν' ὑπερβασίας ἀποτίσῃ
πολλὰς, ὅσσας οὗτος ἐμήσατο σῶν ἐνὶ οἴκῳ.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 170

„ἦ τοι ἐγὼ καὶ Τηλέμαχος μνηστῆρας ἀγανούς
σχήσομεν ἔντοσθεν μεγάρων μάλα περ μεμαώτας·
σφῶι δ' ἀποστρέψαντε πόδας καὶ χεῖρας ὑπερθεῖν
ἐς θάλαμον βαλέειν, σανίδας δ' ἐκδῆσαι ὕπισθεν,
σειρῇν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτοῦ πειρήναντε 175
κίον' ἂν ὑψηλὴν ἐρύσαι πελάσαι τε δοκοῖσιν,
ὧς κεν δηθὰ ζωὸς ἐὼν χαλέπ' ἄλγεα πάσχη.“

ὧς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδὲ πίθοντο,
βὰν δ' ἴμεν ἐς θάλαμον, λαθέτην δέ μιν ἔνδον ἔοντα.
ἦ τοι ὁ μὲν θαλάμοιο μυχὸν κάτα τεύχε' ἐρέυν'· 180

τὼ δ' ἔσταν ἑκάτερθε παρὰ σταθμοῖσι μένοντε.
 εὐθ' ὑπὲρ οὐδὸν ἔβαινε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν
 νῆ' ἑτέρῃ μὲν χειρὶ φέρων καλὴν τρυφάλειαν,
 τῇ δ' ἑτέρῃ σάκος εὐρὺ γέρον, πεπαλαγμένον ἄξῃ,
 Λαέρτεω ἥρωος, ὃ κουρίζων φορέεσκεν· 185
 δὴ τότε γ' ἤδη κεῖτο, ῥαφαὶ δ' ἐλέλυντο ἱμάντων·
 τὼ δ' ἄρ' ἐπαῖξανθ' ἐλέτην ἔρυσάν τε μιν εἶσω
 κουρίξ, ἐν δαπέδῳ δὲ χαμαὶ βάλλον ἀχνύμενον κῆρ,
 σὺν δὲ πόδας χεῖράς τε δέον θυμαλγεί δεσμῷ
 εὖ μάλ' ἀποστρέψαντε διαμπερές, ὥς ἐκέλευσεν 190
 υἱὸς Λαέρταο, πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·

σειρὴν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτοῦ πειρῆναντε
 κίον' ἄν' ὑψηλὴν ἔρυσαν πέλασάν τε δοκοῖσιν.
 τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφησ, Ἐύμαιε συβῶτα·
 „νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ, Μελάνθιε, νύκτα φυλάξεις 195
 εὐνῇ ἐνι μαλακῇ καταλέγμενος, ὥς σε ἔοικεν·
 οὐδὲ σέ γ' ἠριγένεια παρ' Ὠκεανοῖο ῥοάων
 λήσει ἐπερχομένη χρυσόθρονος, ἥνικ' ἀγινεῖς
 αἶγας μνηστῆρεςσι δόμον κάτα δαῖτα πένεσθαι.“

ὣς ὁ μὲν αὖθι λέλειπτο ταθεὶς ὁλοῶ ἐνὶ δεσμῷ, 200
 τὼ δ' ἐς τεύχεα δύντε, θύρην ἐπιθέντε φαινήν,
 βήτην εἰς Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην.
 ἔνθα μένος πνεύοντες ἐφέστασαν, οἱ μὲν ἐπ' οὐδοῦ
 τέσσαρες, οἱ δ' ἔντοσθε δόμων πολέες τε καὶ ἑσθλοί·
 τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη 205
 Μέντορι εἰδομένη ἡμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδὴν.
 τὴν δ' Ὀδυσσεὺς γήθησεν ἰδὼν καὶ μῦθον ἔειπεν·
 „Μέντορ, ἄμυνον ἀρήν, μνησθαι δ' ἐτάροιο φίλοιο,
 ὅς σ' ἀγαθὰ ῥέξεσκον· δημηλική δέ μοι ἔσσι.“

ὣς φάτ' διόμενος λαοσσόον ἔμμεν Ἀθήνην. 210
 μνηστῆρες δ' ἑτέρωθεν ὁμόκλειον ἐν μεγάροισιν.

πρῶτος τήν γ' ἐνέειπε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος·
 „Μέντορ, μή σ' ἐπέεσσι παραιπεπίδησιν Ὀδυσσεὺς
 μνηστήρεσσι μάχεσθαι, ἀμυνέμεναι δὲ οἷ αὐτῷ.
 ὧδε γὰρ ἡμέτερόν γε νόον τελέεσθαι δῖω· 215
 ὁππότε κεν τούτους κτέωμεν, πατέρ' ἠδὲ καὶ υἱόν,
 ἐν δὲ σὺ τοῖσιν ἔπειτα πεφήσεται, οἷα μενοινᾷς
 ἔρδειν ἐν μεγάροις· σῶ δ' αὐτοῦ κῆράτι τίσεις.
 αὐτὰρ ἐπὴν ὑμέων γε βίας ἀφελώμεθα χαλκῷ,
 κτήμαθ', ὁπόσσα τοι ἔστι, τά τ' ἐνδοθὶ καὶ τὰ θύρῃσιν, 220
 τοῖσιν Ὀδυσσεὺς μεταμίζομεν· οὐδέ τοι υἷας
 ζῶειν ἐν μεγάροισιν ἔασομεν, οὐδὲ θύγατρας,
 οὐδ' ἄλοχον κεδνὴν Ἰθάκης κατὰ ἄστυ πολεύειν.“

ὧς φάτ', Ἀθηναίη δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
 νείκεσεν δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν· 225
 „οὐκέτι σοί γ', Ὀδυσεῦ, μένος ἔμπεδον οὐδέ τις ἀλκή,
 οἷη ὅτ' ἀμφ' Ἑλένη λευκωλένῳ εὐπατερεῖη
 εἰνάετες Τρῶεσσιν ἐμάρναο νωλεμέσ αἰεὶ,
 πολλοὺς δ' ἄνδρας ἔπεφνες ἐν αἰνῇ δηιοτῆτι,
 σῇ δ' ἥλω βουλῇ Πριάμου πόλις εὐρυάγνυα. 230
 πῶς δὴ νῦν, ὅτε σὺν γε δόμον καὶ κτήμαθ' ἱκάνεις,
 ἅντα μνηστήρων ὀλοφύρεαι ἄλκιμος εἶναι;
 ἀλλ' ἄγε δεῦρο, πέπον, παρ' ἔμ' ἵστασο καὶ ἶδε ἔργον,
 ὅφρ' εἰδῆς, οἷός τοι ἐν ἀνδράσι δυσμενέεσσιν
 Μέντωρ Ἀλκιμίδης ἐνεργεσίας ἀποτίνειν.“ 235

ἦ ῥα καὶ οὗ πω πάγχυ δίδου ἑτεραλκέα νίκην,
 ἀλλ' ἔτ' ἄρα σθένεός τε καὶ ἀλκῆς πειρητίζεν
 ἡμὲν Ὀδυσσεὺς ἠδ' υἱοῦ κυδαλίμοιο.
 αὐτὴ δ' αἰθαλόεντος ἀνὰ μέγαροιο μέλαθρον
 ἔξετ' ἀναΐξασα χελιδόνη εἰκέλη ἄντην. 240

μνηστήρας δ' ὥτρυνε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος
 Εὐρύνομος τε καὶ Ἀμφιμέδων Δημοπτόλεμός τε

Πείσανδρός τε Πολυκτορίδης Πόλυβός τε δαΐφρων·
οἱ γὰρ μνηστήρων ἀρετῇ ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι,
ὅσσοι ἔτ' ἔξωον περὶ τε ψυχέων ἐμάχοντο· 245
τοὺς δ' ἤδη ἐδάμασσε βιὸς καὶ ταρφέες ἰοί.
τοῖς δ' Ἀγέλεως μετέειπεν, ἔπος πάντεσσι πιφαύσκων·
„ὦ φίλοι, ἤδη σχήσει ἀνὴρ ὃδε χεῖρας ἀάπτους·
καὶ δὴ οἱ Μέντωρ μὲν ἔβη κενὰ εὐγματα εἰπών,
οἱ δ' οἷοι λείπονται ἐπὶ πρώτῃσι θύρῃσιν. 250
τῷ νῦν μὴ ἅμα πάντες ἀφίετε δούρατα μακρά,
ἀλλ' ἄγεθ' οἱ ἔξ πρῶτον ἀκοντίσας, αἳ κέ ποδι Ζεὺς
δῶη Ὀδυσσῆα βλῆσθαι καὶ κῦδος ἀρέσθαι.
τῶν δ' ἄλλων οὐ κῆδος, ἐπὴν οὗτός γε πέσῃσιν.“

ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν, ὥς ἐκέλευεν, 255
ἰέμενοι· τὰ δὲ πάντα ἐτώσια θῆκεν Ἀθήνη.
τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν ἐυσταθέος μεγάρουιο
βεβλήκειν, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν·
ἄλλον δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσσε χαλκοβάρεια.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δούρατ' ἀλεύαντο μνηστήρων, 260
τοῖς δ' ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
„ὦ φίλοι, ἤδη μὲν κεν ἐγὼν εἴποιμι καὶ ἅμιν
μνηστήρων ἐς ὅμιλον ἀκοντίσαι, οἳ μεμάασιν
ἡμέας ἐξεναρῖξαι ἐπὶ προτέροισι κακοῖσιν.“

ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα 265
ἅντα τιτυσκόμενοι. Δημοπτόλεμον μὲν Ὀδυσσεύς,
Εὐρυάδην δ' ἄρα Τηλέμαχος, Ἐλατον δὲ συβώτης,
Πείσανδρον δ' ἄρ' ἔπεφνε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ.
οἱ μὲν ἐπειθ' ἅμα πάντες ὁδᾶξ ἔλον ἄσπετον οὐδας,
μνηστήρες δ' ἀνεχώρησαν μεγάρουιο μυχόνδε. 270
τοὶ δ' ἄρ' ἐπήϊξαν, νεκύων δ' ἔξ ἔρχε' ἔλοντο.

αὐτίς δὲ μνηστήρες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα
ἰέμενοι· τὰ δὲ πολλὰ ἐτώσια θῆκεν Ἀθήνη.

τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν ἐνσταθέος μεγάροιο
βεβλήκειν, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν· 275

ἄλλου δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
Ἀμφιμέδων δ' ἄρα Τηλέμαχον βάλε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ
λίγδην, ἄκρην δὲ ρινὸν δηλήσατο χαλκός.

Κτήσιππος δ' Ἐνύμειον ὑπὲρ σάκος ἔγχεῖ μακροῷ
ῥῶμον ἐπέγραψεν· τὸ δ' ὑπέρπτατο, πίπτε δ' ἔραξε. 280
τοὶ δ' αὖτ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην
μνηστῆρων ἐς ὄμιλον ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα.

ἐνθ' αὖτ' Εὐρυδάμαντα βάλε πτολίπορθος Ὀδυσσεύς,
Ἀμφιμέδοντα δὲ Τηλέμαχος, Πόλυβον δὲ συβώτης·

Κτήσιππον δ' ἄρ' ἔπειτα βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ 285
βεβλήκει πρὸς στῆθος, ἐπενχόμενος δὲ προσηΐδα·

„ὦ Πολυθερσεΐδῃ φιλοκέρτομε, μὴ ποτε πάμπαν
εἰκὼν ἀφραδίσῃς μέγα εἰπεῖν, ἀλλὰ θεοῖσιν
μῦθον ἐπιτρέψαι, ἐπεὶ ἧ πολὺ φέρτεροί εἰσιν.
τοῦτό τοι ἀντὶ ποδὸς ξεινήιον, ὅν ποτ' ἔδωκας 290
ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ δόμον κατ' ἀλητεύοντι.“

ἧ δ' αὖ βοῶν ἐλίκων ἐπιβουκόλος· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
οὔτα Δαμαστορίδην αὐτοσχεδὸν ἔγχεῖ μακροῷ.

Τηλέμαχος δ' Εὐηνορίδην Λειώκριτον οὔτα
δουρὶ μέσον κενεῶνα, διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασεν· 295

ἤριπε δὲ πρηνῆς, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ.

δὴ τότε Ἀθηναίῃ φθισίμβροτον αἰγίδ' ἀνέσχευ
ὑπόθεν ἐξ ὀροφῆς· τῶν δὲ φρένες ἐπτοίγηθεν.

οἱ δ' ἐφάβοντο κατὰ μέγαρον βόες ὥς ἀγελαῖαι·
τὰς μὲν τ' αἰόλος οἴστρος ἐφορμηθεὶς ἐδόνησεν 300

ῥῶρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πέλονται.

οἱ δ' ὥς τ' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες ἀγκυλοχεῖλαι
ἐξ ὀρέων ἐλθόντες ἐπ' ὀρνίθεσσι θόρωσιν·

ταὶ μὲν τ' ἐν πεδίῳ νέφεα πτώσσουσαι ἴενται,

οἱ δέ τε τὰς ὀλέκουσιν ἐπάλμενοι, οὐδέ τις ἀλκή 305
 γίγνεται οὐδὲ φυγή, χαίρουσι δέ τ' ἄνδρες ἄγρη·
 ὥς ἄρα τοὶ μνηστῆρας ἐπεσσύμενοι κατὰ δῶμα
 τύπτον ἐπιστροφάδην· τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικῆς
 κράτων τυπτομένων, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν.

Λειώδης δ' Ὀδυσῆος ἐπεσσύμενος λάβε γούνων, 310
 καὶ μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „γουννοῦμαί σ', Ὀδυσεῦ, σὺ δέ μ' αἶδεο καὶ μ' ἐλέησον·
 οὐ γάρ πώ τινά φημι γυναικῶν ἐν μεγάροισιν
 εἵπειν οὐδέ τι ῥέξαι ἀτάσθαλον, ἀλλὰ καὶ ἄλλους
 παύεσκον μνηστῆρας, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέξοι. 315
 ἀλλὰ μοι οὐ πείθοντο κακῶν ἀπὸ χεῖρας ἔχεσθαι·
 τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
 αὐτὰρ ἐγὼ μετὰ τοῖσι θυοσκόος οὐδὲν ἐοργῶς
 κείσομαι, ὥς οὐκ ἔστι χάρις μετόπισθ' ἐνεργέων.“

τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „εἰ μὲν δὴ μετὰ τοῖσι θυοσκόος εὐχεαί εἶναι, 321
 πολλάκι που μέλλεις ἀρήμεναι ἐν μεγάροισιν
 τηλοῦ ἐμολὺ νόστοιο τέλος γλυκεροῖο γενέσθαι,
 σοὶ δ' ἄλοχόν τε φίλην σπέσθαι καὶ τέκνα τεκέσθαι.
 τῷ οὐκ ἂν θάνατόν γε δυσηλεγέα προφύγοισθα.“ 325

ὥς ἄρα φωνήσας ξίφος εἵλετο χειρὶ παχείῃ
 κείμενον, ὃ ῥ' Ἀγέλαος ἀποπροέηκε χαμᾶζε
 κτεινόμενος· τῷ τὸν γε κατ' αὐχένα μέσσον ἔλασεν.
 φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦ γε κάρη κονίησιν ἐμίχθη.

Τερπιάδης δέ τ' αἰοιδὸς ἀλύσκαυε κῆρα μέλαιναν, 330
Φῆμιος, ὃς ῥ' ἤειδε μετὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκη.
ἔστη δ' ἐν χεῖρεσσιν ἔχων φόρμιγγα λίγεια
ἄγχι παρ' ὀρσοθύρῃν· δίχα δὲ φρεσὶ μερμηρίζεν,
 ἥ ἐκδὺς μεγάροιο Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμὸν
 ἐρκεῖον ἵζοιτο τετυγμένον, ἐνθ' ἄρα πολλὰ 335

Λαέρτης Ὀδυσσεύς τε βοῶν ἐπὶ μηροῖ' ἔκταν,
 ἣ γούνων λίσσοιτο προσαῖξας Ὀδυσῆα.
 ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
 γούνων ἄψασθαι Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
 ἣ τοι ὁ φόρμιγγα γλαφυρὴν κατέθηκε χαμᾶζε 340
 μεσσηγὺς κρητῆρος ἰδὲ θρόνου ἀργυροήλου,
 αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσαῖξας λάβε γούνων,
 καὶ μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „γουννοῦμαί σ', Ὀδυσεῦ, σὺ δέ μ' αἶδεο καὶ μ' ἐλέησον.
αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, εἴ κεν ἄοιδόν 345
πέφυγης, ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν αἰείδω.
αὐτοδίδακτος δ' εἰμὶ, θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἶμας
παντοίας ἐνέφυσεν· ἔοικα δέ τοι παραεΐδειν
ὥς τε θεῶ· τῷ μὴ με λιλαίεο δειροτομήσαι.
 καὶ κεν Τηλέμαχος τάδε γ' εἶποι, σὸς φίλος υἱός, 350
 ὥς ἐγὼ οὐ τι ἐκὼν ἐς σὸν δόμον, οὐδὲ χατίζων,
 πωλεύμην μνηστῆρσιν ἀεισόμενος μετὰ δαΐτας,
 ἀλλὰ πολὺ πλέονες καὶ κρείσσονες ἦγον ἀνάγκη.“
 ὧς φάτο, τοῦ δ' ἤκουσ' ἱερὴ Ἴς Τηλεμάχοιο,
 αἶψα δ' ἐὼν πατέρα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα· 355
 „ἴσχεο, μηδέ τι τοῦτον ἀναίτιον οὔταε χαλκῷ.
 καὶ κήρυκα Μέδοντα σαώσομεν, ὅς τέ μεν αἰεὶ
 οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ κηδέσκετο παιδὸς ἐόντος,
 εἰ δὴ μὴ μιν ἔπεφνε Φιλοίτιος ἥε συβώτης,
 ἥε σὸι ἀντεβόλησεν ὀρινομένῳ κατὰ δῶμα.“ 360
 ὧς φάτο, τοῦ δ' ἤκουσε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς·
 πεπτηὼς γάρ ἔκειτο ὑπὸ θρόνον, ἀμφὶ δὲ δέρμα
 ἔστο βοὸς νεόδαρτον, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.
 αἶψα δ' ὑπὸ θρόνου ὤρτο, βοὸς δ' ἀπέδυνε βοεῖην,
 Τηλέμαχον δ' ἄρ' ἔπειτα προσαῖξας λάβε γούνων, 365
 καὶ μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ὅδ' εἰμί· σὺ δ' ἴσχεο, εἰπὲ δὲ πατρί,
μή με περισθενέων δηλήσεται ὄξει χαλκῷ,
ἀνδρῶν μνηστήρων κεχολωμένος, οἷ οἱ ἔκειρον
κτῆματ' ἐνὶ μεγάροις, σὲ δὲ νῆπιοι οὐδὲν ἔτιον.“ 370

τὸν δ' ἐπιμειδίσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
„θάρσει, ἐπεὶ δὴ σ' οὔτος ἐρύσατο καὶ ἐσάωσεν,
ὄφρα γυνῶς κατὰ θυμόν, ἀτὰρ εἴπησθα καὶ ἄλλω,
ὥς κακοεργίης ἐνεργεσίῃ μέγ' ἀμείνων.
ἀλλ' ἐξελθόντες μεγάρων ἕξεσθε θυράζε 375
ἐκ φόνου εἰς αὐλήν, σύ τε καὶ πολύφημος ἀοιδός,
ὄφρ' ἂν ἐγὼ κατὰ δῶμα πονήσομαι, ὅττεό με χορή.“

ὥς φάτο, τὼ δ' ἕξω βήτην μεγάροιο κίοντε.
ἐξέσθην δ' ἄρα τῷ γε Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμόν,
πάντοσε παπταίνοντε, φόνον ποτιδεγμένω αἰεῖ· 380
πάπτηνεν δ' Ὀδυσσεὺς καθ' ἐὼν δόμον, εἴ τις ἔτ' ἀνδρῶν
ζῶδς ὑποκλοπέοιτο, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.
τοὺς δὲ ἶδεν μάλα πάντας ἐν αἵματι καὶ κονίησιν
πεπτεῶτας πολλούς, ὥς τ' ἰχθύας, οὓς θ' ἀλιῆες
κοῖλον ἐς αἰγριαλὸν πολιῆς ἔκτοσθε θαλάσσης 385
δικτύῳ ἐξέρυσαν πολυπῶ· οἱ δέ τε πάντες
κύμαθ' ἄλως ποθέοντες ἐπὶ ψαμάθοισι κέχυνται·
τῶν μὲν τ' ἥελιος φασέθων ἐξείλετο θυμόν·

ὥς τότε ἄρα μνηστήρες ἐπ' ἀλλήλοισι κέχυντο·
δὴ τότε Τηλέμαχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 390
„Τηλέμαχ', εἰ δ' ἄγε μοι κάλεσον τροφὸν Εὐρύκλειαν,
ὄφρα ἔπος εἴπωμι, τό μοι καταθύμιόν ἐστιν.“

ὥς φάτο, Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπεΐθετο πατρί,
κινήσας δὲ θυρήν προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν·
„δεῦρο δὴ ὕρσο, γοῆν παλαιγενές, ἥ τε γυναικῶν 395
δμῳάων σκοπὸς ἔσσι κατὰ μέγαρ' ἡμετεράων.
ἔρχεο· κικλήσκει σε πατήρ ἐμός, ὄφρα τι εἴπη.“

ὥς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπτερος ἐπλετο μῦθος,
 ὦϊξεν δὲ θύρας μεγάρων ἐν ναιεταόντων,
 βῆ δ' ἵμεν, ἀντάρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἡγεμόνευεν. 400
 εὗρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσσιν
 αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον ὥς τε λέοντα,
 ὃς ῥά τε βεβρωκὼς βοὸς ἔρχεται ἀργαύλοιο·
 πᾶν δ' ἄρα οἱ στῆθός τε παρήϊά τ' ἀμφοτέρωθεν
 αἱματόεντα πέλει, δεινὸς δ' εἰς ὧπα ἰδέσθαι. 405
 ὥς Ὀδυσσεὺς πεπάλακτο πόδας καὶ χεῖρας ὑπερθεῖν.
 ἦ δ' ὥς οὖν νέκυσς τε καὶ ἄσπετον εἰσίδεν αἶμα,
 ἔθυσέν ῥ' ὀλολύξαι, ἐπεὶ μέγα εἰσίδεν ἔργον·
 ἀλλ' Ὀδυσσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένην περ,
 καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα. 410
 „ἐν θυμῷ, γρη῏, χαῖρε καὶ ἔσχεο μῆδ' ὀλόλυξε·
 οὐχ ὁσίη κταμένοισιν ἐπ' ἀνδράσιν εὐχετάσθαι.
 τούσδε δὲ μοῖρ' ἐδάμασσε θεῶν καὶ σθένεα ἔργα·
 οὐ τίνα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
 οὐ κακὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ὃ τέ σφεας εἰσαφίκοιτο. 415
 τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν αἰκέα πότμον ἐπέσπον.
 ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γυναικας ἐνὶ μεγάροις κατάλεξον,
 αἷ τέ μ' ἀτιμάζουσιν καὶ αἷ νηλεΐτιδές εἰσιν.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
 „τοιγὰρ ἐγὼ τοι, τέκνον, ἀληθείην καταλέξω. 420
 πεντήκοντά τοί εἰσιν ἐνὶ μεγάροις γυναικες
 δμῳαί· τὰς μὲν τ' ἔργα διδάξαμεν ἐργάζεσθαι,
 εἰριά τε ξαίνειν καὶ δουλοσύνην ἀνέχεσθαι·
 τάων δῶδεκα πᾶσαι ἀναιδεῖς ἐπέβησαν,
 οὔτ' ἐμὲ τίουσιν οὔτ' αὐτὴν Πηνελόπειαν. 425
 Τηλέμαχος δὲ νέον μὲν ἀέξετο, οὐδέ εἰ μήτηρ
 σημαίνειν εἶασκεν ἐπὶ δμῳῇσι γυναιξίν.
 ἀλλ' ἄγ' ἐγὼν ἀναβᾶς ὑπερώια σιγαλόεντα

εἶπω σῇ ἀλόχῳ, τῇ τις θεὸς ὕπνον ἐπῶρσεν.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „μὴ πω τὴν γ' ἐπέγρεις· σὺ δ' ἐνθάδε εἰπὲ γυναιξὶν 431
 ἐλθέμεν, αἷ περ πρόσθεν ἀεικέα μηχανόωντο.“

ὣς ἄρ' ἔφη, γρηῃς δὲ διέκ μεγάροιο βεβήκειν
 ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ δτρυνέουσα νέεσθαι.
 αὐτὰρ ὁ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην 435
 εἰς ἔκαλεσσάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „ἄρχετε νῦν νέκυας φορέειν καὶ ἄνωχθε γυναικας·
 αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας
 ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι καθαίρειν.
 αὐτὰρ ἐπὴν δὴ πάντα δόμον κατακοσμήσησθε, 440
 δμῳὰς ἐξαγαγόντες ἐυσταθέος μεγάροιο
 μεσσηγὺς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἔρκεος αὐλῆς,
 θεινέμεναι ξίφεσιν ταυνῆκεσιν, εἰς ὃ κε πασέων
 ψυχὰς ἐξαφέλησθε καὶ ἐκλελάθωντ' Ἀφροδίτης,
 τὴν ἄρ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ἔχον μίσγοντό τε λάθρη.“ 445

ὣς ἔφαθ', αἱ δὲ γυναικες ἀολλέες ἦλθον ἅπασαι
 αἰν' ὀλοφυρόμεναι θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσai.
 πρῶτα μὲν οὖν νέκυας φόρεον κατατεθνηῶτας,
 καὶ δ' ἄρ' ὕπ' αἰθούσῃ τίθεσαν ἐνερκέος αὐλῆς,
 ἀλλήλοισιν ἐρείδουσai. σήμαινε δ' Ὀδυσσεύς 450
 αὐτὸς ἐπισπέρχων, ταὶ δ' ἐκφόρεον καὶ ἀνάγκη.
 αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας
 ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι κάθαιρον.
 αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης
 λίστροισιν δάπεδον πύκα ποιητοῖο δόμοιο 455
 ξῦον· ταὶ δ' ἐφόρεον δμῳαί, τίθεσαν δὲ θύραζε.
 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶν μέγαρον διεκοσμήσαντο,
 δμῳὰς δ' ἐξαγαγόντες ἐυσταθέος μεγάροιο
 μεσσηγὺς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἔρκεος αὐλῆς,

εἴλεον ἐν στείνει, ὅθεν οὐ πως ἦεν ἀλύξαι. 460

τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν·
 „μὴ μὲν δὴ καθαρθῶ θανάτῳ ἀπὸ θυμὸν ἐλοίμην
 τάων, αἶ δὴ ἐμῇ κεφαλῇ κατ' ὀνείδεια χεῦαν
 μητέρι θ' ἡμετέρῃ παρὰ τε μνηστῆρσιν ἱανον.“

ὥς ἄρ' ἔφη καὶ πείσμα νεὸς κυανοπρώροιο 465

κίονος ἐξάψας μεγάλης περιβάλλε θόλοιο,
 ὑψόσ' ἐπεντανύσας, μὴ τις ποσὶν οὔδας ἴκοιτο.
 ὥς δ' ὅτ' ἂν ἢ κίχλαι τανυσίπτεροι ἢ ἐπέλειαι
 ἔρκει ἐνιπλήξωσι, τό θ' ἐστήκη ἐνὶ θάμνῳ,
 αὐλὴν ἐσιέμεναι, στρυγερὸς δ' ὑπεδέξατο κοῖτος, 470
 ὥς αἶ γ' ἐξείης κεφαλὰς ἔχον, ἀμφὶ δὲ πάσαις
 δειρῆσιν βρόχοι ἦσαν, ὅπως οἰκτιστα θάνοιεν.
 ἦσπαῖρον δὲ πόδεσσι μίνυνθά περ, οὐ τι μάλα δῆν.

ἐκ δὲ Μελάνθιον ἦγον ἀνὰ πρόθυρόν τε καὶ αὐλήν·
 τοῦ δ' ἀπὸ μὲν ῥῖνᾶς τε καὶ οὐᾶτα νηλεὶ χαλκῷ 475
 τάμνον μῆδεά τ' ἐξέρυσαν, κυσὶν ὦμά δάσασθαι,
 χεῖράς τ' ἠδὲ πόδας κόπτον κεκοτηότι θυμῷ.

οἱ μὲν ἔπειτ' ἀπονιψάμενοι χεῖράς τε πόδας τε
 εἰς Ὀδυσῆα δόμονδε κίον, τετέλεστο δὲ ἔργον·
 αὐτὰρ ὃ γε προσέειπε φίλῃν τροφὸν Εὐρύκλειαν· 480
 „οἷσε θέειον, γρῆν, κακῶν ἄκος, οἷσε δέ μοι πῦρ,
 ὄφρα θειώσω μέγαρον. σὺ δὲ Πηνελόπειαν
 ἐλθεῖν ἐνθάδ' ἄνωχθι σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
 πάσας δ' ὕτρυνον δμῶας κατὰ δῶμα νέεσθαι.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλῃ τροφὸς Εὐρύκλεια· 485
 „ναὶ δὴ ταῦτά γε, τέκνον ἐμόν, κατὰ μοῖραν ξειπες.
 ἀλλ' ἄγε τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐνείκω,
 μῆδ' οὕτω ῥάκεσιν πεπνυκασμένος εὐρέας ὦμους
 ἔσταθ' ἐνὶ μεγάροισι· νεμεσσητὸν δέ κεν εἴῃ.“
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 490

„πῦρ νῦν μοι πρῶτιστον ἐνὶ μεγάροισι γενέσθω.“

ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθῃσε φίλῃ τροφὸς Εὐρύκλεια,
ἥνυικεν δ' ἄρα πῦρ καὶ θήιον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
εὔ διεθείωσεν μέγαρον καὶ δῶμα καὶ αὐλήν.

γρῆς δ' αὖτ' ἀπέβη διὰ δῶματα κάλ' Ὀδυσῆος 495
ἀγγελεύουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι·
αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι.
αἱ μὲν ἄρ' ἀμφεχέοντο καὶ ἡσπάζοντ' Ὀδυσῆα,
καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλὴν τε καὶ ὤμους
χεῖράς τ' αἰνύμεναι· τὸν δὲ γλυκὺς ἱμερος ἥρειν 500
κλαυθμοῦ καὶ στοναχῆς, γίγνώσκει δ' ἄρα φρεσὶ πάσας.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ψ.

Ὀδυσσεὺς ὑπὸ Πηνελόπεια ἀναγνωρισμός.

γρῆς δ' εἰς ὑπερῷ' ἀνεβήσето καγχαλῶσα,
δεσποίνῃ ἐρέουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἔοντα·
γούνατα δ' ἐρρώσαντο, πόδες δ' ὑπερικταίνοντο.
στῇ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
„ἔγρεο, Πηνελόπεια, φίλον τέκος, ὅφρα ἴδῃαι 5
ὀφθαλμοῖσι τεοῖσι, τά τ' ἔλδαι ἡματα πάντα.
ἦλθ' Ὀδυσσεὺς καὶ οἶκον ἰκάνεται ὀψέ περ ἐλθών,
μνηστῆρας δ' ἔκτεινεν ἀγήνορας, οἳ τέ οἱ οἶκον
κήδεσκον καὶ κτήματ' ἔδον βιόωντό τε παῖδα.“

τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια· 10
„μαῖα φίλη, μάργην σε θεοὶ θέσαν, οἳ τε δύνανται
ἄφρονα ποιῆσαι καὶ ἐπίφρονά περ μάλ' ἔοντα,
καὶ τε χαλιφρονέοντα σαοφροσύνης ἐπέβησαν·

οἳ σέ περ ἔβλαψαν, πρὶν δὲ φρένας αἰσίμη ἦσθα.
 τίπτε με λωβεύεις πολυπενθέα θυμὸν ἔχουσαν; 15
 ταῦτα παρὲξ ἐρέουσα καὶ ἐξ ὕπνου μ' ἀνεγείρεις
 ἠδέος, ὅς μ' ἐπέδησε φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας;
 οὐ γάρ πω τοιόνδε κατέδραθον, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
 ὦχετ' ἐποψόμενος Κακοῖλιον οὐκ ὀνομαστήν.

ἀλλ' ἄγε νῦν κατάβηθι καὶ ἄψ ἔρχευ μεγαρόνδε. 20
 εἰ γάρ τίς μ' ἄλλη γε γυναικῶν, αἵ μοι ἔασιν,
 ταῦτ' ἐλθοῦσ' ἠγγεῖλε καὶ ἐξ ὕπνου μ' ἀνέγειρεν,
 τῷ κε τάχα στυγερώς μιν ἐγὼν ἀπέπεμψα νέεσθαι
 αὐτίς ἔσω μέγαρον· σὲ δὲ τοῦτό γε γῆρας ὀνήσει.“

τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια· 25
 „οὐ τί σε λωβεύω, τέκνον φίλον, ἀλλ' ἔτυμόν τοι
 ἦλθ' Ὀδυσσεὺς καὶ οἶκον ἰκάνεται, ὥς ἀγορεύω,
 ὁ ξεῖνος, τὸν πάντες ἀτίμων ἐν μεγάροισιν.

Τηλέμαχος δ' ἄρα μιν πάλαι ἦδεν ἐνδον ἐόντα,
 ἀλλὰ σαοφροσύνησι νοήματα πατρὸς ἔκευθεν, 30
 ὅφρ' ἀνδρῶν τίσαιτο βίην ὑπερηνορέοντων.“

ὥς ἔφαθ', ἡ δ' ἐχάρη καὶ ἀπὸ λέκτροιο θοροῦσα
 γρηὶ περιπλέχθη, βλεφάρων δ' ἀπὸ δάκρυον ἦκεν,
 καὶ μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „εἰ δ' ἄγε δῆ μοι, μαῖα φίλη, νημερτὲς ἐνίσπες, 35
 εἰ ἐτεὸν δῆ οἶκον ἰκάνεται, ὥς ἀγορεύεις,
 ὅπως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφῆκεν
 μοῦνος ἑών, οἳ δ' αἶεν ἀολλέες ἐνδον ἔμεινον.“

τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
 „οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, ἀλλὰ στόνον οἶον ἤκουσα 40
 κτεινομένων· ἡμεῖς δὲ μυχῶ θαλάμων ἐνπτήκτων
 ἤμεθ' ἀτυζόμεναι, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι,
 πρὶν γ' ὅτε δῆ με σὸς υἱὸς ἀπὸ μεγάρουιο κάλεσεν
 Τηλέμαχος· τὸν γάρ ῥα πατὴρ προέηκε καλέσσαι.

εὖρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοιισι νέκυσσιν 45
 ἔστεῳθ'· οἱ δέ μιν ἀμφί, κραταίπεδον οὔδας ἔχοντες,
 κείατ' ἐπ' ἀλλήλοισιν· ἰδοῦσά κε θυμὸν ἰάνθησ
 [αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον ὥς τε λέοντα].
 νῦν δ' οἱ μὲν δὴ πάντες ἐπ' ἀυλείησι θύρῃσιν
 ἀθρόοι, αὐτὰρ ὁ δῶμα θεειοῦται περικαλλές, 50
 πῦρ μέγα κηάμενος, σὲ δέ με προέηκε καλέσσαι.
 ἄλλ' ἔπεν, ὄφρα σφῶι ἐνφροσύνης ἐπιβῆτον
 ἀμφοτέρῳ φίλον ἦτορ, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέποσθε.
 νῦν δ' ἤδη τόδε μακρὸν ἐέλδωρ ἐκτετέλεσται·
 ἦλθε μὲν αὐτὸς ζωὸς ἐφέστιος, εὖρε δὲ καὶ σὲ 55
 καὶ παῖδ' ἐν μεγάροισι· κακῶς δ' οἷ πέρ μιν ἔρεζον
 μνηστῆρες, τοὺς πάντας ἐτίσατο ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.“

τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 „μαῖα φίλη, μή πω μέγ' ἐπεύχεο καγχαλώωσα.
 οἶσθα γάρ, ὥς κ' ἀσπαστὸς ἐνὶ μεγάροισι φανείη 60
 πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί τε καὶ νιέει, τὸν τεκόμεσθα·
 ἄλλ' οὐκ ἔσθ' ὅδε μῦθος ἐτήτυμος, ὥς ἀγορεύεις,
 ἀλλὰ τις ἀθανάτων κτεῖνε μνηστῆρας ἀγανούς,
 ὕβριν ἀγασσάμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.
 οὗτινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων, 65
 οὐ κακὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ὃ τέ σφεας εἰσαφίκοιτο·
 τῷ δι' ἀτασθαλίας ἔπαθον κακόν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 ὤλεσε τηλοῦ νόστιον Ἀχαιῖδος, ὤλετο δ' αὐτός.“

τὴν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
 „τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων, 70
 ἢ πόσιν ἐνδον ἐόντα παρ' ἐσχάρῃ οὗ ποτ' ἔφησθα
 οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· θυμὸς δέ τοι αἶεν ἄπιστος.
 ἄλλ' ἄγε τοι καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλο τι εἶπω,
 οὐλήν, τὴν ποτέ μιν σῶς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι.
 τὴν ἀπονίζουσα φρασάμην, ἔθελον δὲ σοὶ αὐτῇ 75

εἰπέμεν· ἀλλὰ μ' ἐκείνος ἔλων ἐπὶ μάστακα χερσὶν
οὐκ ἔα εἰπέμεναι πολυὶδρεῖησι νόοιο.

ἀλλ' ἔπευ· αὐτὰρ ἐγὼν ἐμέθεν περιδώσομαι αὐτῆς·
αἶ κέν σ' ἐξαπάφω, κτεῖναί μ' οἰκτίστῳ ὀλέθρῳ.“

τὴν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια· 80

„μαῖα φίλη, χαλεπὸν σε θεῶν αἰεγενετῶν
δῆνεα εἰρυσθαι, μάλα περ πολὺῖδριν ἐοῦσαν·

ἀλλ' ἔμπης ἴομεν μετὰ παῖδ' ἐμόν, ὄφρα ἴδωμαι
ἄνδρας μνηστῆρας τεθνηότας, ἦδ' ὅς ἔπεφνεν.“

ὥς φαμένη κατέβαιν' ὑπερώια· πολλὰ δέ οἱ κῆρ 85

ῥομαιν', ἣ ἀπάνευθε φίλον πόσιν ἐξερεεῖνοι,
ἣ παρστᾶσα κύσειε κάρη καὶ χεῖρε λαβοῦσα.

ἣ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθεν καὶ ὑπέρβη λάινον οὐδόν,
ἔξετ' ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐναντίη, ἐν πυρὸς αὐγῇ,

τοίχου τοῦ ἐτέρου· ὁ δ' ἄρα πρὸς κίονα μακρὴν 90

ἦστο κάτω ὀρόων ποτιδέγμενος, εἴ τί μιν εἴποι
ἰφθίμη παράκοιτις, ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν.

ἣ δ' ἄνεω δὴν ἦστο, τάφος δέ οἱ ἦτορ ἴκανεν·

ὄφει δ' ἄλλοτε μὲν μιν ἐνωπαδίως ἐσίδεσκεν,

ἄλλοτε δ' ἀγνώσασκε κακὰ χροῖ εἴματ' ἔχοντα. 95

Τηλέμαχος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζεν·

„μῆτερ ἐμή δύσμητερ, ἀπηνέα θυμὸν ἔχουσα,

τίφθ' οὕτω πατρὸς νοσφίζεαι, οὐδὲ παρ' αὐτὸν

ἐξομένη μῦθοισιν ἀνείρεαι οὐδὲ μεταλλᾶς;

οὐ μὲν κ' ἄλλη γ' ὦδε γυνὴ τετληότι θυμῷ 100

ἄνδρὸς ἀφεσταίῃ, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας

ἔλθοι ἐεικοστῷ ἔτει ἐς πατρίδα γαῖαν·

σοὶ δ' αἰεὶ κραδίη στερεωτέρη ἐστὶ λίθοιο.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·

„τέκνον ἐμόν, θυμός μοι ἐνὶ στήθεσσι τέθηπεν, 105

οὐδέ τι προσφάσθαι δύναμαι ἔπος οὐδ' ἐρέεσθαι,

οὐδ' εἰς ὧπα ἰδέσθαι ἐναντίον. εἰ δ' ἔτεδον δὴ
ἔστ' Ὀδυσσεὺς καὶ οἶκον ἱκάνεται, ἥ μάλα νῶι
γνωσόμεθ' ἀλλήλων καὶ λώιον· ἔστι γὰρ ἡμῖν
σημαθ', ἃ δὴ καὶ νῶι κεκρυμμένα ἴδμεν ἀπ' ἄλλων.“ 110.

ὣς φάτο, μείδησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„Τηλέμαχ', ἥ τοι μητέρ' ἐνὶ μεγάροισιν ἔασον
πειράζειν ἐμέθεν· τάχα δὲ φράσσεται καὶ ἄρειον.
νῦν δ' ὅττι ὄνυκ' ἔστω, κακὰ δὲ χροῖ εἵματα εἶμαι, 115
τούνεκ' ἀτιμάζει με καὶ οὐ πάῳ φησι τὸν εἶναι.
ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ', ὅπως ὅχ' ἄριστα γένηται.
καὶ γὰρ τίς θ' ἕνα φῶτα κατακτείνας ἐνὶ δήμῳ,
ὃ μὴ πολλοὶ ἔωσιν ἀοσσητῆρες ὀπίσσω,
φεύγει πηούς τε προλιπὼν καὶ πατρίδα γαῖαν· 120
ἡμεῖς δ' ἔρμα πόλλης ἀπέκταμεν, οἳ μέγ' ἄριστοι
κούρων εἰν Ἰθάκῃ· τὰ δέ σε φράζεσθαι ἄνωγα.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽ ἔειπε·
„αὐτὸς ταῦτά γε λεῦσσε, πάτερ φίλε· σὴν γὰρ ἀρίστην
μῆτιν ἐπ' ἀνθρώπους φάσ' ἔμμεναι, οὐδέ κέ τίς τοι 125
ἄλλος ἀνὴρ ἐρίσειε καταδνητῶν ἀνθρώπων.
[ἡμεῖς δ' ἔμμεμαῶτες ἄμ' ἐψόμεθ', οὐδέ τί φημι
ἀλκῆς δευήσεσθαι, ὅση δύνάμεις γε πάρεστιν.]“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
„τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα. 130
πρῶτα μὲν ἄρ' λούσασθε καὶ ἀμφιέσασθε χιτῶνας,
δμῳὰς δ' ἐν μεγάροισιν ἀνώγετε εἵμαθ' ἐλέσθαι·
αὐτὰρ θεῖος ἀοιδὸς ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
ἡμῖν ἡγείσθω φιλοπαίγμονος ὀρχηθμοῖο,
ὥς κέν τις φαίῃ γάμον ἔμμεναι ἐκτὸς ἀκούων, 135
ἢ ἂν' ὁδὸν στείχων ἢ οἳ περιναιετάουσιν.
μὴ πρόσθε κλέος εὐρὺ φόνου κατὰ ἄστν γένηται

ἀνδρῶν μνηστήρων, πρὶν γ' ἡμέας ἐλθέμεν ἔξω
 ἄγρῳ ἐς ἡμέτερον πολυδένδρεον· ἔνθα δ' ἔπειτα
 φρασσόμεθ', ὅττι κε κέρδος Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξῃ.“ 140

ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύουν ἡδὲ πίθοντο.
 πρῶτα μὲν οὖν λούσαντο καὶ ἀμφιέσαντο χιτῶνας,
 ὥπλισθεν δὲ γυναιῖκες· ὁ δ' εἴλετο θεῖος ἀοιδὸς
 φόρμιγγα γλαφυρὴν, ἐν δέ σφισιν ἴμερον ὥρσεν
 μολπῆς τε γλυκερῆς καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο. 145

τοῖσιν δὲ μέγα δῶμα περιστεναχίζετο ποσσὶν
 ἀνδρῶν παιζόντων καλλιζώνων τε γυναικῶν.
 ὧδε δὲ τις εἶπεσκε δόμων ἔκτοσθεν ἀκούων·
 „ἦ μάλα δὴ τις ἐγρημε πολυμνήστην βασιλείαν·
 σχετλίη, οὐδ' ἔτλη πόσιος οὗ κουριδίοιο 150
 εἶρυσθαι μέγα δῶμα διαμπερές, εἶος ἵκοιτο.“

ὣς ἄρα τις εἶπεσκε, τὰ δ' οὐκ ἴσαν, ὥς ἐτέτυκτο.
 αὐτὰρ Ὀδυσσεῖα μεγαλήτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
 Εὐρύνομη ταμὴν λοῦσεν καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ,
 ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἡδὲ χιτῶνα· 155
 αὐτὰρ κὰκ κεφαλῆς χεῦεν πολὺ κάλλος Ἀθήνη,
 [μεῖζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα· κὰδ δὲ κάρητος
 οὔλας ἦκε κόμας, ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.

ὥς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνῆρ
 ἰδρὺς, ὃν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη 160
 τέχνην παντοίην, χάριεντα δὲ ἔργα τελεείη,
 ὧς μὲν τῷ περὶχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.]

ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος.
 ἄψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἔξετ' ἐπὶ θρόνου, ἔνθεν ἀνέστη,
 ἀντίον ἧς ἀλόχου καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν· 165

„δαιμονίη, περὶ σοί γε γυναικῶν θηλυτεράων
 κῆρ ἀτέραμνον ἔθηκαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες·
 οὐ μὲν κ' ἄλλη γ' ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ

ἀνδρὸς ἀφισταίῃ, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
ἔλθοι ἐεικοστῷ ἔτει ἐς πατρίδα γαῖαν. 170

ἄλλ' ἄγε μοι, μαῖα, στόρεσον λέχος, ὄφρα καὶ αὐτὸς
λέξομαι· ἡ γὰρ τῇ γε σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
„δαιμόνι', οὔτ' ἄρ' τι μεγαλίζομαι οὔτ' ἀθερίζω
οὔτε λίην ἄγαμαι· μάλα δ' εὖ οἶδ', οἷος ἔησθα 175
ἐξ Ἰθάκης ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο.

ἄλλ' ἄγε οἱ στόρεσον πυκινὸν λέχος, Εὐρύκλεια,
ἐκτὸς ἐυσταθέος θαλάμου, τὸν ῥ' αὐτὸς ἐποίειν·
ἐνθα οἱ ἐκθεῖσαι πυκινὸν λέχος ἐμβάλετ' εὐνήν,
κώεα καὶ χλαῖνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.“ 180

ὣς ἄρ' ἔφη πόσιος πειρωμένη· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ὀχθήσας ἄλοχον προσεφώνεε κεδνὰ ἰδυῖαν·
„ὦ γύναι, ἡ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς εἶπες.
τίς δέ μοι ἄλλος' ἔθηκε λέχος; χαλεπὸν δέ κεν εἴη
καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν 185
ῥηιδίως ἐθέλων θεῖῃ ἄλλῃ ἐνὶ χώρῃ·

ἀνδρῶν δ' οὐ κέν τις ζωὸς βροτός, οὐδὲ μάλ' ἡβῶν,
ῥεῖα μετοχλίσσειεν, ἐπεὶ μέγα σῆμα τέτυκται
ἐν λέχει ἀσκητῷ· τὸ δ' ἐγὼ κάμον, οὐδέ τις ἄλλος.

θάμνος ἔφν τανύφυλλος ἐλαίης ἔρκεος ἐντός, 190
ἀκμηνὸς θαλέθων, πάχετος δ' ἦν ἡνύτε κίων.

τῷ δ' ἐγὼ ἀμφιβαλὼν θάλαμον δέμον, ὄφρα τέλεσσα,
πυκνήσιν λιθάδεσσι, καὶ εὖ καθύπερθευ ἔρεψα,
κολλητάς δ' ἐπέθηκα θύρας, πυκινῶς ἀραρυίας.

καὶ τότ' ἔπειτ' ἀπέκοψα κόμην τανυφύλλου ἐλαίης, 195
κορμὸν δ' ἐκ ῥίξης προταμὼν ἀμφέξεσα χαλκῷ
εὖ καὶ ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ στάθμην ἰθύννα,
ἐρμῖν' ἀσκήσας, τέτρηνα δὲ πάντα τερέτρῳ.

ἐκ δὲ τοῦ ἀρχόμενος λέχος ἔξεον, ὄφρα τέλεσσα,

δαιδάλλων χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἥδ' ἐλέφαντι· 200
ἐν δ' ἐτάνυσσ' ἱμάντα βοὸς φοίνικι φαιινόν.

οὕτω τοι τόδε σῆμα πιφάυσκομαι· οὐδέ τι οἶδα,
ἥ μοι ἔτ' ἔμπεδόν ἐστι, γύναι, λέχος, ἥε τις ἤδη
ἀνδρῶν ἄλλος' ἔθηκε, ταμῶν ὑπο πυθμέν' ἐλαίης.“

ὣς φάτο, τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ 205
σήματ' ἀναγνούσῃ, τὰ οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς.

δακρύσασα δ' ἔπειτ' ἰδυὺς δράμεν, ἀμφὶ δὲ χεῖρας
δειρῇ βάλλ' Ὀδυσῆϊ, κάρη δ' ἔκυσ' ἥδ' ἐπροσηύδα·

„μῆ μοι, Ὀδυσσεῦ, σκύζε, ἐπεὶ τὰ περ ἄλλα μάλιστα
ἀνθρώπων πέπνυσσ'· θεοὶ δ' ὤπαζον διζύν, 210

οἳ νῶϊν ἀγάσαντο παρ' ἀλλήλοισι μένοντε
ἥβης ταρπῆναι καὶ γήραος οὐδὸν ἰκέσθαι.

αὐτὰρ μὴ νῦν μοι τόδε χῶεο μηδὲ νεμέσσα,
οὔνεκά σ' οὐ τὸ πρῶτον, ἐπεὶ ἴδον, ὧδ' ἀγάπησα.

αἰεὶ γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν 215

ἐρρίγει, μὴ τίς με βροτῶν ἀπάφοιτ' ἐπέεσσιν ἀπαρίτω
ἐλθῶν· πολλοὶ γὰρ κακὰ κέρδεα βουλεύουσιν.

[οὐδέ κεν Ἀργεῖη Ἑλένη, Διὸς ἐκγεγαυῖα,
ἀνδρὶ παρ' ἀλλοδαπῷ ἐμίγη φιλότῃ καὶ εὐνῇ,

εἰ ἦδη, ὃ μιν αὖτις ἀρήιοι νῆες Ἀχαιῶν 220

ἄξέμεναι οἰκόνδε φίλην ἐς πατρίδ' ἔμελλον.

τὴν δ' ἥ τοι ῥέξαι θεὸς ὥρορε ἔργον αἰεκές·

τὴν δ' αἶτην οὐ πρόσθεν ἔῳ ἐγκάτθετο θυμῷ
λυγρῇ, ἐξ ἧς πρῶτα καὶ ἡμέας ἵκετο πένθος.]

νῦν δ', ἐπεὶ ἤδη σήματ' ἀριφραδέα κατέλεξας 225

εὐνῆς ἡμετέρης, ἣν οὐ βροτὸς ἄλλος ὁπώπειν,

ἀλλ' οἷοι σύ τ' ἐγὼ τε, καὶ ἀμφίπολος μία μούνη,

Ἀκτορίς, ἣν μοι ἔδωκε πατὴρ ἔτι δεῦρο κιούσῃ,

ἥ νῶϊν εἴρωτο θύρας πυκινοῦ θαλάμοιο,

πεῖθεις δὴ μεν θυμὸν ἀπηνέα περ μάλ' ἐόντα.“ 230

ὥς φάτο, τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὕφ' ἔμερον ὥρσε γόοιο,
 κλαῖε δ' ἔχων ἄλοχον θυμαρέα, κεδνὰ ἰδυῖαν.
 ὥς δ' ὅτ' ἂν ἀσπάσιος γῇ νηχομένοισι φανήῃ,
 ὣν τε Ποσειδάων ἐνεργέα νῆ' ἐνὶ πόντῳ
 θαῖσῃ ἐπειγομένην ἀνέμῳ καὶ κύματι πηγῷ· 235
 παῦροι δ' ἐξέφυγον πολιῆς ἀλὸς ἠπειρόνδε
 νηχόμενοι, πολλῇ δὲ περὶ χροῖ τέτροφεν ἄλμῃ,
 ἀσπάσιοι δ' ἐπέβαν γαίης, κακότητα φνυγόντες·
 ὥς ἄρα τῇ ἀσπαστὸς ἔην πόσις εἰσοροῶσα,
 δειρῆς δ' οὐ πῶ πάμπαν ἀφίετο πῆγχε λευκῷ. 240
 καὶ νῦ κ' ὀδυρομένοισι φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 εἰ μὴ ἄρ' ἄλλ' ἐνόησε θεά, γλανκῶπις Ἀθήνη.
 νύκτα μὲν ἐν περάτῃ δολιχὴν σκέθεν, Ἡῷ δ' αὖτε
 ῥύσας' ἐπ' Ὠκεανῷ χρυσόθρονον, οὐδ' ἔα ἵππους
 ξεύγνυσθ' ὠκύποδας, φάος ἀνθρώποισι φέροντας, 245
 Λάμπον καὶ Φαέθονθ', οἳ τ' Ἡῷ πῶλοι ἄγρουσιν.
 καὶ τότε ἄρ' ἦν ἄλοχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „ὦ γύναι, οὐ γάρ πῶ πάντων ἐπὶ πείρας' ἀέθλων
 ἦλθομεν, ἀλλ' ἔτ' ὕπισθεν ἀμέτροτος πόνος ἔσται,
 πολλὸς καὶ χαλεπός, τὸν ἐμὲ χρὴ πάντα τελέσσαι. 250
 ὥς γάρ μοι ψυχὴ μαντεύσατο Τειρεσίαιο
 ἥματι τῷ, ὅτε δὴ κατέβην δόμον Ἄϊδος εἰδῶ
 νόστον ἐταίροισιν διζήμενος ἠδ' ἐμοὶ αὐτῷ.
 ἀλλ' ἔρχευ, λέκτρονδ' ἵομεν, γύναι, ὕφρα καὶ ἤδη
 ὕπνω ὑπο γλυκερῷ ταρπόμεθα κοιμηθέντε.“ 255
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 „εὐνὴ μὲν δὴ σοί γε τότε ἔσσεται, ὅπποτε θυμῷ
 σῶ ἐθέλῃς, ἐπεὶ ἄρ σε θεοὶ ποίησαν ἰκέσθαι
 οἶκον ἐνκτίμενον καὶ σῆν ἐς πατρίδα γαῖαν·
 ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης καὶ τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ, 260
 εἴπ' ἄγε μοι τὸν ἄεθλον, ἐπεὶ καὶ ὕπισθεν, δῖω,

πεύσομαι, αὐτίκα δ' ἐστὶ δαήμεναι οὐ τι χέρειον.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „δαιμονίη, τί τ' ἄρ' αὖ με μάλ' ὀτρύνουσα κελεύεις
 εἰπέμεν; αὐτὰρ ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ἐπικεύσω. 265

οὐ μὲν τοι θυμὸς κεχαρήσεται· οὐδὲ γὰρ αὐτὸς
 χαίρω, ἐπεὶ μάλα πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἅστε' ἄνωγεν
 ἔλθειν ἐν χεῖρεσσιν ἔχοντ' ἐυῆρες ἐρετμόν,
 εἰς ὃ κε τοὺς ἀφίκωμαι, οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
 ἀνέρες, οὐδέ θ' ἄλλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ' ἔδουσιν· 270

οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴσασι νέας φοινικοπαρήους,
 οὐδ' ἐυῆρε' ἐρετμά, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.
 σῆμα δέ μοι τόδ' ἔειπεν ἀριφραδὲς, οὐδέ σε κεύσω.

ὁππότε κεν δῆ μοι συμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
 φῆγῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὦμῳ, 275

καὶ τότε μ' ἐν γαίῃ πῆξαντ' ἐκέλευεν ἐρετμόν,
 ἔρξανθ' ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,

ἄρνεϊδὸν ταῦρόν τε συῶν τ' ἐπιβήτορα κάπρον,
 οἴκαδ' ἀποστείλειν ἔρδειν θ' ἱερὰς ἐκατόμβας

ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν, 280
 πᾶσι μάλ' ἐξείης. θάνατος δέ μοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ

ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ με πέφνη
 γῆραι ὑπο λιπαρῷ ἀρημένον· ἀμφὶ δὲ λαοὶ

ὄλβιοι ἔσσονται. τὰ δέ μοι φάτο πάντα τελεῖσθαι.“
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια· 285

„εἰ μὲν δὴ γῆρας γε θεοὶ τελέουσιν ἄρειον,
 ἐλπωρὴ τοι ἔπειτα κακῶν ὑπάλυξιν ἔσεσθαι.“

ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
 τόφρ' αὖ δ' ἄρ' Εὐρυνόμῃ τε ἰδὲ τροφὸς ἔντυον εὐνήν

ἐσθῆτος μαλακῆς δαῖδων ὑπο λαμπομενάων. 290
 αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι,

γρῆυς μὲν κείουσα πάλιν οἰκόνδε βεβήκειν,

τοῖσιν δ' Εὐρυνόμη θαλαμηπόλος ἡγεμόνευεν
 ἐρχομένοισι λέχοσδε δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσα·
 ἐς θάλαμον δ' ἀγαγοῦσα πάλιν κίεν. οἱ μὲν ἔπειτα 295
 ἀσπάσιοι λέκτροιο παλαιοῦ θεσμὸν ἴκοντο·
 αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης
 παῦσαν ἄρ' ὀρχηθμοῖο πόδας, παῦσαν δὲ γυναικάς,
 αὐτοὶ δ' εὐνάζοντο κατὰ μέγαρα σκιάοντα.

τὼ δ' ἐπεὶ οὖν φιλότῃτος ἐταρπῆτην ἐρατεινῆς, 300
 τερπέσθην μῦθοισι, πρὸς ἀλλήλους ἐνέποντε.
 ἡ μὲν, ὅς' ἐν μεγάροισιν ἀνέσχετο διὰ γυναικῶν
 ἀνδρῶν μνηστήρων ἐσορῶσ' αἰδήλον ὄμιλον,
 οἷ ἔδεν εἵνεκα πολλὰ, βόας καὶ ἱφία μῆλα,
 ἔσφαζον, πολλὸς δὲ πίθων ἡφύσσετο οἶνος· 305
 αὐτὰρ ὁ διογενῆς Ὀδυσσεύς, ὅσα κήδε' ἔθηκεν
 ἀνθρώποις ὅσα τ' αὐτὸς διζύσας ἐμόγησεν,
 πάντ' ἔλεγ'. ἡ δ' ἄρ' ἐτέρπετ' ἀκούουσ', οὐδέ οἱ ὕπνος
 πῖπτεν ἐπὶ βλεφάροισι, πάρος καταλέξει ἅπαντα.

ἦρξατο δ', ὥς πρῶτον Κίκονας δάμασ', αὐτὰρ ἔπειτα
 ἦλδ' ἐς Λωτοφάγων ἀνδρῶν πλείραν ἄρουραν· 311
 ἦδ' ὅσα Κύκλωψ ἔρξε, καὶ ὥς ἀπετίσατο ποινὴν
 ἰφθίμων ἐτάρων, οὓς ἥσθιεν οὐδ' ἐλέαιρεν·
 ἦδ' ὥς Αἰόλον ἴκεθ', ὃ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο
 καὶ πέμπ', οὐδέ πω αἶσα φίλῃν ἐς πατρίδ' ἰκέσθαι 315
 ἦην, ἀλλὰ μιν αὐτίς ἀναρπάξασα θύελλα
 πόντον ἐπ' ἰχθυόοντα φέρειν βαρέα στενάχοντα·
 ἦδ' ὥς Τηλέυλον Λαιστρυγονίην ἀφίκανε,
 οἷ νῆάς τ' ὄλεσαν καὶ ἐκνήμιδας ἐταίρους
 [πάντας· Ὀδυσσεὺς δ' οἶος ὑπέκφυγε νηὶ μελαίνῃ]. 320
 καὶ Κίρκης κατέλεξε δόλον πολυμηχανίην τε,
 ἦδ' ὥς εἰς Ἀἰδεω δόμον ἤλυθεν εὐρώοντα,
 ψυχῇ χρησόμενος Θηβαίου Τειρεσίαο,

νηὶ πολυκλήιδι καὶ εἶσιδε πάντας ἑταίρους
 μητέρα θ', ἣ μιν ἔτικτε καὶ ἔτρεφε τυτθὸν ἑόντα· 325
 ἡδ' ὥς Σειρήνων ἀδινάων φθόγγον ἄκουσεν,
 ὥς θ' ἔκετο Πλαγκτὰς πέτρας δεινὴν τε Χάρυβδι
 Σκύλλην θ', ἣν οὐ πῶ ποτ' ἀκήριοι ἄνδρες ἄλυξαν·
 ἡδ' ὥς Ἑλίοιο βόας κατέπεφνον ἑταῖροι·
 ἡδ' ὥς νῆα θοὴν ἔβαλε πολόεντι κεραινῷ 330
 Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ἀπὸ δ' ἔφθιθεν ἐσθλοὶ ἑταῖροι
 πάντες ὁμῶς, αὐτὸς δὲ κακὰς ὑπὸ κῆρας ἄλυξεν·
 ὥς θ' ἔκετ' Ὠγυγίην νῆσον νύμφην τε Καλυψώ,
 ἣ δὴ μιν κατέρυκε, λιλαιομένη πόσιν εἶναι,
 ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι καὶ ἔτρεφεν, ἡδὲ ἔφασκεν 335
 θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἥματα πάντα,
 ἀλλὰ τοῦ οὐ ποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσιν ἔπειθεν·
 ἡδ' ὥς ἐς Φαίηκας ἀφίκετο πολλὰ μογήσας,
 οἷ δὴ μιν περὶ κῆρι θεὸν ὥς τιμῆσαντο
 καὶ πέμψαν σὺν νηὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν, 340
 χαλκὸν τε χρυσὸν τε ἄλλισ ἐσθλῆτά τε δόντες.
 τοῦτ' ἄρα δεύτατον εἶπεν ἔπος, ὅτε οἱ γλυκὺς ὕπνος
 λυσιμελὲς ἐπόρουσε, λύων μελεδήματα θυμοῦ.

ἣ δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 ὁππότε δὴ ῥ' Ὀδυσῆα ἐέλπετο δν κατὰ θυμὸν 345
 εὐνῆς ἧς ἀλόχου ταρπήμεναι ἡδὲ καὶ ὕπνου,
 αὐτίκ' ἀπ' Ὠκεανοῦ χρυσόθρονον ἡριγένειαν
 ὦρσεν, ἔν' ἀνθρώποισι φόως φέροι. ὦρτο δ' Ὀδυσσεὺς
 εὐνῆς ἐκ μαλακῆς, ἀλόχῳ δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν·
 „ὦ γύναι, ἦδη μὲν πολέων κεκορήμεθ' ἀέθλων 350
 ἀμφοτέρω, σὺ μὲν ἐνθάδ' ἐμὸν πολυκηδέα νόστον
 κλαίουσ', αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς ἄλγεσι καὶ θεοὶ ἄλλοι
 ἰέμενον πεδάσσκον ἐμῆς ἀπὸ πατρίδος αἵης.
 νῦν δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρω πολυήρατον ἰκόμεθ' εὐνήν,

κτῆματα μὲν, τά μοι ἔστι, κομιζέμεν ἐν μεγάροισιν, 355
 μῆλα δ', ἃ μοι μνηστῆρες ὑπερφίαλοι κατέκειραν,
 πολλὰ μὲν αὐτὸς ἐγὼ ληίσσομαι, ἄλλα δ' Ἀχαιοὶ
 δώσουσ', εἰς ὃ κε πάντας ἐνιπλήσωσιν ἐπαύλους.
 ἀλλ' ἦ τοι μὲν ἐγὼ πολυδένδρεον ἄγρον ἔπειμι
 ὀψόμενος πατέρ' ἐσθλόν, ὃ μοι πυνκινῶς ἀκάχεται· 360
 σοὶ δέ, γύναι, τόδ' ἐπιτέλλω πινυτῇ περ εἰούσῃ·
 αὐτίκα γὰρ φάτις εἴσιν ἅμ' ἡελίῳ ἀνιόντι
 ἀνδρῶν μνηστῆρων, οὓς ἔκτανον ἐν μεγάροισιν·
 εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
 ἦσθαι, μηδέ τινα προτιόσσεο μηδ' ἐρέεινε. 365

ἦ ῥα καὶ ἄμφ' ὥμοισιν ἐδύσετο τεύχεα καλὰ,
 ὦρσε δὲ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην,
 πάντας δ' ἔντε' ἄνωγεν ἀργῆα χερσὶν ἐλέσθαι.
 οἱ δέ οἱ οὐκ ἀπίθησαν, ἐθωρήσσοντο δὲ χαλκῷ·
 ὦϊξαν δὲ θύρας, ἐκ δ' ἦιον, ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς. 370
 ἦδη μὲν φάος ἦεν ἐπὶ χθόνα, τοὺς δ' ἄρ' Ἀθήνη
 νυκτὶ κατακρύψασα θοῶς ἐξῆγε πόληος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ω.

Σπονδαί.

Ἐρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο
 ἀνδρῶν μνηστῆρων· ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσὶν
 καλὴν χρυσεῖν, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει,
 ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.
 τῇ ῥ' ἄγε κινήσας, ταὶ δὲ τρίζουσαι ἔποντο. 5
 ὥς δ' ὅτε νυκτερίδες μυχῶ ἄντρον θεσπεσίοιο

τρίζουσαι ποτέονται, ἐπεὶ κέ τις ἀποπέσῃσιν
 ὄρμαθ' οὐ ἐκ πέτρης, ἀνά τ' ἀλλήλησιν ἔχονται,
 ὥς αἱ τετριγυῖαι ἄμ' ἤισαν, ἦρχε δ' ἄρα σφιν
 Ἑρμείας ἀκάκητα κατ' εὐρώεντα κέλευθα. 10

παρ' δ' ἴσαν Ὀκεανοῦ τε ῥοὰς καὶ Λευκάδα πέτρην,
 ἠδὲ παρ' ἡελίοιο πύλας καὶ δῆμον ὀνειρώ
 ἤισαν· αἶψα δ' ἴκοντο κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
 ἔνθα τε ναίουσι ψυχαί, εἰδῶλα καμόντων.

εὖρον δὲ ψυχὴν Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος 15
 καὶ Πατροκλῆος καὶ ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο
 Αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἦν εἰδός τε δέμας τε
 τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλεΐωνα.

ὥς οἱ μὲν περὶ κεῖνον δμίλειον, ἀγχίμολον δὲ
 ἦλυθ' ἐπι ψυχῇ Ἀγαμέμνωνος Ἀτρεΐδαο 20
 ἀχθυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραθ', ὅσσοι ἄμ' αὐτῷ
 οἴκῳ ἐν Αἰγίσθοιο θάνατον καὶ πότμον ἐπέσπον.

τὸν προτέρη ψυχὴ προσεφώνεε Πηλεΐωνος·
 „Ἀτρεΐδη, περὶ μὲν σε φάμεν Διὶ τερπικεραυνῷ
 ἀνδρῶν ἠρώων φίλον ἔμμεναι ἡματα πάντα, 25
 οὐνεκα πολλοῖσιν τε καὶ ἰφθίμοισιν ἄνασσες

δῆμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' Ἀχαιοί·
 ἦ τ' ἄρα καὶ σοὶ πρῶι παραστήσεσθαι ἐμελλεν
 μοῖρ' ὀλοή, τὴν οὗ τις ἀλεύεται, ὅς κε γένηται.
 ὥς ὄφελες τιμῆς ἀπονήμενος, ἥς περ ἄνασσες, 30
 δῆμῳ ἐνὶ Τρώων θάνατον καὶ πότμον ἐπισπεῖν·

τῷ κέν τοι τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
 ἠδὲ κε καὶ σῶ παιδὶ μέγα κλέος ἦρα' ὀπίσσω.
 νῦν δ' ἄρα σ' οἰκτίστω θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι.“

τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαο· 35
 „Ὀλβιε Πηλέος υἱέ, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
 ὃς θάνες ἐν Τροίῃ ἐκὰς Ἀργεος· ἀμφὶ δέ σ' ἄλλοι

κτείνοντο Τρώων καὶ Ἀχαιῶν νῆες ἄριστοι,
 μαρνάμενοι περὶ σείο, σὺ δ' ἐν στροφάλιγγι κούρης
 κείσο μέγας μεγαλωστί, λελασμένος ἱποσυνάων. 40
 ἡμεῖς δὲ πρόπαν ἡμαρ ἐμαρνάμεθ'· οὐδέ κε πάμπαν
 παυσάμεθα πτολέμου, εἰ μὴ Ζεὺς λαίλαπι παῦσεν.
 αὐτὰρ ἐπεὶ σ' ἐπὶ νῆας ἐνείκαμεν ἐκ πολέμοιο,
 κάτθεμεν ἐν λεχέεσσι, καθήραντες χρόα καλὸν
 ὕδατί τε λιαρῷ καὶ ἀλείφατι· πολλὰ δέ σ' ἀμφὶς 45
 δάκρυα θερμὰ χέον Δαναοὶ κείροντό τε χαίτας.
 μήτηρ δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθε σὺν ἀθανάτης ἀλήησιν
 ἀγγελίης αἰούσα· βοή δ' ἐπὶ πόντον ὀρώρειν
 θεσπεσίη, ὑπὸ δὲ τρόμος ἔλλαβε πάντας Ἀχαιοὺς.
 καὶ νύ κ' ἀναΐξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας, 50
 εἰ μὴ ἀνὴρ κατέρυκε παλαιά τε πολλὰ τε εἰδώς,
 Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
 ὃ σφιν ἐν φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
 'ἴσχεσθ', Ἀργεῖοι, μὴ φεύγετε, κοῦροι Ἀχαιῶν.
 μήτηρ ἐξ ἁλὸς ἦδε σὺν ἀθανάτης ἀλήησιν 55
 ἔρχεται οὗ παιδὸς τεθνηότος ἀντιόωσα'.
 ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἔσχοντο φόβου μεγάθυμοι Ἀχαιοί.
 ἀμφὶ δέ σ' ἔστησαν κοῦραι ἁλίοιο γέροντος
 οἴκτρ' ὀλοφυρόμεναι, περὶ δ' ἄμβροτα εἴματα ἔσσαν.
 μοῦσαι δ' ἐννέα πᾶσαι ἀμειβόμεναι ὅπλῃ καλῇ 60
 θρήνεον. ἔνθα κεν οὗ τιν' ἀδάκρυτόν γε νόησας
 Ἀργείων· τοῖον γὰρ ὑπώρορε μοῦσα λίγεια.
 ἐπὶ δὲ καὶ δέκα μὲν σε ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἡμαρ
 κλαίομεν ἀθάνατοί τε θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι·
 ὀκτωκαιδεκάτῃ δὲ δόμεν πυρί, πολλὰ δέ σ' ἀμφὶς 65
 μῆλα κατεκτάνομεν μάλα πύονα καὶ ἔλικας βοῦς.
 καίεο δ' ἐν τ' ἐσθῆτι θεῶν καὶ ἀλείφατι πολλῷ
 καὶ μέλιτι γλυκερῷ· πολλοὶ δ' ἦρωες Ἀχαιοὶ

τεύχεσιν ἐρώσαντο πυρὴν πέρι καιομένοιο,
 πεξοί θ' ἱππῆές τε· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρειν. 70
 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σε φλόξ ἤνυσεν Ἥφαιστοιο,
 ἦῶθεν δὴ τοι λέγομεν λεύκ' ὅστ' ἐ', Ἀχιλλεῦ,
 οἴνω ἐν ἀκροῇτῳ καὶ ἀλείφατι. δῶκε δὲ μήτηρ
 χρύσειον ἀμφιφορῆα· Διωνύσοιο δὲ δῶρον
 φάσκ' ἔμεναι, ἔργον δὲ περικλυτοῦ Ἥφαιστοιο. 75
 ἐν τῷ τοι κεῖται λεύκ' ὀστέα, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
 μίγδα δὲ Πατρόκλοιο Μενoitιάδαιο θανόντος,
 χωρὶς δ' Ἀντιλόχοιο, τὸν ἔξοχα ^ῥεῖτες ἀπάντων
 τῶν ἄλλων ἐτάρων μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα.
 ἀμφ' αὐτοῖσι δ' ἔπειτα μέγαν καὶ ἀμύμονα τύμβον 80
 χεύαμεν Ἀργείων ἱερὸς στρατὸς αἰχμητῶν
 ἀκτῇ ἐπὶ προυχούσῃ, ἐπὶ πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ,
 ὥς κεν τηλεφανῆς ἐκ ποντόφιν ἀνδράσιν εἴη
 τοῖς, οἳ νῦν γεγάασι καὶ οἳ μετόπισθεν ἔσονται.
 μήτηρ δ' αἰτήσασα θεοὺς περικαλλέ' ἄεθλα 85
 θῆκε μέσῳ ἐν ἀγῶνι ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν.
 ἦδη μὲν πολέων τάφῳ ἀνδρῶν ἀντεβόλησας
 ἡρώων, ὅτε κέν ποτ' ἀποφθιμένου βασιλῆος
 ζώννυνται τε νέοι καὶ ἐπεντύνωνται ἄεθλα·
 ἀλλὰ κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν θηήσαιο θυμῷ, 90
 οἷ' ἐπὶ σοὶ κατέθηκε θεὰ περικαλλέ' ἄεθλα,
 ἀργυρόπεζα Θέτις· μάλα γὰρ φίλος ἦσθα θεοῖσιν.
 ὥς σὺ μὲν οὐδὲ θανῶν ὄνομ' ὦλεσας, ἀλλὰ τοι αἰεὶ
 πάντας ἐπ' ἀνθρώπους κλέος ἔσσεται ἔσθλόν, Ἀχιλλεῦ·
 αὐτὰρ ἐμοὶ τί τόδ' ἦδος, ἐπεὶ πόλεμον τολύπενυσα; 95
 ἐν νόστῳ γάρ μοι Ζεὺς μῆσατο λυγρὸν ὄλεθρον
 Αἰγίσθου ὑπὸ χερσὶ καὶ οὐλομένης ἀλόχοιο.“

ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
 ἀρχίμολον δέ σφ' ἦλθε διάκτορος ἀργεῖφόντης

- ψυχὰς μνηστήρων κατάγων Ὀδυσῆι δαμέντων. 100
 τὼ δ' ἄρα θαμβήσαντ' ἰδυὺς κίον, ὥς ἐσιδέσθην.
 ἔγνω δὲ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
 παῖδα φίλον Μελανῆος, ἀγακλυτὸν Ἀμφιμέδοντα·
 ξεῖνος γάρ οἱ ἔην Ἰθάκῃ ἐνὶ οἰκίᾳ ναίων.
 τὸν προτέρη ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαο· 105
 „Ἀμφίμεδον, τί παθόντες ἐρεμνὴν γαῖαν ἔδυτε
 πάντες κεκριμένοι καὶ δμηλίκες; οὐδέ κεν ἄλλως
 κρινάμενος λέξαιτο κατὰ πτόλιν ἄνδρας ἀρίστους.
 ἦ ὕμῃ ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν
 ὄρσας ἀργαλέους ἀνέμους καὶ κύματα μακρά; 110
 ἦ που ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου
 βοῦς περιταμνομένους ἢ δ' οἶων πάεα καλὰ,
 ἢ ἐπερὶ πτόλιος μαχεούμενοι ἢ δὲ γυναικῶν;
 εἰπέ μοι εἰρομένῳ· ξεῖνος δέ τοι εὐχομαι εἶναι.
 ἦ οὐ μέμνη, ὅτ' ἐκεῖσε κατήλυθον ὑμέτερον δῶ 115
 ὄτρυνέων Ὀδυσῆα σὺν ἀντιθέῳ Μενελάῳ
 Ἴλιον εἰς ἅμ' ἔπεςθαι ἐυσσέλμων ἐπὶ νηῶν;
 μὴνὶ δ' ἐν οὐλῳ πάντα περήσαμεν εὐρέα πόντον,
 σπουδῇ παρπεπιθόντες Ὀδυσσῆα πτολίπορθον.“
 τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀμφιμέδοντος· 120
 „[Ἀτρεΐδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,]
 μέμνημαι τάδε πάντα, διοτρεφές, ὥς ἀγορεύεις.
 σοὶ δ' ἔγωγ' εὖ μάλα πάντα καὶ ἀτρεκέως καταλέξω,
 ἡμετέρου θανάτοιο κακὸν τέλος, οἶον ἐτύχθη.
 μνώμεθ' Ὀδυσσῆος δὴν οἰχομένοιο δάμαρτα· 125
 ἢ δ' οὔτ' ἠρνεῖτο στυγερὸν γάμον οὔτε τελεύτα,
 ἡμῖν φραζομένη θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν,
 ἀλλὰ δόλον τόνδ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίξεν.
 στησαμένη μέγαν ἰστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινεν,
 λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπεν· 130

'κοῦροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
 μίμνεντ' ἐπειρόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰς ὃ κε φᾶρος
 ἐκτελέσω, μή μοι μεταμῶνια νήματ' ὄληται,
 Λαέρτη ἥρωι ταφήιον, εἰς ὅτε κέν μιν
 μοῖρ' ὀλοή καθέλλησι τανηλεγέος θανάτοιο, 135
 μή τις μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιῶδων νεμεσήσῃ,
 αἶ κεν ἄτερ σπείρου κῆται πολλὰ κτεατίσσας'.
 ὥς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπεῖθετο θυμὸς ἀγῆνωρ.
 ἔνθα καὶ ἡματιή μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ἱστόν,
 νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπεὶ δαΐδας παραθεῖτο. 140
 ὥς τρέτεες μὲν ἔληθε δόλῳ καὶ ἔπειθεν Ἀχαιοῦς.
 ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος καὶ ἐπήλυθον ὦραι,
 [μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἡματα πολλὰ τελέσθη,]
 καὶ τότε δὴ τις ἔειπε γυναικῶν, ἣ σάφα ἦδη,
 καὶ τήν γ' ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἱστόν. 145
 ὥς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε καὶ οὐκ ἐθέλουσ', ὑπ' ἀνάγκης.
 εὖθ' ἣ φᾶρος ἔδειξεν, ὑφήνασα μέγαν ἱστόν,
 πλύνασ', ἠέλιῳ ἐναλίγκιον ἥδ' σελήνῃ,
 καὶ τότε δὴ ῥ' Ὀδυσῆα κακὸς ποθευ ἥγαγε δαίμων
 ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατήν, ὅθι δῶματα ναῖε συβώτης. 150
 ἔνθ' ἦλθεν φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θεῖοιο,
 ἐκ Πύλου ἡμαθόεντος ἰὼν σὺν νηὶ μελαίνῃ·
 τῷ δὲ μνηστῆρσιν θάνατον κακὸν ἀρτύναντε
 ἴκοντο προτὶ ἄστν περικλυτόν, ἥ τοι Ὀδυσσεὺς
 ὕστερος, αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἠγρεμόνευεν. 155
 τὸν δὲ συβώτης ἦγε κακὰ χροῖ εἵματ' ἔχοντα,
 πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι
 [σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῖ εἵματα ἔστο].
 οὐδέ τις ἡμείων δύνατο γνῶναι τὸν ἐόντα,
 ἑξαπίνης προφανέντ', οὐδ' οἱ προγενέστεροι ἦσαν, 160
 ἀλλ' ἐπεσὶν τε κακοῖσιν ἐνίσσομεν ἠδὲ βολῆσιν.

αὐτὰρ ὁ τέως μὲν ἐτόλμα ἐνὶ μεγάροισιν ἐοῖσιν
 βαλλόμενος καὶ ἐνισσόμενος τετληότι θυμῷ·
 ἀλλ' ὅτε δὴ μιν ἔχειρε Λιδος νόος αἰγιόχοιο,
 σὺν μὲν Τηλεμάχῳ περικαλλέα τεύχε' αἰέρας 165
 ἐς θάλαμον κατέθηκε καὶ ἐκλήμisen ὀχῆας·
 αὐτὰρ ὁ ἦν ἄλοχον πολυκερδείησιν ἄνωγεν
 τόξον μνηστήρεσσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον,
 ἡμῖν αἰνομόροισιν ἀέθλια καὶ φόνου ἀρχήν·
 οὐδέ τις ἡμείων δύνατο κρατεροῖο βιοῖο 170
 νευρὴν ἐντανύσαι, πολλὸν δ' ἐπιδευέες ἤμεν.
 ἀλλ' ὅτε χεῖρας ἴκανεν Ὀδυσσεύης μέγα τόξον,
 ἔνθ' ἡμεῖς μὲν πάντες ὁμοκλέομεν ἐπέεσσιν
 τόξον μὴ δόμεναι, μηδ' εἰ μάλα πόλλ' ἀγορεύοι,
 Τηλέμαχος δέ μιν οἶος ἐποτρύνων ἐκέλευσεν. 175
 αὐτὰρ ὁ δέξατο χεὶρὶ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
 ῥηιδίως δ' ἐτάνυσσε βιόν, διὰ δ' ἤκε σιδήρου·
 στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, ταχέας δ' ἐκχεύατ' ὀιστοὺς
 δεινὸν παπταίνων, βάλε δ' Ἀντίνοον βασιλῆα.
 αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοις ἐφίλει βέλεα στονόεντα 180
 ἅντα τιτυσκόμενος· τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἐπιπτον.
 γνωτὸν δ' ἦν, ὃ ῥά τις σφι θεῶν ἐπιτάρροθος ἦεν·
 ἀντίκα γὰρ κατὰ δώματ' ἐπισπόμενοι μένει σφῶ
 κτεῖνον ἐπιστροφάδην, τῶν δὲ στόνος ὦρνυτ' αἰκῆς
 κράτων τυπτομένων, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν. 185
 ὧς ἡμεῖς, Ἀγάμεμνον, ἀπωλόμεθ', ὧν ἔτι καὶ νῦν
 σώματ' ἀκηδέα κείτω ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσσεύς·
 οὐ γάρ πω ἴσασι φίλοι κατὰ δώμαθ' ἐκάστου,
 οἳ κ' ἀπονίσπαντες μέλανα βρότον ἐξ ὠτειλέων
 κατθέμενοι γοάοιεν· ὃ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.“ 190
 τὸν δ' αὖτε ψυχὴν προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαι·
 „ὄλβιε Λαέρταο πάι, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,

ἥ ἄρα σὺν μεγάλῃ ἀρετῇ ἐκτῆσω ἄκοιτιν.
 ὥς ἀγαθαὶ φρένες ἦσαν ἀμύμονι Πηνελοπείῃ,
 κούρῃ Ἰκαρίου· ὥς εὖ μέμνητ' Ὀδυσῆος, 195
 ἀνδρὸς κουριδίου· τῷ οἱ κλέος οὐ ποτ' ὀλεῖται
 ἥς ἀρετῆς, τεύξουσι δ' ἐπιχθονίοισιν αἰοιδὴν
 ἀθάνατοι χαρίεσσαν ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ·
 οὐχ ὥς Τυνδαρέου κούρῃ κακὰ μῆσατο ἔργα,
 κουρίδιον κτείνασα πόσιν, στυγερὴ δέ τ' αἰοιδῇ 200
 ἔσσειτ' ἐπ' ἀνθρώπους, χαλεπὴν δέ τε φῆμιν ὕπασσεν
 θηλυτέρῃσι γυναιξί, καὶ ἥ κ' ἐνεργὸς ἔησιν.“

ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
 ἔστεῳτ' εἰν Αἰδαο δόμοις ὑπὸ κεύθεσι γαίης·
 οἱ δ' ἐπεὶ ἐκ πόλιος κατέβαν, τάχα δ' ἀγρὸν ἴκοντο 205
 καλὸν Λαέρταο τετυγμένον, ὃν ῥά ποτ' αὐτὸς
 Λαέρτης κτεάτισσεν, ἐπεὶ μάλα πολλὰ μόγησεν.
 ἔνθα οἱ οἶκος ἔην, περὶ δὲ κλίσιον θέε πάντη,
 ἐν τῷ σιτέσκοντο καὶ ἵξανον ἠδὲ ἱαυον
 δμῶες ἀναγκαῖοι, τοί οἱ φίλα ἐργάζοντο. 210
 ἐν δὲ γυνὴ Σικελὴ γρῆυς πέλεν, ἥ ῥα γέροντα
 ἐνδυκέως κομέεσκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος.
 ἔνθ' Ὀδυσσεὺς δμῶεσσι καὶ νῖεί μῦθον ἔειπεν·
 „ὕμεῖς μὲν νῦν ἔλθτετ' ἐνκτίμενον δόμον εἶσω,
 δεῖπνον δ' αἶψα στυῶν ἱερεύσατε, ὅς τις ἄριστος· 215
 αὐτὰρ ἐγὼ πατρὸς πειρήσομαι ἡμετέροιο,
 αἰ' κέ μ' ἐπιγνώῃ καὶ φράσσεται ὀφθαλμοῖσιν,
 ἥέ κεν ἀγνοῇσι πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἐόντα.“

ὥς εἰπὼν δμῶεσσιν ἀρήϊα τεύχε' ἔδωκεν.
 οἱ μὲν ἔπειτα δόμονδε θοῶς κίον, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς 220
 ἄσπον ἱεν πολυκάρπου ἀλωῆς πειρητιζών.
 οὐδ' εὗρεν Δολίον μέγαν ὄρχατον ἐσκαταβαίνων
 οὐδέ τινα δμῶων οὐδ' νῖῶν· ἀλλ' ἄρα τοί γε

αἰμασιᾶς λέξοντες ἄλωϊς ἔμμεναι ἔρκος
 ῥῶχοντ', αὐτὰρ ὁ τοῖσι γέρον ὁδὸν ἡγεμόνευεν. 225
 τὸν δ' οἶον πατέρ' εὔρεν ἐνκτιμένη ἐν ἄλωϊ
 λιστρεύοντα φυτόν· ῥυπόωντα δὲ ἔστο χιτῶνα,
 ῥαπτὸν ἀεικέλιον, περὶ δὲ κνήμησι βοείας
 κνημίδας ῥαπτὰς δέδετο, γραπτῷς ἀλεείνων,
 χειρῶδ' ἐπὶ χερσὶ βάτων ἔνεκ'· αὐτὰρ ὕπερθεν 230
 αἰγείην κυνέην κεφαλῇ ἔχε, πένθος ἀέξων.
 τὸν δ' ὥς οὖν ἐνόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς
 γῆραι τειρόμενον, μέγα δὲ φρεσὶ πένθος ἔχοντα,
 στὰς ἄρ' ὑπὸ βλωθρὴν ὄγχυνη κατὰ δάκρυον εἶβεν.
 μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν 235
 κῦσσαι καὶ περιφῦναι ἐδὼν πατέρ', ἡδὲ ἕκαστα
 εἰπεῖν, ὥς ἔλθοι καὶ ἴκοιτ' ἐς πατρίδα γαίαν,
 ἣ πρῶτ' ἐξερέοιτο ἕκαστά τε πειρήσαιο.
 ὦδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
 πρῶτον κερτομίοις ἐπέεσσιν πειρηθῆναι. 240
 τὰ φρονέων ἰθὺς κίεν αὐτοῦ δῖος Ὀδυσσεύς.
 ἦ τοι ὁ μὲν κατέχων κεφαλὴν φυτὸν ἀμφελάχαινεν,
 τὸν δὲ παριστάμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός·
 „ὦ γέρον, οὐκ ἀδαημονίη σ' ἔχει ἀμφιπολεύειν
 ὄρχατον, ἀλλ' ἐγὼ τοι κομιδὴ ἔχει, οὐδέ τι πάμπαν, 245
 οὐ φυτόν, οὐ σукκῇ, οὐκ ἄμπελος, οὐ μὲν ἐλαίη,
 οὐκ ὄγχυνη, οὐ πρασιὴ τοι ἄνευ κομιδῆς κατὰ κῆπον.
 ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δὲ μὴ χόλον ἐνθεο θυμῷ·
 αὐτόν σ' οὐκ ἀγαθὴ κομιδὴ ἔχει, ἀλλ' ἅμα γῆρας
 λυγρόν ἔχεις αὐχμεῖς τε κακῶς καὶ ἀεικέα ἔσσαι. 250
 οὐ μὲν ἀεργίης γε ἄναξ ἔνεκ' οὐ σὲ κομίζει,
 οὐδέ τί τοι δούλειον ἐπιπρέπει εἰσοράσθαι
 εἶδος καὶ μέγεθος· βασιλῆϊ γὰρ ἀνδρὶ ἔοικας·
 τοιούτῳ δὲ ἔοικας, ἐπεὶ λούσαιο φάγοι τε,

εὐδέμεναι μαλακῶς· ἡ γὰρ δίκη ἐστὶ γερόντων. 255
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
 τεῦ δμῶς εἰς ἀνδρῶν; τεῦ δ' ὄρχαπον ἀμφοιπολεύεις;
 καὶ μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὅφρ' ἐν εἰδῶ,
 εἰ ἐτεόν γ' Ἰθάκην τήνδ' ἰκόμεθ', ὥς μοι ἔειπεν
 οὗτος ἀνὴρ νῦν δὴ ξυμβλήμενος ἐνθάδ' ἰόντι, 260
 οὐ τι μάλ' ἀρτίφρων, ἐπεὶ οὐ τόλμησεν ἕκαστα
 εἰπεῖν ἢδ' ἐπακοῦσαι ἐμὸν ἔπος, ὥς ἐρέεινον
 ἀμφὶ ξείνῳ ἐμῷ, ἣ που ζῶει τε καὶ ἔστιν,
 ἦ ἤδη τέθνηκε καὶ ἐν Αἰδαο δόμοισιν.
 ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καὶ μεν ἄκουσον· 265
 ἄνδρα ποτὲ ξείνισσα φίλῃ ἐνὶ πατρίδι γαίῃ
 ἡμετερόνδ' ἐλθόντα, καὶ οὐ πῶ τις βροτὸς ἄλλος
 ξείνων τηλεδαπῶν φιλίων ἐμὸν ἵκετο δῶμα·
 εὐχετο δ' ἐξ Ἰθάκης γένος ἔμμεναι, αὐτὰρ ἔφασκεν
 Λαέρτην Ἀρκεισιάδην πατέρ' ἔμμεναι αὐτῷ. 270
 τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δῶματ' ἄγων ἐν ἐξείνισσα
 ἐνδυκέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων,
 καὶ οἱ δῶρα πόρον ξεινήια, οἷα ἐφύκειν.
 χρυσοῦ μὲν οἱ ἔδωκ' ἐνεργέος ἐπὶ τὰ τάλαντα,
 δῶκα δὲ οἱ κρητῆρα πανάργυρον ἀνθιμόεντα, 275
 δῶδεκα δ' ἀπλοῖδας χλαίνας, τόσσους δὲ τάπητας,
 τόσσα δὲ φάρεα καλὰ, τόσους δ' ἐπὶ τοῖσι χιτῶνας,
 χωρὶς δ' αὐτε γυναικῆας ἀμύμονα ἔργα ἰδυίας,
 τέσσαρας εἰδαλίμας, ὥς ἤθελεν αὐτὸς ἐλέσθαι.“
 τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα πατὴρ κατὰ δάκρυον εἰβων· 280
 „ξείν', ἦ τοι μὲν γαῖαν ἰκάνεις, ἣν ἐρεείνεις,
 ὕβρισταί δ' αὐτὴν καὶ ἀτάσθαλοι ἄνδρες ἔχουσιν·
 δῶρα δ' ἐτώσια ταῦτα χαρίζεο, μυρὶ' ὀπάξων.
 εἰ γάρ μιν ζῶόν γ' ἐκίχεις Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ,
 τῷ κέν σ' εὖ δώροισιν ἀμειψάμενος ἀπέπεμψεν 285

καὶ ξενίῃ ἀγαθῇ· ἡ γὰρ θέμις, ὅς τις ὑπάρξῃ.
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως καταλέξον·
 πόστιον δὴ ἔτος ἐστίν, ὅτε ξείνισσας ἐκείνον,
 σὸν ξεῖνον δύστηνον, ἐμὸν παῖδ', εἴ ποτ' ἔην γε,
 δύσμορον; ὅν που τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἵης 290
 ἡέ που ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ἡ ἐπὶ χέρσου
 θηρσὶ καὶ οἴωνοῖσιν ἔλωρ γένετ'· οὐδέ ἐ μήτηρ
 κλαῦσε περιστείλασα πατήρ θ', οἷ μιν τεκόμεσθα·
 οὐδ' ἄλοχος πολύδωρος, ἐχέφρων Πηνελόπεια,
 κώκυς ἐν λεχέεσσιν ἐδὺν πόσιν, ὥς ἐπεφάνειν, 295
 ὀφθαλμοὺς καθελοῦσα· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
 καὶ μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὕφρ' ἐν εἰδῶ·
 τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἡδὲ τοκῆς;
 ποῦ δὲ νηὺς ἔστηκε θοή, ἥ σ' ἤγαγε δεῦρο
 ἀντιθέους θ' ἐτάρους; ἡ ἔμπορος εἰλήλουθας 300
 νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίῃς, οἱ δ' ἐκβήσαντες ἔβησαν;“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „τοιγὰρ ἐγὼ τοι πάντα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.
 εἰμὶ μὲν ἐξ Ἀλύβαντος, ὅθι κλυτὰ δῶματα ναίω,
 υἱὸς Ἀφείδαντος, Πολυπημονίδαο ἄνακτος· 305
 αὐτὰρ ἐμοί γ' ὄνομ' ἐστὶν Ἐπήριτος· ἀλλὰ με δαίμων
 πλάγξ' ἀπὸ Σικανίης δεῦρ' ἐλθέμεν οὐκ ἐθέλοντα.
 νηὺς δέ μοι ἦδ' ἔστηκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόλης.
 αὐτὰρ Ὀδυσσῆι τόδε δὴ πέμπτον ἔτος ἐστίν,
 ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβη καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης· 310
 δύσμορος· ἡ τέ οἱ ἐσθλοὶ ἔσαν ὄρνιας ἰόντι,
 δεξιοί, οἷς χαίρων μὲν ἐγὼν ἀπέπεμπον ἐκείνον,
 χαῖρε δ' ἐκείνος ἰών· θυμὸς δ' ἔτι νῶιν ἐώλπειν
 μῖξεσθαι ξενίῃ ἡδ' ἀγλαὰ δῶρα διδώσειν.“

ὣς φάτο, τὸν δ' ἄχεος νεφέλῃ ἐκάλυψε μέλαινα, 315
 ἀμφοτέρωσιν δὲ χερσὶν ἐλῶν κόνιν αἰθαλόεσσαν

χεύατο κακ κεφαλῆς πολιῆς ἀδινὰ στεναχίζων.
 τοῦ δ' ὠρίνετο θυμός, ἀνὰ ρῖνας δέ οἱ ἤδη
 δριμύ μένος προύτυψε φίλον πατέρ' εἰσορόωντι.
 κύσσε δέ μιν περιφύς ἐπιάλμενος, ἥδ' προσηύδα· 320
 „κείνος μὲν τοι ὄδ' αὐτὸς ἐγώ, πάτερ, ὃν σὺ μεταλλᾷς·
 ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτει ἐς πατρίδα γαῖαν.
 ἀλλ' ἴσχεο κλανθμοῖο γόοιό τε δακρυόεντος.
 ἐκ γάρ τοι ἐρέω, μάλα δὲ χρὴ σπενδέμεν ἔμψης·
 μνηστῆρας κατέπεφνον ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν 325
 λώβην τινύμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.“

τὸν δ' αὖ Λαέρτης ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
 „εἰ μὲν δὴ Ὀδυσσεύς γε ἐμὸς πάϊς ἐνθάδ' ἰκάνεις,
 σῆμά τί μοι νῦν εἰπὲ ἀριφραδές, ὄφρα πεποίθω.“
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „οὐλήν μὲν πρῶτον τήνδε φράσαι ὀφθαλμοῖσιν, 331
 τὴν ἐν Παρνησῷ μ' ἔλασεν σὺς λευκῷ ὀδόντι
 οἰχόμενον· σὺ δέ με προῖεις καὶ πότνια μήτηρ
 ἐς πατέρ' Αὐτόλυκον μητρὸς φίλον, ὄφρ' ἂν ἐλοίμην
 δῶρα, τὰ δεῦρο μολῶν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν. 335
 εἰ δ' ἄγε τοι καὶ δένδρε' ἐνκτιμένην κατ' ἄλωην
 εἵπω, ἃ μοί ποτ' ἔδωκας, ἐγὼ δ' ἥτεόν σε ἕκαστα
 παιδνὸς ἐών, κατὰ κῆπον ἐπισπόμενος· διὰ δ' αὐτῶν
 ἱκνεύμεσθα, σὺ δ' ὠνόμασας καὶ ξειπες ἕκαστα.
 ὕγχνας μοι δῶκας τρεῖσκαίδεκα καὶ δέκα μηλέας, 340
 συκέας τεσσαράκοντ'· ὄρχους δέ μοι ᾧδ' ὀνόμηνας
 δώσειν πεντήκοντα, διατρύγιος δὲ ἕκαστος
 ἦην, ἐνθα δ' ἀνὰ σταφυλαὶ παντοῖαι ἔασιν,
 ὁπότε δὴ Διὸς ὦραι ἐπιβρίσειαν ὑπερθευ.“

ὥς φάτο, τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
 σήματ' ἀναγνόντος, τὰ οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς. 346
 ἀμφὶ δὲ παιδί φίλῳ βάλε πήχεε· τὸν δὲ ποτὶ οἷ

εἶλεν ἀποψύχοντα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἄμπνυτο καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέσθη,
 ἐξαυτίς μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπεν· 350
 „Ζεῦ πάτερ, ἧ ῥα ἐτ' ἐστὲ θεοὶ κατὰ μακρὸν Ὀλυμπον,
 εἰ ἐτεδν μνηστῆρες ἀτάσθαλον ὕβριν ἔτισαν.
 νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα, μὴ τάχα πάντες
 ἐνθάδ' ἐπέλθωσιν Ἰθακῆσιοι, ἀγγελίας δὲ
 πάντη ἐποτρύνωσι Κεφαλλήνων πολίεσσιν.“ 355

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „θάρσει, μὴ τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
 ἀλλ' ἴομεν προτὶ οἶκον, ἔν' ὀρχάτου ἐγγύθι κεῖται·
 ἐνθα δὲ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἡδὲ συβώτην
 προύπεμψ', ὥς ἂν δεῖπνον ἐφοπλίσσωσι τάχιστα.“ 360

ὣς ἄρα φωνήσαντε βάτην πρὸς δώματα καλὰ.
 οἱ δ' ὅτε δῆ ῥ' ἴκοντο δόμους ἐν ναιετάοντας,
 εὖρον Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἡδὲ συβώτην
 ταμνομένους κρέα πολλὰ κερῶντάς τ' αἶθοπα οἶνον.
 τόφρα δὲ Λαέρτην μεγαλήτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ 365
 ἀμφίπολος Σικελὴ λοῦσεν καὶ χροῖσεν ἐλαίῳ,
 ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν καλὴν βάλεν· αὐτὰρ Ἀθήνη
 ἄγχι παρισταμένη μέλε' ἥλδανε ποιμένι λαῶν,
 μείζονα δ' ἡὲ πάρος καὶ πάσσονα θῆκεν ιδέσθαι.
 ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ· θαύμαζε δέ μιν φίλος υἱός, 370
 ὥς ἶδεν ἀθανάτοισι θεοῖς ἐναλίγκιον ἄντην·
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„ὦ πάτερ, ἧ μάλα τίς σε θεῶν αἰγιγενετάων
 εἰδός τε μέγεθός τε ἀμείνονα θῆκεν ιδέσθαι.“

τὸν δ' αὖ Λαέρτης πεπνυμένος ἀντίον ἤῤῥα· 375
 „αἶ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίῃ καὶ Ἀπολλων,
 οἷος Νήριον εἶλον, ἐνκτίμενον πτολίεθρον,
 ἀκτὴν ἠπείροιο, Κεφαλλήνεσσιν ἀνάσπων,

τοῖος ἐών τοι χθιζὸς ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν
 τεύχε' ἔχων ὥμοισιν ἐφeskάμεναι καὶ ἀμύνειν 380
 ἄνδρας μνηστῆρας· τῷ κε σφέων γούνατ' ἔλυσα
 πολλῶν ἐν μεγάροισι, σὺ δὲ φρένας ἐνδον ἰάνθης.“

ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
 οἱ δ' ἐπεὶ οὖν παύσαντο πόνου τετύκοντό τε δαῖτα,
 ἐξείης ἕξοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε. 385
 ἐνθ' οἱ μὲν δεῖπνῳ ἐπεχείρουν, ἀγχίμολον δὲ
 ἦλθ' ὁ γέρων Δολίος, σὺν δ' υἱεῖς τοῖο γέροντος,
 ἐξ ἔργων μογέοντες, ἐπεὶ προμολοῦσα κάλεσσαν
 μήτηρ, γρη῏ς Σικελή, ἥ σφας τρέφε καὶ ῥα γέροντα
 ἐνδυκέως κομέσκεν, ἐπεὶ κατὰ γῆρας ἔμαρψεν. 390
 οἱ δ' ὥς οὖν Ὀδυσῆα ἶδον φράσσαντό τε θυμῷ,
 ἔσταν ἐνὶ μεγάροισι τεθηπότες· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 μειλιχίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος προσέειπεν·
 „ὦ γέρον, ἵζ' ἐπὶ δεῖπνον, ἀπεκλεάθεσθε δὲ θάμβευς·
 δηρὸν γὰρ σίτῳ ἐπιχειρήσειν μεμαῶτες 395
 μίμνομεν ἐν μεγάροις, ὑμέας ποτιδέγμενοι αἰεί.“

ὥς ἄρ' ἔφη, Δολίος δ' ἰθὺς κίε χεῖρε πετάσσας
 ἀμποτέρας, Ὀδυσσεὺς δὲ λαβὼν κύσε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ,
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „ὦ φίλ', ἐπεὶ νόστησας ἐλδομένοισι μάλ' ἡμῖν, 400
 οὐδ' ἔτ' ὀιομένοισι, θεοὶ δέ σε ἤγαγον αὐτοί,
 οὐλέ τε καὶ μέγα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὕλβια δοῖεν.
 καὶ μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὅφρ' ἐν εἰδῷ,
 ἢ ἥδη σάφα οἶδε περίφρων Πηνελόπεια
 νοστήσαντά σε δεῦρ', ἢ ἄγγελον ὀτρύνωμεν.“ 405

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „ὦ γέρον, ἥδη οἶδε· τί σε χορὴ ταῦτα πένεσθαι;“
 ὥς φάθ', ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἔξετ' ἐυξέστου ἐπὶ δίφρου.
 ὥς δ' αὐτως παῖδες Δολίου κλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα

δεικανόωντ' ἐπέεσσι καὶ ἐν χεῖρεσσι φύοντο, 410
ἐξείης δ' ἔξοντο παραλ' Δολίον πατέρα σφόν.

ὥς οἱ μὲν περὶ δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πένοντο·
ὅσσα δ' ἄρ' ἄγγελος ὦκα κατὰ πτόλιν ὥχετο πάντη
μνηστήρων στυνγερὸν θάνατον καὶ κῆρ' ἐνέπουσα.
οἱ δ' ἄρ' ὁμῶς αἰόντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος 415
μυχμῶ τε στοναχῇ τε δόμων προπάροιθ' Ὀδυσῆος.
ἐκ δὲ νέκυς οἴκων φόρεον καὶ θάπτον ἕκαστοι,
τοὺς δ' ἐξ ἀλλάων πολίων οἰκόνδε ἕκαστον
πέμπον ἄγειν ἀλιεῦσι, θοῆς ἐπὶ νηυσὶ τιθέντες·
αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι ἀχνύμενοι κῆρ. 420
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἤγερεθεν ὁμηγερέες τε γένοντο,
τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἀνά θ' ἴστατο καὶ μετέειπεν·
παιδὸς γάρ οἱ ἄλαστον ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔκειτο,
Ἄντινόου, τὸν προῶτον ἐνήρατο δῖος Ὀδυσσεύς.
τοῦ δ' γε δάκρυ χέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν· 425
„ὦ φίλοι, ἡ μέγα ἔργον ἀνὴρ ὃ γε μήσατ' Ἀχαιοῖς·
τοὺς μὲν σὺν νήεσσιν ἄγων, πολέας τε καὶ ἐσθλούς,
ᾤλεσε μὲν νῆας γλαφυράς, ἀπὸ δ' ᾤλεσε λαούς,
τοὺς δ' ἐλθὼν ἔκτεινε Κεφαλλήνων ὄχ' ἀρίστους.
ἀλλ' ἄγετε, πρὶν τοῦτον ἢ ἐς Πύλον ὦκα ἰκέσθαι 430
ἢ καὶ ἐς Ἥλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί,
ἴομεν· ἢ καὶ ἔπειτα κατηφές ἐσόμεθ' αἰεὶ·
λώβῃ γὰρ τάδε γ' ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι,
εἰ δὴ μὴ παίδων τε κασιγνήτων τε φονῆας
τισόμεθ'· οὐκ ἂν ἐμοί γε μετὰ φρεσὶν ἡδὺ γένοιτο 435
ζῶμεν, ἀλλὰ τάχιστα θανὼν φθιμένοισι μετείην.
ἀλλ' ἴομεν, μὴ φθέωσι περαιωθέντες ἐκεῖνοι.“

ὥς φάτο δάκρυ χέων, οἴκτος δ' ἔλε πάντας Ἀχαιοὺς.
ἀγγίμονλον δέ σφ' ἦλθε Μέδων καὶ θεῖος ἀοιδὸς
ἐκ μεγάρων Ὀδυσῆος, ἐπεὶ σφεας ὕπνος ἀνῆκεν· 440

ἔσταν δ' ἐν μέσσοισι, τάφος δ' ἔλεν ἄνδρα ἕκαστον.
 τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μέντωρ πεπνυμένα εἰδώς·
 „κέκλυτε δὴ νῦν μεν, Ἰθακῆσιοι· οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς
 ἀθανάτων ἀέκητι θεῶν τάδε μήσατο ἔργα·
 αὐτὸς ἐγὼν εἶδον θεὸν ἄμβροτον, ὅς ῥ' Ὀδυσῆι 445
 ἐγγύθεν ἐστήκει καὶ Μέντορι πάντα ἐφύκειν·
 ἀθάνατος δὲ θεὸς τοτὲ μὲν προπάροιθ' Ὀδυσῆος
 φαίνεται θαρσύνων, τοτὲ δὲ μνηστῆρας ὀρίνων
 θῦνε κατὰ μέγαρον· τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον.“

ὣς φάτο, τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος ἤρειν.
 τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἀλιθέρης 451
 Μαστορίδης· ὁ γὰρ οἷος ὕρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω·
 ὃ σφιν ἐν φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
 „κέκλυτε δὴ νῦν μεν, Ἰθακῆσιοι, ὅττι κεν εἴπω.
 ὑμετέρῃ κακότητι, φίλοι, τάδε ἔργα γένοντο· 455
 οὐ γὰρ ἐμοὶ πείθεσθ', οὐ Μέντορι ποιμένι λαῶν,
 ὑμετέρους παῖδας καταπανέμεν ἀφροσυνάων,
 οἳ μέγα ἔργον ἔρεξον ἀτασθαλίῃσι κακῆσιν,
 κτήματα κείροντες καὶ ἀτιμάζοντες ἄκοιτιν
 ἀνδρὸς ἀριστῆος· τὸν δ' οὐκέτι φάντο νέεσθαι. 460
 καὶ νῦν ὧδε γένοιτο· πείθεσθέ μοι, ὥς ἀγορεύω·
 μὴ ἴομεν, μὴ πού τις ἐπίσπαστον κακὸν εὖρη.“

ὣς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρ' ἀνήξαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ
 ἡμίσεων πλείους· τοὶ δ' ἀθρόοι αὐτόθι μίμνον·
 οὐ γὰρ σφιν ἄδε μῦθος ἐνὶ φρεσίν, ἀλλ' Ἐυπείθει 465
 πείθοντ'· αἶψα δ' ἔπειτ' ἐπὶ τεύχεα ἐσσεύοντο.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἔσσαντο περὶ χοῦ νώροπα χαλκόν,
 ἀθρόοι ἠγερέθοντο πρὸ ἄστεος εὐρυχόροιο.
 τοῖσιν δ' Εὐπείδης ἠγήσατο νηπιέησιν·
 φῆ δ' ὃ γε τίσεσθαι παιδὸς φόνον, οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν 470
 ἄψ ἀπονοστήσειν, ἀλλ' αὐτοῦ πότμον ἐφάπειν.

αὐτὰρ Ἀθηναίη Ζῆνα Κρονίωνα προσήυδα·
 „ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὑπάτε κρείοντων,
 εἰπέ μοι εἰρομένη· τί νύ τοι νόος ἔνδοθι κεύθει;
 ἥ προτέρω πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνὴν 475
 τεύξεις, ἥ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι τίθησθα;“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 „τέκνον ἐμόν, τί με ταῦτα διείρειαι ἡδὲ μεταλλᾷς;
 οὐ γὰρ δὴ τοῦτον μὲν ἐβούλευσας νόον αὐτῇ,
 ὥς ἦ τοι κείνους Ὀδυσσεὺς ἀποτίσεται ἐλθών; 480
 ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις· ἐρέω τέ τοι, ὥς ἐπέοικεν.
 ἐπεὶ δὴ μνηστῆρας ἐτίσατο δῖος Ὀδυσσεύς,
 ὄρκια πιστὰ ταμόντες ὁ μὲν βασιλευέτω αἰεὶ,
 ἡμεῖς δ' αὖ παίδων τε κασιγνητῶν τε φόνοιο
 ἔκκλησιν θέωμεν· τοὶ δ' ἀλλήλους φιλέοντων 485
 ὥς τὸ πάρος, πλοῦτος δὲ καὶ εἰρήνη ἅλις ἔστω.“

ὣς εἰπὼν ὤτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην,
 βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.

οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σίτοιο μελίφρονος ἔξ ἔρον ἔντο,
 τοῖς δ' ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς· 490
 „ἔξελθὼν τις ἴδοι, μὴ δὴ σχεδὸν ὦσι κύντες.“
 ὣς ἔφατ', ἐκ δ' υἱὸς Δολίου κίεν, ὥς ἐκέλευεν·
 στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, τοὺς δὲ σχεδὸν εἶσιδε πάντας·
 αἶψα δ' Ὀδυσσεῖα ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „οἷδε δὴ ἐγγὺς ἔασ'· ἀλλ' ὀπλιζώμεθα θᾶσσον.“ 495

ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ὤρνοντο καὶ ἐν τεύχεσσι δύνοντο,
 τέσσαρες ἀμφ' Ὀδυσῆ', ἔξ δ' υἱεῖς οἱ Δολιόιο·
 ἐν δ' ἄρα Λαέρτης Δολίος τ' ἐς τεύχε' ἔδυνον,
 καὶ πολιοὶ περ ἑόντες, ἀναγκαῖοι πολεμισταί.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἔσσαντο περὶ χροῖ νόροπα χάλκον, 500
 ὦϊξάν ῥα θύρας, ἐκ δ' ἦιον, ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς.

τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη

Μέντορι εἰδομένη ἡμὲν δέμας ἡδὲ καὶ αὐδὴν.
 τὴν μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
 αἶψα δὲ Τηλέμαχον προσεφώνεεν, ὃν φίλον υἷόν· 505
 „Τηλέμαχ’, ἥδη μὲν τόδε γ’ εἶσαι αὐτὸς ἐπελθὼν,
 ἀνδρῶν μαρναμένων ἵνα τε κρίνονται ἄριστοι,
 μή τι καταισχύνειν πατέρων γένος, οὐ τὸ πάρος περ
 ἀλλῇ τ’ ἡγορέῃ τε κεκάσμεθα πᾶσαν ἐπ’ αἶαν.“

τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦῤῥα· 510
 „ὄψεαι, αἶ κ’ ἐθέλῃσθα, πάτερ φίλε, τῷδ’ ἐπὶ θυμῷ
 οὐ τι καταισχύνοντα τεδν γένος, ὥς ἀγορεύεις.“

ὥς φάτο, Λαέρτης δ’ ἐχάρη καὶ μῦθον ἔειπεν·
 „τίς νύ μοι ἡμέρη ἦδε, θεοὶ φίλοι· ἥ μάλα χαίρω.
 υἱὸς δ’ υἱωνός τ’ ἀρετῆς πέρι δῆριον ἔχουσιν.“ 515

τὸν δὲ παρισταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 „ὦ Ἀρκεϊσιάδη, πάντων πολὺ φίλταθ’ ἐταίρων,
 εὐξάμενος κούρη γλαυκῶπιδι καὶ Διὶ πατρί,
 αἶψα μάλ’ ἀμπεπαλὼν προῖται δολιχόσκιον ἔργος.“

ὥς φάτο, καὶ ῥ’ ἔμπνευσε μένος μέγα Παλλὰς Ἀθήνη·
 εὐξάμενος δ’ ἄρ’ ἔπειτα Διὸς κούρη μεγάληοι, 521
 αἶψα μάλ’ ἀμπεπαλὼν προῖται δολιχόσκιον ἔργος,
 καὶ βάλεν Εὐπείθεα κόρυθος διὰ χαλκοπαρήου.
 ἡ δ’ οὐκ ἔργος ἔρυτο, διαπρὸ δὲ εἶσατο χαλκός·
 δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε’ ἐπ’ αὐτῷ. 525
 ἐν δ’ ἔπεσον προμάχοις Ὀδυσσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός,
 τύπτον δὲ ξίφεσιν τε καὶ ἔργεσιν ἀμφιγύοισιν.
 καὶ νύ κε δὴ πάντας ὄλεσαν καὶ θῆκαν ἀνόστους,
 εἰ μὴ Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο
 ἦρσεν φωνῇ, κατὰ δ’ ἔσχεθε λαὸν ἅπαντα· 530
 „ἴσχεσθε πτολέμου, Ἰθακήσιοι, ἀργαλέοιο,
 ὥς κεν ἀναιμωτὶ γε διακρινθεῖτε τάχιστα.“

ὥς φάτ’ Ἀθηναίη, τοὺς δὲ χλωρόν δέος εἶλεν.

τῶν δ' ἄρα δεισάντων ἐκ χειρῶν ἔπιτατο τεύχεα,
 πάντα δ' ἐπὶ χθονὶ πῖπτε θεῆς ὕπα φωνησάσης· 535
 πρὸς δὲ πόλιν τρωπῶντο λιλαιόμενοι βιότοιο.

σμερδαλέον δ' ἐβόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
 οἴμνησεν δὲ ἅλεις ὥς τ' αἰετὸς ὑψιπετής.

καὶ τότε δὴ Κρονίδης ἀφίει ψολόεντα κεραυνόν,
 καδ' δ' ἔπεσε πρόσθε γλανκῶπιδος ὀβριμοπάτρης. 540

δὴ τότε Ὀδυσσεῖα προσέφη γλανκῶπις Ἀθήνη·

„διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,

ἴσχεο, παῦε δὲ νεῖκος ὁμοίου πολέμοιο,

μή πῶς τοι Κρονίδης κεχολῶσεται εὐρύοπα Ζεὺς.“

ὥς φάτ' Ἀθηναίη, ὃ δ' ἐπείθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ. 545

ὅρνια δ' αὖ κατόπισθε μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκεν

Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,

Μέντορι εἰδομένη ἡμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδὴν.

